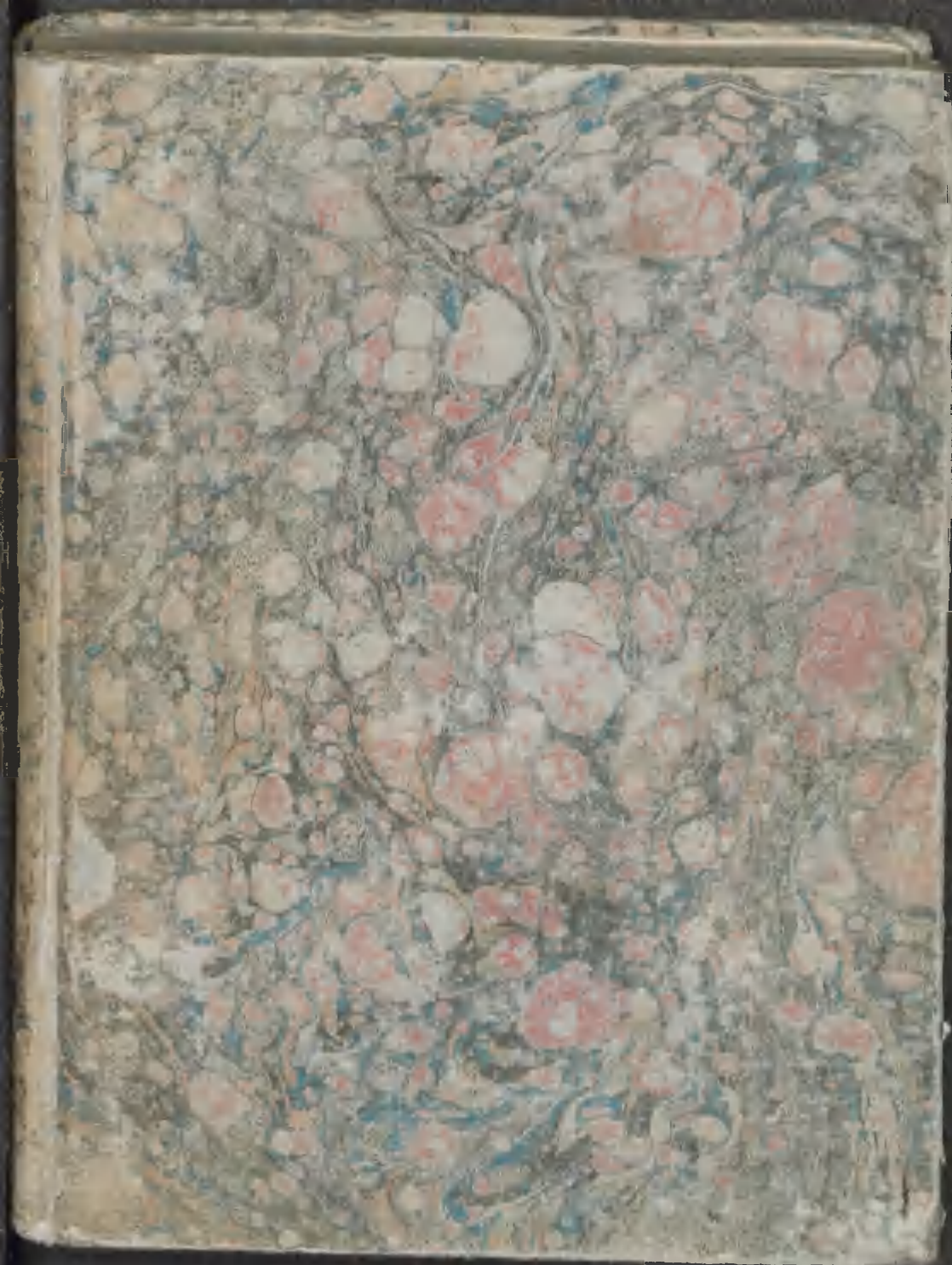

R
2045

Haut.

N. 228 i.

Bibliothecae publicae.

Lorpatesi

Struve

*Aug 11/16. Etenim vult per se quod per se
Tuduzella de / error alius qui ubi pat. que i. aha d. amant*

74.

*liber rarissimus, vi.
Heitay p. 117.*

Sermones cōtra omnē

mūdi perversum statū. quē de^o gloriosus et equi-
tas naturalis dānat. Egregij et famosissimi do-
mini Gregorij Dorgesteln. Decretorū docto-
ris celeberrimi. Qui iura cāonica i gymnasio
Liptzensi q̄ fideliter docuit. Et verbū dei fru-
ctuosē ac deuotissime populo p̄dicauit. omnibz
volentibus diutius seminare verbus perustiles.

Et Secunda recognitio:

Eveve

habitatio in ter-
ra. Apocali. viij.
Haymo sup apo.

ve significat eternam damna-
tione. Albert^{us} magnus super
verbo themat^{is} et haymo. Ha-
bitantes in terra sunt qui dili-
gunt terrena et in eis occupant.
Ideo de bonis ait apostol^{us} ad
philippen^{ses}. iij. Noltra con-
uersatio in celis est. Triplex
ve significat triplex malū reg-
nans in mundo (vt dicit. Jo-
hānes. j. epistola. ij. capitulo.)
superbia; auaricia; luxuria er-
go ve superbis. ve auaris. ve
luxuriosis.

De supbis. Ee

clesiasti. x. Initium ois peccati
supbia. Supbia vt dicit. Au-
gusti. xij. de ci. dei: est peruer-
se celsitudinis appetitus. Brūs
Tho. scda. scda. q. clxij. ar. vj.
pulcre declarat quomodo super-
bia est grauissimū peccatū: aucto-
ritatib^{us} scripture et rationib^{us}.
Primo auctoritate dauid i psal-
mo. cxvij. Supbi inique age-
bāt vsq^{ue} quāq^{ue}. Dicit glo. Ha-
gnū peccatū in hoīe est supbia: qz
inde manat nostri delicti ori-
go. Et q^{ui} auctoritate talez for-
mo rōne. Illud est maximū et

grauissimū oim peccatū qd ē vni-
uersale principiu et origo oim
maloz. Supbia ē hmoi. ergo
rē. Vni^{us} patz ex auctoritate
psalmi xviij. vbi d^{icitur}. Emunda-
bor a delicto maximo. Glo. a
delicto supbie: qd est vltimum
in reditibus ad deum: et pri-
mū in recedentib^{us} a deo. Et q^{ui}
tale formo rōne. Illud est maxi-
mū peccatū qd est primū in rece-
dendo a deo: et vltimū in acce-
dendo ad eū. Sed tale est su-
pbia. ergo. Tertio auctoritate
Isidori li. de virtutib^{us} dicētis
Sicut superbia est origo oim
criminū: ita est ruina oim vir-
tutum. Formo talem rōnem.
Quod est origo ois mali: et rui-
na ois boni: est maximū peccatū
hmoi est supbia. ergo est maxi-
mū oim peccatū. Idem pbat p
septē rōnes q^{ui} est maximū pec-
catū. Primo rōne auersionis
a deo ex contemptu. In oim-
bus alijs peccatis auertit hō a
deo vlt^{imo} ppter reprobationis viole-
tiam. vel ppter ignorantia. vel
ppter infirmitate. vel ppter de-
sideriū aut concupiscentiaz ali-
cuius boni. Sed in superbia
auertitur hō a deo ex puro con-
temptu qz non vult subijci deo
et preceptis ei^{us}: vlt^{imo} etiā ei: qui
est loco dei constitut^{us}. Formo

4-III A

5038

652991362

De Superbia

rōnem de contemptu. Quicūq;
auertit a deo ex cōtēptu soluz:
grauissime peccat &c. Secūdo
rōne aggrauationis sic. Illud
qđ aggrauat om̃e peccatū: est
maximū. supbia est hm̃i. ergo
&c. Vñ in psal. 73. Superbia
eorū qđ te oderūt ascendit semp
Tercio rōne pmissiōis. naz ad
cognoscendū superbiam pmittit
de⁹ aliquā cadere in aliō pctm̃
mortale. Sic et illō ē maximū
pctm̃ ad qđ intelligēdū de⁹ p
mittit immensū malū. scz pctm̃
mortale. hm̃i est supbia. In
firmis illa maxia est ppter
quā hō patit inscissurā vulne
ris mortalis. tale est superbia.
Quarto rōne facilioris vitari
onis. Illud est maximū pctm̃
qđ p̃t facilius vitari: si non vi
taē. sz hm̃i est superbia. ergo
p̃t facile vitari: cōsiderādo di
uinam magnitudinem. vñ Ut
qđ gloriatur figmentū p̃tra eū
qđ fecit illud: cōsiderādo ppriā
vilitatez scz qđ sis. vbi sis. qđ
facis. qđ vadis. qđ futurus es.
Eccī. x. Quid supbis terra et
anis. Quanto rōne oppōnis.
Illud est grauissimū pctm̃ qđ
maxie se opponit deo. sz hm̃i
est supbia. ergo &c. vñ boetius
Om̃ia vitia fugiunt a deo: sola
supbia opponit se deo. scz no
lens subiacē p̃ceptis. Sex

to rōne assimilationis. Illud
est grauissimū pctm̃ quod ma
gis nos similes facit dyabolo.
sz hoc facit superbia. ergo. Vñ
d. Job. xlj. Ipse est rex super
oēs filios superbie. scz dyabo
lus Secūdo rōne firmioris in
hesionis. naz si supamus aua
ritia. luxuria. gula: et si fugim⁹
mōi honores: sequit nos sicut
ymbra superbia et vana gloria.
velle scz scim̃ videri. vnde dē
Augustinus in regula. Alia qđ
cūq; iniquitas in malis opib⁹
exerceat vt fiat: supbia etiā bo
nis opib⁹ insidiat vt pereant.
&c. Jacobi quarto d. De⁹ su
pbis resistit: humilib⁹ autē dat
gratiaz. ¶ Sunt aut tres vie
supbie aut semite. Prima sup
bia cōsistit in affectu: que ortū
habz in celo. scđa in intellectu:
qđ ortum habet in paradiso. tertia
in actu: et ista dispersa est in to
to mundo. Superbiam in affe
ctu aut desiderio inuenit luci
fer in celo. Et d. lucifer. qđ cla
rissim⁹ angelus fuit nec aliqđ
inter lapsos aut stātes clarior
eo fuit. vñ loquit de eo Ezech.
xxvij. c. Tu signacul⁹ simili
tudinis: plen⁹ sapia: et pfect⁹
decore: in delicijs paradisi dei
fui. Om̃is lapis p̃ciosus opi
mentū tuū &c. Posui te in mō
te sancto dei in medio lapidū

Folium.

.iij.

ignitorū ambulasti pfectus in
vis tuis a die p̃ditōis tue: do
nec iūcta ē in te iniquitas. Bre.
xxxij. moralium quidnam bo
ni nō habuit qđ signacul⁹ dñi
militudis fuit. oīs lapis p̃cio
sus optimetū tuū. Bre. ibidem
¶ Non sunt ordies angelorū qđ
bus p̃m⁹ angel⁹ opt⁹ fuisse dē
qđ eos qđi velle ad ornamētū
suū habuit: ambulās i medio
lapidū ignitorū. Glo. i. angelo
rum. Bre. ibide. In comp̃tiōe
claritat⁹ sue obūbrasse ceterorū
claritate credit qđ eorū ma
gnitudie excellētia maiore trā
scēdit. Ezēb. xxxj. Cedri nō
fuerūt altiores illo in paradiso
dei. Greg. Quid in cedris nisi
angeli dī: virtutes celestes p
cere celsitudinis intelligunt qđ
quāuis excelsa p̃dita sūt: huic
tū nec p̃lata sunt nec equata.
vñ Job. xl. Ipse est principiu
vias dei. Bre. Quid vias di
nisi ei⁹ acroēs accipim⁹? prin
cipiu vias dī. qđ cū cūcta cre
ans ageret hūc primū p̃didit
que: reliqđ angel⁹ eminētiore
fecit. hec vidēs et in se p̃uer⁹
supbiuit: et ait in ania sua (vt
d. Isa. xij.) Ascendā sup af
tra celi: exaltabo soliu meū: si
milis ero altissimo. Aug. in q
stionib⁹ veteris testamēti d. Diabol⁹ inflat⁹ elatōe voluit

esse vt de⁹. magr. ij. Iniaz dī.
vj. de lucifero. nō p̃imitatōez
sed p̃cqlitate. nō p̃eminētie.
qđ sciuit se creaturā sed equip
antie. vt om̃ib⁹ p̃cesset: et nul
li subesser. et hō ex gratia: sz
ex bonis nature habere volu
it: ideo cecidit irremediabilis.
nō in ira. qđ cū irat⁹ fuerit mī
sericordie recordabit. sz i furo
re p̃cussit eū dñs. vñ ysa. xij. Quomō
cecidisti lucifer qđ &c. Ber. sermōe quodā d aduētu
tractās illō Eccle. x. Quid su
pbis terra et cinis. dicit Q si
dñs nō peccit angelo nobilis
sime creature: cū supbiret: mul
to min⁹ tibi: cū s. a terra et ci
nis. ¶ Supbiaz in intellectu
inuenit adā in paradiso: qđ vo
luit hōe sciaz dī. scz boni ⁊ ma
li: ait ad eos diabol⁹ ¶ Nequa
qđ moriemī. eritis sicut dī scie
tes bonū et malū. Ecce mētē
tus ē serpens antiqu⁹. oēs mo
rimur ⁊ velut aque dilabimur
in terrā. nec sum⁹ sicut dī: sed
cōpat⁹ est hō iumētis insipiē
tibus: ⁊ similis factus est illis
¶ Nec sciaz habem⁹. cū p̃pheta
dicat Ose. iij. nō ē scia dei in
terra. nisi illa de qua Isa. d. v. c. Ve
vobis qđ sapientes estis in oculis
vris: et corā vobis mētē
ip̃is p̃uidetes. De hac sapiē
tia d. bīere. iij. Sapiētes sūt

De Superbia.

ut faciāt mala bene aut facere
nefelerūt. Nā ait dñs in euan-
gelio. Filij hui⁹ seculi sapiētio-
res sunt filijs lucis in genera-
tiōe sua. S; talis sapiētia (vt
dē apostol⁹ ad roma. viij.) pru-
dētia carnis mors est. Quicū
ergo nitit scire ea q̄ nō sunt
p salute sua. obmītes ea que
sūt d necessitate salutis: supbū
sequit adā p mū patrē. ¶ Su-
pbia in actu dispersa est in to-
to mūdo. 7 ē duplex. alia spūa-
lis. alia corpāl. Spūalis est
quadruplex fm. Hiero. Pri-
mo. cū q̄s bonū qd habz a deo
putat se habere a seipso. i. tali-
ter vtitur donis dei ac si habe-
ret ea a se et nō a deo. j. corin.
iij. Quid habes qd non acce-
pisti si aut accepisti qd gloria-
ris q̄si nō acceperis: et nō so-
lū exteriora bona: sed etiā vir-
tutes. Greg. Auctoris sui gra-
riā negare pūcit: q̄ sibi bonū
tribuit qd opatur. Isa. xxvj.
Omnia opa nostra opat⁹ es in
nobis dñe. Scda spēs est. qn̄
q̄s bonū aliqd accipit a deo 7
putat se hoc recepisse p sn̄ me-
ritis. talis peccat q; de bonis
suis psumit. Apostol⁹ ad Ti-
th. ij. Non ex opibz iusticie q̄
fecim⁹ nos: sed fm suā miseri-
cordiā saluos nos fecit Ter-
tia spēs qn̄ q̄s iactat se habere

re qd nō habz: 7 nō scit se talē.
vult tamē talē apparere. tales
dānant cū fatuis virginibz in
die iudicij: q̄ putant pleni bo-
nis opibz: sed vacui corā deo
sunt: nō habētes oleū in vasis
hoc est testimonij boni in suis
conscientiis. Ad roma. j. Di-
centes se esse sapientes: stulti
facti sunt. Quarta spēs. qn̄ q̄s
aliq̄ bona habet: et ideo sper-
nit ceteros: 7 vult singulariter
videri et laudari ab hominibz
sicut pharise⁹. vt patet in enā-
gelio: Corporalis supbia est i-
mita. i. finita quasi in nūero. Apoca.
xij. dē q̄t imago bestie faciet
omnes pusillos 7 magnos: diui-
tes 7 pauperes: liberos et ser-
uos habere caracterē i dextra
manu: aut in frōtibus suis: vt
ne quis possit emere aut ven-
dere nisi q̄ habeat caracterē:
aut nomen bestie. Et sequit in
xij c. Angel⁹ tertij volabat
p mediū celi. dicit voce mag-
na Si q̄s adorauerit bestiam
aut imaginē ei⁹: et accepit ca-
racterē in frōte sua: aut in ma-
nu sua: hic bibet de vīo ire dei
7 cruciabitur igne et sulphure
in cōspectu angelorū 7 sancto-
rum: et ante cōspectū agni. et
sum⁹ tormētorū ei⁹ ascēdet in
secula seculo: um. Glo. interli.
Caracter bestie quaz q̄s accio

Folium

iii.

pit in manu est: qn̄ q̄s cū ope
imitat. tales sunt oēs q̄ ore de-
um p̄fiterent et facti negāt. Vñ
Hierō. ait vt refert. Eusebius
de morte ei⁹. Frustra xpiani
nomē habz q̄ sequit dyabolū.
qn̄ymo xpian⁹ oīno nō est: sed
antixps. iuxta illud. j. Joē
audistis q; antixps vāt. nūc
autem antixpi multi facti sūt
Probet se iā vnusquisq; cui⁹
caracterē portet: xpi aut anti-
xpi. ex vita illud scire poterit.
noli ubi blandiri de fide: s; vi-
ta testimoniū dat. S; heu iaz
istis tēpibz nō solū in manu. i.
opibz: s; in fronte portant filij
huius seculi caracterē bestie.
Glo. interli. ad est q̄ manifeste
cōfiterentur euz signis apertis.

Supbia prela-

torū cōsunt cōmuniter in qua-
tuor. Primo estimant se suis
meritis adeptos gradū prela-
tionis: et ita vtuntur ipo: cum
tamē multi subditi meliores
sunt ipis: vt vincentius dya-
conus valerio epo. laurētius
fixto. quis ip̄e papa: ille dya-
con⁹. Hiero. viij. q. j. Audaci
fronte aliquid dicim⁹: s; tū q̄
scriptū est dicimus. Nō sem-
per princeps populi: iudex ec-
clesie p arbitriū dei et bñ pla-
cūdāt: s; put merita nra de

poscūt. Si opamur mala i cō-
spectu dei dānet nobis pñcis-
pes fm cor nr̄m. Audi namq;
qd dñs dicat. Fecerūt sibi re-
gē 7 nō p me. pñcipe 7 nō p cō-
siliū meū. Hoc dictū videt de
saule: quē rē q; dñs elegerat: 7
regē fieri iusserat: s; qm̄ nō fm
dei volūtate: s; fm pctōz ppli
meritū fuerat elect⁹: negat euz
cū sua volūtate 7 cōsilio cōsti-
tutū. Greg. Viri fortes 7 ma-
gni scitrate: sub cura pplōz in-
gemisunt sp̄ timentes deficere
¶ Scdo i b q̄ volūt sibi tāq;
dñis obediri et reuereri: magi
dolētes de transgressiōe suaz
ordinationū etiā circa leuia q̄
de transgressiōe diuinorū p-
ceptoz. xlv. dis. Vera iusticia
p passionē habz: falsa dedigna-
tionem. Tertio q̄ volūt cūcta
dispōere scdm caput suū: nolē-
tes audire alios: ne ipsi mun⁹
sapientes videantur. Grego.
Johanni fracusano epo. xij.
dis. de cōstantinopolitana 7c.
Vinores meos q̄s ab illicitis
pbibeo an bono imitari patius
sū Clemēs papa tertij. ix. dis.
Flull⁹ eps p̄t obpbriū senec-
tus vel nobilitatē gñis: a par-
uulis et min⁹ erudit⁹: qd vili-
tatis est 7 salutis: inq̄rere negli-
gat. ¶ Quarto q̄ nō patiunt
ab alijs rephendi corā qd dñs

Eccō. viij. Nō est bō iust⁹ sup
terrā q̄ faciet bonū et non pec
cet. Oculis licet clausis: omnia
alia videt: scīpm tñ videre nō
pōt. Petrus audiuit paulū in
repbensiōe: dū nimīū pdescē
deret iudeis in obseruatōe le
galī. ⁊ dauid nathaz pphētā.
theodosius ambrosium.

Superbia reli

giosoꝝ. Prio despiciūt secula
res: putātes se meliores ipsis
Secdo (ex sua religiōe: quam
oibus alijs pferūt.) monachi
glant se bīe scīm. Sūdictū: pa
tres oīm monachoz in occide
te multos ex eis fuisse sūmos
pontifices. vt Gregoriū mag
num. eugenīū. vrbānū ⁊c. Ia
ctāt se optimā partē cū maria
magdalena elegisse: sꝛtinā sa
ragerēt circa frēqns mīsteriū
dñi: ⁊ nō ocio torperēt. Religi
osi mēdicantes iactāt se bīe
vxoꝝ: lyam fecūda. et rache
lem pulchrā: imitā et ex acti
one p̄dicatiōis doctriñe: ⁊ cō
templatiōis oꝝdiā ⁊ meditatiō
nis: xpm imitari cū aplis: sic
q̄ ceteros excellere. Predicato
res glant se bīe Dñicū quē q̄
si vño Ihu filiez p̄dicāt sup ce
teros. Vinoces seraphicū frā
cīscꝝ extollūt sedē luciferi di
missaz replentē. Lōmentūnt

equidē ipm oīm anno purga
toriū exspoliare: suis deuotis
intercessionib⁹. Augustinum
summe venerant heremite et
germā doctoꝝ: inducēs euz
bitu suo cāonici etiā reglares
et cenobite. Naz carmelite a
pōte carmelo sub helya inītiū
se habuisse suspiciant: partē re
gule basilī suscipiētes. Sꝛ at
tendāt hī oīs qd pet⁹ dixit
Actuū. ⁊ In veritate pperi q
nō est acceptoꝝ psonarū deus
Hiero. xl. dis. nō est facile ⁊c.

Nō sunt filiꝝ scōrū q̄ tenēt lo
ca eozū: sꝛ q̄ exercēt opa eozū
Si filiꝝ abrahā est⁹: opa ei⁹
facite. Tercio supbiunt de sua
scia. doctos se putāt. volūt se
sensu suo et pꝛia volūtate re
gere. Bern. Si admittit sup
bus: pꝛia die qua incipit ha
bitare: vult leges dare. Quarto
superbiunt de diuitijs q̄a re
liqꝛunt in seclō: vel de nobilita
te oꝝt⁹: vel q̄ multū viles sic
monasterio: ⁊ mltā: acq̄sterūt
aut edificauerūt Aug. in regu
la. Nec extollant si pꝛmuni vi
te aliqd d suis facultatib⁹ ⁊c.

Superbia cle

ricorū p̄stitit prio i supfluo oꝝ
natu vestiū. Basil⁹. Dis oꝝ
natus pter necessitatē et con
gruitatē: elatōis bz calumnia

Aug legitur dixisse. Fateor de
p̄ciosa veste erubesco. Excu
sant se aliq̄ dicēdo: dñs intuef
cor. Quibus nō videtur. A corde
vere humili nō pcedit exteꝝor
supbia. nō sufficit interior hūi
litas absq̄ exteꝝioꝝ. i. ad Philip
iij. modestia vestra nota sit ⁊c.
populus iudicat vt exteꝝioꝝ vi
det: ab oī autē sp̄e mala fugite.
ait apostol⁹. homicide sunt p
stantes scandalū. ⁊c. q. iij. p̄ci
pue. Secūdo excusant se quia
oportet cōformari morib⁹ eozū
cū quib⁹ viuunt. vey si mores
sunt et non abusus. Aug. xij.
dis. illa. Quid nec pꝛa fidem
nec pꝛa bonos mores p̄ pūin
cī indrīter habēdū ē: et pꝛoꝝ
inter q̄a viuūt: societate serua
duz. Math. xj. Qui mollibus
vestiunt: in domib⁹ reguz sunt
dis. xij. Clericus p̄fessionem in
habitu et incessu p̄bet. et ideo
neq̄ in vestibus: neq̄ in calci
amēis decorez querat. Tercio
excusant se. dicētes esse bono
res ecclīe. sꝛ reuera nō appa
tus: sꝛ scitias vite honorat ec
clesia. vñ dꝛ in canōe. pꝛa mo
rem. c. dis. Nihil ep̄ali ceruice
splendidius fulget q̄ hūilitas:
sicut et de sanctis dei legitur.
Secdo supbiunt in amplitu
dine ecclīaz et multitudie mī
broꝝ: in multitudine populi et

puentū. in picturis. sculpturis
et silibus. Quāuis hec oīa ad
dei honorez fiant: et dei cultui
ascribātur: cui puenit oē dec⁹
tñ gratius deo esset vt in pau
perū alimonias cōuerteret qd
et sancti fecerūt vt Aug. legit.
fecisse. Ambro. li. de offi. xij. q.
ij. aurum. Cur passus es tot in
opes fame mori et certe habes
bas aux vñ eis mīstrasles ali
monia: meli⁹ fuisset vt vasa vi
uentū suares q̄ metalloꝝ. Il
la sunt vasa p̄ciosa q̄ redimūt
animas a morte. ille vere the
saur⁹ q̄ opatur qd sanguis xpi
opat⁹ est. Tercio superbiunt
de audientia p̄fessionū. qñ hñt
magñū p̄curuz ⁊ marie poten
tū ⁊ nobiliū. ⁊ frequent p̄hibet
ne ad alios magi doctos q̄ ip
si sunt accedāt in detrimētū sa
lutis eozū. Aug. de pe. dis. vj.
Qui vult. dꝛ. Laueat sp̄ial⁹ iu
dex sicut nō cōmisit crimē ne
quitiē: ita nō careat mūcte sci
entīe: cognoscat se et purget in
se qd videt alios sibi asferre.
aduerrat qd dꝛ. Qui sine pec
cato est primus in illā lapidez
mittat. Quarto superbiunt
in p̄dicationib⁹ cū videt ecclē
siaz repleri pplo et p̄uersionez
eozū audierint hoc suis ascri
bunt doctriñis: cū deus opere
tur illud. et per hoc nolunt q̄

aliquis suis doctrinis contra dicat. etiam que aliqui minus benedixerint. Isti nesciunt quod gratia sermonis bonis et malis cois est. Nota exemplum de fratre dyabolo qui predicauit. Ideo paulus ad tertium celum raptus ait. Castigo corpus meum et in seruitutem redigo: ne forte cum alijs predicauerim ipse reprobus efficiar: Vnde in canone. multi. xl. dis. di. Si bene docueris et male vixeris: deum instruis quomodo debeat te condemnare. Brege. in moralibus. Sermo dat frequenter predicatoribus: non ex ipsorum: sed audientium merito: sicut et aufertur.

Supbia layco

rum etiam consistit in quattuor. Primo gloriatur in diuitijs. i. ad thi. vi. Diuitibus precipere non altum sapere. Aug. Uermis diuitum superbia. tolle superbiam: et diuitie non nocent. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil se cum afferet. Secundo de nobilitate gnis. et ideo voluit amplius honorari. Darban et Abyron nobiles et superbi contra moysen: a terra absorpti sunt. Ridiculum est illa nobilitas: cum omnes simus de vno luto. Nobilis est ille quibus nobilitas sua viret. Tertio superbiunt ex suis

bonis operibus. ut orationibus: elemosinis: et alijs: quibus cum multa peccata miscet. Aggei primo. Congregauerunt mercedes: et miserunt eos in sacrum pertusum. Si edificat capellas: aut altaria fundant: genalogiam suam apponunt: ut ab hominibus laudes reportent: et mortui superbiunt. Braudus superbie sunt. xij. Primus est curiositas. scilicet cum quis non est contentus terminis cognitionis sibi conuenientis: sed querit scire superflua. ut predestinationem. occulta fidei. artes prohibitas. Eccli. iij. Altiora tene quod scieris. Secundus est leuitas ad iudicandum facta aliorum. ad preferendum scientias. ad docendum alios. que procedunt ex nimia sui estimatone. sicut cayphas ait. Vos nescitis quicquam. similiter helyum cum disputaret contra iob. 2c. Tertius est inepta leticia. videns superbus se prosperari: ab hominibus laudari: hilarescit etiam cum aliqui de apertis malis. Proverbiorum ij. Letantur cum male fecerint. sicut diues epulo luce. xvj. tales frequenter percurrunt ludos et corneas 2c. Contra quos loquitur iob. xxj. Tentent tympanum et citaram. gaudent 2c. Quartus est iactantia.

scilicet laudare seipsum supra modum de nobilitate: de fortitudine: similiter portare superfluas vestes: ornare: conuiuia: edificare: equites. que omnia ad infernum ducunt. Sapientia. v. Quid nobis profuit superbia 2c. Quintus est singularitas. scilicet facere aliquid nouum contra consuetudinem ut landes: ut in vestibus: locutionibus: disputacionibus. ps. Singularis fere depastus est eas. Sextus est arrogancia. cum quis attribuit sibi sciam: sapiam: industriam 2c. per hoc querens pestem: et non subesse. Jeremie. xlvij. Sublimitatem et arrogantiam: superbia et altitudinem cordis illi ego scio dicit dominus. scilicet ad puniendum. et cum quis vult malos omnino separare a bonis. Augusti. xxiij. q. iij. Quantum arrogantie tumor: quanta humilitatis obliuio: vixisse quis facere posse credat quod nec apostolis concessit deus. scilicet zizaniam discernere a frumento. Brege. xxiij. moralium. vj. dis. Hoc habet propriam doctrinam arrogantiuz: ut humiliter nesciat inferre que docent et quis docet velut infra se respiciunt 2c. Septimus gradus est presumptio. cum quis se exponit ad ea que sua excedunt facultatem et conditionem. ut cum ignarus scripture exponeret se disputaturum contra hereticos.

Tercio. cum quis per se innuare: et spectat auxilium de celo: vel facit non spectat ad officium suum. ut laycus volens iudicare clericos. mulier virum. Octauus est defensio peccati. cum quis excusatur: et ut bene nefactum defendit. Aug. Si te excusas: deus accusat. tales aliorum malis alleuiant peccata sua. Ihsidorus. xi. q. iij. Qui presentit peccata tibi et defecit: maledictus erit apud deum et homines. et corripit corripit de seuerissima legitur. xij. dis. Anastasius scilicet voluit defecere Fontanum. hereticum: ideo diuino iudicio percussus est. q. vij. Negligere corrigere. 2c. Non est simulata confessio ut cum quis negare non potest: conuictus ostendit humilitatis signa: ut reputet punctas. Eris. de. peccat. j. Quis aliqui vidit clericum cum cito penam agentem: non dolens quod peccauit: sed confundit quod perdidit gloriam suam. Similiter in confessione sacramentali tacere aliqua. Decimus est rebellio. nolle obedire. ut placis aut preceptis. Prover. xviij. Impius cum in preceptum venerit peccatorum: contemnit. Anterior papa dicit. xj. q. iij. absit. In lege veteri habetur Quicumque sacerdotibus non obtemperasset: extra castra lapidabatur. Homo vero inobediens: spiritus liani aduersione truncatur aut

elect⁹ de ecclesia: rabido demo-
niz ore decerpit. Item pharao
cōtemnens mādātū dñi: in sua
duritia submersus est. Exodi.
xiiij. Unde cū⁹ ē libertas pec-
candi. talis vult esse filius deo.
facere quecumq; vult. Ansbeli.
li. de similitudinibz. Qui vult
esse liber sui: et nulli legi subij-
ci: vult auferre coronā de capi-
te dei: cui hoc solū pprium est.
Nota de filio p̄digo cum liber
esset. Duodecim⁹ est cōsuetu-
do peccandi. hoc valde pericu-
losum est: quia est altera natu-
ra scōm Arist. in ethicis. Ita
Iazarus mortu⁹ et sepultus:
cū magno clamore dñi suscita-
tus est. Decretū dist. ij. Sicut
tribz rē. dicit q; talis cōsuetu-
do nō excusat: aut minime: sed
aggrauat: vt dicit Grego. Ex
empla scripture quibus nocuit
supbia: et a deo humiliati sunt.
Primo de lucifero. vt habet.
Isaie. xliij. Quō cecidisti de ce-
lo lucifer: qui mane oriebaris:
corruisti in terraz qui vulnera-
bas gentes: q; dicebas in cor-
de tuo. Ascendā in celū. super
astra celi exaltabo solū meū.
sedebo in monte testamenti: in
lateribz a quilonis. Ascendam
super altitudinē nubū. similis
ero altissimo. Verūtamen ad
infernū detraberis in pfunduz

laci. Tyra. literalit⁹ exponit de
Nabuchodonosor. cui⁹ regnū
sublimissimū: ad nihilū deduco-
tus est in Balthasar fillo vel net-
pote. Sed spiritualit⁹ exponit
tur de pmo angelo: qui graui-
ter peccauit. Primo ppter
nature dignitatē. cū dicitur. lucifer
iuit suprem⁹ inter angelos: sed
fm Grego. de pe. dist. ij. c. si-
magis ingrat⁹. q; plura bona
ceteris accepit. Secūdo ppter
originis prioritatē: q; creatus
est ante omnē creaturā: vt vi-
dit post se cūcta a deo creata:
et a se nihil factuz: et tū voluit
esse vt deus. Tercio ppter
criminis enormitatē. ibi. cor-
ruisti in terraz: auertit em̄ se a
diuina p̄templatiōe: et p̄uertit
se ad sui p̄siderationē: bona na-
ture p̄ponens bonis gracie.
Quarto ex p̄cti societate.
ibi. q; vulnerabas gētes id est.
spūs q; secū trahēbat. Quāto
em̄ q; plures suo p̄ctō inficit:
tāto enormi⁹ et graui⁹ peccat.
Quinto ex p̄cti firmitate. ibi.
q; dicebas in corde tuo. nō finit
mor⁹ ab alio et p̄suasus: sicut
p̄mi parētes: sed ex ppria ma-
licia peccauit: auertens se rē.
Sexto ex superbie immen-
sitate. Ibi. Ascendā in celū.
nō empirreū. quia ibi erat vbi
creatus fuit sed in celū sancti so-

fine trinitatis: vt esset glorio-
sus ex se. Septimo aggra-
uati⁹ p̄ctū ex p̄ncipat⁹ singu-
laritate. ibi sup astra celi exal-
tabo solū meū. i. sup angelos
alios: vt mihi seruiāt. Octa-
uo ex sapiētie sublimitate: ibi
sedebo in monte testamenti.
Bernhardus. Appetit esse si-
milis dei filio. quē vidit incar-
nandū: et q; datur⁹ erat in mō-
te syon legē nouā testamēti no-
ui: voluit et ipse esse legislator.
Nono ex inalicie nobilita-
te ibi lateribz a quilonis: vñ p-
cedit vent⁹ frigidus et leuius
i. suggerā et labo in primis pa-
rentibz flatū supbie: vñ frigidi
fiant in amore dei. qd fecit ex
inuidia. Decimo ex cogni-
tiōis naturalitate. ibi. Ascendā
sup altitudinē nubū. i. subtilē
agnitionem p̄phetarum: hoc
est. erūt mihi p̄ui a sine adiuto-
rio dei. vel nubes fecit oēs ho-
mines terrenos corpe. Ulti-
mo ex dei eq̄litate. ibi. simi-
lis ero altissimo: querēdo ado-
rari vt de⁹. qd adhuc frequē-
ter facit: videlicet apō gētiles
et nigromāticos q; demones
adorāt in statuis aut oblatiōi-
bus. Vñ voluit adorari a xpō
Dath. iij. hec oīa tibi dabo:
si cadēs adora. rē. Secūdo de
p̄mis parētibz. q; volebant esse

sapiētes vt dñi Ben. iij. i q; pec-
cabāt in filiū in diuinis: cui at-
tribuit sapiētia. Tercio de vo-
lētibz edificare turrim cōsilio
Neroth. inducit: ne vltra pe-
rirēt a q; diluuij. vbi p̄fusse sunt
lignē Bñ. xj. Quarto de pha-
raone. q; ex magna supbia no-
lens parere domini iussionibz
post mltā flagella diuersus ē
in pfundū. Exo. xiiij. Quinto
de dathā et abyron. qui ex sup-
bia rebellarunt cōtra moysen
p̄tēntes ei⁹ p̄ncipatū. q; s-
terra absorbit. vt dicitur numeri
xvi. c. Sexto de saul. quo nō
erat melior in israhel: cui dñs
dixit. j. regū. xv. Cū esses par-
uulus in oculis tuis: caput in
tribubz p̄stitui te. nunc autē
quia eleuatus abieci te. sed ne-
sis rex tu et tui. Septimo de
roboam. de cui⁹ supbia legit
iij. regū. xij. Ubi dicit cōsilio
iuuenūz inductus Minimus
digitus meus grossior est dor-
so patris mei: s; humiliat⁹ est
qñ occiso aduran. x. tribus re-
cesserūt ab eo. Octauo de sen-
nacherib. de cuius supbia di-
xit dñs ysaie. xxxv. Supbia
tua ascendit in aures meas. po-
nam circulū in naribus tuis: et
reducā te p viam quia venisti
Unde angelus dñi occidit in
nocte de exercitu ei⁹. c. lxxxv.

De Superbia.

milia bellatorum quod cum perfusione uerius in terram suam: a filiis suis occisus est in templo dei sui. Hono de Nabuchodonosor Dani. iij. qui superbe dicebat.

¶ Hanc hec est babilonis ciuitas magna quam ego edificauit: cum adhuc vox in ore eius sonaret audiuit vocem de celo. Regnum tuum transibit a te et ab hominibus cum ciuitas tua: fenum quasi bos comedet. septem tempora mutabunt super te donec scias quod dominus excellens in regno hominum. et quicumque uoluerit de illis. ¶ Decimo de bolosferne qui peccat innumerabili exercitui. Qui superbe dixit non est alius deus nisi Nabuchodonosor: sed a Iudith est interfecit. ut patet Iudith. xij. Undecimo de amon qui pre superbia non potuit pati ut cum Barochus non adoraret sicut ceteri homines. sed humiliatus est. ¶ Duodecimo. de antiocho rege. ij. Machab. ix. qui superbe locutus est audiens exercitum suum victum a iudeis. uolens ierusalem facere congreuium. sepulchrum sed statim humiliatus a deo. vermes de corpore eius scaturire ceperunt: et fetore exercitum grauans coactus est dicere. Iustum est subditum esse deo: et mortales non paria

deo sentire. ¶ Tredecimo de herode. qui iacobum decollauit. cum cum populus acclamaret laudes deum: induit est veste aurea et reuerberante super eum radio solis: superbiens ex hoc: percussus est ab angelo domini dolor et intestinorum nimio et ait. Ecce ego deus uester mortuus. uidetur supra se bubones sedere. ut patet Actuum. xij. et in hystoria scolastica. ¶ Decimo quarto de populo iudeorum qui mirabiliter a domino exaltatus quondam. sed quia superbe contra dominum egerunt: spernentes doctrinam eius humiliati sunt nimis et obprobrium hominum facit. ¶ Decimo quinto de populo christiano. qui propter suam superbiam: de die in diem humiliata turcis. Anno domini M. cccc. lxxij. relatum est coram papa Sixto. iij. a legato rectorum. quod turci abstulisset christianitati duo imperia. quattuor regna. viginti puincias. cc. ciuitates. populum vero utriusque sexus captiuum duxit absque numero. ¶ Decimo sexto de regno bohemic et praga: quomodo quondam floruit: ita ut inter omnes ciuitates dicebatur de uotissima. Ierusalem sanctissima roma potentissima. troia fortissima. charago ditissima. niuee longissima. aquilegia latissima.

Folium .viii.

simam. atque docuissima. praga deuotissima. sed hodie perlagus est erroris. tot fides quod ecclesie. ¶ Remedia superbie. Primum est exemplum recte christi. Nam christus humilissimus fuit in conuersatione et uita sua cum simplicibus et pauperibus: non cum diuitibus sapientibus et doctoribus multumque: qui omnes communiter sunt superbi. Cum turbe uellent eum sibi regem eligere: fugit. Iobis. vj. Augustinus. Erubescat homo fieri superbus: postquam humiliatus est dominus. Bernhardus sermone de aduentu. Quid superbis terra et cinis. Dominus non pepercit angelo iam existentem in celo: multo minus parcat tibi cum tu sis terra. in terra: et mortalis. ¶ Secundum remedium est doctrina christi. christus enim docuit discipulos matthei. xxij. nolite uocari rabbi. Luc. xij. cum uocatus fueris ad prandium recube in nouissimo loco. idem redarguit discipulos cum ptenderet de prematu dicens matthei. xxij. Nisi conuersti fueritis et efficiamini sicut paruuli: non intrabitis in regnum celorum. Et cum reuerterentur a predicatione gaudentes: et dicerent etiam in nomine tuo demonia obediunt nobis: stimulati superbia terruit

eos dicens luc. x. Videbam saiban quasi fulgur de celo cadentem. matthei. xj. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. ¶ Tertium remedium est consideratio magnitudinis dei. Job. xlii. Hunc oculus meus uidet te. idcirco me reprehendo: et ago penitentiam. Augustinus. O homo si te scires quid esses: tibi displiceres: et mihi placeres sed quod te non uides: tibi placet: et mihi displicet. ueniet autem tempus quando nec mihi nec tibi placebis. mihi quia damnaberis tibi uero. quod ardebo. ¶ Quartum est consideratio iudiciorum dei. et precipue contra superbos. ps. Retribuet dominus habundanter facientibus superbiam. id est penam. persecutus est superbiam ubique in celo in primo angelo. in paradiso: et multipliciter in terra. ¶ Quintum remedium est consideratio proprie uilitatis. nota quid sis. ubi sis quid facis. quo uadis. quid futurus es. tibus ignis: esca uermis. ¶ Sextum est consideratio melioris uite aliorum. Greg. Sicut incessanter elationis est consideratio deterioris: ita cautela humilitatis est consideratio melioris. Considera uitam omnium sanctorum: et nota superbiam tuam quanta sit: et quantum illi humiliati

De Superbia.

sunt coram deo veteri et nouo testamento. Abrahā ait gen. xxiij. Loquar ad dñm meum: cum sim terra et cinis. Dauid ludens et saltans humiliter coram archa domini: hūiliter dixit ad saul. Quem persequeris rex israel. pulicem viui et canem mortui. Item Eircūderunt me doloris mortis. et humiliat sum et liberauit me. Publican. orans humiliter in templo: nolebat per verecondia ad celum oculos leuare: quoniam uis despectus a phariseo: in iustificatus descendit. ille uero superbia et falsa iusticia inflatus et perbarus est a deo. Centurio humiliter dixit Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum. propter quam humilitatem laudatus est a dño. quod non inuenit talem fidem. Maria magdalena que erat in ciuitate peccatrix humiliter inclinans ad pedes dñi: in tantum sublimata est ut caput dñiINGERET alia uice: et fieret apostolorum apostola. quia primo dñm resurgente uidere meruit. Paulus uas electionis raptus in tertium celum ait de se. Ego sum minime apostolorum. Idem se arborum uinum notat dicens. Flouissime tanquam arbor tuum uisus est et mihi. Petruse quis esset caput apostolorum:

et sanctitate sua sola umbra sanaret omnes infirmitates: tantum humiliter fuit. Iohannes baptista per angelum nuntiatus: spiritu sancto plenus ex utero: multum contemptor: heremi cultor: habitu incultus: abstinentia singulari: predicator eremi. christi baptista. martirio rubicundus: uirginitate candidus: maior innatos mulierum: ita ut ipse christus fore ab omnibus crederetur: humiliavit se dicens. Veniet maior post me: cuius non sum dignus corrigam calicamentum soluere. Maria mater dei: stella maris: regali stirpe nata: spiritus sancto fecundata. humilitate quoque angelum exhibuit etiam elisabeth cognate sue ostendit. sibi seruando tribus menses: quam uis uirgo pura: perpetua in obliuio uirginitate gloriatur de humilitate dicens. Respexit humilitatem. et cetera.

De Auaritia

o primo ad. Tbi. vii. Radix omnis malicie cupiditas. ad est auaritia. Radix sicut radix nutrimentum dat omnibus ramis: ita homo per auaritiam et bona temporalia acquirit facultatem ad omnia mala perpetranda. Leo papa. xlvij. disclencum. et. d. Vix catholicus

Folium

ix.

et maxime sacerdote dñi sicut nullo error implicari: ita nulla cupiditate violari oportet. Ecce. v. Foli attendere ad possessores iniquas: et ne dixeris est mihi sufficiens uita. Nil enim perdit in tempore vindicte et obductionis mortis. Ne dixeris. Peccaui: et quod mihi accidit triste. Altissimum enim est patiens redditor. De propitiatione peccatorum tuorum noli esse sine metu neque adicias peccatum super peccatum et dicas Miseratio dei magna est: multitudinis peccatorum meorum misereberis. Misericordia enim intra cito ab illo prematur: in peccatores respicit ira illi. Non tardes conuertere ad dñm. et ne differas de die in diem Subito enim ueniet ira illi: et in tempore vindicte disperdet te. Per cras cras noli tibi proponere metas. Per cras cras labitur omnia et cras. Florandum prius quod sit auaritia. Auaritia est duplex una specialis. et describitur sic in ordinatum amor vel appetitus pecunie. Unde Iusto. li. et bimo. auarus dicitur: quasi auidus eris. Bona lia a bono. Gregorius sic describit in quidam homelya. Auaritia est appetitus inordinatus pecunie scilicet: altitudinis: cuiuscunque boni temporalis precio estimabilis. cui scilicet puerit ad spem bonum. Et per

hoc differt a superbia: quia permittit per auersionem ab incommutabili bono ex sole preceptum ut super.

Queritur An avaritia sit species peccati mortale. Dñm quod est mortale: et etiam aliquando veniale. Quod sit peccatum mortale probat Raynerus in pan. tribus rationibus. Prius ratione equitatis quam offendit. nam avarus iniuste accipit et retinet in damnum. primum: quod primum ad rapinam et furtum: quod sunt mortalia. ergo et avaritia. Nam quilibet tenetur dare pauperibus in duobus casibus. scilicet tempore necessitatis quod si non fecerit: peccat mortaliter. Basilius. Panis fameli ci est: quod tu tenes. nudi tunicas: quam tu perferas. indigentis argentum: quod tu possides. tot facis iniurias: quod beneficia proferre uales. si iniuria est peccatum mortale. ergo. Secundo si superfluum habet. Isaie. v. Ue qui conlungitis domum ad domum: et agrum agro copulatis. Glo. quod de aliorum necessitate facitis. voluptatem. Secundo est peccatum mortale ratione charitatis quam excludit. si enim tantum crescit amor diuitiarum ut homo propter ipsas non verecundetur offendere deum aut proximum: talis peccat mortaliter. Crisostomus. Tenebra anime est cupidus pecuniarum

De Avaritia.

Sed nullus excecatur spiritualiter nisi per peccatum mortale. ergo avaritia est peccatum mortale. Tercio ratione finis quem pervertit. nam finis hominis est frui eternis bonis propter quem homo creatus est. sed avarus magis desiderat frui temporalibus bonis. et hoc ostendit quod magis conatus facit ad ea acquirere: et plus dolet dum ea perdit. Inverti autem ad temporale bonum est inverti a deo. sed hoc facit avarus. ergo avertitur a deo: et invertitur ad temporale bonum: quod magis desiderat frui. et peccat mortaliter. Est enim veniale cum amant bona temporalia: cum non proponunt amori dei et proximi: nec in eis finis ultimum constituitur. Secundo quod non acquirit et retinet aut exponit in damnum proximi contra iustitiam: veniale est.

Queritur Utrum avaritia sit gravissimum peccatum. cum apostolus dicat: Radix omnis mali cupiditas. Dominus quoque magnitudo attendit ex tribus. Primo ex parte boni quod offendit. et secundum hoc peccatum tanto est gravius: quanto bonum quod continentur est nobilius. sed deus est summum bonum. ergo peccatum contra deum est maximum contra deum autem peccat superbus: opponens se deo et preceptis eius: et illis qui sunt loco dei.

Secundo attenditur magnitudo peccati ratione damni quod inferitur: et tunc tanto maius est peccatum quanto proximus maior recipit damnum. sed maximum damnum est amissio vite. ergo homicida maxime peccat. Tercio attenditur magnitudo peccati ratione boni minoris vel maioris cui quod subiacet. et sic pro bono minus est minus et magis transgressionis: tanto peccatum est deformius. Sed avarus mimo bono subiacet ergo deformius peccat. Est deus sunt angeli. deinde homines. deinde corpora super celestia. deinde elementa deinde deinde elementata. deinde artificialia. Inter omnia illa elegit minimum scilicet artificialia: ut pecunia: quod terra est. Unde Ecclesiasticus. x. Avaro nihil est scelestius. id est turpius: aut ad peccatum propius. Sequitur. Nihil est iniquius quam amare pecuniam. quod tripliciter exponitur. Primo. nihil est iniquius. id est inaequale. quod avarus eligit temporale bonum pro eterno. Secundo. nihil est iniquius. id est equitatis naturalis magis contrarium. nam divinum et naturale iure omnia sunt contra ut patet. viij. dist. quod iure. Sed avarus nititur habere solus quod multis sufficeret. Tercio sic. nihil est iniquius. id est insatiabilis. Job. viij. Qui bibere ex hac aqua siti et ita. vii. Ecclesiasticus. v. Avarus nunquam implebitur pecunia. Cuius tres

Folium

.r.

sunt cause. Prima. quod pecunia est res corporalis. anima vero in qua est desiderium: est spiritus et capax dei. ergo nullo corporali bono satiatur. Secunda quod avarus semper plus intuetur illud quod nondum habet: et omne quod habet nihil estimat respectu illius quod non habet. et sic semper magis accendit desiderium eius: nec aliquando satiatur. Tertia causa: quod desiderium est in corde. sed bona acquisite non reponunt ubi est desiderium: ut sitim eius extinguatur: sed in arca abscondunt: et sic desiderium cordis manet vacuum ad sepe desiderandum quod dum homo vivit in teritis: et maxime in senibus. Ideo secundum be. thomam. secunda sede. q. cxxvij. ar. ij. senes propter defectum naturalem avidius requirunt subsidia rerum exteriorum: nec per hoc excusantur a peccato. unde Hieronymus. Cetera vicia hominem inueterascente senescunt sola avaritia inuenerasce. Sequitur. Hic enim et animam suam veniale habet. Valde homo iudicaretur quod venderet cognatum suum. peior qui amicum. adhuc peior quod fratrem adhuc peior quod venderet patrem aut matrem: sed omnium pessimum est qui venderet animam suam pro vili pretio quod facit avarus. et pessimum genus est hominum. unde ait dominus mat. xvj. Quid prodest homini si lucret

universus mundus: animam vero suam perdat. be. Thome. secunda sede. q. cxxvij. ar. j. dicitur quod avarus peccat contra deum. contra proximum contra seipsum. Primo peccat contra deum in quantum propter bonum temporale premitur bonum eternum. Apud ephe. v. Avaritia est idololum servituti. Ratio prima. quod hunc affectum quem fidelis exhibet deo avarus exhibet pecunie. Secunda. sic idolatra subicit se creature: ita et avarus. Tertia secundum Aristoteli. scilicet cum idolatra veneratur ut reliquas et sanctuarium idola sua: ut pre reverentia vix audeat ea tangere: ita avarus pecuniam suam. nec vti audeat ad necessitatem. Quarta secundum eundem ambrosium. Sic idolatra non potest auferre deo gloriam suam: ne solus nomen dei habeat. ita avarus res dei sibi soli usurpat: quod deus fecit contra. Quarta ratio. idolum debet offerre mihi oblationes thaurorum et vitulos sed avaritia debet offerre mihi animam tuam. Sexta ratio. si cut illi in multis obediunt idolo: ita avarus in omnibus pecunie. Secundo peccat contra proximum. cum bona temporalia colligit et peruat in damnum proximi sui. unde aliqui tamen colligunt: ut multi apud eum deficiunt. Cum enim bona temporalia non possint a multis possideri: non possunt

vn^o habundare nisi ali^o deficiat q^{ui} iⁿ iure diuino et naturali coⁿtra sunt. xij. dis. q^{ui} iure Amb. xlvij. dis. Sic bñ 7c. dñt Esu^o rietu^m est panis que detines. nu^m doz vestimetu^m qd tu recludis. miseroz pecunia q^{ui} tu iⁿ terraz fodis tonics rapis q^{ui} ties necessa^{ria} paupibz subtrahis. ¶ Ter^o tio peccat pira seipm. qz aua^o r^o se subicit vilissime creatu^o re: cu^m ipe sit ad imaginē dī fac^o r^o tales fm gre. sunt fortes in terrenis: s3 debiles i celestibz. sapientes sunt vt faciāt mala 7c. ¶ Nota aliō ē diuicias ama^o re. 7 nō hēre. aliō hēre 7 nō ama^o re aliō nec hēre nec amare. aliō habere et amare Amare et nō hēre diuicias in fructuosus ē 7 piculosus. j. ad thi. vj. Qui vo^lūt diuites fieri incidūt in tēpta^o tionē et laqueū dyaboli 7 desu^o deria multa. Rō qz tales cupi^o unt fraudare: furari 7 alia ma^{la} mltā facere vt lucrent pecuⁿ nā: siue mēdacio siue veritate aut falsitate. Habere 7 nō a^o mare laboriosum ē. Eccl. xxxi. Vtū diues q^{ui} inuenit^o est sine macula 7 q^{ui} post aurū nō abh^o t^o c. s3 q^{ui} est hic: 7 laudabimus eū: quasi diceret. rara est auis hec tales fuere iob. abrahā 7c. Nec habere nec amare: pfectū est. mat. xix. aut pcurus in

psona oīm voluntarie paupm. Ecce nos reliqm^o oia. 7 secuti sum^o te. qd er go erit nobis: Rñdit ihūs. Vos q^{ui} reliqistis oia: et secuti estis me in regnū a^o tiōē cū sederit fili^o hoīs i sede maiestatis sue: sedebit^o et vos. Origenes ibide. Si q^{ui} reliq^o it oia bona tpalia vniuersali^o ter 7 secut^o fuerit xpm: q^{ui} pmissa sūt petro 7 ipe recipiet. Grego. x. moral. Quisquis em^o stim^o lto diuiniamor^o excitat^o hic possessa reliq^oit: illic pculdu^o bio culmē iudiciarie p^oat^o recipiet vel sic iudex cū iudice vēi et q^{ui} nūc p^oideratōe futuri iudiciū se se spōraea paup^oate castigat Aug. li. de pnia. In h^o numero iudicantiū oēs intelli^o gunt^o q^{ui} ppter euāgelii sua oia dimiserunt: 7 secuti sūt dñm. Nota exēplū de heremita. qui plus dilexit catiā q^{ui} greg. oēs suas diuitias. Hiero. xij. q. ij. glia. dñ. Erates ille thebanus cū ad pbilosophandū pgeret: magnū auri pond^o abiecit. ne impediret in acq^osiōe sciariū. Hēre et amare damnable est si amen^o plus quā de^o vel cōtra deū. aut primū ita vt bñs eas sit par^o facere cōtra deū aut primū ne eas amittat peccat mortalit. psal. Diuitie si affluant nolite cor apponere.

Quattuor mo^o

dis peccant homines in diu^o tiis suis. Primo male acq^orendo. vt villie^o iniquitat^o. luce. xvj. Scōdo male vtendo ipis. vt diues. q^{ui} inducatur pupu^o ra 7 bysso. luce. xvj. Tertio male tenendo. sicut ille diues qui multa bona posuit i horreū in multos annos. luce. xij. Quarto nimium diligendo. vt iuuenis qui abh^o tristis: quādo dōminus dixit. Si vis perfect^o esse vade et vnde omnia q^{ui} habes 7 da pauperibz. luce. xviij. Possibilis est camelū per foramen acus transire quā vnū talium diuinum saluari. Rato quia istud est p^ora natura. illō contra diuinā iusticiā et auctorem nature. Hiero. Cū omnia vicia senescūt: sola auaritia inuenescit. Ratio docet sancti. se cunda scde. q. cxviij. ar. ij. p^o nature defectum auidius req^o runt subsidia rerum. ¶ Auaricie mala que sequunt^o ex ipa multa sunt. spēaliter tñ nouē. ¶ Primū malū est terrenoz inextinguibilis appetitus. qz avarus non cessat cōgregare: ppter inextinguibile sitim generat enim auaricia insatiabilem ardorem. vnde amb. xlvj. dis. sicut bñ 7c. dicit. Nec finis

vnq^{ui} nec satietas aderit cupi^o ditatibus. paer. xxx. Sanguisuge due sūt filie dicētes affer affer. Glosa. sanguisuga ē dia^o bolus. sitiens animarū sang^u uinem. due filie sunt luxuria 7 auaricia de luxuria post dice^o mus. Q. autem avarus nunq^{ui} imp^o lebit^o pecunia p^oo tripli^o citer. Primo ratioe desiderij. quia quantoplus habet: rāto magis crescit desiderij. quia ignis auaricie nunq^{ui} dicit sufficit. nā ignis in appositione lignoz nō satiat^o: sed temp^o magis crescit. sic bona tempalia appositio desiderio cū nec res ponunt^o vbi est desiderij: q^{ui} sp^o manet vacuū desiderij 7 adhuc sitit rales similes sūt ydro^o picis: qui q^{ui}nto magis abūdāt humore: amplius sitiūt. Sc^o cūdo rōne modi acq^oredi. q^{ui}to em^o mod^o acq^orendi est facili^o certior 7 securior. rāto circa h^o delectabili^o opatur. vt p^oz in vsurario Talis assimilāt sang^u uisuge. q^{ui} mēbro tumido applicata: insatiabilis fugit quā se ipaz interficit. Sepe ptingit qd d^o. Eccl. iij. Unus est et fm nō habz. nō filiū: nō fratrē 7 tamē laborare nō cessat. nec satiant^o oculi eius diuitijs. nec recogitat. dicēs Qui laboro 7 fraudo animam meam bonis.

Tertio rōne termi. Aris. j. pol
liti. Finis auari ē augmentatio
pecunie. appetit aut finis ē in
finitus. Un creatura dei rōnalis
ad imaginē dei facta creatur
omibz occupari p̄t: repleti aut
oīno nō p̄t. qz capacez dei q̄c
qd min⁹ est deo implere nō p̄t.
Nā sicut archa nō p̄t impleri
sapientia: ita nec aia pecunia.
Bern. nō min⁹ satiat cor hoīs
auro q̄s corp⁹ aura rē. ¶ Se
cūdu malū ē cecitas mētis. idō
dicit. in. ps. Ignorat cui p̄grega
bit ea. Ignorātia aut (maxie
circa salutifera) dicit cecitas mē
tis. Quāto ocul⁹ corporalis ma
gis de sup⁹ ad ima videt rāto
visus magis p̄stringit. Si q̄s
d̄ celo respiceret: tota terra aut
nihil aut vt pūct⁹ p̄a appare
ret. Sic hoīb⁹ q̄rū p̄uersatio
in celis est: qui sup̄na diligunt
tot⁹ mūdus nihil esse videtur
Auarus aut̄ hec infima: magis
na putat et optima. ps. Nō vi
debit interitū cū viderit sapiē
tes morietes: simul in sp̄s et
fuit⁹ pibūt. Et relinquet alie
nis diuitias suas. et sepulchra
illoz dom⁹ illorū in eternū rē.
vbi p̄pheta ostendit tres cecita
tes. Circa p̄mā nota qz nō p̄si
dera: auar⁹ q̄ sicut paupes et
iusti: sic et mali moriunt: idō
expeccatus terrene substantie

paluere: aliā vltā nō credit et
sic p̄ h̄ dānatōez suā nō videt
ideo d̄t nō videbit interitū.
Scdā ē derelictio nis. reliquet
alienis diuitias suas: nec se
cū asportare possunt. ps. Dor
mierūt somnū suū: et nihil in
generūt oēs viri diuitiarū in
h̄atibz suis. Amb. Nō sūt hoī
min⁹ bona q̄ secū ferre nō va
let s̄ alienis relinquet. math.
x. Inimici hoīs domesticici
¶ Vere inimici sunt. qz q̄ auar⁹
male acq̄suit: sepe filij impedi
ūt ne restituat. qd iusto dei in
dicio fit. qz. cū potuerūt nolue
rūt: ergo cū volūt nō p̄nt. Ter
tia ē habitatio nis. qz quasi op̄i
nant q̄ sp̄ d̄nt habitare in se
pulsis. ideo ea ornāt et in locū
sacris ponūt ¶ Nota exēplū
in li. dyalo. be. gregori de diui
te q̄ oppressit patrīna: obse
sus: mortu⁹: sepult⁹ i ecclesia:
ignis exiuit de sepulchro ei⁹: et
totū corp⁹ cremauit in terra.
Grego. xij. q. ij. Cū graua rē
Quos p̄cā graua deprimūt:
ad maiore cumulū dānatōis
cor: cor pa in ecclesijs ponunt
maxie vbi apparet popa. Ier
re. xxij. Sepultura afimi sepe
licet. ¶ Tertiu malū est seruit⁹
miseranda. nam auar⁹ facit se
seruū diuitiarū. Ideo p̄pheta
ait: Domiciant ioninim suū

omnes viri diuitiarū. nō d̄t di
uitie virozū. Auar⁹ obedit in
omib⁹ pecunie: et ad preceptū
eius cogitat impia et iniqua: et
ad decipiendū multiplicat ca
uilla tides: mēdacia: p̄luria: so
phistica p̄ba: abstinet a cibis
delicatis: vestibz p̄ciosis: so
lacijs: quiete: somno. in sup̄
impio exponit se p̄culo: labori
bus: itincribz: nō timet latro
nes: flumina: sam em. rē. Que
ap̄lus. ij. ad cor. in. vj. et. xj. d̄t
se passuz p̄pter deū: talia pati
tur auar⁹ p̄pter nūmā. Scdm
officiū est seruire custodiēdo.
luce. xvj. Nō potest deo serui
re et māndūc. Blo. Seruit di
uitijs qui custodit vt seru⁹. q̄
aut̄ seruitutis excussit iugū: di
tribuit vt dñs Bern. sup̄ can
tica. Quere ab inbiāte lucis
insatiabili corde quid de illis
sentiat qui omnia relinquētes
paup̄ibus p̄ternis bonis: an
sapiēter faciant aut nō: p̄cul
dubio respōdebit. ipsos face
re sapienter. Quere iterū. cur
quod approbas nō facis: non
possum inquit. qz dñs avaritia
non me p̄mittit. Tertium offi
ciū seruire est: conformando.
Bern. sup̄ cātica de auaro sic
ait. Conformatis burse tue ta
quā seruus dñi suo. qz ip̄e eō
gaudet et condolet sp̄e suo. tu

qz crescete marsupio tuo pari
ter crescis in auior: et ip̄o decre
scete pariter tu decrescis i auior:
et p̄tristaris ei. ¶ Quartū ma
lū est angustia cordis: vt dices
xij. Augustie mihi sunt vndi
qz. Sūt em̄ etia ip̄m tribulan
tes ardētē q̄rere. tenacit̄ reti
nere. dolētē amittere. P̄rio q̄
rit ardētē: nocte et die quietē
nō habet. sero anteq̄ p̄git dor
mū: vadit et visitat denarios
suos: numerat p̄teplat. et dilis
git: postea domū circuit ne ali
qd de bonis suis minuat: tan
dem dormitū p̄gens: somniat
se thesaurū inuenire et gaudet
sed magis cū se deceptū videt:
dolet et tristatur: mane domū
egredies q̄rit quē deuoret: nō
reuerit nisi p̄daz ferat carul
vt leo. P̄rim⁹ reprobo in mō
auar⁹ fuit. scz cayn q̄ d̄ destrui
ctis et corrosis frugibz offerre
despect⁹ ē a deo. vt tradūt be
bre: hic p̄m⁹ edificauit ciuita
te: vt rapta defenderet. tandē
i d̄sp̄eratoe occis⁹ ē a lamech.
Scdm p̄p̄riū auari ē tenacit̄
retinere. tāta em̄ cura et misē
ria p̄mit. vt qn videt diuitias
minui. putat sibi oclm erui to
ta etia familia sua in miseria
est numerat exp̄sas panē. po
tum et cūcta figēs freno artillio

De Auaritia.

me abstinētie. sepe queritur
dicens. in domo mea sunt tñ
voraces lupi. Isa. xlix. et. lvij.
Nō ē pax impijs. Prover. xv.
Lōturbat domū suā q̄ sectat̄
auaritiā. Beda de pe. dis. iij.
Quēcunq; arripuerit humana
cupiditas: mor in ima vitioꝝ
p̄sternit. Tertiū p̄pū est do-
lent amittere. Quis dicere va-
let quantū dolet auarus cum
aliqd̄ p̄diderit Eccl̄s. v. Est et
alia infirmitas pessima quam
vidi sub sole Diuitie p̄seruate
in maluz dñi sui. Pereunt em̄
in affixiōe pessima. Ideo sal-
uator noster volens preclude-
re viā dānatiōis: docuit pau-
peratē: oñdēs multas misērias
imminere diuitib⁹. ¶ Quin-
tum malū est obprobrium vi-
te nā. tota eius vita plena est
obprobrijs. Sunt tñ speciali-
ter tria que sequuntur auarū.
inertia. malicia. infamia. In-
ertia siue stulticia. q̄ nō que-
rit modū honesti questus: aut
qualiscūq; etiā si fuerit cōtra
legem dei. Aut dñs gen̄. iij. In-
tudoꝝe vult⁹ tui vescer⁹ pane
tuo Sed tales (vt d̄p̄pheta)
in labore hoīm non sunt. et cū
hominibus nō flagellabuntur
Berū. Qui profecto in labore
demonum ciunt: tales mandu-
cant sanguine pauperū ⁊ sunt

homicide. Eccl̄i. xxxij. Pan⁹
egentiū vita pauperis est: qui
defraudat illuz: hō sanguinis
est. Secūdū est malicia. Eccl̄i
xxij. Vultam em̄ maliciam
docuit ociositas. ymmo ad tā-
tam maliciam perducūtur: vt
animam suam venalem habet
q̄t pro quolibet vili denario.
Maximum malum est animā
in tanta sublimitate creatam
et factā ad imaginē dei. sang-
uine xp̄i redemptā. ad eternā
gloriā ordinatam: dare p̄ vni-
co dēario aut grosso. Eccl̄i. x.
Avaro nihil est scelestus. Hic
enim et animam suam venalē
habet. Tertium malum est in-
famia. Nā auaritia (maxie vsu-
rarij) sunt infames. Dicitur est
de eis puer. q̄. Qui relinquūt
iter rectū: et ambulant p̄ vias
tenebrosas Qui letant cū ma-
le fecerūt: et exultāt etcetera.
¶ Sextum malū est illaquea-
tio dyaboli. Tantiū em̄ est hoc
malū vt diabol⁹ dño p̄mittēte
p̄ratē sup̄ tales habz. Se illa
q̄at. intricat. p̄sumptuose spe-
rat. P̄io auarus se illaqueat.
Job. xviij. Immisit i rethe pe-
des suos Tenebit planta illi⁹
laqueo Plāta fecit extremitas
te vite. Quāto em̄ auar⁹ vici-
nior est morti: tāto maiore cu-
piditate ardescit Hiero. Alia

Folium.

.xiiij.

villa vitla est hōie senescit: so-
la auaricia iuuenescit. Rō be-
ati thome quāto mag⁹ deficit
in natura interiori: eo magis
q̄rit auxilia exteriora i bonis
tpalib⁹. s. p̄ma ad thi. vj. Qui
volūt diuites fieri. incidūt in
temptationem. Scō se intri-
cat Sicut autē in rethe tāto
magis se intricat. q̄nto magis
se excutere p̄rendit. Sic aua-
rus cū capit h̄ vitio: q̄nto ma-
gis cessare p̄ponit: tāto arti⁹
intricat. Prover. v. Iniquita-
tes sue caplūt impiū: et fumb⁹
p̄ctōꝝ suoz quisq; cōstringit.
Tertio p̄sumptuose sperat. q̄
putat se velle penitere in fine:
⁊ restituere. Augustin⁹ de pe-
nitētia dis. viij. s. q̄q̄. Vltos
solet decipere serotina penitē-
tia Figura hui⁹ gen̄. viij. Cor-
nus: qui ruit de rapina. exiēs
de archa: clamās Eras cras.
nō est ad eam reuersus. Sic
auarus qui differt. penitentiā
vsq; in finē: nō reuertet ad ec-
clesiam p̄ veram penitentiā.
¶ Septimū malū est certitu-
do dānationis. Huius habet
tria testimonia: xp̄i euāgelij.
dyaboli p̄uilegiū. deceptio-
nem hoīm Primū testimoniū
dānatiōis auari ē christi euā-
gelij. luce. vi. Vensura qua
melli fueritis remecties vobis.

Lū em̄ auar⁹ nō det aliqd̄ nisi
si recipiat ampli⁹ ergo si volu-
erit a iusto iudice habere pa-
radisum: non dabit ei nisi det
aliqd̄ ampli⁹ et meli⁹ paradi-
so. sed q̄ hoc est impossibile.
ergo nūq; habebit. Scōm est
dyaboli p̄uilegiū. nā tot habet
dyabolus p̄tra eū allegare q̄t
hoies deceptit aut fraudauit. ⁊
si forte vni satisfecit: sunt ali⁹
q̄b⁹ nō. vñ magnā vim habet
ei⁹ p̄scriptio Hoff. et est glo-
sup. ii. de p̄scriptionib⁹. P̄e-
scriptio est ius quoddā ex p̄i-
nuatione tempis ⁊ auctorita-
te legū substantiam capies. i.
firmitatē. Req̄runt aut quā-
tuor ad p̄scriptionē bonā. Pri-
mo bona fides. s. vt possessor
credat rem suaz: et eius fuisse
a quo recepit. Scō iustus ti-
tulus. vt patet in c. Si dilige-
ti. aut data aut empra aut p̄-
mutata ⁊c. Tertio p̄ciere pos-
sessa sine interruptione t̄pis.
vt patet. c. Illud et. c. auditis
de p̄scrip. Quarto q̄ sit res
p̄scriptibilis. ideo nec vxor:
nec subditus p̄tra p̄clatū p̄e-
scribit. ania autē semp ad pec-
candum libera est. Eccl̄i. xv.
Creauit deus hoīm ⁊ re. ⁊c.
Tertiū est immisericordia seu
deceptio hoīm. nā talis mul-
tos crudeliter turbat varijs et

De Auaritia.

exquisit? moia. Job. xx. Iur-
ta multitudinē adinventionū
sic et sustinebit. qm̄ cōfringēs
nudauit domū paupis. nec est
satiāt? vter ei? Et cū habuerit
quod cōcupiscat: possidere
nō poterit scz in morte. ¶ Oc-
tauiū malū est impnia. Quis
tres sunt cause. scz indispo. in-
duratio. 7 contemptus. Primū
qđ cāt impnia est indispo ad
pniam. q: q avarus est aut p-
dignus aut tenax ē. Si pdig?
est bona cōsumpsit. ne hz vñ
reddat. Si tenax est. reddere
nō vult. qz cor ibi sepultūz ia-
cet. Scđa ē induratio. nā ta-
lis pñderat se nō posse salua-
ri nisi restituat aliena: 7 filios
i paupate relinqt: deliberat
in pctō magis glouerare. qm̄
sepe a pdicatoribz pcutit aius
ei? tñ sp durior vt inc? efficit.
Job. xij. Cor ei? indurabit tā
q laps? 7 stringet qñ maledicti-
ris inc?. Tertia ē contemptus
vñi pñi. Prover. xviij. Pctōz
cū in pfundū venerit peccato-
rū ptenit. s. resurgere. nec pñ-
retur pure: ne a pfessore ad sa-
tisfactionē cogat. aut qrit pñ-
sores q nō hz sciaz aut pñ-
et si pñit restitutiōē nō im-
plet. de reg. iu. lib. vj. Nō di-
mittit pctm nisi restituat abla-
tum. ¶ Nonū malū ē horribi-

litas mortis. Nam sepe terribi-
lia signa apparet i morte talis
et hoc fit ppter tria. s. Dereli-
ctio; De spatione Impugna-
tio; ¶ Prio ppter derelictioz
auxilij scđoz. Nam talis nunq
abstinuit quacūq die solēna
suis questib?: nec in pascale:
ne in passione. nec festis brē.
Hanc virginē. ymmo si quie-
uit pecunia eius laborauit. vt
ptz de vsurarijs. quare talis in
fine a virgine maria et omibz
scđis miserabiliter relinquetur
Hierem. iij. Abscōdet dñs fa-
ciem suā ab eis in tempe illo
¶ Secundo rōne desperatio-
nis. cū se laz videt adeo 7 san-
ctis eas derelictū: desperat.
Job. xxij. Obliviscit illi? mi-
sericordia. auferit ab eo omnis
spes fiducia ¶ Legit de qđaz
auaro infirmo q bñtaz? a suis
ad pñiaz. dixit. nō possūz peni-
tere. qz nō hco cor meū. q pu-
tabat cū delirare dixerūt. quō
viueres si nō haberes cor. qui
dixit. nō deliro: sz inuenietis in
capla pecūiarū. sicut dixi. qz
ibi spes mea. sic despectus di-
scēst. Et sicut dixit. ta cor ei-
us cū pecūia in capla reposi-
tū inueniūt. Iuxta illō salua-
toris. Mat. vj. Ubi thesau-
rus tu? ibi cor tuū. ¶ Tertio
ppter impugnatiōē: Nam in

Folium

.xiiij.

morte pugnabit ptra eū omis
creat: a qđ? male vs? ē. nā dñ
sapie. v. Pugnabit cū illoz o-
bis terraz ptra insensatos 7c.

Eluxurio

o sis. Luxuria ē inor-
dinatus appetit? ve-
nercor. Ero. xx. Nō mechabe-
ris. sup q verbo dñ. aug. 7 mgi
in scola. his. Plomie mechle:
eis illicit? pñbit? extra ma-
trimōiū: atz illoz mebror nō
licet? vsus pñbit. Aplus ad
gal. v. ponit inter opa carnis:
et dñ. Qui talia agunt regnūz
dei nō psequunt. Hiero. xxvij.
q. ij. pñbia. dñ. q in illo actu
spūs pphetarū non tangebāt
corda eorum. s. in actu matn-
mōiali. Fornicatio simplex est
pctm mortale. pñatur aucto-
ritatib? et rationib? Ero. xx.
nō mechaberis. vt ptz math:
v. Qui viderit mulierem 7c.
Ad roma. j. Repleti omi ma-
litiā. fornicatione 7c. qui talia
agūt digni sūt morte. nō solūz
q ea faciūt: sz etiaz q faciētibz
psentiūt. j. ad corin. vj. fugite
Ibidē. Fleg fornicariū regnū
dei possidebunt. Ad ephe. v.
Dis fornicator aut mūd? aut
auar? (qđ est ydolorū seruit?)
nō hz hereditatē in regno xpī
7 des. nemo vos seducat inani

būs pñbis. ppter hec em venit
ira i filios diffidente. Glo. Ne
diemo vos seducat: pmittens
impnitatē ex misericordia dei:
vñ pdicās naturalia. oia sunt
pñba ad suppliū. trahētia. Au-
ctoritate iuris positiui Augu-
sti. i. omel. de igne purgatoriū.
xxv. dis. alies 7c. vbi sic dicit.
Qui pñtrat adulterium aut
fornicationē 7c. nisi digne emē-
dauit. 7 si spaciū habuerit:
lōge tpe pñiaz egerit 7 largas
elemosinas dederit: et a pctis
se abstinerit nō purgabit pur-
gatorio igne: sz etna flāma il-
lū cruciabit. Entician? papa
xxij. q. j. pdicādū. Talis de p-
nūrio pñia impoi dñz qñs d ad-
ulterio et fornicatōe aut homi-
cidio 7c. rñs. xxij. q. iij. mere-
trices esse et ad eas accedere
pñbz dñs: qz publice venalē
est turpitudine. Flec solū adulo-
teriū est cu alia pñge pecca-
re: sz oē qđ nō hz prātē pñgij
Diceret lex civilis non pñit
simplice fornicationē: sz audi.
qđ de lege impatoris scriptū
ē. dis. x. lege impator 7c. Lex
impator nō est sup lege dei: sz
subtus. nec possit impiali iu-
dicio iura ecclāstica dissolui
Simach? i. vj. sino do: dis. x.
Nō licet impatori vñcūq pñ-
etatez custodienti aliqd cōtra

diuina madata psumere. nec quicq̃ qd̃ euangelicis: p̃beti-
cis aut apostolicis regulis ob-
uiat agere: Idē. xlvj. dis. Si
imperator catholicus est (sal-
ua pare ipsi?) dicim⁹. filius ē
nō presul ecclē. discere ei uoc-
tur: nō docere. Micro. ait vt re-
fert eusebi⁹ de morte ip̃i⁹. En-
sis dyaboli est luxuria. non est
aliqd̃ aliōd p̃ctm̃ q̃ toties dya-
bolus victor existit. Fugite lu-
xuriā. Nā sic uirginitas ho-
minis par est angelis: et plus
ita luxuria hominē p̃ci⁹ facit
bestia. de nullo alio p̃ctō legif-
denz dixisse. penitet me fecisse
hominē. Nā p̃pter illud pecca-
tum deus diluuiū induxit sup̃
mundū. sodomā gromorram
igne infernali p̃bussit. qui hoc
recte dyaboli semel capif: nō
cito soluit. In isto p̃lio nemo
vicere pōt nisi fugiat. Qui vi-
no vitif ignē portat in gremio
Ait apostolus. Nolite inebri-
ari vino in quo est luxuria. vi-
nus nocet: sed cetero plus vult⁹
mulieruz. Mulier dyaboli sa-
gina est qua hō cito in luxu-
ria vulneratur. Nūquid. (ait
sapient. puerbio. vj.) pōt ho-
mo abscondere in ignem sinu
suo vt vestimenta eius nō ar-
deant aut ambulare sup̃ pru-
rigib: vt nō p̃burantur plante

ei⁹. Vir et mulier ignis et pa-
lea. dyabol⁹ nūq̃ sufflare ces-
sat nisi accendant. Nūq̃ viro
cū muliere sint longa colloq̃a
sole. Vir mulier? cūtra sp̃nat
munuscula. blanda verbula. si
nō vult luxurie capila queis.
Augu. in sermone de vitanda
mulierz cōione. Quāta ē ini-
quitas luxuria vt aniaz (quaz
xps suo sanguine redemit) lu-
xuriosus p̃pter vnus momēti
delectationē libidinis dyabo-
lo vendit naz cito preterit qd̃
delectat: s; sine fine manet qd̃
cruciat. S; forte dicis. iuuue-
nis suz. facio qd̃ delectat. po-
stea peniteā. Est ac si diceret.
peniteā me crudeli gladio: et po-
stea vadā ad medicū. nescio q-
vni⁹ bore pun cito vulnus in-
fligit qd̃ vix aliqn̄ longo tpe
ad sanitatēz reducit. Vide m̄
ne peat dilatio: et succedat et-
na dānatō. Aug. de cohabita-
tione clericorū ait. Graue inimi-
cū sortita ē castitas. cui nō re-
sistēdū: s; magis dimisso freno
lōgius fugiēdū. Expro cede
epo loquor: corā deo: nō meti-
or: cedros libani: duces gregū
in hac peste corruisse repti: im-
pudica turpitudine de q̃ lap-
si nō magis suspicabar q̃ bie-
ronimū aut Ambrosiū Amb.
de helya et iere. c. xij. Luxu-

ria seminariū ē et origo vicio-
rū. Ne arbitrer⁹ me aduersus
apostolum dixisse. qz ille ait
auaritiā radicē esse oim̄ vicio-
rū. qm̄ luxuria ipsi⁹ mater est
auaritie. Nā cūz q̃s exhaus-
rit luxuriādo facultates. p̃pri-
as. postea auare incipit q̃rere
alienas. Rōne ostendit sic.
Brūs tbo. scda scde. q. ciiij.
ar. ij. pbat multiplici. Primo
rōne cōsensu. Nā illi⁹ actus
cui⁹ p̃fessus sol⁹ est p̃ctm̃ mor-
tale: a fortiori ip̃m op⁹. S; p̃
sensus fornicatiōis ē p̃ctm̃. g
pl⁹ op⁹. Vinor pbat auctori-
tate dñi. Math. v. Qui vide-
rit mulierē ad p̃cupiscēdū eā:
iā mechat ē. Jacobi. j. Eocu-
piscētia cū p̃cepit (glo. p̃fessū)
parit p̃ctm̃. P̃ctm̃ cū p̃suma-
tū fuerit: gnat mortē. scz eter-
naz. Secdo. rōne punitionis.
Quēcūq̃ p̃ctā eq̃lit puniunt:
eq̃lis s̃lit culpe. q̃ ad penā dā-
ni. Sed fornicatio simplex ad
ulteriā et p̃uriū eq̃lter puni-
unt ergo rē. Probatio mino-
ris. Nā dñ in canōe. Predicā
dū. xij. q. j. Talis pena debet
inponi scz septēnis defornica-
tiōe sicut de adulterio: p̃urio
et hōicidū: q̃ sunt mortalia. er-
go rē. Terrio rōne puuationis
sic. Nichil excludit a regno dñi
nisi p̃ctm̃ mortale. Sed forni-

catio excludit a regno dei. er-
go est p̃ctm̃ mortale. pbat mi-
nor. aplius ad galla. v. Ma-
nifesta sūt opa carnis. q̃ sunt
fornicatō. immūdicia rē. q̃ p̃
dico vobis sicut p̃dixi q̃nam
q̃ talia agūt: regnū dei nō cō-
sequēt. ergo mortale peccatū
est rē. Quarto rōne dānatōis
sic nulluz p̃ctm̃ dānat eterna-
liter nisi mortale. Sed luxu-
ria aut fornicatio simplex dā-
nat. ergo mortale est. Apoca.
xvj. Fornicatorū pars erit in
flago ardente igne et sulphu-
re. et bec est mors scda. Nam
prima separat aiām a corp̃e.
scda corp⁹ et aiām a deo. Irē
ij. petri. ij. Flouit de⁹ iniquos
in diuidij reseruare crucian-
dos. magis aut eos q̃ post car-
nē in cōcupiscētia immūdicie
ambulant. Exm̄ legif in scala
dei. Vir qdā orauit deuor⁹ in
vixore sua. q̃ ei apparuit in vi-
sione. et ait. seq̃re me. q̃ vidēs
demonēs: et cuppā magnā ple-
nā. metallo. in q̃ piecerūt bur-
gesem vnuz et vxorē alteri⁹ q̃
clamauerūt. De re re. audis
ille terr⁹ est. Qui vxor. eter-
nalis. cū illis balnearē qz medi-
a trix fui. vt simul in vita p̃ue-
nirent et adulterarent nisi ma-
dei a p̃ctā me reuocasset. Qui
vir. vtiq̃ p̃fessi sunt et sacmēta

ambo pceperūt. qđ eis pdest
cui. alia. nihil qđ timore mori
fecerūt. 7 nō caritate mori.

Septes sūt gra

das quibz descendit in forni
cationem. Tres primi sunt in
corde. Quatuor vltimi in corpe.
Cogitatiois tolleratio. Do
rosa delectatio. In actū con
fessio. Impudica aspectio.
Turpis pfabulatio. libidino sa
cōtrectatio. Operis expletio.
¶ Primus gradus est cogitati
onis tolleratio. ysaie. j. Affere
te malū cogitationū vrāz ab
oculis meis. scz luxurie. Vbi
diligenter nota qđ cogitatio lu
xurie non est qđ cogitat de
ea voluntarie siue ad peniten
dū de hīs qđ gessit siue ad in
telligendū vel docendū mate
rias de turpibz bona intentio
ne: siue involuntaria occurrat
cogitatio turpis ex ociositate
mentis vel curiositate vbi ex
gessis p cum: vel p suggestio
nez demonis 7 in sensualitate
aliqua delectat: et sibi cō
placet: cū displicētia tñ rōis:
sz est petm veniale tñ Ad ro
ma. viij. Nō em qđ volo bonū
hoc ago. sed qđ odi malū hoc
facio. An. Grego. augustino.
angeloz epō. vj. dis. Testamē
tum. dī. Lū maligni spūs pec

catū suggerit in mēte: si nulla
delectatō peti sequit: peccatū
oio ppetratū nō ē. cū vero ca
ro delectari cepit. petm tā na
scit incipit. Si vero ex delibe
ratione cōsentit: sic petm cog
noscat pfici in anio. In sugge
stioe peti ē semē. i delectatōe
nutrimētū. in psensu pfectio.
Et sepe ptingit vt qđ malig
nus spūs sciat in cogitatione:
caro trahat i delectationē. nō
tñ rōe idē delectatōi psendit.
Et cū caro sine anio delectari
neqat: ipse tñ animus carnis
voluptatibz reluctans: in dele
ctatōe carnis qđammodo liga
tur inuit: ita vt ei ex rōne cō
tradicat nec psentiat: et tñ tñ
ea delectatōe ligat fit. ligatū
se vehemētē ingemiscit. itaqz
est hō captus 7 liber. liber ex in
sticia. captus ex delectatōe quā
portat inuitus. hec. Gregori.
¶ Secūdus gradus ē cogitatiois
delectatio. Jeremie. iij. Vbi
qđ morabunt in te cogitationes
noxię. Sap. j. Per uerse cog
itationes separāt a deo. Filibz
sepat a dō nisi mortale petm.
ergo tles cogitationes sūt mor
tale petm Breg. de. pe. dis. iij.
inter hec plerūqz anius puer
suz ptemptū intra se voluit: et
nimirū mētē nequaquā immu
da cogitatio maculat cū pul

fat. sed cuz sibi p delectationē
subiugat. Brūs tho. pma secu
de. q. lxxvij. ar. viij. dī. Cog
itatio de fornicatione intelli
gitur duobus modis. Uno mo
do put ipse affectus inclināt
ad ipsam cogitationē. cogita
tio autē secūduz se nō est petm
mortale. aliqñ est veniale cuz
qđ inuitiliter de ea cogitat. ali
quādo nullū vt cū cogitat qđ
de hoc qñ vult pdicare illud.
Alio mō delectat in actu cogi
tatio qđ ad hoc est inclinatus
et eligit illud ex deliberatione
qđ cogitat: est mortale. i. hāc
morosaz cogitationez incidūt
tepidus frigidus ita cadunt sed
qđ sunt feruidi statim ex pel
lunt nec locū aut morā admir
tunt. ¶ Tertius gradus est cō
fessio in actū turpez illud est
mortale. math. xv. Et corde
eteñt cogitationes male furta
hōicidia. fornicationes: adulte
ria hec inquināt hoīez. Aug.
de verbis dñi in monte de pe.
dis. j. sic dī qđ prima dñia peti
mortalis est cū in corde cōsen
tit libidini figurata p puellaz
mortuam sed adhuc in domo
iacentē. Aug. de pe. dis. j. Si
cui adhesit cupiditas cōcube
di cū aliena vxore sed deest sa
cultas nō min⁹ a reus est qđ si
in ipso facto deprehenderet qđ

ad inditū diuinū vbi equalis
tas qđ ad dñū et diuturnitatē
sequit. Nō sufficit petā pfiteo
ri in gñe se dicere habuisse co
gitationes malas cū cōsensu
sed erga quā et quō. ¶ Quar
tus gradus est aspect⁹ libidi
nosus. math. v. Qui viderit
mulierē ad scupiscendū cam
raz mechat⁹ est. Aug. xxxij.
q. v. qđ viderit. dī qđ solo visu
qđ turpiter innupta cōcupiscit
adulteriū ppetrat. Aug. in re
gula. Nec dicatis vos habere
aiaz pudicā si oculos habet
tis impudicos vt piz. xxxij. q.
ij nullo solo. Castitas aut nō
amittit nisi p mortale crimen
sz talis aspect⁹ ē mortalis: Pro
uer. Bhoiatio ē dñō defigens
oclin. sed null⁹ efficit abomia
tioz dñō nisi propter mortale.
Vñ grauit peccat qđ se ornat
festiuis diebz et vadit ad eco
clesiaz ad puocandū boles in
peubina sui toties mortaliter
peccat qđ in sui cōcupiscentiā
accedūt. Quoties mulier aut
vir offert se pspectui amatoris
aut amatrix sue toties pec
cat mortaliter. Qui occasione
damni dat damnuz dedisse vi
detur. de. regu. iuris. c. si cul
pa. Nota de dāuid qđ in caute
inspexit Bersabee. ¶ Quintus
gradus est confabulatio tur
c A

no pnt

Quod

pis. j. chorint. xv. Corripunt bonos mores colloquia praua. Ciprianus li. de uirginitate dicit. Quantum dedecoris et cruminae infert cōfabulatio turpis. Scz crimē importat peccatū mortale ergo etc. Apostolus ad ephe. v. appellat illud stultiloquiū. et nūerat inter peccatā mortalia. dicens. Omnis autē fornicatio aut immūdicia aut stultiloquiū nec nominet i vobis. Et subdit. omnis talis non habet hereditatē in regno christi. Sed nullus priuatus regno christi nisi propter mortale ergo etc. Ps. Lingua eorum. (scz talia per suadentiū. gladii acuti. Aug. de. pe. dis. j. noli. Tales occidunt animas suas et audiētiū. Idez de canulenis libidinosis. Si mille qui lras portat ad pcurandū talia. scz adulteria aut fornicationes. Sextus gradus est libidinosa cōtractatio. scz per oscula amplexus. cōtactus in manu et aliaque partium corporis hāc malicia nominat aplius turpitudinē. ad ephe. v. dicens. Omnis fornicatio aut immūdicia aut turpitudine nec nominet in vobis. Glo. turpitudine. ut in osculis. amplexibus et huiusmodi. Tales ut dicit non habent partem in regno christi. j. corinth. vj. Bonū est mulierē

nō tangere. Eccl. xij. Qui tāgit picē (culi similis ē mulier) inquinabit ab ea. Jordanus. Terra bona et aqua bona est: tū p̄fecta gñant luti. Septimū gradus est opis libidinosi p̄sumatio ad gal. v. Manifesta sunt opa carnis quae sunt fornicatio. immūditia. adulterium. impudicitia. luxuria etc. quae talia agunt regnū dei nō cōsequunt. Aug. de igne purgatorio. xxv. dis. s. Alias ponit fornicationē in numero peccatorum mortalium. quod tū est minimum in genere luxurie. tū ducit ad damnationes eternas. vñ in de. de hereticis. c. ad mīsamū. ponitur arculus dānat⁹ begardo rum qui dicebant nō esse peccatum mortale.

Occasiones luxurie sunt decem. sex intrinsece quatuor alie extrinsece. Prima est supbia. Apostolus ad ro. j. Discētes se esse sapiētes stulti facti sunt. tradidit enim eos deus in desideria cordis sui et in immūditia. In cui⁹ figuramox ut p̄mus parens ex superbia peccauit: pudenda regebat. Greg. xvj. (moralit⁹) Sepe longa p̄tinentia repente soluitur. et sepe vñs ad senium uirginitas seruata perdit

Quia em̄ negligit humilitas cordis: rectus iudex despiciet etiā integritates copias. Idem xxvij. moralit⁹. Nolūt antiqui quae iam interi⁹ dūamur per supbia: etiā exteri⁹ sentire permittit. ut quae cogitatione elati sunt: per carnis luxuriā p̄sternantur. Secūda curiositas sc̄sus in asperctu pulchritudinū rerū aut imaginū turpiū: vel auditu turpiū cationū. Job. xxxj. Peperi sed cū oculis meis ut ne cogitare quidē de uirgine. Gen. xxxij. Sichen fili⁹ emor fidēs Dynaz filiā iacob quae egressa ut uideret mulieres regionis illius oppressit eā. Itē Gen. xxxix. vxor phutifar iniecit oculos i ioseph: et concupuit. De Judith dicit. ei⁹ sē. x. quod pulchritudine eius cepit Holoferne p̄ncipem milicie nabuchodonosor. et caput eius abscidit. Tertia est ociositas. Ezech. xvj. Hec sunt iniquitas zodome. supbia. saturitas panis et ocium. Berū. Om̄ temptatiōnū malay causa est ocium Idem. Ocium est mater nugarū. nocuerca virtutū. ip̄m est quod uirū fortissimū fortissime p̄cipitat in reatū. David ociando post somnū lapsus est. Quarta est quies nimia. Roma. xij. Nō in cubilibus et impudiciis.

Uñ catho. Diuturna quae es uirginitas alimenta ministrat. Quos dyabolus vigilando nō audet aggredi: dormiendo frequenter tetat. Quinta est uetris in gluuies: aut nis: aut delicate Prouer. xxix. qui delicate nutrit seruū suū. i. corp⁹. In fine sentiet eū ptumacē. i. rebellē: per stimulū luxurie. Ideo p̄mū parentes post comestiones id senserūt. Berū. Periclitat castitas in delictis sicut ager pinguis nō opatus Sexta est vinum immoderate sumptum Prouer. xxi. Luxuriosa res est vinum. Ad ephe. v. Nolite inebriari uino: in quo est luxuria. vñ Noe ebrius nudauit femora. Gen. ix. Eoth inebriat⁹ concubuit cū filiabus suis. Holofernes inebriatus perdidit caput. ut patz Iudith. j. Septia est aspect⁹ impudicus. inat b. v. Qui uiderit mulierē ad concupiscendū etc. Ideo ait. Job. xxxj. Peperi sedus cū oculis meis ut nec cogitare quidē de uirgine. Aug. in regula. Impudici⁹ ocul⁹ impudici cordis est nūcui⁹ Octaua ē sermo lubricus. Eccl. ix. Cū saltatrice ne sis assidu⁹. ne forte pereas etc. et colloquiū ei⁹ Quasi ignis exarsit. j. corinth. xv. Corrupti bonos mores colloquia praua

De Luxuria

Micro-rrr rif. Zespicholuz

Sculpis diligenter venas: non
propter carnes: sed propter pellem.

Rala que pzo

Iuuenes cor. cōmedit ignis:
nō lrrrñ. Sic duo senes iua

Folium .xviii.

tionib⁹ ad spūalia venire nō
curat. ¶ Quarto homo risali

me in hoc malū lapsus est: ve
propter amorē mulierū ydola

141

cubina et cum lacrimis sacramenta recipit post mortem donatus apparuit confessori quod eam re assumeret: si sanus fieret: proposuit.

Luxurie malus

Deus durissime punit. nec alius quid peccatum legitur adeo seuerè puniri: secundum hieronimum. sicut luxuria. Nam per diluuium tota humana et animalis natura preter paucos homines: octo scilicet delectati sunt. ut patet generis. Item sodomia et gomorra igne infernali submersæ sunt propter hoc malum. Item filii israel quia fornicabatur cum filiabus moab: perierunt una die. xxxij. milia. ut patet prima corinthios. x. et numerum. xxi. Illud malum angelus homini datus fugit. quia purissimum est et mundiciam diligit Bern. Angelo tuo reuerentiam exhibe. nec audeas eo punte facere quod non faceres me videntem. Exem legi in vita patrum quod angelus ambulauit cum quodam fratre. qui cadaver abhorruit nates clausit angelus autem non aduenit. sed cum quodam eis adolescens obuiasset: angelus faciem cooperiens: abhorrens eum. quod luxuriosus erat: ut fratrem illi retulit etc. Tertio diabolus hominem luxuriosum inhabitat. Job. xj. Dormit rebe-

moth in locis humidis. id est carnalibus. luce. viij. Regio demonum ingressa est in porcos. significans per hoc quod libenter habitent cum luxuriosis. qui per porcos significantur. sicut enim superbia secit ex angelo dyabolum: ita luxuria facit ex homine bestiam porcum. Quarto luxuriosus proximis ledit quod exinde generantur filii illegitimi et priuantur dignitate temporali et ecclesiastica. et communiter sunt mali. ut patet de abimelech filio gedeonis: nato ex concubina. Iudicum. ix. et mortuo patre interfecit. lxx. fratres suos legitimos: uno solo qui fugit relicto. et hoc ideo ut solus regnaret. De malitia talium nota canonem. si genus. lvi. dist.

Species luxurie

sunt sex. ut patet. xxxvj. q. i. lex. §. cum ergo. scilicet fornicatio stuprum adulterium. incestus raptus. et contra naturam cuius quatuor sunt species. scilicet molities sodomiticum bestialitas vris abusus. Fornicatio simplex mortale est. Nihil excludit a regno dei nisi peccatum mortale. fornicatio excludit a regno dei ergo est mortale. Minor probatur. ad Gal. v. Qui talia agunt: regnum dei

non possidebunt. Est contra legem diuinum. Ero. xx. non mechaaberis. Et. xxij. q. ij. non mechaaberis. Et. c. meretrices. Unde apostoli in primo concilio hierosolymitano celebrato preceperunt gentibus ut se abstinere a fornicatione. ut patet actuum. xv. Nec uti concubinis licet dist. xxxij. audite. Item pro solo mortali iniungitur septem annis penitentia. ut patet. xxxij. q. ij. quia hoc ipsum. et. §. sequenti Sed pro fornicatione iniungitur septennis penitentia ut patet in causa predicandi. xxij. q. i. ergo etc. Adulterium. (ut dist. §. cum ergo. xxxvj. q. j.) Est alterius thori violatio: vel etiam proprii thori. Unde. xxxij. q. iiij. origo. ubi dicitur Adulter est in suam uxorem amator ardentior In aliena uxore omnis amor turpis est: in sua nimis. Committens adulterium dignus est morte temporalis et eterna. De temporalis morte dicitur leui. xx. Si quis mechatus fuerit cum uxore alterius: et adulterium perpetraverit cum coniuge proximi sui: morte moriatur et mechus et adultera De morte anime dicitur puer. vj. Qui adulter est propter cordis inopia perdet animam suam. Glo. interli. quod contingit propter cordis insipientiam. Beat

tho. scda. secda. q. lxxvj. ar. vj. dicitur quod grauius peccatum est adulterium quam furtum: quinquaginta rationibus. Primo. quia per adulterium violatur chorus. non autem per furtum. Secundo. ex adulterio sepe puenit exhereditatio priorum heredum. Tertio furtum potest restitui: adulterium vero non potest. Quarto. furem sepe fit ex necessitate. adulterium semper ex sola libidine. Quinto ratione penes. furtum non semper punitur pena mortis adulterium vero punitur morte maxime eterna. ut patet in canone alias. xxv. dist. Unde in canone. predicandi. xx. q. j. dist. Si quis perpetrato adulterio timens penam legem ad confessionem venire noluerit: ab ecclesia repellendus est: siue a comunione et consortio fidelium: ut nullus cum eo commedat neque bibat: neque in domum suam recipiat etc. Volgo super libros sapientie: tractatus illud sapientie. iij. Filii adulterorum consummatione erunt. dicitur quod magnitudo et periculum illius peccati attenditur ex tribus. scilicet ex legis antiquæ punitione. ex probris peruersa perceptione. ex date fidei violatione. Lex antiqua punit adulterium morte temporalis. unde leui. xx. Si quis mechatus fuerit cum uxore alterius: et adulterium per-

De Lururia

trauerit cum cōiuge primi sui morte moriat? mech? et adultera. Eadē pēa puniū illō peccatū fm leges ciuiles licet ecclesia legib? illis nō vtat. Patet hoc idē q? grauius puniū pccū illud a deo. n. regum. xij. de dauid q? cū adulterat esset cum vxore Urie dixit dñs ad eū p pphetā nathaz. Nō recedet gladi? de domo tua vsq? in sempiternū eo q? desperasti me et tuleris vxore vriē ethei. **Uñ** Clemens papa. xxxij. q. viij. Quid in omnib? grauius adulterio fm eū locū i penis tenet. pñū hū q? errant a fide. **¶** Secūdo pēz magnitudo buius pccī ex puerse ples pcreatūde q? frequent talis ples soler. esse mala et in honesta. tū ppter parētū inmutationē. tū ppter castigatiōis defectum. **Uñ** Bōifaci? martyr scribit. regi angeloz et est canon. Si gēs. lvi. dis. vbi dī. Per istas pñicias diuulgatū ē et nobis i frantia et ytalīa. impropert et ab ipis paganis imppertū nobis obijciū: spretis legalib? pñubis adulterādo et luxuriando adinstar sodomitice gētis sedā vitaz duxerint. de tali cōmixtiōe metricū existimā? dus est degeneres populos et ignobiles et furētes libidie fo-

re pccādos et ad extremū vniuersas plebē ad deteriora et ignobilia ēgēt et nouissime nec bello seculari fortē. nec in fide stabile. nec bono: abiles hominū? nec deo amabile esse venturā. **¶** Fle m nati ex fornicatiōe aut adulterio desperēt. dī hiero. ptra Ruffinū vt patet. lvi. dis. Nasci d adulterio nō est culpa eius q? nascit s? illi? q? gñat. idē. q? creator ē corpis et anie noli despiciere bonitate figuli q? te plamauit et fecit ipe ē dei virt? et dei sapia q? in vtero virginis edificauit sibi domū. **¶** Ite inter viros sanctos apostoli voc. numerat? meretricis est fili?. **¶** Esau de rebecca et ysaac bispid? tā mēte q? corpe q? bonū triticiū inter foliū degñat q? nō in semine bus s? in volūtate est nascen- tis cā virtutis atq? vitiōrum. **¶** Ideo in eadē dis. s. q? aut dī. Illi sūt abominatio dño ad q? paterna flagitia dñabūt. **¶** Itē xps nō solus de alienigenis s? et de adulteris traxit originē vt dī in canōe dñs noster. lvi. dis. **¶** Tercio patet magnitudo bui? pccī ex date fidei violatiōe. violat eū in adulterio fides data coniugij i sacramento coniugij efficit eū pñr? **¶** Aggrauat h malū ex cā efficiēti. q?

Solum

.xx.

ad min? alter eo? habz sacra mētū matrimonij. et illud violat. **¶** Secūdo ex causa inartali q? i alijs pccis cōter dyabol? vnus occidit: hic autē duos ad min?. aut q? iterneniūt mētiatores. aliquādo alter coniugū interficit: et vnus pñmittit alterū ducere i matrimoniū. qd fecerit sp in pccō manet: q? illud matrimonij nullū ē ppter impedimentū criminis et sic multiplicatū pccā. **¶** Extra de eo q? duxit i matrimoniū quā polluit p adulteriū. c. sup eo et c. significasti. **¶** Tercio ex cā for mali. licet in omni peccato sit auersio ab incommutabili bono: rñ in nullo pccō ita dolo: betur ratio sicut in illo. puer. vi. **¶** Adulter ppter cordis inopiaz pdet animā suā **¶** Quarto ex causa finali. q? finis ei? est voluptas. in qua adulter constituit finē suū et beatitudinez. **¶** Naz? adulter aut adultera pē facilius vitare hoc malum. q? habet cōparē legitimū. **¶** Quīto ex circūstantijs. nam quāto plura et mala scandala sequunt: tanto grauius peccat. **¶** S? ex adulterio sequunt boni- cidia semp in ania: aliquādo etiā in corpe sit. exbereditatio veroz filioz aut heredu. multa regna ppter adulteriū:

destructa sunt. nōne troya famosā illa et fortissima ciuitas ppter adulteriū paridis et helenē destructa est: **¶** David sanctissimus rex ppter adulteriū cū bersabee: a regno depulsus per filius suū absolon: q? et ingressus est ad cōcubinas patris. vt patz. ij. regū. xij. **¶** Job. xxiij. maledicta ps adulteri i terra. **¶** Oclis ei? obseruat caliginē. si subito apparuerit auro ra arbitrat vmbra mortis et sic i tenebris q? in luce ambulat ad niniū calozē transiet ab aq? niuius et vsq? ad iseros peccatū illi?. **¶** Obluiscat ei? miseri cordia ei?. **¶** Dulcedo ei? ē mes.

¶ Queritur q? grauius peccat vir aut mulier adulterando. **¶** Dñm fm. Innocētiū papaz. vt patz. xxxij. q. v. **¶** cristiana religio adulteriū i vtroq? sexu pari rōe pdenat. rōe eū fidei. cōq? liter peccat. s? quātū ad dñm rōis: vir pl? peccat q? mulier. q? vir rōni: mulier scūalitati ppat vñ Aug. in li. de adulterinis coniugijs. et assumit i canone Indignant. xxxij. q. vi. vbi sic dī. Indignant mariti si audiāt adulteros viros pendere similes adulteris seīs penas. cū tāto graui? eos pñri opoz tuerit q?to magis ad eos pñ-

De Lururia.

net et virtute vincere et exem-
plo regere scias. ideo viri rep-
ti in adulterio infames sunt.
vt patz. iij. q. ij. Constituim?
ideo nec consules nec iudices
nec rectores nec testes in iudi-
tio esse pnt. Femina vero pl^o
peccat. pmo rone maioris sca-
dali qd alijs pbet. vthomini
p que scandalu venit. Secdo
peccat in deum: sacramentum
violado. Tertio peccat in pri-
mum: ipsum ad hoc malum ad-
mittendo. Quarto peccat in se-
ipsum: animam suam ppter paruam
delectationem occidendo. Quin-
to peccat in plem quaz reddit
ignobilem: et ad ecclesiasticas
dignitates inabilem. Sexto
peccat in veros heredes: eos
spoliando: et no legitimos in-
surpatione hereditatis ad-
mittendo. Septimo peccat b
sacramentu scz coniugij blasphemando.
heresim inducendo. vt
aliqui frater sua pnia ducit in
matrimoniu sorore. Pene ex-
emplu de duobus. quattuor sut
quif adulteros. aut publicos
scandalu et illius pti obpro-
briu. aut misera mendacitas.
aut mors repentina. aut mors
eterna. Nota quo mlier se o-
mans peccat. Adulteriu puni-
tur aut pbibet p lege natura

le. mosaica. euangelica. canoni-
ca. et ciuile. Prio p lege natu-
re q dicit. Qd tibi no vis fieri:
vide ne tu vnq alteri facias
Sed qs est q vult vxore sua
adulterare: aut que mulier cu-
pit a dulteriu habere in matri-
monio. q nec tu alicui facias vt
qd ei^o accedat ppare. Secdo
per lege mosaica. Exodi. xx.
Non me habebis. i. a dulterab.
De pena dicit. leuitici. xx. morie-
tur mech^o et adultera. Tertio
p lege euangelica. Math. xix.
Quos de^o coniungit ho no sepa-
rat. reprehedens iudeos qui
dabant libellu repudiij. qd moys-
es ppter coru duriciam admi-
sit: ne occideret vxores. Se-
pat aut adulter p b^o crimine vxore
alteri^o ab eo cui^o e. Quar-
to p lege canonica. Ecclesia po-
nit septene pniaz o adulterio
sicut de homicidio vt patz. xxiij.
q. i. p dicandum: in illud hodie
est in arbitrio pessoris: relin-
quens residuu purgatorio. Qui-
to p legem ciuilem. nam ppter
adulterium pbatuz. vxor pdis-
dotē vt patz in autē. vt liceat
marito. s. Qui vero coll. viij.
legit q deus terribiliter punit
b^o viuū. Iudicii. xix. ppter ad-
ulteriu perpetratu cū vxore
cuiusda leuite a viri s ciuitatis
gabaa. qz noluerūt eos punire

Folium

.xxi.

re illi detribu beniamyn: mor-
tui sunt in bello circa sexagita
milia hoim. Nam in primo et
scdo bello: licet dñs iuberet.
xj. tribu fuerūt debellati a tri-
bu beniamyn: mortui de ipas
plusq. xxx. milia qz psidebāt
de sua multitudine cū essent.
eccc. milia. In tertio bello cō-
puncti fiduciam habuerunt in
dño: et vicerūt et occiderūt de
tribu beniamyn. xxv. milia vi-
roz. exceptis sercenis q fugie-
rūt in desertu. Hac ruinā per-
misit de^o in punitionem adul-
terij malū. Item multa mala
sequunt ex adulterio. vt odia
blasphemie detractioes. Itē
sepe sequunt homicidia pue-
rozū q cōcipiunt. qd grauissi-
mū pccm ē. clamās vindictā.
Item sequunt furta. mulier se-
pe furat viro suo. et dat a ma-
natori. Item facit falsos here-
des accipe cū alijs (si sūt) be-
reditatē. Nota exemplum de
viro q orauit p vxore defun-
cta. vt legitur in scala dei.

Cōtra naturā

pestimum est peccatu. Aug.
xxij. q. vij. Adulterij malum
vincit fornicationē. vincit autē
ab incestu. horu oim pestimū
est qd cōtra naturā est. Cui^o
quattuor sunt species. Vnde

beatus tho. scda scde. q. cliij.
ar. xj. dicit. Fit hoc pccm sine
pcubitu. qñ pcurat pollatio. et
dicit mollicies De his dicit apo-
stolus. j. corin. vi. Neqz mol-
les regnū dei possidebūt. Se-
cundo per pcubitu ad rem no
eiusdem spēs. et vocat bestiali-
tas. de hoc malo dicitur. leui.
xx. Qui coierit cum iumento
morte morietur. Tertio per cōcu-
bitū no ad debitum sexū et di-
citur sodomia. de hoc ait apo-
stolus. j. corin. vj. Neqz ma-
sculoz pcubitores regnū dei
possidebūt. Quarto p inordi-
natū modū legitimozū: si no
vtuntur membris ad hoc crea-
tis: ptra naturam est. secundū
Augustinū. Supat bestiales
conditionē: Clamat diuinam
vltionem. Prouocat vniuersa-
lem glorie indignationem. In-
ducit magnā infectionē. Su-
scipit omnia legis punitiones.
¶ Primo supat bestialē con-
ditionem. qz nulla bestia repit
hoc agere. In alijs vitijs ho-
mo efficitur similis bestiis: in
hoc aut efficitur peior qz bestia.
Aug. xxij. q. vij. Adulterij.
Qim pestimū est qd ptra natu-
rā sit. Bñs. tho. vbi supra
Avaritia fit iniuria sibi aut pri-
mo. hoc aut deo. qz ordo natu-
re a deo factus puenit. qz na-

tura sp̄i est magis coniuncta
vnicuique individuo q̄ q̄d cūq;
individuum ideo p̄cā p̄tra na-
turam sp̄i sunt gravissima et
graviora q̄ p̄tra naturā indi-
vidui. ¶ Secūdo pessimū est q̄
clamat divīnā vltionē cito fi-
endā p̄pter sui abominationē.
Ben. xix. Clamor sodomorū
venit ad me. i. vitium q̄ agū:
clamat vindictā. Tria mala
clamat vindictā. Sodoma san-
guis. et p̄cium retētum. ¶ Ter-
tio. p̄vocat celestē patriā p̄tra-
se p̄s. Iudicabit in nationib;
implebit ruinas. Ruine ange-
lice implende sunt ex hominib;
bus. nec ante assument totā
glām nec angeli nisi impleant
ruinē. q̄re angeli et ante beate
ardenter desiderant futurū iu-
diciū. fm̄ grego. S; isti impe-
dunt talem impletionē. ergo
totam sup̄celestē curiāz offē-
dunt. Aug. Videns de⁹ hoc
malū in mūdo quasi desūt in
carnari. Idez. xxxij. q. vij. fla-
gicia Violat p̄ hoc vitium socie-
tas q̄ nobis esse debet cū deo
cū illa natura pueritate libi-
dīnī polluit. Jero. sup̄ ysaiā dī-
q̄ in nocce illa q̄ xps nat⁹ est
omēs hoc vitio maculati: mor-
tui sunt subito: vt naturā quā
assumeret mundam inueniret
¶ Quarto inducit nimīā infe-

ctionez. Aplūs ad roma. j. vo-
cat eā passionē ignominie no-
minādā. Ideo fm̄ Ray. qz nō
solū act⁹: sed et platio aut no-
miatio hui⁹ sceleris sine mag-
nā causa aures et elemēta pol-
luit. Vñ Impator in auten.
Vt nō luxuriēt p̄tra naturā.
Et q̄ illud vitium inducit pesti-
lencias: et tempestates. quare
etiam in ytalīa frequent sunt
talīa In compendio theologi-
ce veritatis dī q̄ dyabol⁹ tem-
ptans de hoc vitio vidēs ipm̄
imminere fugit: p̄pter nobilita-
tēz sue nature qz abominat⁹
ipm̄. Item est infectiūz cete-
roz. qz talis aliqui solet infice-
re vñ totā civitatē sicut le-
pra. Infantū abhorruit loth.
hoc malū vt filias suas trade-
re vellet etc. ¶ Quinto hoc vi-
tium ab omni lege puniūt. Pri-
mo p̄ divīnā legem. leuiti. xx.
Qui dormierit cum masculo
morte moriet. Itē maiore q̄
septennez p̄nīaz dñt subire. vt
pater. xxxij. q. ij. et hoc ipm̄
et s. sequerit: dñt excoicari. quia
gravius est incestu. vt cū ma-
tre aut sorore. vt patz. xxxij. q.
vij. adulterij. i. corin. v. aplūs
tradidit incestuosus dyabolo.
Itēz cleric⁹ maculat⁹ h̄ vitio
et rept⁹ dīz bñficio et officio pri-
uari extra. de excessu plā. c. clē

rici. Item tales secūdū leges
impiales dñt decapitari: et qui
mediator est similis. E. de ex-
tra ordi. cri. Qui puero. Itēz
secūm legē municipale debent
cōburi tales. Itēz civitates q̄
carēt h̄ vitio: valde p̄sperant
in cunctis. Itē fm̄ leges sunt
infames. ff. de postolando. §.
Infames. Civitates sodomie
quinq; Sodoma. Bomo: ra.
Seboym. Adama. et Segor:

Quatuor sunt

que retrahūt a vitio luxurie.
Prīmū opa misericōdie. vt elemo-
sina. Ambro. Si q̄s misericōdiā
opat et lubricū carnis patit:
vapulabit q̄dez s; nō peccabit.
Hāc auctoritatē expōit bñs
tho. scd a scd e. q. clīij. ar. ij. in
sol. v. argu. dicēs p̄ter opa pi-
etatis ille q̄ lubricū carnis pa-
tit liberat⁹ a p̄dōne eterna: si
penitet nō aut si m̄aet impē-
tens in lubrico carnis vsq; ad
mortē liberabit⁹ p̄ opa pietatis:
sed vt scriptum est: morietur.
¶ Secūdo remediū est deuotio
et oratio. Sapientie. vij. Nō
possum esse p̄tēns nisi de⁹ de-
derit. Qui rō est. qz omē do-
nū excellēs: singulari orōe dī
impetrari a deo. s; p̄tēcia est
bñdī. g. etc. Eccl. xxvj. Omīs
pōderatio nō ē digna p̄tēcia

tis aīe. i. eque digna. ¶ Terti-
um est abstinentia. sicut em̄ ig-
nis naturalis extinguit in sub-
tractione lignoz: aut aquaz in
fusione: sic luxuria duob; modis
extinguit aut per cibi et potus
subtractionē aut lacrimarum
effusionē. ¶ Quartū et efficā-
cissimū remediū est fuga In
oi p̄cō p̄trariū conatū vin-
cere potes: hic fuge: noli pug-
nare. nō es sanctior david sa-
pientior salomōe. fortior sam-
sone: q̄ tamē p̄ mulieres lapsi
sunt. Augu. de coha. cleric. ce-
mu. Brauē inimicū sortita est
castitas. cui nō resistendū: s;
magis dimisso freno longius
est fugiendū Expto crede epo.
loquor corā dō: nō mētiō: ce-
dros libani: duces gregū: sub
hac peste cecidisse reperi ipu-
dica turpitudine. de quoz la-
psu non magis suspicabar q̄
Hieronimū aut Ambrosium.
Criso. sup̄ illud math. v. Qui
viderit mulierē ad deupiscen-
duz etc. dī. Si aliqua femina
se ornādo oculos hoīm attra-
xerit: etiam si plagam non in-
tulcrit: penaz patietur etremā.
venenū em̄ p̄fecit: et si nullus
q̄ bibat inuenit⁹ sit. Quod aīe
viris dicit: hoc ad feminas lo-
quit. caput em̄ loquēs: corpi
p̄suadet. Nec Crisostomus.

De tyrannis et sapientibus

*Femina fac sarbane: ferens
rosa: dulce venenū.*

*Semp prona rei q̄ phibet ei
Vrit enim vultu: visu: risu:
cure: cultu.*

*Quius ab insultu quantum.
potes esto pro cultu*

Eveve

v habitantibus in
terra. Triplex re
significat triplicē

malitiā hoīm terrenorū. scz ho
minū oppressione. simplicem
deceptionē. diuitiarū abusus
nez. *Ue ergo tyrānis: paupes
opprimētib⁹. Ue vultus mūdi
di sapientib⁹: simplices deci
piētib⁹. Ue diuitib⁹ seculi:
hic solationem suā hñtib⁹.*

De tyrannis

paupes opprimētib⁹. Hiero.
ait vt refert Eusebi⁹ de mori
te eius. *Ullulate o vos miseri
nobiles. potētes. vento insta
biliore. fortuna elati: qui ali
os pfunditis: et tanq̄ ignobi
les pculcatis: qui hui⁹ mūdi
vanitatib⁹: honorū et falsarū
dignitatū insignijs obcecati:
cuz v̄sa vita breuissime celeri
morte succidef: velut a texen
te tela forte hac nocte succide
tur: et in inferno. sine intermi
nabili p̄ alijs cruciabimī: mo*

riēdo p̄tinue. viuentē in labo
rib⁹ hoīm in mūdo non estis:
ymmo nō solū cū homib⁹ la
borē nō fertis: sz et laborātes
viuere nō pmittitis. Idcirco
nō cū homib⁹: sed cū dyabo
lo cruciabimī. Quanto em̄ in
mūdo maior fuit gloria et leti
cia: tāto maior erit in inferno
p̄parata pena. *Uñ scriptus
est. Sapie. vi. Epiguo conce
ditur misericordia: potentes
aut potenter tormenta patien
tur. qz cōiter alios excellunt
in malicia. Dicit enim Hiero.
de illustrib⁹ viris. Lessat om
nis virtutū actio: cū quis al
tius steterit in hoc mūdo. Al
tiores et sublimiores hui⁹ se
culi sunt semp bestialitatib⁹ et
p̄futijs p̄uis pleni. Tales ty
rāni hōicide sunt. Si em̄ ille
hōicide ē q̄ nō largit̄ sua pau
peri penuriā patiēti. vt patet
lxxxvj. dis. pasce. quāto magis
qui sibi vsurpat aliena: etiam
aliqñ pauperes spoliādo. *Ex
talīa homicida sit: patet ex
scriptura et p̄iura. Scriptu
ra dicit. Eccl. xxxij. Pans
egētū vita paupis ē q̄ defrau
dat illū: hō sāguinis est. Itēz
de pe. dis. j. Omnis iniquitas et
oppressio et iniusticia iudiciū
sanguinis est. Opprimūt aut
paupes multipliciter. nunc in**

Folium

.xxiij.

iudicio false iudicando. nunc
cām p̄tra eos (vt bona ipsoꝝ
rapiāt) fingedo: nunc anima
lia eoꝝ. nunc familiā eis sub
trahēdo. nunc ad laborē. nunc
ad venationē. nūc ad vigila
tionem eos cogendo. nunc in
campis. agris. pratis et ortis
eos dānificando: per suos ca
nes aut equites frumētūz cal
cādo: et mille modis eos op
primēdo. *Ue ergo tyrānis op
primētes pauperes. Testat̄
huic f̄moni meo. Isa. p̄beta.
x. c. dicens. Ue qui cōdunt le
ges iniquas: et scribētes ini
sticias scripserūt: vt opprime
rent in iudicio pauperē et vim
facerēt cause humilū p̄ q̄ mei
vt essent vidue p̄da eoꝝ: et
pupillos diriperent. Quid fa
ciētis in die visitatiōis et ca
lamitatis de longe venientis
Ad cuius pfugietis auxiliū: et
vbi derelinquetis gloriā vestrā
Glo. interli. traditiones suas
p̄ponūt legi dei. volunt obser
uari a cunctis que mandant:
nec ipsi deo obediunt: ad cui⁹
pfugiet in die iudicij auxiliū?*

De Sapienti

bus hui⁹ scilicet simplices decipi
entib⁹. *Uñ. Jere. iij. Stult⁹
popul⁹ me⁹: me nō intellexit.
Filij insipientes sunt et vecoꝝ*

des. Sapientes sunt vt faciāt
mala: bene aut facere nesciūt
runt: Et sunt illi de quibus d̄
p̄oner. ij. Retantur cum male
fecerint: et exultant in rebus
pessimis. De his etiam dicit
dñs. luce. xv. Filij hui⁹? seculi
sapientiores sūt in generatiōe
sua filijs lucis. Sed nō est bo
na sapientia: sed mala. Ideo
ap̄lus ait. ad roma. viij. Sa
piētia carnis inimica est deo.
Ibidē: Prudētia carnis mors
ē. Quod modis sapientes sim
plices decipiunt: nullūz posse
plene exprimere arbitror. in
emēdo. vendēdo. cōducendo.
soluēdo et. Itē filios aut fi
lias hñt tales: sciētes se ap̄tra
re mūdo nouis adinuētionib⁹
lucris et deceptionib⁹: gratulan
tur in eis si a sit deo sunt deu
ti et simplices: exosos eos hñt
nec sibi p̄scias de hñōi vana
et falsa sapia formāt. si corri
gunt: subtilib⁹ p̄bis se optime
excusare sciūt. *Ue q̄ hui⁹ m̄si
di sapientib⁹ q̄ alios decipiunt
Et ne putes me loq̄ exp̄ijs et
glosare. testat̄ Hysaias. v. c. di
cēs. Ue vobis q̄ sapientes estis
in oculis vestris: et coram vo
bismetipsis prudētes Glo. in
terli. Supbi corde qui despe
cta dei sapientia: q̄ xps est. oēs
a p̄ud vos extollimī: pruden*

De tiranibus et sapientibus

tes apud vos. Prudentia est circa agibilia. scilicet doctrina humanarum rerum quasi diceret. **De** vobis qui prudentiores estis in factis hominum quam qui deum percipiunt. Ideo apertius ad rom. xij. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos etc.

De diuitibus

hic consolatione suam habetibus. Et est dominus saluator luc. vij. hiero. ait ut scribit Eusebius de morte eius. Christus forma et substantia dei: seipsum humiliauit: forma sui accipiens: pauper natus est pauper et plenus in opibus virtutis: pauper memorem est. Ait enim. volueris celi nidos habere: filius hominis non habet vbi caput suum reclinaret. Iuueni diuitum soluit omnia vendere. et pauperibus erogare. Si ergo christum deum creditis: credite esse non posse falli. alioquin non esse deus? et si non posse falli creditis: ipsi sequimini. Impossibile est diuitibus affluere et deum sequi. natura negat ut contraria miscuantur. non possumus deo servire et mammonae. aut ego fallor aut ipsi in fine decipient. qui mihi non credunt: tunc credet cum diuitie eorum transierint in egestatem. Diuites ille qui epulabatur quotidie splendide: indutus purpura et bysso sed mortuus quod moysi et prophetis noluit credere: in tormentis

positus sensit. Nonne diuitibus posita est superbia: ex qua tamquam ex una radice omnia mala oriuntur. Audi tu qui diues es quod illi diuiti in tormentis posito oranti dominus est. et ait dominus. Fili recorde dare quod recepisti bona in vita tua. Horribile dominum et omnibus diuitibus formidandum: qui bona terre ut frequenter in presentium recipiunt per suis benefactis: et non celestia. Utilissimis coiter deus largitur terrena: optis refuas eterna et celestia ut patet in canone sicut. xlvij. dis. Hiero. dixit: ut refert Eusebius. **De** re vobis qui ad celorum regna dimittitur onere festinatis: quam facilius est transire caelum per foramen acus quam diuites intrare in regnum celorum. non mea sunt verba: sed christi. Si hec renocabilis est sententia christi omnino non est christus. Celum ait et terra transibunt: verba autem mea non transibunt. ¶ Exponamus latius.

Quattuor modi

diuites solent homines peccare circa diuitias. Primo male acquirendo. ut facit ille villicus iniquitatis: qui fraudavit dominum suum. luc. xvj. Secundo male retinendo ipsis. ut diuites ille qui induebat purpura et bysso et epulabatur splendide. luc. ce. xvj. Tertio male retinendo licet non male acquirat: nec ma-

Folium

xxiii.

le uti eis: tamen retinet et phore dei non imposit ea. talis fuit diuites ille qui ait. Anima mea bona habens etc. reposuit in horrea amplius in dies multos. Cui dominus est. hac nocte tollet animum tuum a te. et qui congregasti vbi manebunt luce. xij. Quarto nimium diligendo. talis fuit iuuenis ille qui tristis abiit cum diceret ei dominus. vende omnia que habes: et da pauperibus et sequere me. eo quod diues esset: ut pater luce. xviij. Quicunque talis est qui aut male acquisit: aut male utitur: aut male retinet aut nimius diligit eas. scilicet diuitias: impossibile est eum saluari. possibile esset camelum per foramen acus transire quam tale in regnum celorum Ratio quod illud nature repugnat. istud autem diuine iusticie et auctori nature. est impossibile est diuites saluari: quam camelum transire per foramen acus. Raro enim inuenitur diues qui non habet unam bonam conditionem. ¶ Exponamus latius. Diuine trahunt ad peccatum et excludunt a regno. Primo in male acquirendo puta per rapinam. furtum. iniusticiam. dolum etc. Unde apostolus. i. ad cor. vij. Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationem et laqueum dyaboli. Non de simpliciter qui diuites sunt: sed qui volunt diuites fieri. quia tales varios modos deci-

piendi alios excogitant ut bona temporalia accipiant. Item pauper. xviij. Qui festinat ditari: non erit innocens. Rom. quia talis nimis aut raro sine falsitate. mendacio. deceptio et similibus eas acquirit. Spine non colliguntur sine manuum lesione. nec lutum congregatur sine inquinamento. Sed diuites a domino in euangelio. luce. viij. vocantur spine. spine autem congregata igne comburentur. Et apostolus postolus lutum eas estimat. ad phil. iij. Nec omnia arbitratus sum ut stercorea ut Christus lucrum facere. Et abacu. ij. **De** ei qui multiplicat non sua. Alio quoque aggrauat super se denarium lutum. Eccl. x. de auaro quod animam suam venalem habet. per quacunque etiam modica dyabolo vendit pecunia: cum iniuste acquisit eas. tales faciunt sicut lucens qui diu eam parit et deuorat paruos pisciculos: tandem ipse capitur et deuoratur. Sic qui diu pauperes decipiunt et opprimunt. Isate. xxiiij. **De** qui perdat. Secundo trahunt ad peccatum ipsis abutendo quod fit dupliciter. Uno modo in se. cum delicate et crapulose nutrit corpus suum: talis fortificat inimicum pauper. xxij. Qui nutrit suum delicatissime inueniet eum cum macra. Tunc sunt diuites epulo-

De Diuitibus

Alio modo q̄tū ad alios in
ordinate p̄mēdo et exponē
do. sicut cū quis dat diuitib⁹.
nutrit histrones. facit puluia
amicis. luce. xiiij. Tu cū facis
puluuū voca paupes. debiles
claudos. cecos. et. bēus eris.
q̄ nō hāc retribuere tibi: retri
buetur aut tibi in resurrectione
istoz. Quidā potius multos
nutriūt et vestiunt histrones
q̄ vnū pauperē. Eccl. xij. Bū
fac humili: et ne des impio scz
cui⁹ malicia māifesta ē. Ter
tio trahunt ad pccm. cū male
tenent: et nō ad necessitatē p
piti: et laudē dei exponunt. q̄
em pecunias: frumentū: festi
fina: et similia ad corruptio
nez seruauerit: testes sue dam
nationis custodit: et ligna ad
cōburēdū se colligit. Null⁹ sa
ne mentis citat⁹ ad iudiciū re
stes p̄tra se adducit: et ligna q̄
bus cōburatur colligit. Sed
auari hoc faciunt. vñ Jacobi
v. Agite nūc diuites plorare
vlulantes in miseris vestris q̄
aduenient vobis. Diuitie ves
tre putrefacte sunt: et vestime
ta v̄ra a tineis comesta sunt.
Aurū vestrū et argentū eru
ginauit. et erugo eorū intesti
monū vobis erit: et mandu
cabit carnes vestras sicut ig
nis. Thesaurisasti em vobis

irā in nouissimis. Tales aua
ri diuites sunt peiores ydola
tris. Si em ille ydolatria ē q̄
ponit trā grana thuris: multo
magis ille q̄ totū seruitiū
vite sue (quod debuit offerre
deo) dedit dyabolo et pecūie.
nec faciat sicut nec ignis i ap
pōne lignoz. Tātū em amor
nummi crescit quātū pecunia
auget. Auarus sicut columba
nidificat vbi parētes pullos
amiserunt Auarus sicut sub
mersus quicquid apprehēde
rit vsq̄ dum mori forissime
retinet. Auarus libētius per
mitit vestes inuitit puerē
scere q̄ eam daret pauperi in
salutē anime sue. Vñ Am
brosius sup lucam. xlvij. Si
cut hū. Esurientius est panis
quez tu detines nudorū vesti
mentū q̄ tu recludis. misero
rū redemptio est pecunia quā
tu in terrā fodis tanto ergo
scias te inuadere bona q̄ris
possis p̄stare q̄d velis. Quar
to ad peccatū trahunt eū ni
mis diligunt. Eccl. v. Qui a
mat diuitias: fructū nō capio
et ex eis ille scz qui tantū eas
diligat q̄ pauperib⁹ eas sub
trahit: nec elemosinas largit.
talis fructū eterne vite nō ca
piet ex eis. sicut ille q̄ largit.
Sim⁹ aggregatus nō fecundat

Folium.

.xxv.

terrā: sed dispersus. Tales di
uites qui nunq̄ satiant: faci
unt sicut canis trāsiens per a
quā (vt ait quidā) portās ca
seum in ore q̄ cum viderit vñ
bram casei in aqua: portās ibi
esse caseum: et apto ore volēs
apprehendere eū: etiā illum quē
in ore habuit pdidit. Sic aua
ri putant bona tpalia aliquid
esse: verū cum sint tñ vmbra:
decipiunt circa eas: et q̄d ve
re hñt: vt animā suam: etiā p
dunt. Vñ Sapie. v. Dicent
hū q̄ inferno deputant. Quid
nobis p̄fuit supbia nostra: aut
diuitiaz iactantia quid cōtu
lit nobis: trāsierunt omnia si
cut vmbra: Aug. Regnū celo
rum paupm est. q̄ paup nihil
habet in hoc mōdo: Diuitibus
deus dedit terraz. q̄ nihil ha
bent in celo. Sed volēs deus
vtrūq̄ saluari: constituit vt di
uites hic sua hereditate pau
peres sustineāt. et pauperes il
los in sua hereditate collocet:
vt vtrūq̄ p alterū saluaret di
cit etiā Gregor⁹. et habet in.
Canonē. Laudendū de pe. dis
tū. Laudendū est nobis ne si for
te aliq̄d bonū agim⁹: in p̄ti
seculo remunerationē accipia
mus. Ne forte dicat de nobis
repperūt mercedē suam. Nisi
em diues ille aliq̄d boni egis

set vñd in p̄ti seculo remune
rationē accepisset: nequa q̄ et
Abrahā diceret: receperisti bo
na in vita tua. Ideo cum ma
gno timore debetis acceptare
bona tpalia cum affluēt: sem
per in corde dicēdo. Dñe noli
hic remunerare sz reserua vs
q̄ in futurum. Et ergo dilige
ter distribuite eas. Vos autē
diuites amatores mundi: qui
patres in celo nō habetis: sed
gaudent in hoc mūdo. Audi
te quid vobis ille seriosus do
ctor dicit sc̄s. Hiero. vt re
fert Eusebi. Gaudent: iocun
damini: letamini in h breuissi
mo tpis spacio: vt postmodū
cū dyabolo sine fine luceatis
epulamini: inebriamini cū di
uite qui quot die epulabatur
splendide: vt cū ego guttā aq̄
in gehēna positi: optetis: nec
habere poteritis. Seminare
in corruptionē: vt duram col
ligatis indicis sniam. Ite ma
ledicti in ignē eternū: q̄ para
tus ē dyabolo et angelis eius
Vt ve miseri q̄ hic ridetis: q̄
plangent. Vt q̄ optatis gaudia
tpalia: q̄ sustinebit inuiti tor
mēta infernalit. Implete mē
suras malitiaz v̄raz: vt veni
at sup vos oīs dei indignatō
fruatini hoc quo tempore ioc
ebrieta tibi: plijs contentionib⁹

*I. uol. hic
dicitur q̄
affertur*

peccatibus. nec vacuū temp⁹ p
mitrite. qd moram: dū viuis
pgregate filiis vris honores:
diuitias: potētiās. vrāz auge
te nobilitatē et famā: vt 7 filij
vestri possint facere q ipsi feci
stis: q̄tenus cū illis i inferno
pariter eternaliter cruciabimi
ni: socij merorū eterni. S3 for
te q̄s dicit benign⁹ est de⁹. no
ta hiero. ibidē satis dure loqui
tur math. xix. Si vis vitā in
gredi. Exodi. xx. Nō cōcupi
scas domū p̄mi tui: nō vxorē.
nō filiū. nō ancillā nō bouē
nō a sinū. nec oīa q̄ illi⁹ sūt tē.

Eveve

habitantibus in
terra. Apocal.
viii. Tercio triplex illud re p̄t
expōi de triplici gñe hoim sc3.
gentilib⁹. iudeis: 7 malis xpia
nis. ve ḡ gentilib⁹: ve iudeis:
ve xpianis. **De Gentilib⁹** q̄ ho
nore diuinū ydolis 7 creaturis
tribuerūt. Idolatria originez
habuit tertia generatiōe post
diluvii. 7 q̄tuor legunt misse
cāe ydolatrie. Prima affectio
circa mortētes. Tior 7 adulā
tio regū. Diligētia artificū in
sculpturo ydolorū. Fraudulēta
laudatio poetarū: q̄ miseras 7
dānatos hoies suis carmib⁹
cōpositis in celū exulerūt. vñ

Belus primus rex assiriorū:
fili⁹ nemroth: quē reliquit in
babilonia cū transierat ad p
sas: cū morerē: fili⁹ eius Nin
us q̄ ciuitatē magnā Ninū
Ben edificauit: mltū dolēs de
morte patris sui Bel: fecit si.
bi p solatō fieri imaginē eius.
cui tantā reuerētiā exhibebat
vt quibuscunq̄ reis ad ipsam
cōfugiētibz parceret: et pe
nam indulgeret. hui⁹ exemplo
plures carū suis mortuis: ima
gines dedicare ceperunt. Vi
dentes autē demones populi
curiositatem: intus latuerūt:
et ex eis rīsa dabāt. dicentes
se esse deos: et dī mos bonos
res sibi fieri decreuerūt. Sic
q̄ infelicissimū gñs ydolatrie
introducū est: et in tñ creuit
vt capitali snia plecteret quis
cūq̄ eos hoies fuisse affirma
ret Et durauit iste error quasi
p totū mūdū vltra duo milia
annorū vt legit in cronicis. Et
nominat iste Bel⁹ diuersimo
de a diuersis gentib⁹. aliquā
do Belus. aliqñ Baal. aliqñ
Baalim. aliquādo Baelphe
gor. aliqñ. Beelzebub. Et sic
diuinū honores. sc3 adoratio
nem 7 oblationē creaturis fe
cerunt. ve eis qui mediatorē
dei et hoim dñm ihesum xpm
nō cognoscūt: nec i eū credūt.

Joh. iij. Qui nō credit tam in
dicatus est sc3. ad eternāz dā
nationē. ve ergo gentilibus.

De iudeis

q̄ xps
fillū dī
messiā in lege 7 pphetis p̄mis
sum crucifixerūt. qd est grauif
simū pccm̄ omnīū iudeorū qua
re captiuitas in qua mō sunt
nō habz finē. Jā. B. cccc. lp.
annis durauit. Dicite nobis
iudei. quare i hac grauissima
estis captiuitate (q̄ p danielē
vocatur desolatio) nō hñs fi
nē. cū patres vestri qui adora
uerūt ydola: occiderūt pphē
tas: 7 legem dei abiecerunt: et
ppter oēs istas transgressiōes
de⁹ tñ p. lxx. annos eos pūni
uit 7 post reduxit in terrā suā.
P̄ns aut captiuitas nō habz
finē. nec a pphetis suis p̄mit
titur. Si dicere volueritis q̄
p̄ns captiuitas est adhuc illa
ira dei. ppter quā fuit captiui
tas. lxx. annorū. quia nō fuit p
pletus sacrificiū de peccatis
illis: facitis deū mendacē qui
posuit p̄dicte captiuitati p se
terminū. Si dicere volueritis
q̄ in illa transmigratiōe miser
tus est vni parū gñis vestri: 7
nō aliq̄. 7 cui misert⁹ ē reduxit
tpe. Aemie. et nos sum⁹ de
illis quibus misertus nō est.
Quod finē est. nam deus illos

qui occiderūt pphetas 7 ado
rauerunt ydola reduxit. et pe
na illorū est in certo numero
vos aut qui in p̄dictis nō pec
castis: grauius punit. oportet
ergo q̄ aliq̄s gram⁹ peccatū
cōmisistis q̄s occisio ppheta
rum et adoratio ydolorū. quia
vos disper sit per quatuor par
tes mundi nec finis promitti
tur. Itē quare a vobismetip
sis sine reuelatione alicuius
pphere obseruariis circūcisio
nem. sabbatū. et legis moy
sen. in sinagogis. nec deus vo
bis mandauit: nec creditum in
hieru sale promissit: videtur q̄
accepistis ab illis qui fuerunt
in ira dei. Quare nō facitis sa
cerdotes: regem 7 principem.
unctiones sanctas: incensum
altaria: iuge sacrificiū: sic cir
cumcisionem 7 sabbatum. sed
traditiones vrās p̄tra dei vo
luntatem facitis. nō prompta
est responsio. Si estis (vt cla
rū est) in maiori pena captiui
tatis: oportet q̄ maior q̄ p̄tra
patres est ira dei sup vos: q̄re
nec ei placet que facitis. Cap
tiuitas hec a danielē. ix. c. vo
cat desolatio. dicens. Usq̄ ad
cōsūationē et finē p̄senerabit
desolatio. Oportet ergo q̄ ali
qd maius et maximū fecistis
pccm̄: q̄re deus vri nō misere
e u

Et qz pſeneratis in tali pctō:
nec in morte: nec poſt mortem
miſerebitur veſtri. Item qz p
miſit deus p ezech. vos cōg: eſ
gare de quattuor partibz mū
di: iam completū eſt diu ante
pūtez etiā captiuitatē. Itē p
miſit deus ſacerdotiū belī in
eternū niſi pctā demereantur
Simile de regno dauid: ſemi
ni eius in eternū regnare tē.
Nec iam habetis regē: nec ſa
cerdotē: nec altare: nec ſacriſi
tiū: nec vnctionē: nec incēſuz:
nec purificationē: ymmo facti
eſtis aboiabiles toti mūdo. et
in ſolo corde veſtro regnat ſup
bia. quia nō vultis cognoscere
pctm quare pcuſſi eſtis. Et ſi
cognoscitis: nō tñ inuicē mani
feſtat: nec i vtilitatē ſuā puer
tit ſ cognoscens: nec alterius
Peccatū illud grāde quate in
bac ſitis ppetua captiuitate:
apte pphetauit: et dixit Amos
ppheta. ij. c. cū dicit. Sup tri
bus ſcleribz iſrahel pueritā et
transferā: et ſup q̄rto nō trāſſe
raz eos. qm vēdiderūt iuſtū p
argēto. Quis eſt iſte iuſt? dici
te vos iudei: qz iuſtus iſte fuit
ioſeph. hoc ē p̄ra ſcriptura di
uina. qz ponit vēditionē ioſeph
p primo ſcelere. Adorationē
rituli in Qzeb. p ſecūdo. Ter
tium eſt occiſio p̄phetarum

pp̄ter quod. ſcz tertij iſrahel
fuit captiuus in babilonia.
lxx. annis. Quartū ſcelus eſt
venditio iuſti. ſcz ieſu xpi. quē
vendidistis p. xxx. argēteis. qz
vēditus fuit poſt p̄imā tranſ
migrationē. lxx. annorum. Si
aut o iudei volueris tenere do
ctrinam vrām qz ioſeph fuerit
ille iuſt? et qz ipm fuit quartū
ſcel? assignate nobis alia tria
ſclera que p̄ceſſerūt vendi
tionē ioſeph. ita qz illud ſit q̄r
tum. quod facere nō poreſtis.
cum ſcriptura ſit vobis cōtra
ria. ſ. Bēn. qui liber ponit ipm
p̄imū ſcelus. De hac vēditio
ne et interſectione omnes lo
quentur p̄phete. Adducā
aliquos. Iſa. j. Ue gēti pecca
trici: filiis ſcleratis. qm ipi ſe
elōgauerūt a deo blaſphēma
uerūt ſctm iſrahel inclinati ſūt
retroſum. Idez. Sicut ovis
ad occiſionē ductus: nō apē
ruit os ſuū. Idez. oblatuſ eſt
qz voluit. de anguſtia et de in
ditio ſublatus eſt. generationē
eius quis enarrabit? Iſa. ix.
Ecce virgo cōcipiet. Idez. liij.
pp̄ter pctā populi mei pcuſſi
eu. Idem. liij. Deponet omēs
iniquitates nrās: et p infidelibz
orabit. Et ſciendū qz duo ſunt
ei? aduēt? p̄im? in hūilitate.
ſecūdo in maiestate. de hoc lo

quit Iſa. liij. c. ſic dicens. Cō
ſurge conſurge brachium dñi.
Bis dicit p̄ſurge pp̄ter duplīcē
aduētū. De p̄mo aduētū lo
quit. ix. c. dicens. Parauit? na
tus eſt nobis. Idez de aduētū
in hūilitate loquit. l. z. liij. c. p
totū. Vidim? eū? et nō erat ei
ſpēs neqz decor. De aduētū in
glia dicit Daniel. vij. c. Cōſi
derabā? et ecce in nubibz celi in
ſimilitudine filij hois venie
bat: et puenit vſqz ad antiquū
dierū: et datū eſt ei regnū: ho
nor: et p̄as: et oēs gētes: tri
bus et lingue honorabunt eū.
P̄as ei? p̄as eterna: et reg
nū: qd nō deficiet. Hunc du
plīcē aduētū exp̄mit p̄pheta
dauid ps. xcvi. dicens. Tūc ex
ultrabit oīa ſigna ſiluarū a fa
cie dñi: qm veit iudicare ter
rā Jere. ix. Nō eſt? et quis in
telliget eu? Idem T̄ren. iij.
ſpūs oris nrī xps dñs capt?
ē p pctis noſtris cui dixim?
In vmbra tua viuemus inter
genibz? Itē Abacuc p̄pheta
c. 3. Cornua in manibz ei? ibi
abſcōdita eſt fortitudo. ſcz in
cruce affixus p vos iudeos.
Vultis adhuc ampliora testi
monia o iudei increduli. Iſa.
xxix. c. Erit vobis p̄pheta tā
qz verba libri clauſi. et dabit le
ctori et dicet lector: liber clau

ſus ē. nescio qd eſt i co. Clau
ſura libri ē clauſura cordis ſu
pboz veſtroz qz clauſit de? vt
nō intelligatis vba ſcripture.
Idez. vij. c. Exceca cor ppli hu
ius et aures eoz claudē: ne ſor
te audiāt et corde intelligāt: et
puertant et ſanē eos ibidez. j.
Audiētes audiāt et nō intelli
gāt. vidētes videant et nō co
gnoſcāt. qz corda iſti? gentis
ſunt groſſata. Idez. j. c. Cog
nouit vos poſſeſſorem ſuum: et
aſinus p̄ſepe dñi ſui popul?
aut me? nō intellexit. Et dixit
yſa. Vſqz qz dñe. et dixit dñs
quouſqz ciuitates ſint deſerte
et maneat domus ſine hīta
toze. Jere. viij. Vilius hīrū
do et ciconia ſciūt t̄pus aduē
tus ſui: populus aut me? non
cognouit aduētū. ſcz veri meſ
ſie. in lege et p̄phetis. p̄miſſuz.
Idem. xxxj. Nonū ſignū crea
uit dñs ſup terras: mulier cir
cūdabit vīz. ſcz xps. Dan. ix.
Poſtqz p̄ſumate ſuerint heb
domade. lxxij. occidet xps. et
tūc veniet popul? cū p̄ncipe
vēturo et deſtruet ciuitatē et do
mū et p̄ſummabit eā et auſcreſ
ſacerdotiū. et erit p̄ſumata de
ſtructio deſolationis p̄petue.
In hac iā eſt o iudei deſolati
one poſt reedificationē templi
A t̄pe danielis (annū p̄ o die

computando (sunt anni. cccc. xxxij. tunc enim xps ihesus occisus fuit a patribus vris. Postea venit dux. Tunc cum populo romano etc. Eum enim idem daniel loqueretur de xpo. dixit ei deus claudere sermones et involvere prophetiam in aere. Nunquid clausi sunt vobis et obvoluti o iudei omnes sermones: leges et prophetie de xpo? Vultis et aliquid de eo in celis ascensione audire: audite regalem prophetiam daniel in psalmis. ubi dicit in persona angelorum sequentium xpm in eius ascensione. Aperite principes portas: principes vultus et eleuami porte eternales: et introibit rex glorie. et respoderunt quibus nondum plene notum fuit misterium incarnationis et passionis xpi. quis est iste rex glorie? Et respondit illis: dominus fortis et potens: dominus potens in palatio. quod scilicet habuit cum iudeis. Audite et ysaia de hac in celum ascensione loquentem in persona angelorum dicens. Quis est iste qui venit de edom: rinctis seu rubis vestimentis de bosra quoniam forma sua iste gradens in stola sua. Et respondit dominus iesus. Ego qui loquor iustitiam: et pugnator suus ad salvandum. Et dicunt angelus. Quare ergo rubrum est vestimentum tuum sicut calcantium in torculari. Rursum dominus Torcular

Calcavi solus: et non erat homo mecum. calcavi eos in ira mea donec aspersus esset sanguis eorum super vestimenta mea. scilicet dies ultionis in corde meo et annus retributionis mee veniet. Ecce o iudei quod perquerit prius dominus angelus de vobis. Calcavit itaque vos multis annis in ira sua: tunc adhuc restat in novissimo die dies ultionis et annus retributionis in corde suo. Utinam cum occideritis. Isaia etiam hanc auctoritatem de libro eius delevissetis. De hoc multo. id est sanguine xpi loquebatur Jacob patri archa iude filio suo gene. xlii. Lavit stolam suam in sanguine rubeo. Sancti enim et credentes iudei et gentiles similiter lauerunt et lavent se ab originali culpa in sanguine huius rubei xpi se in cruce. Idem iacob ait de iuda gene. xlii. Non auferetur sceptrum de iuda: et dux seminis eius. donec veniat qui mittendus est. et ipse erit expectatio gentium. Cum enim natus esset xps non habuerunt iudei regem de semine eius. nec hodie habent nec habebunt. quia tunc Herodes alienigena regnum iudee obtinuit. Ut ergo iudeis in xpm verum messiam eis promissum non credentibus?

De malis christi

Christianis. De illis de cetero erit sermo. Et sunt duplices. scilicet mali et pessimi. Mali sunt contra peccatores. Pessimi vero sunt heretici. Mali christiani sunt egredientes in aliquod peccatum mortali. Tales christiani non sunt: licet nomen usurpent. quia ab ecclesia separati sunt. unde Augustinus et assumptus in canone. dicit illis. xxxij. quod ubi sic dicit. Non solus qui manifeste per cesuras ecclesiasticas separantur: sed etiam qui ficto corde se omnibus christi immiscet: et male sunt vite: ab ecclesia separati sunt. Hieronymus ait et refert Eusebius. Veni quot homines sacro sunt renati baptisma te: et christiani funguntur nomine quibus melius foret non fuisse. Est enim iehennalis pena paganorum infinito minor quam christianorum malorum. utinam non foret talium maior pars. navis undique sana vni co submergitur foras. Dices forsitan. Arta facis viam salutis. Hieronymus ibidem. Regnum celorum nullus reprobus ingreditur. Cetero artior est via quam creditur. Idem Hieronymus ibidem infra. Non sufficit christianum nomen. christianus es: christum imitare. Frustra christiani habent nomen quod diaboli sequuntur quoniam minimo christiano non est: sed antichristus. Audistis ait. Johannes quod antichristus venit. nunc autem antichristi multi sunt

vis ergo regnare cum christo patiaris cum ipso. Si christum regem et dominum (cui est nomen super omne nomen) oportuit pati: ita iraret in gloriam suam. quam fiduciam habemus nos intrandi sic labore? Quod stulti sumus? et tardi corde ad credendum volumus? hic gaude re cum seculo: et postea regnare cum christo. Dominus nudus ingreditur: servus superfluitate vestitus intra bit: ille ieiunus: ille crapula et luxuria plenus? Ille in cruce per christianis moriens. ille delicate lecto dormiens. quod dominus facit servus? non facit. permittit dominus zebedi filiis regnum si calicem quem bibitur? erat biberet. Non dicit se christianum qui pro christo mori non inuenerit se paratum. Dices forsitan. fide christi habeo. Hieronymus bonum est scilicet ubi sunt opera fidei? Fides (ait Jacobus) sine operibus mortua est. Certe dicam. qui christus ore et non opere laudas christum negas. quia si qui dicis crederes: saltem eum timeres: et de peccatis recunderis. Et si credis et male facis cetero punietur etc. ymo in sodoma remissis bibit in ditium. Idem Hieronymus in eodem libro bello. Sed forte quis dicet. benigne est dominus et misericors: qui oves peccatores ad se venientes recipit et indulget. Verum quid hoc esse confiteor: benignior est enim dominus

De Malis Christianis

q̄s credit et vnicuiq̄ peit ad se
ut p̄deceat redeunt. Flōne be-
nignissimus est dñs qui tot et
rātas tollerat iniurias a pec-
catorib⁹: dñs eis t̄pis spaciū
ut emendent. sed hoc noueris
quia sicut benignus est in tol-
lerādo: ita iust⁹ ē in puniēdo.
Sed forte quis iterūz dicet.
q̄ vit q̄ in tāto tpe quo vixit
male fecit: in mortis articulo ac-
cepta p̄nia a deo veniā obtrine-
bit. Deū q̄ vana suspicio et fal-
sa meditatio. vit de decē mili-
bus hoīm. vñ⁹: aliqñ inter cē-
tū milia: quoz mala semp vi-
ta fuit: meret a deo h̄re indul-
gentiā tē. Quā acceptā a deo
accipit p̄niā quā nō accipet
si adhuc posse se sanari crede-
ret. Lerte pcludā Qui dñi sa-
nus est et iuuenis deū offende-
re non formidat: in morte non
meret diuinā obtinere indulgē-
tiā. Que dilectissimi filiū est
p̄nia quā solū quis accipit cū
se amplius nō posse viuere cer-
nit: qui si ex infirmitate cōna-
lesceret: peior q̄ prius fieret.
Scio nō modicos pecunioso-
rū: accepta in mortis articulo
p̄nia p̄ualuisse in corpore et pe-
iorasse vitam. Hoc teneo. hoc
reūz puro. hoc multiplici ex-
periētia didici. q̄ ei nō bonus
est finis: cui mala semper vita

fuit. Preciosa (ait ppheta) sū
cōspectu dñi mors sanctorum
ei⁹. Rursus ait. Dors pecca-
toz pessima. Aug. de p̄nia sic
ait. et assumit in canōe. quāq̄.
de pe. dis. vii. Et magister in
q̄ro dis. xx. Si quis positus
in vltima necessitate voluerit
accipere p̄niā et accipit: mox re-
cōciliabitur fatoz et hinc vadit.
non illi negamus quod petit.
sed non presumim⁹ q̄ bñ hinc
erit. Si securus hinc exierit.
nescio p̄niā dare possumus:
securitatē nō. nūq̄ dico dam-
nabit: sed nec dico saluabitur.
Uis ergo a dubio liberari: a-
ge p̄niā dum sanus es. si sic
agis: dico tibi q̄ secur⁹ es. qz
p̄niā egisti eo tpe q̄ peccare
potuisti. Si vis agere p̄niā
qñ iāz nō peccare potes: p̄ciā
te dimiserūt nō in illa. Augu.
de vanitatib⁹ scilicet circa p̄niā
p̄niū dī. Nolite negligere q̄
vos vñs dñs sustinet peccā-
tes. quia quāto diut⁹ expec-
tat ut emendetis: tāto graui⁹
iudicabit si neglexeritis. Si
forte putas q̄ finis mūdi tar-
di⁹ veniat: vel suū vñs quisq̄
cōsideret finem tē. Sunt qui
libenter et iocūdissime morant⁹
in mōdo: mltasq̄ i lōgea tpa di-
sponūt agēda s̄z repēt rapiunt⁹
tur in morte et ex impulso ause-

*dis autem morantur et q̄ ad delatūm p̄p vñs q̄ qñ vñs p̄niā
vñs cōp̄a p̄niā vñs ab ip̄s formidat iudicē expectat et dulcedo*

Folium

xxix.

runtur e corpe. Sed beatus ille
qui semp habuerit illam ante
oculos et festinauerit in ista bo-
ra mortis parat⁹ inueniri. re-
ergo malis xpianis. vñ Aug.
de vita christiana dī. Et vñ-
ctione xpī xpianum nomen di-
scent. qd̄ nomē ille frustra for-
tūq̄ xpī minie imitat⁹. Quid
tibi pdest vocari qd̄ nō es et
nomē vsurpare alienū: si xpīa-
nū te esse delectat: que xpī sūt
facis. q̄ em se xpī dñm habe-
re pficitur: et cū nō sequitur:
ille nō famul⁹: sed subsanator
et irrisor xpī est. huic ergo iu-
diciū geminum seruatur: et p
dei subinātiōe: quē sine cau-
sa dñm appellauit: et p quali-
tate p̄ci. q̄s tam vanus et mi-
ser est vt se doctū aut aduoca-
tū: cū trās nesciat: audiat: pfi-
terit⁹: quis taz insan⁹ et excors
vt se p̄fiteat militem q̄ nesciat
arma gestare. Sutor vt dica-
tur necessarium est vt calcia-
mēta pficiat. vt vocet quis fa-
ber aut artifex: artis p̄ciā fa-
ciat. bñ dī exemplis cognosci-
m⁹: nullū sine actu nomen h̄re
Tu ergo quō xpianus diceris
in q̄ xpīanī actus nō apparēt
christianus em est qui nō noie
sed opere xpī imitat⁹. q̄ nemi-
nē ledit. Christian⁹ ē q̄ ex mō-
xpī inimicos nō odit. aduersā

tib⁹ p̄te facit. p p̄secutoribus
orat. Nam qui aliquē nocere
aut ledere parat⁹ est: ille men-
tit⁹ se esse xpīanū. Christianus
est q̄ pōt voce iusta dicere ne-
mini vñs nocui. cū omnib⁹ in-
ste vixi. ¶ Quēis forte. quid
si aliquis nec bonū nec malū
faciēs inueniat: an talis sit de
numero saluandoz. Dm fm
augu. de vita xpīana. Quis-
quis nec malū videt operari
nec bonū: cuius seruus esse vi-
detur ignoro. a xpīano em nō
solum querit vt nō faciat ma-
lum: sed etia⁹ vt exerceat bo-
num. Qui etia⁹ si nec qd̄ mali
nec qd̄ boni fecerit: tñ ad eter-
ne vite p̄miū nō admittit⁹
sed gehenne ignib⁹ mancipat⁹.
Sicut in euāgelio dñm dixit
se legimus de his q̄ nihil mali
faciunt nec boni. Discedite a
me maledicti in ignem eternū
quē p̄pauit pater meus dia-
bolo et angelis eius. esurui et
non dedistis mihi manducare
Idem ibidē. Nec credendum
(vt qdaz putant) solā p̄fidiā
dānare boiem: et nō p̄ctm cu⁹
scripturaz exempla sint in op-
positū: vt in adā cayn. diluuiū
sodoma: solis p̄ctis: et nō p̄fi-
dia legunt⁹ p̄fisse. Vñ ergo ma-
lis xpianis in p̄ctis mortalib⁹
existētib⁹. De malis xpianis

et ipsorum peccatis de cetero loquamur. nam iudei et gentiles prescites non sunt ideo eos diuino reliquamur iudicio. Aug. vi. q. i. Quero an catholicum pessimum moribus alicui heretico (in cuius vita propter id quod hereticus est: nihil reprehensibile inueniatur) preponere debeamus. Non audeo precipitare sententiam. potest hic exponi auctoritas danielis de quatuor bestiis ascendentibus de mari de pessimis christianis scilicet hereticis potest fieri alius specialis sermo. Hereticus est qui in fide errat. xxiiij. q. i. heretici. extra de verborum significationibus super quibusdam. Hereticus est qui male sentit de corpore christi et alijs sacramentis. extra de hereticis. ad abolendam. Hereticus est qui falsas et nouas opiniones gignit aut sequitur. xxiiij. q. iij. hereticus. Hereticus est qui aliter scripturam intelligit quam spiritus sanctus flagitat. xxiiij. q. iij. heresis. Hereticus est qui ab unitate ecclesie peccatus est. iij. q. i. quod ait. Hereticus est qui cathedra petri deserit. xxiiij. dist. q. cathedra. Hereticus est qui negat romanam ecclesiam caput omnium ecclesiarum. xxij. dist. omnes. Heresiarcha est qui hereticos defendit. xxiiij. q. iij. qui in ecclesia. Item nullum peccatum est heresi grauius. xxxij. q. viij. quod

in omnibus. xix. dist. nulli. Quicumque apostolice et sancte ecclesie infirmis moribus contrariatur: maiori excommunicatione excommunicatus est. Damianus papa. xxv. q. i. Viola torques canonum voluntarie: grauius a sanctis patribus iudicatur: et a spiritu sancto cuius donoditati sunt dantantur. quoniam blasphemare. scilicet videntur.

Eneve

v habitantibus in terra. Apocal. viij.

Quarto triplex res potest exponi de triplici statu hominum. scilicet legitimis. viduis et virginibus. res ergo legitimis. ve viduis. ve fatuis virginibus. Ve legitimis. Ex iure canonico dicitur patet causa matrimonij scilicet educatio plus et vitatio criminis. ve eis in quibus non inueniuntur he due cause. Prima debet esse intentio plus. vtz in canone. pndoz. xxxij. q. ij. hec sola fuit causa institutionis matrimonij in paradiso. vt patet in canone. Sicut. s. his ita. xxxv. q. ij. Secunda causa est vitatio criminis. et tanquam remedium admissum ne in alio peccatum carnis grauius labantur. vt patet. xxxij. q. ij. quicquid. Et hac de causa institutum est post lapsum suum remedium humane infirmitatis. vt patet in. s. his ita. Sed heu

sam nostris temporibus vita vita legitimum lacus est porcorum: et fouea putredinis. Dicamus de secunda causa que est euitatio criminis: qui non solus iam ibi noxre perit. sed et peccati causa ibi inuenitur. viuunt vt iumenta sine ratione: modis varijs illicitis. Si enim ille adulter est qui amat uxorem suam nisi ardentem. vt dicit canone. origo. xxxij. q. iij. multo plus ille qui ea vitat ac si publica esset ymmo vellet ea vitare etiam si sua uxor non esset: pessumus adulter est. Sancta Katherina de senis videns penas inferni ex dei reuelatione: maxime vidit legitimis. aos torquentur pro peccatis illis qui fecerunt in actu matrimoniali: non debito modo suo. Et hoc ideo. quia tales raro dolent de hominis peccatis: et propoint emendare se. et sic talibus est matrimonium causa peccati et damnationis. Loquamur in singulari. vir si quasi auctoritate dicit et facit. tu es uxor mea volo vt te vt placet. mentiris leno pessime. non est tua in his qui contra deum et honestatem matrimoniales sunt. Item putat se dominum mulieris tunc: et non coparet: volens honorari ab ea: nec ea: cum aliquando melior ipso sit: honorat. aliquando lusus est. non nunquam inebriatur: maledicens

uxori et suum in ea vindictam infortunium. Mulier etiam mala que peior est morte (vt dicitur Eccl. viij.) hoc proprium habet: se ornare quantum potest. beatus tho. scda. scda. q. clxix. dicit. duo sunt consideranda circa ornatum mulieris. scilicet quod non sit contra consuetudinem. et quod non fiat ex inordinato affectu: aut malo amore propter tunc se ornare ad placendum viro suo: ne in adulterium labatur verum est quod propter est ad adulterium. alias cessante causa tollitur effectus. Extra de appellationibus. capitulo. cum cessare Etiam requiritur quod ex tunc ornatu nulli sit causa peccati. alias sine peccato non se ornare debet. Ne homines per que scandalum vident. Nemo enim debet iurare. primum: nisi quantum hoc fieri potest sine peccato. vt dicit in Canone faciat. xxij. q. ij. Non enim sunt facienda mala: vt eueniat bona ad Roma. iij. Ideo inexcusabiles sunt mulieres quando vident suis viris non placere: et maxime quando ab eis prohibentur: et tamen se ornant: maxime peccant. et omnia mala et incitamenta libidinis que inde pueniunt: reducant in tales mulieres: sic si non permittere se ornare et efficere vir adulter pellit vulpe tradit. auceps applicat autem in registro scilicet auis

cor alias per Balliões. sic dyabolus mulierē: viduā: aut virginem ornatā: ante ianuā locat. Alique ornāt se cū accedere dñt ad conuiuia. et vbi alij sunt viri. et dicunt se id facere ad cōplacendū p̄prio marito: mentiunt: cum ad domū p̄p̄iū veniūt: deponūt sua ornamenta: et vt pilosa sedent noctua: cum marito p̄prio ornatus parū curantes. Cū aliqui sciunt virum auarum: disponunt cū certis vt portēt clinodia argentea et aurea ad vendendū viris corū. et dicūt Earissime marite ematis talia in largo habebis foro: postea vēdetis ea: habebis lucrū. Et si audiūt q̄ vir nō vult im̄ dare quantum vēditores postulant: addunt occulte residuū pecunie. et vir reliquum soluit aperte: putans se velle habere lucrum. postea blandicijs mulieris decept⁹ non vendit que tunc cedunt ad ornatum mulierum. et demū post mortem mariti. tunc talis mulier gloriando dicit sodalib⁹. duxi ad balneū vstrum mēz deceptiois. ip̄e didicīt Rurimberge mercantiā. et ego plus scio Alique inducunt ad emendū talia virum pro filijs et filiabus: ne sint vt noctue inter alias

sodales: et ne spernantur affini in matrimonio. et postquā eas tradit matrimonio: pro alijs tradendis retinet illa clinodia et finaliter nulli dat: sibi reservās ad voluptates: ornatus a filia tollit. noctuāz nudam lateri sponsi iungit. Alique cum vident virū in breui oportere exulare ppter debita dicunt. graue est negociare et periculosū: ematis illa et illa clinodia: que cum libet vēdere potest. nec marcescūt. Scius intentio est postq̄ vir surgatur: aut ppter debita incarceratur: illa clinodia sibi usurpat: et ex eis laute lux alijs vult. et si vir p̄p̄iā non habuit pecuniā: iubet mutare: et sic virum. et alios spoliat. Et sic thorus non est vitatio sed occasio peccatis malis legitimis

Dicamus de ^{se} ^{cū} da causa thori. scz educatione puerorum aliquid modicum: residuū speciali reservando sermoni. Intentio prima matrimonij debet esse educatio filiorum non solum in mundū sed et in celum. Sed hec iam nulla aut modica est cura parentibus de salute eterna filiorū. Si mūdani sunt: si ornare se sciūt: si loquaces sunt: si alijs

affabiles se exhibent. si innuētores nouarū inuentionū sunt si ad auaritiā proueniunt: et ceteris que mundi sunt: tunc incundant in eis: laudant studium eorum: p̄bent adiutorium vt talibus legitimis. Contra tales potentes et filios: et filias loquit̄ Jere. viij. c. sic dicēs Hec dicit dñs. locut⁹ sum ad vos: mane consurgens: et non audistis. vocauit vos et nō respondistis. Tu ergo noli orare p̄ poplū hoc: nec assumes p̄ eis laudem et orationē. et non obstitas michi. quia non exaudia te. Nonne vides quid isti faciunt in ciuitatibus iuda et plaitis iherusalem filij colligunt ligna et patres succedunt ignem. mulieres cōspiciunt adipem.

De viduis ^{Apo} ^{pos} ^{tolus.} ^{j. ad thi. v. dñt} Vidua q̄ in delicijs est: viuens mortua est. Sicut medic⁹ videns infirmū morti vicinū esse dicit. mortuus ē. q. d. impossibile ē eū viuere ampli⁹. Sic vidua que viuere delicate comedendo. bibendo dormiendo. incidendo: impossibile est eaz spūaliter viuere. Grego. Perichitastitas in delicijs Sicut terra nimis pinguis fimo: generat vtricas: yepres: et herbas

inutiles. Sic vidua delicata malas cogitationes: delectationes dānabiles: etiā sine factis ad minus habet. oportet ergo terram laborari: exercitari: et a sinū domare. scz corporis tui. Talis quia viro et dño caret omnia sibi licere putat et sicut equus sine freno vadit. Apostol⁹. j. ad thi. v. dñt. Honora viduas: que vere vidue sunt. Que autē vera vidua est et desolata: speret in dño et inslet obsecrationib⁹ et orationib⁹ nocte ac die. Sicut legit̄ de sc̄a Anna q̄ epo testimoniu dabat cū p̄ntaret in tēplū. q̄ nocte et die nō discedebat. a tēplo. vt luce. ij. Illa dñt vidua q̄ soluta ē a maritali thoro. al' s vidua nō est. vt ptz. xxxij. dis. s. vidua. Vera vidua debet suauiter ecclia dei orationib⁹ et bonis operib⁹. vt patz in Canōe vidue. lxxij. dis. Vera vidua. non debet clericis et religiosi multū esse cōis aut familiaris. vt in canōe. cleric⁹. lxxj. dis. vera vidua debz pctā q̄ i matrimonio cōtraxit elemosinis redimere. vñ. Dan. iij. Pctā tua elemosinis redime: et inimicitias tuas. Vera vidua debz interesse corais aut cōiuijs: q̄ alijs mortificare sūt. Nemō p̄t gaudere cū mōdo: et res

Venero
pauca
ludo

gnare est xpo. secundū Hiero. Vidua debet fugere malā societate. querere loci honesta: rez: abijcere ornatū voluptatē

De fatuis vir

ginibus lampades habentes exterioris ostensionis: sed nō oleū in vasis suis. i. amorem virginitatis in cōscientiis. Isti dorus de summo bono. Virgines carne nō mōte: nō hnt premituz in repromissioe. vñ dñ in canone sic: et in canōe sequenti et. xxij. q. v. q. multe sunt virgines corpe: q. tñ fornicant et adulterant mente. Fatua virgo est q. supba est etiam si corpus custodit a viro: anima tñ adultera est dyaboli: Job. xli. Ipse est rex sup oēs filios superbie. Bern. Nec virginitas marie deo placuisset absq. ei⁹ hūilitate: vñ oblita virginittis gloriatur de humilitate dicens. Respexit hūilitatem ancille sue. Fatua virgo est q. ozonatum capitis capilloz et vestitum diligit. Augusti. in trac. de sobrietate et ebrietate ad virgines dicit. Dñica virgo nec capitis ornatu: nec habitu comē: nec oculis erectis aut letis sed acclunibus ad terram cum vultu pcedat: ne in seruiles incidat amores. scz mundi. et si

ipsa non percat: alijs cā pdirō nis existat. Euāgelu dñ. Qui viderit mulierē ad cō. 2c. Fatua virgo est q. verecūda nō ē Amb. de virginitate. Comes inuitudu⁹ debet esse pudor. si ne q. virgines manere nō pnt Fatua virgo est q. viris libenter familiaris est in colloquio Aug. ad virgines Dñica virgo: sermone garrula: loquacitate p̄bosa: curiositate superflua: casta nō potest iudicari ymo p̄stituta: et ad luxuriā accendēs. Fatua virgo est q. curiosa est: oia volens scire: perscrutari: expiri. Si alinū rugientem audit ianue aut fenestre sexungit: putas tibicinem choreā ducēte fore. Augusti. ad virgines. vbi. s. dñica p̄go primum publicos debet vitare cōspect⁹: et plateaz frequentia declinare: aut in domo posita lanificio: aut 2c. insillere. Fatua p̄go est q. amatrix chorearū est et frequētrix. Ita chorea perfectū est opus dyaboli: vbi aut chorifantes: aut aspicientes: quasi omne gen⁹ mortalis cōmittūt crimis. vñ. Lchora est infernalis circū: cui⁹ centrū est diabol⁹. De coreisantibus et cōsentientibus. Fatua virgo est q. pna ad risū et cāchinā ē. Augu. Virgo a b oī

re conspicienda et p̄sentanda

inuerecūdo smone et risu debz se abstinere. Fatua p̄go est q. quocūq. fūco ob genarū decoorem se vngit: mō in p̄placenciaz. Nos domnat ysa. p̄p̄ta. vt dicit Augu. vbi. s. Fatua virgo est q. feminis adulteris: aut multū suspectis: libenter cōis: aut familiaris est p hoc em se talē qualis illa est oñdit Fatua p̄go est q. gulosa aut ebriosa est. Debet em honesta p̄go (vt dñ angel⁹) p̄uovicu et potu esse cōtenta: nō vt gracilis corpe maneat. (si) cut quedā dyaboli amatores: ieiunando faciūt: sed vt omne corpus inordinatū amorem domet. Fatua p̄go est q. inuerecūdarū cantionū cātrip est: quib⁹ mirabiliter corda inficiuntur viroz et innocentū. Fatua p̄go est q. parentib⁹ suis illicitio: (nō dico p̄p̄is) obediens nō est. Tales vt frequentē corrūit turpissime. Fatua virgo est dyaboli amatrix: q. cūq. qd cūq. signū volūtariē gerit. anurpi. qd scz aut ad supbiā: aut vanitātē: aut ininūdiā: aut ad qd cūq. inducēs ē peccatū mortale. Neū qd hodie et q. mltē sūt fatue: et tā paucē prudētes p̄gines. vñ tñ tōies quicq. est et prudētes. p̄gines: quonies qnq. fatue Sz reue

ra vbi nris tpiib⁹. sunt qnq. sapiētes: sp qnq. qnquaginta repunt fatue: q. pulsant: sz nō ingrediuntur. Deberem⁹ aliqd honestū in glia virginib⁹ dicere. Sed alio reseruadū est sermoni. Virginitas. status excellētissimus. Deo dilectissimus. Homini vtilissimus.

De ve

habitantib⁹ in terra. Apocalip. viij.

Quito triplex ve p̄t c̄pponi de triplici gradu hoīm scz laycis clericis et malis religiosis. et go ve laic⁹. ve cleric⁹ seu sacerdotibus. ve malis religiosis. ¶ De Laycis: p̄cepta dei nō obseruātibus. Si vis vitam ingredi (ait dñs. Math. xix.) sua madata dei. Sz nostris tpiib⁹ minie curant dei p̄cepta Aplis. ij. ad thi. iij. dñ In nouissimis dieb⁹ instabūt tpa p̄culosa. et Erūt hoies seip̄os amantes. cupidi. elati. supbi. blasphemī. parētib⁹ nō obediētes. ingrati. scelesti sine affectioe. sine pace. criminatores incontinentes. inimices. sine benignitate. proditores. p̄erui. et tumidi voluptatum amatores magis q. dī habētes qdē spēm pietatis: virtutē aut ei⁹ abnegantes. vbi dñ glo. ordi.

De Clericis et sacerdotibus

Et eo aut q homines seipsos. non deū diligūt: quasi. exradi ce hec mala q sequuntur oriunt. Erunt cupidi. dicit glo. pecunie. Elati. ad dñm Supbi d honori sibi in impetis a subditis. blasphemii in deū p hereses. Parentibz nō obediētes carnalibz et spiritualibus. Ingrati. de bonis correctiōibus qz corrigētibz mala pbonis reddūt. Scelesti. in grauibz ppetrandis: suas et alioz animas interficientes Sine affectiōe. nō cōpatiēdo infirmis. Sine pace. alios inquitates. Criminatores. i. crimē suū alijs imponentes. Detractores. fama sanctorū maculare conātes. Incōtinētes gula et libidini non resistentes: aut mltre cupiditati Immites. crudelēs: in exercendo lites. Sine benignitate. i. largitate. ne scientes alijs subuenire. pditores. secretorū alioz: sibi pmissorū: Proterui. i. pceces habitū vel verbis pudorē nō seruātes. Tumidi inflati. cor de ceci. nō intelligētes q loquunt. Voluptatū quarū libet amatorēs etc. Et qz de pssimus salutē volēs hominū: misit in fine mūdi seruū suū scdm do minicū: et ordinē predicatorū: mūdū reuēans: virtutes docens: vicia expūgens p ipsum Videns lucifer princeps infernalis qz quasi totū pderet mūdum per clamores picatorū. Conuocato palio suorū: modū resistendi querebat. Tandem cōi concilio: hoc decretum est ab ipsis demonibz: vt et ipsi exirent: et omnia peccata: virtutes fingētes: in cordibz mitterent hominū: ea palliando: et nō peccata: sed virtutes fingendo: supbiaz iam nō superbiam: sed vocarent mūditiāz. quod de facto sic ē: cū aliquis corrigitur pro superbia: dicit se nō superbiam: sed munditiāz diligere. Auaritia iam nō auaritia: sed puidētia dicit. Luxuria et amor carnalis caritas. Ira zelus iusticie. Inuidia: nō fauens vicia. Accidia: enra corporis. Bula: pfortatio corporis. Loquacitas: affabilitas. Dissolutio: spiritual' leticia. Ornat' superflu': mundi cia: aut itat' erigētia. Superfluus vici': vestit' aut famlorū copia: honestas. Prodigalitas dicit cōstātia. Dolositas: puidētia. ypocrisis sanctitas. Luriosus: circūspectus. Presumptio spes dicitur etc. Sed sicut falsa moneta nihil emit. ita vicia virtutibz. (ymo ocellis malis) nō acquirūt regnūz

Folium

.xxxiii.

dei. Ita quidē tenebre in moribus et vitiis.

De Clericis aut sa cerdotibz: statui suo nō fatigantibz. filiū dei et pūm purissimū (cui claritate sol et luna mirant: in cuius vultu angeli cōsiderāt pspicere (pollus suis manibz: labijs et cordibus tractantes. Sanct' Hiero. cū iam morti appropinquaret: sic ad venerabile locū est sacramētū dñici corporis. qd tunc sub vna specie tū accepit. De te indigne sumētibz: in sui penā et reatū te iterū crucifigunt. i. tū malū cōmittit ac si crucifigeret eū. Deu mi dñe qd dicā qz hodie sacerdotes te comedunt in altari vt carnes pecudū et voluerū. ymo peius. nocte mulierū vrant actu turpissimo. et te mane masticādo comedūt. Ubi dñe latitas: dōrmis ne an vigilas: est tibi hoc acceptū sacrificiū: est hec oblatio quā eligis et exandis precēs eoz de celo: de sede maiestatis tue. Vere si hoc velle sacrificiū et libamē: mēdax feres: et socius peccatorū. Certe dñe si vera sunt q locut' es p os pphetaz: si iustis solū supplicandiōibz presto es: et si tibi placet equitas: hoc tale impe

diendū est sacrificium ne fieri: quāqz i se ex natura sui sacrificiū bonū sit: nec possit violari a malis sacerdotibz qz malicia nō dñi iudicat hoc sacrificiū. vñ hmoi hoc sacrificiū ad sacerdotis iudiciū et dānationē fit. nec p quibus fit prodest. ymo (vt verissime dicā) qui vitam sacerdotis agnoscit: et eū pio se celebrare facit: fit eiusdem pcti: nec nō et pene princeps. Hec Hiero. Idē in alio loco dicit Cum supbia sit ppria demonibus siue mulieribz. luxuria pecudibus: auaricia mercatoribz. ex his factū est monstrū: qd est malus clericus: aut sacerdos: Idē Hiero. (vt refert Eusebius) ait de predicatoribus. Tūcatis o predicatorēs. quot cū vestro ecēplo aut negligētia in peccatis moriunt: tot requirēt dñs de manu vestra. Est em doctor aut predicator falsus: gladius anceps: hinc scindit ope hinc exemplo. Quomodo ignis frigiditatem dat: a qua siccitatez: quō lapsi sursum gradis: vir luxuriosus quō pdicabit castitatem Quid pōt dicere audies: nisi: quare p dicas q ope denegas. Bene loqns ore et male viuēs opere: seipsum dānat. plus cū tacens valet predicans q lo

De Clericis et sacerdotibus

quens Si ergo credis: mihi crede. Plus mouet corda hominum vite sanctitas quam ornata colloquia. Non dixit deus quod predicauerit voluntates patrie: sed quod faciat: ipse intrabit in regnum celorum. Idem ibidem de prelatibus. dicit. Venuit et hodie in ecclesia. non pastores: sed mercenarii sunt ad quos nihil pertinet de omnibus christi quiny mo (ut vera dicam) et ipsi sunt lupi rapaces: qui et oues rapiunt et dispergunt. Certe nihil peius quam cum ille qui custodire debet dissipat. Venuit quod sunt hodie in aliquibus ecclesiis stitici (non pastores: sed destructores quorum non est pars minor) qui substantias hominum et labores tantumquam infernum insatiabiliter de glutunt: et non solum eos a peccatis non emendat: sed et ipsimet ex sui negligencia vel suis pessimis moribus ad illicita trahunt. Ita qui de se impie tales deus relinquit: deus amplius non esset deus. *Matth. xxij.* De vobis qui comeditis domos viduarum: oro vos longas orationes propter hoc amplius accipietis iudicium. *Blo. magistralis.* Qui vestra suppositione nihil intenditis: nisi ut predam de subiecta plebe faciatis. *Beatus thomas in pri. glo. ibidem.* Qui a religione causas accipit neque: grauiori pene

obnoxius est ideo et propterea amplius accipietis iudicium. Tales. *(f. m. Liso.)* anima dei prestant dyabolo. Vnde ergo clericis sacerdotibus qui in quantumque proximitate malum eximium prebent secularibus. Dicit enim de his greg. ut patet in *London. precipue. xj. q. iij.* Tot moribus digni sunt tales qui extrema scandali in posteros transmittunt re hominum per que scanda lum venit. Debent ergo sacerdotes et maxime curam animarum habentes secularibus pro excelle re bona fama. *Aug. de vita clericorum. 7 assumit in London. nolo. xij. q. j. vbi dicit.* Nolo ut aliquis a vobis illudiat male faciendi occasione: prouidentes bona: ait. *Aplius.* Non solum coram deo: sed etiam coram hominibus. propter nos scientia nostra nobis necessaria est: propter vos fama nostra non polluit: sed pollere debet. Due res sunt conscientia et fama. scientia necessaria est tibi: fama proximo. qui fidei scientie negligit famam: crudelis est. *Idem xj. q. iij.* Non sunt audiendi siue viri sancti siue femine qui quandoque reprehendunt aliquam negligenciam: per quam fit ut in mala veniant suspiciones vni suam vitam longe ab esse sciunt: dicunt coram deo sufficere sibi scientiam: existimationem hominum: non solum imprudentes: verum etiam crudeliter continentes. cum occidunt

Folium

.xxxiij.

aliorum animas vel quia blasphemant viam dei et sanctorum. scilicet ab hereticis et. Secundo dicit excellere in bona scientia. Micro. Omnes qui domini oraculo deseruiunt: dant magnum opus prouidere: ut cunctum populum cui predestat: firmone et prouisione peccata. quod vehementer ecclesias destruit: laycos meliores esse quam clericos. *Crif. iij. dis. 20.* christianus fortiter cadit in peccatum propter duas causas. aut propter magnitudinem peccati: aut propter altitudinem dignitatis. et quod laico est peius: magnum est apud deum in clerico sacerdote. *ysa. j.* Lauami mundi estote: aufer te malum cogitationum. loquatur dominus sacerdotibus israel. Tertio dicit excellere in conuersatione sancta. Saluator loquens discipulis et eorum sequentibus. ait. *Matth. v.* Vos estis lux mundi. scilicet per quam tenebre ignorantie repellunt. Sic luceat lux vestra coram hominibus: ut videant opera vestra bona: et glorificent patrem vestrum qui in celis est. *Alber. magnus exponens hec psalmi. dicit.* Quatuor exprimunt. Propter lux nostra lucere debet hoc est. eximium bonum. vnde per uer. iij. Iudicium semita quasi lux splendet et crescit in perfectum die. Secundo. coram hominibus *Roma. xij.* Prouidentes bona non solum coram deo: sed etiam coram omnibus hominibus. Tertio. ut videant opera vestra bona

na. j. petri. ij. Conuersati sunt vestra inter gentes homines bonam. Et amplius ad phil. ij. Ut filii dei sine reprehensione in medio nationis prae aut a per se. aut quod licet sic luminaria in mundo: sicut vult te continentes. Quarto ut glorificent patrem vestrum qui in celis est. Ecce qui sine ista fieri debet: non propter glorie inuitum: non lueri propter: non ambiciois intentione: sed ut glorificent patrem vestrum qui in celis est et non vos ipsi. Lumen eximium feret: sacerdos male prouidentis si militet et multos occidit. *Breg. dicit et assumit in canone. nemo lxxij. dis.* Nemo quippe in ecclesia amplius nocet quam qui prae se agens nomen vel ordinem sanctitatis et sacerdotis habet. delinquentem hunc redarguere nullus presumit. et in exemplum culpa vehementer extendit: quoniam preuentia ordinis peccator hominum. Episcopus itaque qui talium criminum non corrigit. magis dicendum est canis impudicus quam episcopus. Vnde idem greg. ut patet. j. q. j. s. vulnerato pastore. Quod curam ouibus adhibeat medicinas: aut quod populum omnino clipeo tueat qui iaculatur hostium sese feriendum exponit: aut quod fructum de se producat: et cum graui peste radice infecta est: maior quam merceda est loci illi calamitas ubi tales iteratores ad locum regiminis ad

De Clericis et sacerdotibus

ducuntur: qui dei magis in se
ira cundiam prouocent: quā per
semetipsos placere debuerāt.
Simachus laurētio medio
lanēti. epō. f. q. j. Viliissimus
p̄putand⁹ est. nisi p̄cellat scia
et sanctitate: qui est honore p̄
stantior. Quarto excellere d̄z
alios sc̄z laicos scientia. Ma
lachie. ij. Labia sacerdotis cu
stodiunt scientiam: et legē re
quirent ex ore ei⁹. quia ange
lus dñi exercitū est. Ideo d̄z
in Canone. Ideo. §. vt itaqz
xxxvij. dis. Impitū sacerdoti
bus semp debet esse aduersa.
qm̄ cū p̄ ignorantiam cecati:
alijs ducati p̄stare ceperint:
ambo in fonea cadūt. Elabo
randū est itaqz sacerdotib⁹ vt
ignorantia a se q̄si pestē abij
ciant. Hiero. in ysaiā. xxxvij.
dis. Si iuxta aplm̄ Paulum
xp̄s dei fili⁹ est: ⁊ dei sapientia:
ignorantia scripturarū est ig
norantia xp̄i. Ideo p̄quit dñs.
Isa. xxxij. Ubi est litterar⁹:
vbi est verba legis p̄deras:
vbi est doctor paruulor⁹: Idē
lvi. c. Speculatores eius ceci
cines: nescierūt vniuersi: ca
nes muti non valentes latra
re. videntes vana. et dormien
tes. Omnes in viam suam de
clinauerūt vnusquisqz ad aua
ritiam. Flora duplicem igno

rantiam scientie: quedam est
mala. maxime in sacerdotib⁹
alia bonē vitē. illa est pessima
et in omib⁹ dānabilis. Quin
to excellere dñt iustitia. f. co
rinth. ix. Castigo corp⁹ meū
⁊c. Ambro. super. Bti imma
culati. iij. q. viij. Iudicet ille d̄
errore alterius qui non habet
in se quod cōdemnet. iudicet
ille qui nō agit eadem que in
alio putauerit puniēda. ne cū
aliū indicat: in se ferat sentē
tiam. Dicit tñ. iij. q. viij. Tria
sunt quib⁹ aliq̄ impediunt vt
iudices nō fiāt. natura vt sur
dus: et mutus: ⁊ p̄petuo est
furiosus. ⁊ impuberes. qz iudi
tio carent. lege. q̄ a senatu mo
tus est propter crimen suum.
moribus. femine et serui ⁊c.

¶ Valus pastor aut plarus
est: qui nō intrat p̄ hostiū: qui
ignarus est. qui negligens est.
qui gregē nō pascit. q̄ audel⁹
est. qui non p̄tegit. qui fugit.
Expositio patet alibi.

De malis reli

giosis ordinē p̄fessuz nō suan
tib⁹ Hiero. ait. vt refert. Euse
bi⁹. Deu qd̄ dicā: sepe ex ma
gna abūdātia tristitie hō mul
tū loquit. Ecce monachis vi
dicqz plen⁹ est mūdus et sacer
dotib⁹: tñ a deo rarissimi sunt

Folium

.xxxv.

sacerdotes et monachi q̄ vir
de centuz vnus reperiat. nam
ecce in hoc mūdō tam crude
lis bestia est q̄ mal⁹ monach⁹
aut sacerdos corrigi nō pati
tur: nec veritate vnqz audire
p̄t. Et: vt breuiter dicā: om̄es
p̄minēt malitia. Sunt tales
sacerdotes ⁊ mōachi solū ha
bitu ⁊ nomine: quoz vana est
religio. Legit in vita spatrum
de sancto pachumio q̄ deus
oñdit sibi vallē caliginosā et
p̄funda: plenam monachis:
paucos exinde cuz magno la
bore vir cōscēdere. alios non
valere ascendere: sed ad infe
ros ruere. Intellexit igit̄ san
ctus cecitate futurorū in oste
tatione habi⁹ nulla opa p̄o
ferētis: pessimis primatū te
nentib⁹: vñ nec aliqua bonis
viris loquendi fiducia suberit
p̄ utilitate cōi: sed erūt in silē
tio et quiete: et solū specie ho
nestat⁹: magnis eos alij affi
gent p̄secutiōib⁹: opus singu
lare censebūt: omnia que sunt
regule subnixa diuinis: huma
nis cōputabuntur illecebris.
Planges scripsit pachumi⁹ idē
idem orabat sic. Tu nosti dñe
quia ex quo suscepi hūc habi
tū monachi: nim is humiliat⁹
tus suz in cōspectu tuo. nunc
sariat⁹ pane vel aqua vñ qua

libet creatura alia quā fecisti.
Ecce ver⁹ monach⁹. Vt igit̄
monachis: ordinē suū non ser
uantib⁹ ⁊ regulā. Aug. ad vin
centiuz donatistam. xlviij. dis.
Quātūlibet vigilet disciplina
dom⁹ mee. hō suz et inter ho
mines viuo. nec mihi arroga
re audeo vt dom⁹ mea melior
sit q̄ archa noe. vbi tñ inter
octo hoīes vn⁹ reprobo inuen
tus est. aut melior q̄ domus
abrahe. vbi dictū est. Eijce an
cillā et filiū ei⁹. Aut melior q̄
dom⁹ ysaac. vbi de duob⁹ ge
minis in Malachia dictū est
Jacob dilexi: esau autēz odio
habui. Simpliciter aut̄ fateor
caritati vestre coram vñ deo
nostro: q̄ testis est sup animas
meas: ex quo deo seruire cepi.
qm̄ difficile. i. nuncqz. sum exp
tus meliores q̄ q̄ in monaste
rijs p̄fecerūt: ita nō suz peio
res expert⁹ q̄ q̄ in mōasterijs
defecerūt. Dicit etiā. Hiero.
de malis religiosis. Deu q̄stū
in quibusdā spūalib⁹ habitu ⁊
noīe creuit cupiditas. mō (vt
dicā veri⁹) causa hui⁹ spū
tualitat⁹ est auaritia. qz cerre
sūt lupi rapaces: in vestimen
tū. Vbi monach⁹ aut sacer
dos cupid⁹ ē ⁊ sine misericor
dia: ab eo pl⁹ q̄ a serpēte fugi
te. Dicunt cōiter laici mona

De Clericis et sacerdotibus

ebus habens denarium nō valet denarium puta ideo: quia denarius nunq̃: ille sepe deus offendit vel. hñs denarius vt p̃p̃riū: habz annexū malū culpe. qd nō habz denarius. **U**tergo eis q̃ obedientia. castitate: et paupertate voluntaria violant et regulā. Bonauertura dicit. **S**ex requirunt ornamēta ad bonū religiosum. Nā p̃mo requirit̃ exterior habit⁹ et tonsura q̃ sc̃m nō faciunt: s̃z sepe vt signū sine signato d̃cipiūt. Secūdu. ceremonialia. vt silentiū. p̃stratiōes. inclinatioes. et h̃mōi q̃ quidē totus putant: cuz tñ sint preparatiua religionis. Tertiū mores. cōpositi in loquēdo. et a seundo: et sedēdo etc. Quartū. opa spiritalia et diuina. ieiunia. castigationes. vigilie. custodia. sensuū: q̃ putilia sūt ad adipiscendū finē religionis. Quintū est studiū ad extirpandum vitia: et virtutū assuefactio. vt fugere vanā gloriā. extinguere iracundiā. insistere obedientie. et p̃p̃riā voluntatē flectere ad mādātū superioris. **S**extū est nucleus virtutis. sc̃z sua uitas spūs interior. q̃ ignitas facit animā. et ignituz p̃ferre eloquiū. **U**ñ. Brego. in ome. Sunt nō nulli q̃ superne faci-

bus cōtemplationis accensi: in solo p̃ditoris desiderio anhelant: nil iam in hoc mōdo cupiūt: solo eternitatis amore passim: terrena queq̃ abiciunt: cūtra spalia mente transcendunt: amant et ardent. loquendo alios accēdūt et quos verbo tangūt: ardere prorsus in amore dei faciunt. Quid istos nisi seraphim dixerim: quorum cor i ignē p̃uersū lucet et urit.

De uere

habitatib⁹ in terra. Apocal. viij.

Sexto p̃nt exponi tria de triplici cruce sumpta a triplici vigilia: quā exp̃mit dñs i euāgelio luce. xij. ubi dicit. Beati fui illi q̃s cuz dñs uenerit: inuenerit vigilantes. Et sequit̃. Et si in secūda et tertia vigilia uenerit: et ira inuenerit: beati sunt fui illi. Tres vigilie sunt tres cruces. sc̃z iuuenis uiril⁹ tas: senectus Ergo de iuuenibus. de adultis de senibus.

De iuuenibus

q̃ sunt sine disciplina: siue sint uiri siue femie. pue. xxij. Adolelescens iuxta uia suā et iā cū se nuerit nō recedet ab ea. Glo. interli. Ab infantia studere oportet virtutes si malicia nō re-

Folium

.rrrvj.

cedet ab ea i senectute. s̃z glo. nō semper intelligit̃ sed quia que semel est imbuta recēs seruabit odorem testa. Tre. iij. Bonū est viro qui portat iugum dñi ab adolescentia sua. Jere. xij. Si p̃ot ethiops mutare pelle: et pardus varietates: sic vos poteritis bene facere cū didiceritis malū. sc̃z in iuuentute. Lurū se p̃bet qd in yncū crescere debet. De talibus iuuenib⁹ dicit David in ps. lxxvij. Iuuenes eoz comedite ignis. sc̃z luxurie et mali amoris. Tres ardent ignes in mōdo: et ardebunt vsq̃ ad inferni nouissima: sc̃z supbia auaricia et luxuria. Supbia accendit nobiles. auaricia diuites et mercatores. luxuria iuuenes Quod luxuria sit mal⁹ ignis d̃t. Hiero. in quadaz epi⁹ stola. Ignis infernalis ē luxuria. cuius materia gula. cui⁹ flamma superbia. cuius cinis inopia. cuius fumus infamia. cuius finis iehēna. Qui semel hoc igne accēsus fuerit vix vsq̃ ad mortē extinguitur. De indisciplinatis iuuenib⁹: qui non obediūt parentib⁹. Deu. x. xxvij. Maledictus qui nō honorat patrē et matrem. Sunt sine verecundia. sunt. impudici. sunt in verbis inue-

recūdi: et maledici. sunt ad diuinum cultum pigri. ad omēs huius mundi vanitates p̃ni. Videant parentes eorum eis dictū est. iij. regū. xx. Custodi virū istuz qui si lapsus fuerit: erit anima tua pro anima ei⁹. Ideo d̃t. xlvij. dis. s̃. necesse ē. vt uiri vel parentes filios suos a vitijs ad virtutum studia verbo exemplo prouocent vnde Ap̃osto. ephē. v. et. vij. scribens ait. vt uxores sicut sua corpora diligēt filios suos enutrient in omni disciplina et correctione dñi. Legitur de sancto Job. q̃ p̃ filiis suis quoridiana sacrificia offerēbat ne peccarent. Rep̃hendit hely qui falsa pietate victus filios corrigere noluit quare se cū filiis suis crudeli dānatiōe percussit. David Amō filiū suū nō corexit pro voluptate qua sororem suā thamar oppressit. Absolon quē nimis dilexit post fratricidiū cū a patre ueniaz obtinuit patrem de regno expulit et ad cōcubinas ei⁹ ingressus q̃ tandē in queru cu suspensus criminib⁹ interiit. Eā malicie totius mōdi est qz filij negligunt in disciplina.

De adultis am. bulatib⁹ absq̃ d̃i timore p̃fidentib⁹

Custodi virū
hanc q̃m p̃

per h̃mōi
bonū relig

ad aliquid

dego. i. uera.

in unum p̃mptū ad accipiunt: alios
ad p̃mptū de p̃dētū m̃p̃mptū
de p̃mptū de p̃dētū m̃p̃mptū
oia corda i p̃mptū et p̃mptū

sua fortitudine. Jeremie: xviij. **Maledictus** homo qui confidit in homine. scz seipsum aut aliu. Talis studiū est cōgregare. thesaurisare. edificare. alios dānificare. seipsum ditare. statum suū exaltare. voluptatem suā in longum ampliare. De pmo dicit abacuc. c. ij. **Ve** ei q multiplicat nō sua. Et dicuntur nō sua. quia nō secum auferūt. nesciūt cui relinquēt ea. De secundo dicit. Jacobi. v. **The**saurisastis vobis iram in nouissimis. De tertio dicit. Jere. xxi. **Ve** ei qui edificat domū suā in iniusticia. scilicet os decipiendo. vendēdo. emēdo. cōducendo. pretiū minūendo. talis homicida est. De pe. dis. j. **O**mnis iniquitas et oppressio: et iniusticia iudicium sanguinis ē. De quarto. Isa. v. **Ve** qui cōiungitis domum ad domū. et agrū agro copulatis. Glo. qui de aliorum necessitate facitis voluptatem. De quinto dicitur. Job. xxi. **T**enent tympanū et cytharā et gaudent ad sonitū organi. ducūt in bonis dies suos: et in pūcto ad inferna dūdūt. **Ve** ergo adultis viris et feminis: sine timore dñi ambulantib.

De senibus

q tē
pus

suum in vanitatibus cōsumpserunt. de talibus dicit. Isa. lxxv. **Maledictus** erit peccator centum annorum puer enim centum annorum morietur. Centum anni mensura est vite vniuscuiusq. Ai. ly. **Q**ui transiit tēpus suū in vacuū a bonis operibus: peccans ex certa malicia maledictus erit ista maledictio: que habet. **Matthe. xxv.** **I**te maledicti in ignem eternum. **E**t puer centū annorum morietur. puer can? crinib? morietur eterna morte. **Breg. in mora. 7 est glo. ma.** **V**ita quis dez pueri isti? in longū trahit vt a factis pueris corrigat. **S**ed si a peccati perpetratio: nec temporis longinquitate cōpescit: hec ipsa vite longitudo quā per misericordiaz dei accipit: ei ad cumulū maledictionis crescit. **N**ota hīstoriā lasari. **Joh. xxi. D. f.** **B**enignus est de? qui omnē peccatorem ad se venientem recipit et indulget. **H**iero. requirere. s. ve malis christianis.

Eneve

habitantibus in
terra Apoc. viij

Septimo pōt exponi triplex ve de triplici genere xpiano: rū scz nobilib? ciuitatensib? 7

villanis. ve ergo nobilib? ve ciuib? ve rusticis. **Ve** nobilib? vt cōter malis omib? plenis. **N**ota supius ve tirānis. **H**iero. ait vt refert **E**usebius. **S**ignū euidentissimū eterne reprobatiois est a mūdo diligi: 7 bñplacita assequi. qd maxie apparet in nobilib? et diuitib?. **I**dē **H**iero. **S**ed quid dicā. duodecim fatemur xpm apostolus elegisse: quorum omnium sol? **B**artholomeus nobilis fuit: et matthe? diuites. ceteri vero paupimi pīscatores. **C**ur hoc retuli audiat. **S**i xps verax est. 7 si omnia que ex ore eius audiui: mendacia nō sunt huiusmodi boni minū vix vn? ap? regiet regno dei de mille. **Q**ui vero mihi nō credūt: post modicū tēpus in tormētis positi sentiet. **S**z si quis forte cecus veritat? lumen mirat. ad quē ego si hoc me interrogaret responderem. **N**ōne vnico credimus hominē damari mortali peccato. **S**z si hoc (inquit) verū est. ergo vix saluabit de centū milibus vn?. **S**z quid diues in mortali cura posit? aliud est quā quoddā oium peccatorū vas putridū: vbi supbia aut auaritia: vbi luxuria: nonne in diuitibus. nobilib? et po?

tētib? nōne latrones sunt qñt et pauperū mercedem violentē depredant: et eos depmūt nūmētatem vestimentoz ad dunt de pauperib? nudis frigiditate periclidantibus non curāt: pallacia magna erigūt et edificia: vt ea oculi hōmū cōtemplentur. conuiuia frequentē faciunt diuitibus. et serculis delicatissimis ventrē replent: pauperes perire permittunt. **Q**uid aliud est vita eoz nisi peccatū et cū venter cibo copā replet: nonne ad fores est luxuria. **Q**uid ampl? loquar. nec deū nisi somniando cognoscūt. nec (vt puto) se morituros arbitrantur. **N**ō em facile in peccatum labitur qui se moriturum cogitat: et deum sibi fore iudicem nō ignorat. **I**dē. **C**ur hū miser ad ecclesias properat: vt diuinis intersint mysterijs: nisi vt mulierū cōtemplent vultus. vestimenta miri artificij: frequēter mutant ludos bastiluda. coreas. procatōes ebrietates. quinia. delicata sercula sibi alternatiz exhibēt. mulieres ad suā voluptatē exemplendā sufficienter habere laborāt. **S**ed ve miseri quid facitis. nō cognoscit qd corp? ante tēpus destruitis: et aniaz

De Nobilibus

Interficiatis. vñ infirmitates 7
mors tā inuestigata: nisi ex ni
mia ciborū copia et frequenti
vñ mulierū: deū deludere cre
ditis certe deluditis vosmet
ipsos. Ideo gaudere iocūda
mñi 7c. require. s. v. e. diuiti
bus in fine. Sed forte qd di
cet. Benignus est deus 7 mis
ricors. require superius. v. e. ma
lis xpianis. Nec cura nobilibus
est vt genealogia suā exaltet:
et multa bona temporalia cu
mulēt. Audiamus 7 Aug. qd
de nobilibus dicat in li. de vita
xpiana. Nisi quis terrena de
speret: diuina nō capiet nisi
hūana ptempserit: nō pōt pos
sidere celestia. nec quisquam
xpianū se iudicat: nisi qui xpi
doctrinā sequit: 7 imitat ex
emplū. Ideo ibide. Scio qd
ita nequitie et auaricie psum
da caligo cecauit: vt cū illis p
spere cesserit: qd aut pauperes
p potentia vicerint aut: infir
mū in virtute superauerint: aut
innocentes testimonij falsis
obruerint: aut furtū fecerint:
aut rapinas. deo grās agant:
quo optulante: talia se p pe
trasse credunt: et tam iniquos
deū indicent: vt putent eū sce
lerum suorum fuisse pceptez
Stulti et miseri a deo excec
p estis: vt nō satis sit crimen

vñ: nisi male sciendo de deo:
adiciatis aliud. alij vero p
se iustificari existimant. qd de
substantia pauperū exigua m
elmsinam faciunt: de eo qd
plurimis abstulerūt: vñ mi
nimū largiunt. cibāt vnus vñ
plures esuriūt. Illaz deus ab
ominat elemosinā 7 reprobāt
qd de lacrymis prestat alienis
Quid aut pdest si te benedi
cat vnus vñ plurimi maledi
cant: Alij vero quos ita insipi
entie tenebrosa caligo et igno
rantia fallit vt fidē quā se ha
bere simulāt sine iustitie ope
ribus apud deū sibi censant p
futurā. et taliter decepti: sine
metu crimina nequā con
mitteunt: dum credūt deus non
crimini: sed fidei tñ vltorez.
Incontrariū est scriptura de
Adā: de Layn. de diluuio. de
Zodoma. qd omnes ppter cul
pam nō ppter guidā a deo p
cussi legunt. Nec loquens nō
damno nobilitate: sed repre
hendo iniquitates. nobilitas
em necessitatis causa intro
ducta est. Cum em a primis
tempib⁹ humana pcurio pna
fuit ad malū. et adhuc est: ne
cesse fuit aliquē hoīez virtuo
siorē et iustiorē eligere qd cete
ris pccet. bonos descenderet. 7
malos coherceret. hic dictus

Folium

.xxxviii.

est nobilis: quasi pre alijs no
tabilis. vñ Aldran⁹ impera
tor romanoz: multum pacifi
cus: pater patrie appellat⁹: qd
inuitus ad imperiū pccet⁹ est:
et optime regeret: cū a roma
nis rogaret: vt filiū suū cesare
appellarēt et haberet. Respo
dit. Insufficit vt ego inuit⁹ reg
nauerim et immerit⁹. princi
patus em nō debet sanguini:
sed meritis. Primo em sunt re
gnaturi: virtutib⁹ exercendi:
7 cū pbatū fuerint: illos virtu
tib⁹ excellere qd debet hono
rib⁹ anteire: inuiti ascendāt.
7 se cinium suoz utilitati non
subtrahāt. Dm⁹ tpe Scōus
pbūs claruit: silentio interro
gat⁹: scripto respondit. Dicit
etiā Tullius in li. de officijs.
Certū est aliqd fuisse tps qd si
ne regibus vivebat. at postq
inter gentes possessiōes cepe
rūt diuidi: nō alia de causa re
ges sunt instituti nisi pfruens
da iustitia. vt miseri paupes
et depressi a diuitib⁹ 7 maio
rib⁹: ad vñ virū pstantiores
tanqz administratores 7 execu
tores iusticie possent cōfugere.
Sed de malo rege 7 nobilibus
dr. Eccl. x. Ele tibi terra cu
sus rex puer est. 7 cui⁹ princi
pes mane comedūt. pner sen
su et moribus et resistentia.

De Ciuitaten

sibi dolū fraudē. adinnētoes:
nonas et turpes inuenientib⁹
Regalis propheta dauid dr
ps. lxxij. Elōgavi fugiēs 7 mā
si in solitudine. Et adiūgit ra
tionē 7 qre dices. qd vidi iniqui
tate 7 ptraditionē in ciuita
te. Glo. ordi. Iniquitate. l. pfi
diaz eoz qd nō credūt. Cōtra
dictionē. qd ptra mysteria xpi
agunt hec glo. Et ne putetis
me fingere hāc expositionē de
ciuitatib⁹ aut ciuib⁹ assumam
fundamentū scripture. Raū
iij. De ciuitati sanguinū vñ
uersa mendaciū dilaceratione
plena: nō recedet a te rapina
Glo. magi. Que linguis suis
interficiunt homines. vel ciuitas
sanguinū describitur a pueri
tate doctrinā. Ezech. xxiij.
De ciuitati sanguinis suplim
pidissimā petra effudit illū nō
sup terrā vt possit operiri pul
uere. Nō cecidit sup eā mors.
Sanguis effusus inuit⁹: ma
nifest⁹ e deo ad punitiōē oēs
psentientes etiā si tota psenti
ret ciniras. vt patz de hieru
salē. Spiritualliter ad nostrū
ppositū. Sanguis pccm est
mortale. Itac primo. Nō ex
audiā cū oraueris. quia ma
nus vestre plene sanguine sunt

De Ciuitatentibus

vbi peccata intelligunt. **Ue** ciuitati sanguis. i. peccator. **Ac** si diceret. ve ciuitati huic q̄ admittit manifestū malū: 7 potest phibē. vt sunt noue: criminose inuēctōnes. Omēs qui corrigere possunt 7 tacēt: cōsentiūt. oēs qui cōsentiunt: eadē pena digni sunt qua 7 facientes. ex apostolo ad roma. 1. et regula iuris. Pono exm. **Sit** vnū malū manifestū qd merito deberet deponi: et non fit: oēs sunt rei illius mali qui cōsentiūt in ipsū sicut factor. **Ideo** dī ppheta. **Nō** cecidit sup eā sors. **Glō.** interli. vt alij pereāt et alij saluentur. sed omnibus communis erit interitus qui conscij sunt. **Flō** 7 ea exemplū hieronymi de monasterio virginū subuerso ppter vnū malū. **Videamus** testimonij pphetaz de malicia ciuitatis hui⁹ et cuiuslibet alterius. **Isa.** i. c. loquens de ciuitate que cultum dei abiecit dicens. Facta est meritis ei⁹ uita fidelis: plena iudicij iustitia habitabat in ea. nūc aut homicide. **Glō.** ordi. tam mēte q̄ ope a deo recedēdo **Idē** ibidē. Ciuitates vestre succēse sunt igne. Illo igne de quo dī ps. lxxvij. **Iuuenes** eorum comedit ignis. scz mali et libi

dinosi amoris. **Et** ne putetis de vna sola ciuitate fieri mentionē. dī **Isa.** xxij. c. **Proies** cit ciuitates nō reputauit homines. **Glō.** sed iūmēta. quia beatiāli more inciuatib⁹ uiuunt. **Iere.** trenorū. i. **Quō** sedet sola ciuitas: plena pplō: facta ē q̄m vidua dñā gentiū. **Quelibet** ciuitas aut cōitas que non habet xp̄s: sola sedet. et sub tributo. scz dyaboli. **Iere.** xvj. **Seruicij** dñs alienis qui nō dabunt vobis requiē. **Ubi** que nō est vnitas: ubi nō est deus. qz vnus de⁹. vna fides. vnū baptisma. **Quicū** qz ab vnitate beatus trīū aut alteram illorum discrepat: cū illo non est deus: sed tributa 7 ruius est dyaboli. **Nō** prospicitur respublica vbi est morū ruina. **Jeremie.** ij. **Ciuitates** ei⁹ exulte sunt. nō est qui habitāt in eis. **Glō.** interli. quia non hnt deū habitatorē. **Flō** 7 ea tres ignes. superbiā. auariciam. luxuriā. **Jeremie.** vij. p. o bibet dñs ieremiā ne oret pro ciuitatib⁹ iuda: et eis. si milibus in scelere. dicens. **Tu** ergo noli orare p populo hoc. **Nec** assumes p eis laudes et orōes: et non obsistas mihi. qz non exaudia te. **Nōne** vides quid isti faciūt in ciuitatibus

Folium

.xxxix.

iuda: et in plateis iheru salem **Fili** colligunt ligna: patres succendūt ignes: mulieres p̄sp̄gūt ad ipen **Glō.** interli. quia nulla est etas nullus est sex⁹ q̄ ab impietate ipsa dissentiat **Addamus** et tertium testem **Ezech.** vij. **Tertia** plena iudicio sanguinis: 7 ciuitas plena est iniquitate. **Adducā** pessimos de gente: et possidebunt domos eaz. **Idē** **Ezech.** ix. **Repleta** est terra sanguinib⁹ et ciuitas plena est auersione **Glō.** interli. s. a cultu dei. **Ue** ergo ciuitatensib⁹ mūdo dyabolus. 7 voluptati seruientib⁹. **Tria** aut **Iulianalis** destruxerunt romaz. latēs edifiū iuue 7 mīle p̄siliū. 7 p̄p̄riū cōmodū. **Omnia** hec 7 alia mala ciuitatis cuiuscūqz videns dñs iheru sus cū appropinquaret iheru sate fleuit sup illā eo qz nō cognosceret 7 ipsi malū sibi imminere futurū. **lucē.** xix. **Ciuitas** dicat quasi ciuiū vnitas. s. in bono zc. **Ciuitas** requirit quattuor stat⁹. **Ecclesiasti** cos. **Milites.** **Mercatores.** **Oparios.** **Sacerdotes** sunt tanq̄ regula: alij dātes exm. boni. **Mathe.** v. **Sic** luceat lux vestra zc. **Ipsi** sunt tanq̄ vexillū qd q̄ diu stat pugnat bellatores. **Ipsi** sunt tanq̄ co

lūne fabricā sustentātes: q̄ diu stāt: edificijz māet. **Ezech.** ij. **Fili** hominis sta sup pedes tuos. **Brego.** dñs nō loquit nisi stanti. **Ipsi** sunt tanq̄ stomachus in corpe: q̄ q̄ diu sanus est: bō sanari pōt **Ipsi** sunt tanq̄ radices. que q̄ diu recētes et virides sunt rami virēt et florent. **Alexander** magn⁹ volēs oppugnare ciuitates: q̄ siuit q̄uo sacerdotes staret cū populo. **Ipsi** sunt speculatores ciuitatis. **ysai.** lvij. **Annū** 7 cia populo meo scelera eoz 7 xj. q. iij. **Nolite** zc. **Nec** forte ppter morū timores nō libere dicatis veritates. **Milites** sunt membra. qz sicut membra pcorpe: ita milites se exponere debent p re publica. qd sacerdotes nō valent p doctrinā: faciāt illi p gladiū. **xxij.** q. ij. **Principes.** **Et** nō solum ppter re publicā: sed etiam ppter regnum eternū. **Ideo** olim (vt dī polycraton) stabāt euaginatīs gladijs cū legeret euangeliū: p defensione ecclesie se offerētes. **Sed** nostris spibus plus hnt de dimittar min⁹ de strenuitate plus cū rant de mollibus lectis. feminarū amplexib⁹ q̄ de cōmuni bono. **Si** pugnat: plus punant p spolijs q̄ p pace terra

De Rusticis

ris et fide xpi ideo: sepe succu-
bunt. Olim laudabant mili-
tes quando fuerunt quasi virgi-
nes et agni in cameris: et qua-
si leones in campis. nunc aut
eccontrario est. ¶ Legit de quo-
dam rege anglie postquam frater
suus diu contra ipsius bellauit:
tandem veniam cum percussit.
dixerunt domini de consilio ad re-
gem. occidat frater tuus. Re-
spondit rex. Non decet esse leo-
nem tempore pacis et agnum tempore gu-
erre. tunc non nocui: nec modo. ¶
¶ Mercatores qui suis mer-
cantibus intendere debent pro bono
communi: debet esse sicut ling-
ua in libra equitate seruans.
Dicit Diogenes philosophus quod mer-
carior debet parere infirmitati.
tem rei vendende. emptori enim
fraudem incutere periculum est quod via
non demonstrare. Si ergo hoc
dixerunt gentiles eternam beati-
tudinem non expectantes. Quid
dicam? denotatis quod non solum
defectum non dicunt: sed falsum in-
runt. care vendunt. raptores
tales sunt: non mercatores.
¶ Laboratores quod quanto hic
sunt humiliores et abiectiores.
tanto erunt in regno dei subli-
miores: deo viciniores. Qui
portare debent pondus dei et est
sint fideles. Clamans peccatum
et fraudans mercenarium merces

de sua secundum apostolum iacobum
Si autem negligentes et desid-
erantes in labore fuerint grauiter peccat
De Rusticis p
cepta dei non obseruantibus
Olim optimi generis hominum vil-
lani: simplices: deuoti: et sine
dolo erant. nunc autem omni mali-
cia pleni. Et quia multa sunt
inter eos mala: quibus eternum
incurrunt reum. tamen ad penam de qua
timor faciam mentionem. quibus pre-
dictis videntur implicati. ¶ Pri-
mum est transgressio illius mandati
dei. scilicet Sabbata sancti-
fica. Festis enim communiter vio-
lant aut ipsi laborant. aut se ad
laborandum in alium sequentes die
disponunt. aut aialia eorum labo-
rant: et raro dicantur tales. Aut
cordeis insistant diuino et sancto
die: quo maxime violantur dies
sacra: aut la sibus occupant:
quo item violantur sabbatum.
Ruralis vanitatis die com-
sumunt solennem. Et comuni-
ter omnes calamitatem quam
rustici incurrunt: ideo incur-
runt quod dies sabbati non ut pre-
ceptum est. sanctificant. Sab-
bata sanctifica. id est illa tota die
diuino cultui applices. ma-
ne et ante meridiem interesse dei
diuinis: et audire verbum dei.
post prandium cum suis pueris et

folium

.xxxx.

famulis: qui a suo audierunt pa-
store predicare. conferre. hora
repas iter visitare ecclesias
et cimiteria: probis a quibus bo-
na sua possident fideliter et gre-
Secundum est ebrietas. Cum enim
per totam hebdomadam corpori la-
borauerunt: dominica die (cum ante
saluti intendere deberent) in-
trant tabernam: et versus ad ebrie-
tatem: aliquid versus ad amissionem
rationis bibunt. nescientes misere-
ri quod totiens mortaliter peccant:
quoties se scienter inebriant.
ut dicitur. b. tho. secunda secunde.
q. cl. ar. ij. Vbi in canone. Eps
xxij. dis. dicitur quod layci ebriari
seruantes debent excommunicari.
Item in canone Sane. xx. q. i.
dicitur quod ebrietas est fomes et nu-
trix omnium viciozum. inde oriuntur
turgia. homicidia. adulteria.
viri et mulieris discordia. et
plura alia. xxij. dis. Vbi omnia
¶ Tertium est superstitio et error:
pure fidei obfuscatio. alij cir-
ca iumenta. alij circa pueros.
alij circa finges. et mille mo-
dis hoc malo infecti sunt ru-
stici. qui cum informant de er-
rore: et nolunt desistere omnes
excommunicati sunt. xxvj. q. v.
per totum. ¶ Quartum est inuidia
de bonis proximi. danus ei non
impediunt. detrahunt. apud
dominos sepe tradunt.

De re veba

bitantibus in terra Apocal. viij.
¶ Secundo quarto. Non est veritas
et. De superioribus. re medijs
re inferioribus. Querit circa pro-
mum. Vtrum natura humana indigeat
geat rege. Require. lvi. de re-
pore Eccl. x. De tibi terra
cuius rex puer est et cuius princi-
pes mane comedunt. Querit
circa secundum Vtrum rectores
medij habeant reddere rationem
pro suis subditis. Domine quod de
duobus homo habet reddere ratio-
nem que facit et quibus consensit
¶ Illud tangit apostolus ad rom. i.
dicens Repleti omni iniquitate
malicia fornicatione. auaricia
nequicia. plenos inuidia. odio.
contentione. dolo. malignita-
te. susurrones et. Quoniam quod
talia agunt digni sunt morte:
non solum qui faciunt ea: sed etiam
qui consentiunt facientibus. Pro-
pterea qui olim consenserunt in rum
nam diuini cultus et qui bodie
consentiunt rei sunt. Circa ter-
tium nota quod ille est verus or-
do. cum rex. obedit deo. princi-
pes regi. communitas principalibus.
Querit quando christianitas
maxime impugnamur. Nota
dan. viij. de quatuor bestijs. ii.
ad tibi. iij. Hoc sacro quod in no-
uissimis diebus instabit et.

De duobus
modis

De Rectoribus

Obedire
docet

Exempluz

•

Ep̃s. math. xxij. Reddite que sunt cesaris cesari. Petrus. prima petri. ij. Subiecti estote omni humane creaturę ppter deum. Pau. ad ro. xij. Qui prati fustit dei ordinationi resistit. Ebristi. q̃ tribu-
tuz soluit p se et petro mat. xvij. Pau. q̃ ad cesare ydolatra appel-
lant. actu. xxv. Martiri manu-
ricij. 7 alioꝝ spe-
diocleciani 7 ma-
ximiani.

Eveve

habitatio in ter-
ra Apocal. vij.

Octave pot̃ expom̃ triplex ve-
de triplici statu ciuitatis scz.
rektoribz. mercatoribz. mecha-
nicis. Ergo ve rectoribus. ve
mercatoribz. ve mechanicis.
¶ Ve rectoribz supbia. q̃ pu-
tat se h̃e huc h̃oꝝ a se ipsis
cu habent huiusmodi dignita-
tem p̃p̃ose et absq̃ dei timo-
re. Talis fuit Saul optim⁹

añ principatu. post pessimus
Ideo ait ad eu dñs. Quia te
eleuaueris abieci te. Talis fuit
Roboā fili⁹ Salomōis. Ta-
lis Nabuchodonosor. Vere-
ctoribz. iniusti q̃ iustificat im-
piu p m̃eribz. et iusticia iusti
auferunt ab eo. vt dr ysaie. v.
Glo. sunt illi qui nō pensant
causas: sed m̃era. Dies for-
te. munera nō accipio. sed au-
di Greg. q̃ dr triplex esse mu-
nus. a manu. a lingua. ab ob-
sequio. i. q. i. Sunt nō nulli.
vñ ysaie. x. Ve eis q̃ p̃dū le-
ges iniq̃s: 7 scribētes iniusti-
cia scripserūt. vt opprimerēt
in iudicio pauperes: 7 vim fa-
cerēt cause hominū ppli mei:
vt essēt vidue p̃da eoz: 7 pu-
illos diriperēt. Quid faciet⁹
in die visitationis et calamitatis
de longe venientis: Ad
cuius cōfugietis auxilium: et
vbi derelinquetis gloriā ve-
stra: Hec ysaias. Glosa Et
sunt illi qui traditiones suas
preponunt legi dei. Ve recto-
ribz: in corrigendo negligē-
tibz: videntes vana et legi
dei 7 bonis moribus piraria:
et dormientes. Eleutherius
papa. ij. q. vij. Negligere cu
possis perturbare p̃uersos:
nihil aliud est q̃ fouere. nec
cariet scrupulo societatis oc-

foilum

.xli.

culte q̃ m̃ifesto facinori desin-
nit obulare. Innocēti⁹. lxxxiij
dis. Error cui nō resistit app-
bat. et veritas cu minie defē-
sat opp̃mit. Iteꝝ Joh. pa pa
octau⁹. lxxv. dis. Culpaꝝ p-
culdubio faciet⁹ habz. qui qd
potest corrigere negligit emē-
dare. scriptū quippe est nō so-
luz q̃ faciūt: sed etiaꝝ q̃ cōsen-
tiunt digni sunt morte. Ad ro-
manos. i. Sed corrigēdo pri-
mo se et suos: alios facile emē-
dabunt. Ve eis si bonū cōmu-
ne negligunt: et p̃p̃iū cōmo-
diū querunt. Non em̃ ad hūc
locū regiminis sunt vocati vt
p se sed p oꝝ 7 fori⁹ p bono
intendant cōmun. Dicit In-
uēalis q̃ hec rita destruxerūt:
rōmaz. scz latens odiū. iuue-
nile consiliū 7 propiū como-
duz. Ve eis si prelati 7 p̃e-
dicatoꝝ cōtrarij sunt i his
q̃ diuinū cōcernūt cultū et sa-
lutem animaruz. dicūt in Lano-
ne error. lxxxiij. dis. q̃ veritas
cum minime defēsat oppri-
mis. Debent ergo fideliter iu-
uare suos p̃dicatores in his
q̃ sunt pro fidei puritate 7 ec-
clesie romane. Ve eis si infā-
mes ad regimē aut cōsulatuꝝ
admisit Eusebi⁹. papa. iij.
q. ij. Constitui⁹ rē. Vbi dr
q̃ infames sunt omēs rapro-

res. adulteri. homicide. male-
fici fures. sacrilegi. suspecti. q̃
falsum testimoniū dixerūt rē.
Nullū talē inter se pati dñt:
quantū ipsis possibile est: ne
in suum consentire videantur
delictū. quia Hiero. dr in Jer-
emia. 7 est canō. Sed illud
xlv. dis. vbi dr. Sed illud nō
ociose transcurrēdū ē: q̃ vno
peccāte: ira: dei sup oꝝ popu-
lū venit rē. Que ista bonitas:
que ista misericordia est vñ
pcere: 7 oꝝ in discrimē addu-
cere: Polluit em̃ ex vno pctō
re ppli: sicut ex vna oue mor-
bida vniuersus grex inficit.
patet hec Josue septimo de il-
lo q̃ occulte spolia retinuit rē.

De Mercatoribus

ribz Inter omnes actiones
ab ecclesia admittas: vit est
aliqua tān piculi q̃r est mer-
cantia. Augusti. xij. de ci. dr
Cōmune est mercatoribz. vel
le vile emere: et care vendere.
Hec est cōmunis pesti omniū
mercatorū: et multorū malo-
rum occasio. Nōne inde ori-
peritū. deceptio. medatiū:
proximi damnuz. Si emunt
bonam rem dicūt eā vile. si vē-
dunt vilem dicūt bonā Ideo
de eis bene prophetauit Isai
as. v. c. Ve qui dicitis maluz

De Mercatoribus

bonū: et bonū malū. Dicunt for-
te: Nunquid licidū est mercimo-
niū. Dōm q̄ licidū: exclusio
bis q̄ sunt p̄tra naturale et ca-
nonicū ius. scz vt alteri ne fe-
ceris qd fieri tibi non vis. Et
q̄ ip̄a mercancia nec tibi nec
alteri (te sciēte et cōsentiente:)
sit causa peccati et dānationis p̄-
petue: Dicunt. Nunquid merca-
tores possunt se fuare indem-
nes in suis mercacijs sua pru-
dētia. Dicēdū fm. b. Tho. in
scda. scda. q. lxxviii. q̄ p̄nt dū
sit sine peccato nullū em̄ sedz ser-
uare indēne: mortaliter peccā-
do. Et hoc fit qū p̄mittit frau-
dē aut damnū. in p̄mū. Di-
cunt. Nunquid pōt p̄putare in
sorte exp̄las. dōm vbi sup̄a.
q̄ p̄nt licite consumptas. Si
aut̄ imprudēter et incaute et sup̄-
flue factas: nō p̄nt licite p̄pu-
tare in sorte iusti peccati. Dicunt.
Nunquid pōt p̄putare in sorte
vsurā quā ip̄e dat suo vedito-
ri. scz a q̄ ip̄e emit. Dōm fm.
b. Tho. nō. qz etiā dādo vsu-
ras alio peccat. qz occasione
peccandi vsurarius dat. Itēz
dicunt Nunquid venditor ali-
cuius rei p̄ expectatione t̄p̄is
vni⁹ anni aut dimidiū pōt ali-
qd expetere ab emptore vltra
debitū p̄ciū. Dōm q̄ nō. qz
ecclesia determinat B esse vsu-

raz quicqd sorti accesserit vt
patet in ca. Cōsultat. extra de
vsuris Dicunt. itēz mercatori-
bus lucrari licet p̄ comuni vti-
litate. quia laborib⁹ et exp̄e-
sis multiplicib⁹ se exponunt.
Dōm q̄ mercatori non semp
lucrari licet. sed qū sit sine pec-
cato. quare optet aliquū min⁹
q̄ res p̄stat. aliquū equale reci-
pere. aliquū amplius. Dicunt.
Nunquid rem emptā p̄ ducento-
ris aureis: q̄ vix valet centūz:
pōt capitalez a suis p̄torib⁹
expetere: Dōm q̄ non: qz sit
cū fraude et dāno p̄mi. multo
minus lucrū in tali pacto fieri
pōt. Dicunt. Nunquid res em-
pta t̄pe carissime: pōt v̄di t̄pe
largo. p̄ tāto p̄cio q̄nto p̄stat:
Dōm q̄ nō. qz sit nō sine me-
da cio et dāno. Dicunt si statim
solueret posset illa pecūia aliā
lucrari. ergo ad recipiendum
dānū licet carius vendere. p̄-
pter dilationem t̄p̄is. Dōm q̄
possibile esset lucrari in ea et
etiam totaliter p̄dere. et ideo
cū alijs habet talē pecūiam
nō stat in tali piculo. adeo ne-
qua q̄ debet ex t̄pe augere p̄ci-
um: ne videat t̄p̄ua v̄dere.
Beatus Tho. vbi s̄. Itēz di-
cunt frequēter. debitores non
soluūt debito t̄pe: q̄re expen-
sas facere oportet. Dōm licet

foilum

.xlj.

aliq̄ debito t̄pe nō soluūt: ta-
mē p̄ciū non minuit. licet aliq̄
tardat: nō tñ iust⁹ debet ferre
penā iniqui post dānū. Dicunt
aliq̄. Nunquid soluūt. ergo p̄nt
in alio hoc recuperare. Dōm
q̄ non pōt. qz iustus nō debet
pati penā iniusti. Eūā nō ex-
cusat. qz nō cogit eis v̄dere.
nec venderet eis si sciret eos
nō soluere. tales p̄dūt animā
cū substantia. extra de vsuris
c. Nauigati. Quicūq̄ aliq̄ p̄-
dictorū modorū lucrati sunt:
tenentur restituere. Sed heu
pauci ab his vicijs sunt alic-
ui. ideo pauci mercatores sal-
uant. Dicit tamē dñs Antho-
nin⁹ in summa sua. vbi loquit̄
de mercacijs et mercatorib⁹.
q̄ iustis mercatorib⁹ relinqui-
tur semita: q̄ ius obzumbata
et arata: q̄ licito modo merca-
ri p̄nt ¶ De mechanicis. Quā-
uis bona sint artificia et p̄ ne-
cessitate humana inuēta. ta-
mē vix est aliquod artificium
quo iam non abutimur.

Reveveba
bitatib⁹ in terra. Apocal. viij.
Non pōt expōi triplex ve de
triplici p̄dicatione hominū. scz de
nascētib⁹. vniētib⁹. morientib⁹.
b⁹. ¶ De ergo nascētib⁹. ve vi-
uentib⁹. ve morientib⁹. ¶ De

nascētib⁹. Eccli. xl. Ingū gra-
ne sup̄ filios adam a die exiit⁹
de ventre matris eorū vsqz in
diē sepulture in matrē oīm. s̄.
terrā. Illud ingum lamentat̄
sc̄tus ieremias dicens. Jere.
xx. Quare de vtero matris e-
gressus sum vt viderē labore
et dolore. et cōsumerent in cō-
fusiōe dies mei. Sup̄ hec ver-
ba dicit Innocēti⁹ de rilita-
te. bu. cōdi. Si talia de se lo-
cutus est ille quē deus sancti-
ficauit in vtero matris: qualia
loquit̄ ego de me: quē mater
genuit in peccato. Veni mihi
mater mea quid dixerim: qd
me genuisti filium amaritudi-
nis et doloris. Jere. ix. Quis
ergo dabit capiti meo aqua: et
oculis meis fontē lacrima-
rū: vt fleā miserabile humane
p̄ditionis ingressus: culbabilē
p̄gressum: damnabilem dissol-
utionis egressum. Cōsidera
cum lacrimis de quo facit⁹ est
homo. Quid faciat hō. qd fu-
tur⁹ sic homo. format⁹ est de
terra: cōceptus in culpa. nat⁹
ad penā: agit praua: turpia:
vana: sit: cib⁹ ignis: esca ver-
mis: ras putredinis. Cōsi-
dera o homo quid es: quid fa-
cis: quo radis: quid futur⁹:
es: Quid es Innocēti⁹ de vi-
li. humane cōditionis. Atten-

De Nascentibus

De quo cibo conceptus de im-
mundo semine nutrit in utero.
perfecto sanguine mēstruo. qui
cessat in seia post cōceptū: ut
ex eo cōceptus nutrit. qui fert
esse tā de testabilis et immū-
dus ut ex eius contactu fru-
ges non germinēt arceat ar-
buste. moriant herbe; amittāt
arbores fetus. si canes inde
comederint in rabiez efferūt.
Ecce quod nobilis es o homo se-
cundum corpus. Dicit ulte-
rius. Innocentius. Et gene-
raliter oēs nascimur sine sci-
entia. sine verbo. sine virtute.
fiebiles. debiles. et ibecilles:
parum a brutis distātes ymo-
minus in multis habētes. illi
statim gradiunt. hō nec ma-
inibus reptare valet. Verū in
quodam sermone loquens de
miseria hominis dicit. In sordibus
generamur. in tenebris con-
fouemur. indoloribus partu-
rimur. ante exitū miseras one-
ramus matres. in exitu more
vipper eo laceramus. primas
voce plorando edim: ut po-
te valles plorationis ingressi.
Homo anteq̃ loquitur p̃phe-
tat suam calamitatem cū plo-
ratu. ingredies hunc mundū
plorat miseras sibi futuras
De solo Soroaste dicit aug. (quod
primus rex fuit brachmanoz)

quod risit dux natus esset. Hic ma-
gicas artes inuenit. et a Phi-
no rege (quod edificauit ninuē ci-
uitatē magnā) filio belu victus
est et liberos eius perussit. Cōsi-
dera hō ubi es. in valle lacri-
marū hic in mundo. de quo di-
cit Hiero. ut refert Eusebius.
Nemo potest gaudere cū mū-
do et regnare cum xp̃o. quia
vallis est nō leticie: sed lacri-
marū. Ideo dñs dicit in euāgelio
lucē vij. Ne vobis quod ridetis
quia flebitis. Cōsidera quid
facis. peccata multa. bona pau-
ca. aut forte nulla. Ideo dignus
morte eterna. Dico vobis. ad
mortem vtiā non eternam.
Quid eris. cibus ignis. esca-
vermis. Vermis eorum. (ait
Isa. ultio. c. nō morietur. et ig-
nis eorum nō exstinguet. re 8. 2.)

De viuētib⁹

Job. xiiij. Nō natus de muliere
re. breui viues tpe replet mul-
tis miserijs. Si pauper est:
anxius diuitias querit. si diues ē
timet ne diuitias perdat. si sa-
nus. infirmitatē timere habet
si infirmus. mortē imminere ex-
pectat. si diu viuit. multa pe-
nidēta incurrit. vndique miserie
sue vigilet sue dormiat. Et
super hec oīa miserrimus est quod
mūdū cū suis miserijs diligit

Folium

.xxxiii.

et delectabiliter in habitat. N-
mūde in munde si sic diligetis
et his fallax et transitorius. Quē-
te diligetis si ferax esset et per-
petuus. Greg. in omelia. Vnde
dus quod diligit fugit. sancti. Ad
quorū rumbā cōstitim⁹ florē
tē mūdū mētē despectu calca-
uerūt. erat tūc vita longa sal-
utina opulētia in rebus secūdi-
tas nō ppagine. transitorias in
diuturna pace. et tūc cū in se ip-
so iam florēt et mūdus in cordi-
bus eorum amarat. Sed iam
mūdus in seipso aridus est et
tūc in cordibus nostris florēt et
disperuntur. vndique amari-
tudines cū vota mēte carna-
lia percipiscētie eius amaritudi-
nē amant fugiētē sequimur.
labenti inkeremus. Sed quod
ipm tenere nō possum⁹ simul
cū ipso labimur. Hec grego.
Aug. in libello de vanitatibus
seculi dicit. Dies mortis aū oculi
los semper ponite. ad emenda-
tione quātū potest festinate.
nolite. negligere quod vos pius
dñs peccātes sustinet. quod qua-
to diutius expectat ut emendes
tāto graui⁹ iudicabit si neglex-
eritis. Si forte putas quod finis
mūdi tardius veniat vel suū
vnuquisque consideret finē Ecce
dū libet et iocundissime mor-
tur hō in mūdo multaq; dispo-

nit i longa tpe: repēter apit in
morte. et in prouiso aufert a
corpe. Memōtote igitur quod i me-
dio laqueorū diaboli ambulatis:
ideo semper pati estote nō arbi-
tramini vos diu in hoc mūdo
mansuros. quod vni p̃cepto nec
vni⁹ boze spaciū secure p̃cedi-
tur in hac vita p̃sistere. Noli-
te ergo mūdū diligere quem
cernitis tāta velocitate transire
sed vitā eternā ex p̃cordijs
vris amate. Illuc festinare ubi
semper viuitis et ubi mori nun-
quā timeatis. Si cū sic amatis istā
miserā fluidamq; vitā ubi cū
tanto labore viuitis vitē fati-
gēdo necessarijs corpis satis-
facitis. quāto magis amare de-
bitis vitā eternā ubi nullū la-
borē sustinebitis. ubi semper sū-
ma securitas. summa felicitas:
summa libertas ubi implebit
id quod dñs in euāgelio dicit.
Fulgebūt iusti sicut sol in re-
gno patris sui. Qualis putatis
tūc erit splendor animarū: quā-
solis claritatē habebit lux cor-
porū. Quāta erit eis p̃fusio
quod hec oīa amiserūt: eadē quous
dñs dicet. Ego te hō de terre
limo manibus meis formauī. et i
paradisū quod nō dāneris collo-
cavi. sed tu iussa mea p̃tēns
deceptorē sequi maluisti: vnde
iuste dānat⁹ es postea misero

De Moribus

tus tui carne assumpsi in terris
int peccatores habitavi. *2us*
melius et *3us* sbera p te sustinui:
vt te eriperet. cruce et morte p
tuli. vt tu viueres. hec oia p te
sustinui. Ampliora qd vobis
facere debui? nō feci: Dicite
mibi qd passi estis ppter me vel
qd boni egistis p vobis. Ecce
mō nō pōt iusticia mea adiuv
dicare nisi q merentur opeta
vra. ergo qd ipi elegistis tenere
Cōfessistis lucē. possidete tene
bras. amastis mortē ite in p
ditionē. Secuti estis diabolū
ite cū ipso in ignē eternū mīq
lucē visum nec refrigeriū adeo
pturi. vbi nec q torquet aliqū
fatiga: nec qui torquet aliqū
morie. *7us*. Aug. Vt ergo
viuentibz mūdo. Nō de his
loquor qru puerfatio i celis ē
De Moriēti
bus. Notantū q quadruplex
est mors scz grē: culpe iehen
ne? nature. Mors grē bona
est quia. Beati mortui qui in
dño moriuntur. Vñ aplis ad
Collo. iij. Mortui estis? et vita
vestra abscondita est cū xpo
Mors culpe mala ē. Ezech.
xviij. Alia q peccauerit morie
tur. Glo. ordi non abolitiōe
substantie sed ab ea remoto q
dī. Ego suz via veritas? et vi

ta Sicut em aia ē vita corpo
is ita de? ē vita aie. Iacobia.
Lōcupiscētia cū pcepit parit
pctm pctm cū psumatū sue
rīe generat mortē Vt eis qui
moriunt hac morte. Mors te
bene ē pessima. d hac dī Job.
apoca. xxi. Timidis: in cre
dulis? et execratis homicidiis.
aduleteris fornicatoribz. ve
necis. ydolatriis. et omnibz
mēdaciis: ps illoz erit in sta
gno ardente igne? et sulphure.
Hec ē mors scda. Prima se
pat aniaz et corp? Scda bo
minē totū a deo. Grego. Eri
miser? mors sine morte. finis
sine fine. defect? sine defectu.
Hāz mors sp vult. et finis sp
incipit. et defect? deficere ne
scit. Vt morientibz hac morte.
Alia est mors nature omnibz
cōmunis: bonis et malis. de
hac loquit sapiens. Eccl. xli.
O mors q amara est memo
ria tua homi in iusto: et pacē
bñti in substantijs suis. cuius
vie directe sunt in omnibz: et
ad huc valenti accipe cibum.
De hac morte latī loqmur.
Mors nature seu naturalis.
semp pata est. Eccl. xliij. Fili
si habes bñ fac tecū. deo di
gnas oblatiōes offer. memor
esto qm mors nō tardat. Se
cundo festinat et impeditate

Folium

.rrrruij.

vēit eccl. v. Fili mi ne tardes
cōueri ad dñm: et nec disse
ras de die in diē. Subito em
venit et ira illi? rē. Tercio ne
mo pōt ei resistere. Eccl. viij.
Nō est in prate hois phibere
spīm. Gigantes fortissimi. re
ges potētissimi mortui sunt.
Quarto. Nihil pmittit hoiez
secū portare ps. lxxv. Dormi
erūt somnū suū: et nihil inue
rē. De hac hora mortis loquit
Jero. in hunc modū. vt refert
Eusebi? Deu q nauigatiū p
bmare magnū et spaciosum.
in q tot sunt genera inimico
rū fin cuiuslibet viriū qui at
tatē colluctāria. vbi post mul
tā nauigandi felicitatez: post
multas victorias: iaz curre
sines accipe opratiū: aliq sug
gestionē dyaboli in hac hora
ad laqueū pditionis sue indi
cretiōis puerūt Deu q in
hac hora vnico pcti consensu
dīa inozs imminet et ruina.
Bre. sup illud. Lucē. xix. Cir
cundabunt te inimici tui val
lo. dī Valigni spūs aniam a
corpe exeuntē obsident. quaz
in carnis amore positā decep
torijs delectatiōibz fouēt q cā
vallo circūdāt. qz ante mēis
ei? oculos reducts iniquitatibz
quas ppetrauit: hāc societa
te sue dānatiōis cohortat: vt

in exitu suo depheſa: a qbo bo
stibz circūclufa sit videat: cū
evadendi aditū nō inueniat.
Vt coagustabit te vndiqz.
qñ aie nō solū opīs: verū etiā
locutiōis atq cogitatiōis in
quitatē replicat. vt q se p? p
multa dilatauit in scelere: in
extremis de omnibz angustiet
in retributiōe. Hō em micro
cosm? .i. minor mūdus inter
prat. Sicut em ex snia salua
toris in fine mundi erit tanta
tribulatio: qhs nō fuit ab ini
tio. vt patet math. xxiiij. Sic
in fine minoris mādi. Hest in
vita in hac hora dānant. Ha
uis marie piclitas cū ad por
tū accedit. sic hō cū ad finē vi
te. Tūc em diabol? omēz suū
facit conatū vt eū decipiat in
aliq pcti cōsensu: Prio teptat
de fide. Scit em q sine fide
impossibile ē dō placere ergo
immitit cogitatiōes falsas et
intricatas de articul fidei et d
dō. Fides em ē fūdamētū oīz
aliar. Pctū nrāz. Scdo tēp
tat de despātiōe: reducēs ad
memoria oīa pctā sua. q qñ
i volūne colligit. memorie ea
ostēdēdo sic legit d illis tribz
viris q sctūs Jeroim? resusci
tauit. vt scribit Eirill?. Ter
tio teptat d impatiētia qz dō
loz augmētāt? aſcēdit in cor.

De Nobilibus

Videns ania q̄ ampli⁹ corp⁹
vivificare nō pōt omne sang⁹
uinē trahit ad cor. et tūc mē
bra efficiunt glauca et frigi
da hō anhelare nō pōt rē. Quis
q̄ cor suffocat ab eo. Quarto
temptat in cōplacētia sui. et
coronaz diabolus homī pmit
tit ac si diceret. ey q̄ sanctus
es. paciēs es. milia bona secū
sti magnā habebis mercedē.
Et niti hōiez inducere in sup
biam spūs rē. Quinta est ni
mia occupatio circa res exte
riores volēs ea ordinare ⁊ ne
gligit ea q̄ salutis sunt ante.

De ve

re habitantib⁹ in
terra Apocall.

viii. Decimo per triplex ve in
telligit triplex pctm scz oris
cordis ⁊ opis. Ve ergo habi
tantib⁹ in terra ppter peccatū
cordis ve ppter pctm oris. ve
ppter pctm operis. Ve ppter
pctm cordis. Brege. Aug⁹
stus angelorū epō. vj. dis. te
stamētū dī Trib⁹ mōis cōple
tur omē pctm scz suggestiōe
delectatiōe. ⁊ cōsensu. Sug
gestio quippe fit p diabolū.
delectatiō p carnez. cōsensus
p spiritū. Primo serps cul
pā suggestit. Eva velut caro
delectata ē. Adaz vero velut

spūs p̄sensit. Eū malign⁹ spūs
rit⁹ peccatū suggerit in men
te: si nō delectat pctm nō est.
cū hō caro delectari cepit tūc
pctm incipit nasci. Si aut ex
deliberatiōe p̄sentit tūc pctm
noscit p̄fici. In suggestiōe se
mē in delectatiōe nutrit. In
p̄sensu p̄ficiō. Nullum em̄
pctm est pctm si nō est volūta
riū. xxij. q. v. Sicut em̄. Et
nō putes pūū fore pctm cor
dis cū de pctō veniali dī ca
nō. Unū oratiū. s. criminis.
xxv. dis. q. ventale duz placet
fit mortale. Cogitatiōes ma
le. fm Rayneruz in pan. sunt
effectiue a p̄p̄ia voluntate.
Math. xv. De corde exeunt
cogitatiōes male. sed disposi
tiue sunt a dyabolo qui tales
imagines suggerit intellectu.
Beatus tho. prima scde. i. q.
lxvij. arti. viij. dī q. cōsensus
in delectatiōez est mortale.
In vitaspatrū ait senex. Nō
pugna p̄ra omēs malas co
gitatiōes sed cōtra illā q̄ ca
put ē. Itē invita spatrū. Ue
stes icluse in capsa p. b̄rē diu
retēte: sicut serps iclusus in
vasculo: sic etiā cogitationes
in mēte si nō facio implentur

Queritur

Utrū hō
merito p
pter vnū pct m mortale eter

folium

.xxxxv.

nalitē dānef: Beus tho in sū
ma p̄tra gen. li. iij. c. xli. dicit
Qui peccat mortaliter: omīo
auertit intētiō volūtas ei⁹ ab
vltio fine. ideo hec pena ei⁹
quif: vt oīno excludat p̄se
cūtiōe finis illi⁹. Et illi⁹ q̄q̄
cās assignat ibidē i seq̄nti ca
pitulo. P̄ria. post hāc vitā nō
remanet hōis facultas ad ip̄
scēdi vltimū finē. S3 q̄ morit⁹
i pctō mortali p̄didit vltimū
finē. s. eternalit co puat. p̄ro
bat maiores. Quia ania req̄
rit corp⁹ ad mētiū: i solo cor
pe meret. s3 postq̄ fuerit a cor
pe sepata: nō redit ad corp⁹:
vt p̄fectionē acq̄rat. ergo eter
nalit rē. Scda ratio. Qñ ali
q̄ res puat aliq̄ qd est d natura
ra ipsi⁹: nō pōt illud rehē: nisi
si ipa res resoluat in p̄mā ma
teriā. Res aut spiritualis: vt
aia angel⁹: nō p̄t resolui per
corruptionē in aliquā piacētē
materiā vt iterū generent idē
in specie. Si ergo puat aliq̄
qd est d natura ipsi⁹: optet q
eternalit maneat talis puatō
Sed ordo ad vltimū finē est
de natura aie ⁊ angeli. si ergo
a tali ordine cadit. p aliquam
culpā aut penā: talis pena et
culpa m̄aet eternalit. Tertia
ratio. Naturalis eq̄tas est vt
vnusquisq̄ puat bono cōtra

qd agit. ex s em̄ reddit se ta
li bono indignū. In e q̄ Qui
p̄tra tempu. peccat: societate
reipu. puat vel p morte: vel p
exiliū. nec artēdit quāta mo
ra t̄pis fuit in peccado. s3 qd
fit cōtra qd peccat. Qui ergo
peccat p̄tra eternū bonū debz
illo eternalit puari: q̄ nō pu
mora sit in q̄ peccauit. Quar
ta. apud diuinū iudiciū vo
luntas p̄facto repudat. q̄ er
go ppter aliq̄ t̄pales delecta
tiōez auersus fuerit ab vltio
fine q̄ eternalit fruit ⁊ posside
tur: p̄posuit illud bonū t̄pale
eterno: idō mag⁹ voluit frui il
lo t̄pali bono. idō fm diuinū
iudiciū debz puniri ac si eter
nalit peccasset. eterno pctō d
bet eterna pena Quinto sicut
se habet p̄miū ad bonos: sic
se debet hēre pena ad malos in
duratiōe. Sed p̄miū bonoz
p̄ t̄pali sermicio est eternū. er
go et pena maloz debet esse
eterna. Ideo dī math. xxv.
ibunt hī in suppliciiū eternū.
inī aūt in vitam eternam.

De ppter pec

catū vna quid qd corde p̄ce
pit ore loquit. ⁊ venenū p̄cep
tū in alios trāfundit. Dñs in
euāgelio math. xij. et assumit
in Lanōe. Quociens. xxij. q. v.

De Pctō oris

De qlibet verbo ocioso optet reddere rōez i die iudicii: mul-
to magis de vrbis malis. in ho-
nestis. detractoris. maledicti.
mēdacibz: 7 generalit quicūq;
aliud loquit aliud facit. **Un**
eccl. ij. Vt duplici corde. 7 la
hūs scelestis. et in anibz male
faciētibz. et pctōi terrā ingre
dienti duabus vīs. Rayner
de remissioe pctōz. c. v. sic exi
ponit. Vt duplici corde. qui
aliud gerūt in corde: aliud in
ore. v. aliud in ore: aliud in ope.
Vel sic. Vt duplici corde. q
accedit ad deū: et seruit ei: nō
ppter deū: sed ppter cōmodum
tpale. sicut qdā religiosi. Vel
sic Vt duplici corde. q credit
ore. corde aut 7 ope nō credit
Ad titū. Cōfitemt se nosse deū
factis aut negāt. Vel sic. Vt
duplici cord q meritū suū dē:
pctm vero abscondit. Blo. oz.
eternaliter dānabunt nisi pe
niteāt. ¶ Sequit pctōi ter
rā ingrediēti duabz vīs. Ra
ban^o in glo. Duabz vīs ingre
dīt terrā. q facit mala: et spe
rat v. q carnis sectas opa: 7 pu
rat se scificationē spūs pfice
re vel q q ad exteriora gradit
vīa paradisi. 7 q ad interiora vi
am inferni: Ore peccat q mē
tif. Sapiētie. j. os qd mētf.
occidit aīaz suā. Pena ei^o est
in flagno ardēte igne et sulfu

re. Apocal. xxi. Ore peccat q
maledicit. tales amittūt reg-
nū dei. i. ad cho. vi. **Requ** ma-
ledici regnū dei possidebunt.
Maledict^o sit ille q. maledi
xerit tibi. Gen. xxiij. Nō deo
veni. xxiij. Qui blasphemave
rit nomen dñi morte moriat.
Nō parentibz. Veni. x. Qui
maledixerit patri suo aut ma
tri morte moriat. Ore peccat
q murmurat. i. cor. i. x. Requ
murmurauerit sicut qdā coz
murmurauerunt et pierūt ab
extremiatore. s. angelo. xxiij.
milia et sepringēt. vtz mūti.
xvi. Aliq ptra aīā aliq ptra
infirmatē et sic de alijs. Ore
peccat q detrahit primo suo.
talit hōicida est diuino iudi
cio. vtz in Lanōe. hōicidior.
de pe. dis. i. Detractor tot cō
mittit pctā mortalia: qd hz au
diētes cū detrahit. illū cui de
trahit in cordibz illoz d peni.
distinctioe. i. Si boni sunt ex
tollunt si mali gaudēt d socio
Ore peccat q loquit vba im
pudica. Sicut qdā cū op^o nō
valeāt phicere: loquunt sicut
equi antiq hinnūt euz ampli^o
nō valēt. Tales sūt mulieres
loqntes aut cāsāres impudic
ca. Eccl. ix. Euz saltatrice ne
sis assidu^o. colloqūti^o qñ igo
nīs exardescit. j. cho. xv. Eoz
rūpunt bonos mo: es colloqā

Folium

.xlvi.

paua. Aplos ad ephe. v. dē b
malē stultitudoz. 7 q talē ē (vt
dē ibidē) nō hz hereditatē i re
gno xpī. Ore peccat qui fabu-
las refert: aut scurrilibz ora za-
ebins dissoluit **Talis pēcat (vt**
dē Bre. in omē. nō ociositate
fmōis: s; crimiositate regule
Remē tmo ratē gebē: sprich
ve. ppter voripa s; peccatuz
opis **Jaco. j. pctm cū psum**
tuz fuerit corde. ore ope: gñat
mortē. s. ale. qz deuz q est vita
āle ab ipo excludit. Hoc idēz
Ezech. xxiij. Aīa q peccatue
rit moriet. Nō. nō abolitione
substantie s; ab ea remoto qui
dē. ego sum vita Nota maluz
pcti mortali pmo exccat ho
minē Sophonic. j. Ambula
būt vt ceci. qz dñō pēcauerūt
glo. oz. qz pderūt lumē s; m
tū. abūt vt ceci: nō inueniētes
locū pnie. Tales dicere pñt il
lō Thobie. v. Quale gaudiū
mibi ē q lumē celi. i. xpx: nō vi
deo. Idō dñs ait ioh. xij. Am
bulare dū lucē hētis. s. Inocēti
az vite. ne vos tenebre pphen
dant Qui ambulat in tenebz
nescit q vadit. vñ dē puer. iij
Via ipioz. tenebrosa. nesciūt
vbi coruāt. Scdo oīa bōa o
pa mortificat. Ezech. xxiij. Si
auerterit se iust^o a iusticia sua

7 fecerit iniquitatē. s; oēs ab o
minatiōes qz opari solz ipi^o:
nūq; vīnet. oēs iusticias eius
qz fecerat nō recordabunt. in
pctō suo moriet. **Dicis forte**
Ad qd ergo vtz op^o bonum in
pctō factū. Hic nota quatuor
prio opa facta i pctō morta
li mortua sunt scdo nūq; reui
uiscūt. Terrio aliq mō. pñt.
Quarto opa facta i caritate:
mortificata p sequēs mortale
pctm: reuiscūt p penitētia:
aut p pñtionez de ipis pctis
prio opa facta in pctō morta
li mortua sūt. pmo ideo. qz ca
rēt debita opatiōe. s. pñt me
rendi vltim sinez g mortua sūt
Scdo ideo. vita opū pcedit
et vita opanti. S3. hō cñis i
pctō mortali: mortu^o ē. vtz es
zec. xxiij. ergo nē opa ei^o viua
ēē pñt. Dec. b. tho. iij. sen. dis.
xiij. ar. iij. Scdo opa facta in
pctō mortali nūq; reuiscūt.
prio ideo. si posset viuificari
esset aliq mō meritoria i potē
tia ex b se qref q aliq sine ca
ritate pñt mereri vitaz eternā.
qd ē d aplm. j. cor. i. xij. Se
cūdo qd reuiscūt: pñt. vixit
vtz pñt dicēdis. S3 opa in
pctō mortali: nunq; reuiscūt.
ergo non pñt iteruz reuiscūt.
Terrio opa facta i pctō mor
tali aliq mō pñt. prio va

De Pctō operis

lēt ad collationē boni tpalis. August. Nullū bonū māet ir remiseratū. Scdo ad diminu- tionē pene eternalis. vñ Pe- tr⁹ de tharē. sup. iij. sen. dis. xij. ar. ij. q. i. dī q nō diminu- unt penā iaz debitā p pñis pctis: nec q ad acerbitatē: nē q ad eternitatē sed diminuūt penā debendā in quā potuissz bō incurrisse. qz ex omīssioe il- loz bonoz: aliq mala fierēt q augmētaret eius penā. qd sic nō fit. Quarto opa bona fac- ta in charitate: mortificata p sequē pctm mortale: reuini- scūt p penitētiā. Illud. pbat. b. Tho. iij. sen. dis. xij. ar. ij. q. iij. dupliciter. Prio sic plus pōt gratia q̄ culpa. sed culpa mortificat opa bona et vīa. igit̄ gratia pñe viuificat mor- tua. Scdo sic opa facta in ca- ritate digna erant remunera- tionē eterna. sed q nunc non remunerent: ideo est. qz nō per- fecerat in gratia. si ergo p pe- nitētiā bō resurgit in gratia: dīgnū est vt opa p̄ius facta in grā remunerent. ergo 7 ipa reuīscūt post pñitionē aut pñiaz. Tertio culpa mortalis aīaz instabilem facit. vñ Tre. i. Pctm peccauit ibernū sale. i. aīa fidelis: p̄t ea illabilis fac- ta est Glo. or. q̄si diceret aīa

p pctō infidelitatis p diuersa vi- cia reptat que supra pctā. s. xp̄s nō fixit gressus suos. Ta- les sunt equi frenati a diabo- lo: quocunqz voluerit equitat- eos: et libenter euz sequūtur. Sic cogitāt. iam semel pmissi sūt hoc pctm. fac frequēter. sa- cia appetitū. qz vna et eadem est confessio. Sapiens Eccl. xxi. Filii peccasti: ne adūci- as iterū: sed de pñis depre- care vt tibi dimittant. Quarto libertatē tollit et seruūz fa- cit. Johan. viij. Amen amen dico vobis quia omīs q facit pctm: seruus est pcti. seruus aut nō manet in domo ineter- nū. fili⁹ aut manet in eternū. vñ Jere. xxi. Seruētis dīis alienis q nō dāt vobis re- quiez nocte ac die. Qui em b diabolō seruierūt in culpa: in futuro saluent. i. subijcent ei in pena. Qui aut deo seruiūt: veri filij 7 liberi erūt. Ideo dī iob. pmo. Quot quot aut rece- perūt eū dedit eis potestē fi- lios dei fieri his q credūt i no- mine ei⁹. Quinto facies dei a nobis auerit. Isa. lx. Ecce nō est abbreviata man⁹ domini vt saluare nequeat neque ag- grauata auris eius vt non ex- audiat. sed iniquitates vestre dimiserunt inter vos et deum.

folium

xlviij.

7 pctā vīa abscondēt faciem ei⁹ a vobis ne exaudiret. Ba- nus em vīe pollute sunt san- gine labia vīa locuta sunt inē datū. et lingua vestra iniqui- tatē fāt. Nō est q inuocet ius- stitiaz neqz est q iudicet vere. Exceperūt laborē et pepere- rūt iniquitatē telaz aranee tex- uerūt zc. Isa. i. Exstenderis- tis man⁹ vestras ad orandū auertā facies meā a vobis et cū multiplicaueritis orōnez nō exaudiaz. Van⁹ em ve- stre sanguis zc. Sexto aīaz deformē facit. Trenorū. iij. Denigrata est sup carbones facies eoz. p̄t b in diabolō q nihil p̄ter culpaz habet. bona naturē retinuit: et tñ adeo dif- formis est (vt scribit. Lirill⁹ i li. demiraculis. sc̄i Hiero.) q nil penosius nil horribilius eozū aspectū excogitari pōt. Poci⁹ em q̄libet hoīm flam- mus ardentibz se expōeret ar- suz q̄ eoz formazū ictu vni⁹ oculi vīdē potiri. Nota hui⁹ exm de nobili adultero q̄li- ter formā suā pdidit diabolō a p̄tente vt refert. Vincen- t. is. Septimo aīaz occidit. Leeb. xviij. Aīa q peccane- rit moriet ymo pctō pmissio: iā mortua est vt dī. Jacob. i. Taliter mortua est quia vitā

grē pdidit q̄ pstantior est vi- ta nature. qz vita nature dāt esse creature in se sed vita grē dāt esse creature in deo. Qcta- uo penam dāni incurrit: q̄ bō eternalit̄ sepefat a deo 7 ab omībz electis. Crisost. sup illud math. viij. Excidet et in ignē mittet dī. Pōam⁹ aīa oculos quāti doloris est excludi 7 pi- ci a regno celoz. qz vt mibi videt illud grauius est q̄ ge- bēna. Due sunt pene. excidi et in ignē mitti. Flou⁹ q̄ pluri- mi solū ptimescunt gebēnaz. ego p̄o illi⁹ amissionē glorie amari⁹ q̄ iebēna dico suppli- ciū: res est iebēna et horribile suppliciu: tñ simile aliq̄s pō- nat iebēnas: nihil tale dictū o- ruis est: q̄le ab illi⁹ luce ppelli 7 eximi. nō esse cū xpō: 7 odio haberi a xpō. Vñ propbeta. Isa. xxx. Nō remāebit de fra- gmentis ei⁹ testa vt parū bau- riat aque de fouea aut portē sur igniculus de incendio. aq̄ misericordie. ignis amoris. No- no. penā sēs in cuertit 7 quā- to maior fuit delictato in cul- pa: rāto maior cruciatus erit i pena. Plus pene patiet mor- rēs cū decē pctis mortuebz q̄ q cū vno em. licz pena dāni sic 7 eq̄lis. Vñ Apoca. xviij. Quāti se glorificauit: 7 in de

duplicate ei duplicia. tormē-
tus in corpe. luctū in aīa. Ho-
ra etī de illo q̄ nō fuit ad ho-
raz in purgatorio: et putabat
se fuisse cētū annis. Decimo i
simū locū pctm mortale i xpī-
ano i inferno tenet ⁊ crudelis
simus. **Uñ** Cirillus in libello
de miraculis sancti biero. di-
cit. Hā cū omēs aīe dānatoz
in vno cōsistant penarū loco:
et diuersis cruciantur peni iux-
ta vicioz q̄litates. Tantū si q̄
dem differt inter xpīanoz qui
ibi cruciantur ⁊ paganorum pe-
nas: vt paganorū cruciamina
respectu corū que xpīani sal-
si ⁊ pctōres sustinet sint quasi
nulla. Quāq̄ oīa ineffabilia
sunt: nec a viuētibz cogitabi-
lia. ⁊ dignū est. nā illi grāz dei
in vacuū receperūt: nec volu-
erūt a pctis corrigi: sacris cō-
tinue vociferantibus scriptu-
ris: pro nullo reputauerunt.
Matth. x. Remissius iudiciū
erit terre ⁊ domoz in die illa
q̄ huic ciuitati q̄ vos nō au-
dierit. **Ue** g̃ ppter pctm opis

Eveve

habitātibz inter
ra **Apocal. viij.**

Undecio p̄ triplex ve pōt in
relligi triplex modus peccan-
di scz in deū. in primum. in se

ipsum. **Ue** ergo ppter pctm in
deū. ve ppter pctm in proxi-
mū. ve ppter pctm in se ipsū.

De ppter pec-

catū in deū. Debet homo deo
amorem. bonorem et subiectionē.
Uñ qñ ab bis aut aliquo isto-
rum deficit: in deum peccat.
Primo debet deo amorē. **Aug.**
libro de spiritu et aīa. **Uñ** ego
quantū diligere deberem
deū meū. qui me cū nō erāz se-
cit. cū pierāz redemit nō erāz
et de nihilo me fecit. nō lapi-
dem. nō arbores non aliq̄ de
animalibz. sed hoīez me vo-
luit esse. dedit vir ere sentire.
discernere. reduxit me de exi-
lio. redimit me de seruitio. vo-
cauit me nomie suo vt memo-
riale suū semp esse apud me.

A christo em̄ christianus vo-
co. **S**i querere a te. diligis
deū (ait **Breg.**) tota fiducia
rēderes. diligo. **S**z audi qd
scriptū est ioh. xij. Qui habz
mādata mea et seruat ea ille
est q̄ diligit me. **I**dē iohānes
in canonica. Qui dicit se dili-
gere deū: et mādata eius non
custodit: mēdax est. **M**endax
partem habet in stagno ardē-
te igne ⁊ sulphure. **Apoca. xxi.**
Ideo dicit **Breg.** Probatio
dilectionis est exhibitio opis

qui hz māda mea ⁊ seruat ea

Nunq̄ est amor dei ociosus.
operatur enī magna si est si aut
operari renuit: amor dei nō
est. Dilige ergo ex toto corde:
hoc est interione. vt nulluz lo-
cuz in confessione diuinitatis
relinquas errori. ex tota aīa
id est voluntate. vt nihil velis
cōtrariū ei. **E**x tota mente. i.
memoria vt nil reminiscaris
quo min⁹ de deo sentias. **Lō**
tra amorē dei est. **D**e hoc dī.
b. tho. secunda scde. q. xxxij.
ar. ij. qd est maximū peccatū.
tali rōne. Optimū opponitur
pessimo. vij. et bicoz. **S**z odi-
um dei opponit deo et dilecti-
oni ei⁹ ergo. **zē.** **S**ecdo de-
bet homo deo bonorez. cōtra
hoc faciunt illi quoz de⁹ vent-
ter ē vt dī aplis. Quoz deus
seu idolum pecunia est. quoz
deus voluptas est. et genera-
liter quicūq̄ aliquā creaturā
plus deo diligunt deū blasp-
hemāt. **D**e blasphemia dī. b.
tho. scda scde. q. xij. ar. iij. q
est grauissimū peccatū. **Uñ.**
Jia. xvij. dicit dñs **I**te ange-
li veloces ad gentes pulsam
et dilaceratā: ⁊ ad populū ter-
ribilem. **U**bi dicit glo. Nihil
horribilibz blasphemie: q̄ po-
nit in celū os suū. omē pctm
cōparatuz blasphemie leuius
est. **T**erno debz homo deo

subiectionez. cōtra hoc faciūt
omēs qui nolunt deo et eius
vicariis subijci: aut plūmen-
tes de sua perfectione. aut su-
perbiētes de sua scientia. di-
uicijs. potentia ⁊ cjs. **T**ale
peccatū dī infidelitas. q̄les
sunt iudei. heretici. gentiles.
et aliq̄ mali xpīani. **D**e in fi-
delitate dī. b. tho. scda secde
q. i. ar. iij. q̄ est maximū pec-
catū. **Uñ** dñs. **Joh. xxi.** Si
nō venis⁹ ⁊ eis locut⁹ fuisset:
pctm nō haberet. **H**ūc aut ex-
cusationē de pctō suo nō ha-
bēt. scz infidelitatē. **I**lla sunt
grauissima. qz p̄dependent. q̄
vnū hz nec alio carere potest.

De ppter pec-

catū in primum. Debet homo
proximo suo iusticiāz. quādo
ab hac deficit: peccat in eum.
Ideo ait dñs **math. vij.** Que-
rētis vultis vt faciunt vobis
hoīes: facite ipis. **E**t ergo il-
le peccat in proximum. qui ei
damnuz corporis et anime in-
fert aut fauet. **E**rgo homicide
peccant in proximum: cum coro-
poraliter necātes. **E**rgo rap-
tores peccant in proximum. eū
dānificātes. **E**rgo fures pec-
cant in proximum: bona eius
furtim. **E**rgo potētes pec-
cant in proximum qui boma

ei⁹ extorquent perpotentia⁹: aut quocūq; modo ei damnum in corpe aut in iumentis aut in bladis aut quibuscūq; possessionibus inferūt aut inferri permittunt. In aīaz primi peccat: q̄ ei malū exemplū p̄bet scādali dans ei occasione⁹ ruine. ait dñs math. xvij. Qui scādali fuerit vnū ex his pusillis q̄ i me credūt: expedit ei vt suspēda⁹ mola asinaria i collo ei⁹: et dimergat in pfundum maris. De bomi illi p̄ quē scādalu⁹ venit Hiero. Qui scādalisat paruulus est. maiores em scādala nō admittūt. Hugo sup math. xvij. Est duplex scādalum actiuū et passiuū. 2c. In animā primi peccat q̄ eū ad malū inducit. Prouer. i. Fili. mi. si te lactauerint peccato⁹ res: ne acquiescas eis si dixerint 2c. In aīaz primū peccat q̄ ei detrabit. talis vt homicida est. de pe. dis. i. homicidoy. In aīaz primi peccat q̄ ei maledicit tales (vt ait aplūs). i. corinth. vi. regnū dei nō possibūt. In aīam primi peccat q̄ odiū p̄tra eū corde gerit talis homicida est de pe. dis. i. homicidoy. In bona primi et p̄ dñs in primū peccat q̄ p̄ se aut p̄ suos eū damnificat: aut danificare facit aut p̄mit

tit aut nō corrigit. etia⁹ q̄ eū aut mēsurā aut librā aut salisificatione quacūq; decipit.

De p̄pert pec-

cū in seipsū Sibāpsi debet quis mūditiā et ordinationē sub regimine rationis. Ideo quando ab his deficit. peccat in seipm. Primo debz sibīpsi mūditiā tā corpis q̄ anime Ideo aplūs dī. i. corinth. vj. Omne peccatū quodcūq; fecerit homo extra corp⁹ est. q̄ aut fornicat peccat in corp⁹ suū scz debilitando et ad mortem destinādo. Hiero. loquit de diuitibus et abilibus in b mūdo vt refert eusebius. Quos. coreas. hastiludia. ebrietates. magna conuiuia. delicata fercula. suis alternatim exhibēt sodalibz. mulieres ad suā voluptatē explendā sufficēter habere laborant. Sed ve miseri quid facitis nec agnoscatis corp⁹ añ r̄pis destruitis et animā interficitis. Vñ infirmitates et mors tā intē pestiua nisi eximia ciborum crapula et copia et frequēti vñ mulier. decuz deludere creditis. certe deluditis vosmetipsos corpus simul cū ania destruitis. Ideo gaudete et iocūdamini et letamini in b bīc

nissimo t̄pis spacio qd habeo⁹: vt post modicū cū diabolo sine fine lugeatis. Quid facietis: Frequētissime vestimenta polietis: ne forte vestra di⁹spereat nobilitas: nec sit quī vos accedat: vt in inferno recūdiā accipiat et p̄fusionē. vbi puinia. vbi delicata fercula. Epulamini et inebriamini nō. em post mortē facietis. sed cū diuite q̄ cotidie epulabat splēdide in tormētis gebēna libus gutta aque minimā op tabitis: nec habere poteritis. Agite solacia v̄sa in luxuria. explete voluptates. seminate in corruptione vt de corruptione colligatis durāz sniaz: q̄ dabit ille iustus iudex in magno iudiciū die dices. Ite maledicti i ignē eternū: q̄ p̄parat⁹ est diabolo et angelis ei⁹. Refert vincētius in speculo bistoriali q̄ cuidā factō viro apparuit ania cuiusdam mortui in sp̄e cuiusdā monstruosi animalis. nam aures et cauda erāt asini. cetera aut v̄si. Lū⁹ ille territ⁹ fugerz. clamauit monstruz dices. Noli timere. bō sui sicut in eo: scz qz bestia⁹ liter p̄xi et in carnalibz victis sui immersus. post mortē tale sp̄m tenere meruit. Reqsuie senex. nomē Rūdic spūs. Be

nedict⁹ suz noie: scz maledicere. Reqsuie Penā. Rñt spūs Vsq; i die iudiciū p̄squalētia loca et sedita p̄traboz demo⁹nibz: scz post extremū iudiciū corp⁹ meū et ania mea simul: irremediabilibz doloribz cruciat⁹ sine spe alicuius gaudij sum passur⁹. Et cū b dixisset venerunt anialia tēterrima q̄ si v̄si: et cū rapuerūt nec vltz apparuit. De ergo illi q̄ peccat in seipm. Scdo debet sibīpsi bō ordinationē sub regie rōis. ita q̄ ratio sit dñs et nō inauitas. aīa sit dñs nō corp⁹. Scz nō est in bonis salte sedus inter hec duo. Quia aplūs dī. Caro p̄cupiscat aduersus spm: et spūs aduersus carnē. Caro vult hic epulari gaudere: dormire et vti voluptatibz. Ratio autē dissuadet aliū futurū. Et esse gaudiū 2c. Braue bz aīa sui itineris sociū qz p̄ corpus illud corruptibile sepe decipit. ymo p̄pter amorē ei⁹ voluptarie i malū cū se q̄t Btūs tho. sup illō i fmōe Multi sunt vocati: ponci p̄ electi: tale refert exm. Duo erāt socj: quoz vn⁹ erat sapiens. alter stult⁹: q̄ p̄ viā p̄gentes stult⁹ voluit ire p̄ viā planā et methadū: scz mū⁹ securā. ali⁹ p̄ laboriosā et securā et dū

De Pctō in patrem.

sapiens assēderet stulto: capti
mittunt in carcerē. Et dñs sa-
piēs diceret stulto. p te ienri-
mus h malū. qz nolūsti mibi
psentire. Rñt stultus: ppter te
pasimur qz mibi psentire non
debūsti: cū me stultū scivisti.
Lū aut pñtan essent regi in
dicī: data ē sentētia vt ambo
morerent. qz sapiēs stulto assē-
sit. 7 quia stultus sapienti nō
credidit. Sic deus iustus in-
dicabit corpus et animas.

Eveve

v habitantibus in
terra Apoc. viij.

Duodecimo pōt exponi triplex
ve de triplici mō peccandi in
deū. s. i. patrē. i. filiū i spm san-
ctū. Vēg ppter pctm in patrē
ve ppter pctm in spm sanctū.
¶ Vē ppter pctm i patrē. Be-
at' tho. scōa scōe. q. xliij. ar.
iij. Idē sup fm sniaz. dis. xliij.
ar. i. dñe pctm aut pmit-
t' p impotētiā aut p ignorā-
tiā. aut p maliciā. Si p im-
potētiā: ē pctm i patrē. si p ig-
norātiā: ē pctm i filiū. si p ma-
licia: ē pctm in spm scm. Pa-
tri i diuinis attribuit potētia
q ergo pccat ex lūmitate: nō
vales resistere tēptatiōis ve
bēnitie dñi in patre peccare:
cui pōna attribuit et talis bz

excusatiōez pcti sui: 7 remissio
nis causaz vl' in pte vel in to-
to. Ideo dñs ait. Spirit' qz
dez pompt' ē: caro aut isirma
Dicit forte aliqo. Audio cuz
hō tēptat' 7 peccat. nō grauit
peccat. Dñm nō tū tēptat':
aut tā vebement: vt cogat fa-
cere malū. vñ Apl's. i. ad cori.
x. Fidelis de' q nō paciet vos
tēptari sup id qd potest: s. fa-
ciat cū tēptatiōe pūm vt pos-
sit sustinere. Glo. or. Fidelis
de'. i. ver' in pmissiōe pā-
tiet vos tēptari: cōb' ipe
tū tēptatiōis. eo q ipe est p-
tector suoz electoz: vel eadē
re nō sinit: vel casta erigit: nō
do pūtia augmēt. Rñ q fa-
cit diabolo licentiā tēptandi:
ipse dat tēptat' suā misericor-
diaz vel gratiā 7 pstantiā. ne
deficiat. Permittit autē de' tē-
ptari hoiez. vt p'el. vñ Sa-
piēs Eccl. xxvij. Vasa figill
pbat fornax. sic hoiez iustom
tribulatio tēptandi. vl' vt in
humilitate seruet. sic de aplo
legit h. cor. xij. Ne magnitu-
do reuelationis extollat me:
dat' ē mibi stimul' carnis mee
angel' sathane zc. Tertio vt
talis sit exm paciētie. sicut de
thobia z iob legit. vl' vt hoiez
ad deū pūm cōpellat. Bre.
Vasa q nos h pūm ad deū

Folium

.l.

ire p'pellit. Al' vt hō corōet si
victor fuerit. Jac. i. Bñs vir
qui suffert tēptationez ¶ Tres
facio questunculās. Prio qz
re diabolus tēptat: Secūdo
do quomō tēptat. Tertio an
semel vict' ab hoieret: acce-
dat ad eū tēptadoz Ad pma
z. b. tho. pte. j. q. cxliij. ar. v.
q triplex ē cā. s. malicia. sup
bia. inuidia. Malicia. Aug. su-
p Bēn. ad lra z dñ. Diabolus
oīno h salute sua desperat:
ideo nō timet etiā qdēqz ma-
lū ppetrare. Supbia. sic boni
angeli mīstrant deo determi-
nate i salute hoiz. sic demōes
i dñatiōez hoiz: ptra deū su-
pbiēdo. Aug. sup Bēn Odiū
qd pceperūt in suū creatorez:
ad huc exerceēt totā sic creatu-
raz pro posse subūcere nitunt.
Inuidia. qz nō fauet homi sa-
lute quā ipi amiserūt. ideo cō-
tra hoies surgūt: ipos tēptan-
do: vt in salute eoz impediāt
Ad Scōa z dicit. b. tho. scōo
sen. dis. xxi. ar. i. q diabol' tē-
ptando hoiem tenet tres mo-
dos. Prio tēptat pulchritudi-
ne: allicies pūpiscētiā Bēn.
iij. Vidit mulier lignū q esset
pulchrū zc. Scōo pūpiscēdo
dignitatē aut honorē. sic tēp-
tat anarōs. sic ait Eue vbi s.
Etia sicut di: sciētes bonū et

malū Tertio abicit timorez:
negādo penā eternā. qd qdaz
credūt: vt eo liberi' peccēt. sic
ait ad enā Nequaqz moriemini.
s. mēdax ē 7 pat' ei' zc. Ad
ternā dñ. b. tho. pte. i. q. cxliij.
ar. v. Demō qñqz recedit a q
supat' est 7 qñqz ad eū redit.
Diero (vt refert eusebi') ait.
Solēt demōes sancij validi-
us resurgere: et mutata arte
grauius impugnare. Sed nō
semp post victoriāz accedere
ausus est Prio ratiōe diuine
clemētie. cum phibēs: exm de-
porciā q nō potuerūt ingre-
di: nisi habita licentia. Scōo
ratiōe supbie diaboli et vere
cūdie. Ambro. sup lucā dñ. Di-
abol' infestare formidat cum
quē frequen' resistere cōspi-
cit. Tertio rōne hūane impo-
tētie. vñ. j. cori. x. Fidelis de'
d nō paciet vos tēptari zc.

Ve ppter pec-

catuz in nū. Filio in diuinis
attribuit sapientia. Qui ergo
peccat ex ignorātiā: peccat in
filiū. qz sapia. Et iterūz habet
causaz remissionis si penitet.
vñ hereticus: putans se bene
credere: 7 manēs vsq in finez
in sua bereh dñat: cū habz a
q discere pōt viā salutis Sic
aplis. j. ad. thi. j. se ait. Pū-

blaphem⁹ fui et p⁹secutor et cō
tumeliosus: sed misericor⁹ diā
dei p⁹secut⁹ fui q⁹ ignorās se
ci in in credulitate. ¶ Hic ali
qd dōm ē de ignorātia. q⁹ et q⁹
nō excusat. Ignorātia est tri
plex. scz bona. i. dñs et mala.
vt pz xxxviiij. dis. ¶ Quis. Igno
rātia bōa ē eoz q⁹ dāt occasio
nē peccādī: q⁹ meli⁹ est nescire
q⁹ scire. vtz i canōe. q⁹uis. xvi
s. Bonum ē nescire ludere ad
tarpillos. coreisare. artes phi
bitas etc. Ignorātia i dñs ē i
bis i q⁹o nihil interest ad rego
nū dei an sciant an nesciantur
xxxij. q. ij. In q⁹o Ignorantia
mala ē q⁹ ea q⁹ dei sunt et neces
saria ad salutē ignorant. talis
ignorātia ignorabilis vtz xxxviiij
dis. Qui ea. Talis ignorātia
est mater cunctozū errorū. vt.
xxxviiij. dis. Ignorātia. Et ta
lis est multiplex: Est Ignorā
tia simplex vera: et nō simulat
ta. in hac peccantib⁹ est peen
dū. xj. q. ij. excellētissim⁹ Ig
norantia p⁹habilis. q⁹ scz p⁹ba
ri pōt se ignorasse. q⁹ excusat a
tāto: sed nō a toto: qualis d⁹.
q⁹ peccare d⁹ i filiū. i. q. j. Si
q⁹ a simoniacis. Aug. in libro
questionū d⁹. et habet in ca
nōe. Ideo p⁹hibet. xxxviiij. dis.
Nō oīs ignorans immun⁹ est
a pena. Ille ignorās pōt ex

cusari a pena q⁹ q⁹o discerz nō
inuenit. Illis autēz h⁹ ignosci
nō poterit qui habētes a quo
discerēt: opaz nō dederūt. Ig
na. ātia crassa siue supina est.
q⁹ factū omib⁹ publicū igno
rat. que neminē excusat. sicut
iudei de xpō. et heretici de obe
dientia ecclesie. j. q. iiij. s. vlti
mo. idez. xx. dis. Si deciet
tē. Ignorantia affectata est.
q⁹ q⁹ nō vult scire cū possit.
ps. xxxv. Noluit intelligere
vt bñ ageret. Illa nūq⁹ excu
sat ymo pctm aggrauat. De
bac d⁹. s. vltio. xxxij. dis. Ta
les sunt q⁹ daz q⁹ nolūt audire
correctiones: aut verbū salu
tis: vt eo liberi⁹ peccent. Ig
norantia iuris nō excusat: q⁹
bō tenet scire de iure: si cōtra
facit etiā ignoranter: grauit
peccat. vtz in canōe Ecclesie.
s. Notandaz. i. q. iiij. Alia est
facti: q⁹ excusat. q⁹ em factū ē
te ignorantem nō videris p⁹sen
sisse: nec es i culpa: nisi postea
id approbes aut p⁹sentias.

De ppter pec
catū in spiritū sanctū. Spiri
tū sancto attribuit bonitas.
Qui ergo pccat ex certa mali
tia nō ex ignorātia: nō ex infir
mitate: peccat i spm scū. Ta
le pctm nō renuit nec in hoc

seculo neq⁹ in futuro. i. nō ha
bet causas remissionis sic alia.
duo pctā scz in patre et in filiū
q⁹ talis nō pōt dicere pce dñe
q⁹ ignoranter aut impugnat⁹
grauit peccauit. q⁹ ex p⁹ua pec
cat malicia. vñ de pe. dis. i. s.
hec ē. vbi d⁹ q⁹ illud pctm ne
q⁹ hic neq⁹ in futuro remittit:
si quis in eo vsq⁹ ad finē p se
uerat. q⁹ p⁹z ibidē in canōe.
pōt. de pe. dis. i. Bñs tho. se
cūda scde. q. xiiij. ar. ij. et dñs
Hugo pastil. sup illud. Eccl.
ij. Lor durū male bēbit in uo
uillimo. ponūt sex spēs pcti in
spm scū. ¶ Prima spēs pcti
in spm sanctū est obstinatio.
Et ē q⁹ hō firmiter iheret ma
lo: nec misericōdia nec iusticia fle
ctit ad bonum. Est tale pctm
mētū induratio facies impen
tēte quē apphēdit. ¶ Scdm
pctm in spm scū d⁹ p sūcio.
cū aliq⁹ nim⁹ āpliat misericōdiaz
dei vt iusticiā diminat: dū scz
psumit se gloriā sine opib⁹ bo
nis et meris p⁹rijs adipisci et
viciā sine p⁹ria. Tales sunt q⁹
spē falsam bñt nec aliqd boni
faciūt. Dicit magister. ij. sen.
dis. xxxij. in pncipio. Spes est
certa expectatio future bñe
dinis puenies ex dei gratia et
ex meritis n⁹ris. sine meris em
aliqd sperare: nō spes: s⁹ p⁹su

tio dici pōt. q⁹ ergo sperat: nec
opa bona facit: p⁹sup⁹idēz (q⁹ ē
pctm in spm scū) cōmittit.
¶ Tertiu cimpugnatio agnī
te veritatis. scz q⁹ aliquis ve
ritatez fidei aut alias agnīā
impugnat: vt liberius peccet.
Tales sunt q⁹ pctā palliando
fures fingūt. q⁹ dicūt supbiā
mūdiciā aut stat⁹ sui decetia.
auaritiā puidetia. luxuriā ca
ritate. dolositatē prudetiā. p⁹
sup⁹idēz spēs. et sic de p⁹similib⁹
¶ Quartū ē inuidetiā sup⁹na
lis gratie. cū aliq⁹ nō solū in
uider p⁹one p⁹fratris: s⁹ etiam
gratie eius. aut crescēt inter
hoies ex q⁹ orit odiū aliene fe
licitatē. Sunt aliq⁹ qui bona
ab alijs facta deprauāt: ymo
pctā dicūt. q⁹ ipsi talia facere
aut nō p⁹nt: aut p⁹ maliciā no
lūt: ne tales meliores ipis re
putent. ¶ Quintū ē despera
tio i culpa: q⁹ spēs excludit re
mittētis: v⁹ q⁹ talis diffidit de
misericōdia dei. sicut cayn et Ju
das vtz ad ro. ij. Nota despe
rās habz falsā opiniōē in q⁹o
tuor. ¶ Primo de misericōdia dei.
q⁹ talis nō credit deū esse infi
nite misericōdie. p⁹tra quos legi
Isa. lix. c. Nō est abbrevia
ta man⁹ dñi: vt saluare neq⁹
at etc. Amb. sp illd luce. ij. Za
charias inplet⁹ spū scū p⁹pbe

De pctō in spiritū sanctū.

tauit. dicit. Uide q̄ bon⁹ de⁹:
7 facile indulgēs pctis. nō so-
lū ablata restituit: s; etiā inspe-
rata cōcedit. Nemo erg⁹ diffi-
dat: nemo vetez p̄sci⁹ delicto-
rū desperet. Nonit dñs muta-
re sniaz: si tu nouer⁹ emēdare
delictū. Sile d̄ Ezechia. rege
iuda. Scdō desperās h; sal-
faz opmōez de dei potētia qz
nō solū putat deū nolle dimit-
tere: s; etiā nō posse. Talis er-
rat in illo articulo fidei. Credo
in deū patrē om̄ipotentē. Eō
tra talco d̄. ij. parali. vj. Im-
mēsa 7 inuestigabil⁹ ē mīscdia
tua sp̄ malicias hoīz. Luce. i.
Nō erit impossibile apud deū
om̄e verbū. Tertio errat circa
sciaz dei. qz tal⁹ putat deū ne-
scire modū quo saluari possit
p̄s. cū. Quomō miseret pat̄ si-
lioz. Quarto h; falsaz opinio-
nē circa culpā snā. qz estimat
suā maliciā excedere dei boni-
tatē q̄ infinita est. Sen. iij. ait
cay⁹ Maior ē iniquitas mea q̄
vt veniā merear. Vero i glo.
ibidē. Pctā pctis gēncies de-
sperat. q̄ ē illa blasphemā in
sp̄m sc̄m q̄ nō remittit in hoc
seculo neq; i futuro. qz putat
deū aut nolle dimittere: aut n-
posse: aut inideat saluti aīaz
7c. ¶ Sextū pctū i sp̄m sc̄m
ē finalis impetentia. q̄ importat

finalē ppositū nō p̄cedēdi
ioh. v. Est pctm̄ ad mortē: nō
p̄ illo dico vt q̄s roget. Et est
pctm̄ mortale qd̄ sit nō ex fra-
gilitate s; malicia p̄durās vt
q̄ in finē. Aug. Vni⁹ pcti cā-
ta ē labes vt deū de p̄cādo bu-
militatē subire nō pōt. Vt er-
go peccātib; in sp̄m sanctū.

Eveve

habitantib; in ter-
ra. Apo. viij. Tre-
decimo pōt expōit triplex ve-
de triplici gñe pcti. scz origina-
lis. actualis et obmissiōis p̄-
cepti. Vt ergo p̄pter pctm̄ ori-
ginale. vt p̄pter pctm̄ actua-
le. vt p̄pter obmissionē p̄cepti.
¶ Vt p̄pter pctm̄ originale:
qd̄ a parentib; trahit. Ap̄ls ad
ro. v. Per vnū hoīez pctm̄ in
hūc mūdū intravit. Blo. p a-
dam a q̄ ppagati sum⁹: pctm̄
originale intravit in hūc mūdū.
Bt̄is tho. in q̄stionib; dīo-
sp̄tatis de malo. de pctō vto-
mali ar. viij. d̄ q̄ illd̄ pctm̄ d̄
iniquitates. p̄s. 31. Bū quoz re-
misse sūt iniquitates. p̄s. l. In
pctis cōcepit me mater mea.
P̄io ideo. qz ē multiplex pec-
catū in p̄m̄e et cā om̄i sequē-
tū. Scdō qz in eo sūt multi-
plex dīstōritas: scz. supbia.
i obediēcia. gula. furtū 7c. De

folium

.lii.

h pctō d̄t b. tho. i. sc̄e. q. xxi
ar. i. q̄ fm̄ fidē catholicā tenē
dū est q̄ pctm̄ p̄mi hoīs trāsit
originalit̄ sicut a radice in po-
steros: p̄pter qd̄ mox nati de-
serunt ad baptisma ad abluē-
dū. Et dicit ibidē in. v. ar. q̄
illd̄ originale pctm̄ nō trāstet
in mūdū p̄ cūā (q̄ sensualitati
cōpat̄) si adam nō peccasset.
Idē sp̄. ij. sen. dīf. xxiij. ar. i.
d̄ q̄ illd̄ originale pctm̄ nō se-
quit̄ aliq̄ pena sētibilis. qz nō
hūc actualit̄ peccauerūt: s; so-
lū carentia diuine vīstionis. Qz
fm̄o d̄ originali culpa ē q̄ p̄ ba-
ptismū delet̄. De baptismo et
ei⁹ forma aliqd̄ ad p̄ns dicen-
dū est. ¶ Nota. c. Si q̄s 2. c.
Maiores. extra de baptismo
et ei⁹ effectū. B. tho. sup. iij.
sc̄. circa. v. dīf. aliq̄s mouet q̄
stīōes. ¶ P̄ia An nō hñs ordi-
nē possit baptizare. Dicēdū
Duo st̄ in baptismo. s. nēcī-
tas et solēnitās. Ea q̄ sūt de
nēcītate non p̄nt obmitti. ea
aut̄ q̄ st̄ de solēnitate p̄nt ali-
qñ obmitti. Sic aq̄ q̄ ē de ne-
cessitate nō p̄nt obmitti. S;
d̄ solēnitate ē p̄secratio aq̄ q̄ i
casu nēcītat̄ p̄nt obmitti. Sic
etiā nō hñs ordinē sacerdotū:
sp̄e nēcītat̄ p̄nt baptizare. Idē
p̄z i canōe. Qd̄ qd̄a. i. q. i. 7 i
canōe. De nēcītate. d̄ p̄se. dīf.

liij. ¶ Scdā q̄stīo. An dīa co-
n⁹ ex suo ordīe possit baptiza-
re. Dōm q̄ nō. qz nō est p̄p̄i⁹
mīster baptismi s; sacerdos.
ip̄i⁹ tñ ē alios instrere qualit̄
se ad diuina dñt h̄re. d̄ p̄se. dīf.
liij. Cōstat. ¶ Tercia q̄stīo.
An nō baptizat⁹ possit bapti-
zare. Dōz s; doc. sc̄t̄a vbi s;
q̄ p̄ baptizare dñi sūt formā
ecclē: h; itētiōez baptisadi.
Cui⁹ rō ē. qz sicut aqua absq;
om̄i sc̄tificationē ē materia ba-
ptismi: quātū ad nēcītatē sa-
crāmēti: ita hō absq; oī sacra-
mēti sc̄tificationē quātū ad
nēcītatē sacramēti p̄nt ēē mīster
hui⁹ sacramēti. vtz d̄ p̄se. dīf.
liij. c. Solz ¶ Quarta q̄stīo.
An aliq̄s possit baptizare seip̄-
suz. Rūdit. b. tho. sup. iij. q̄stīa
nō baptizat⁹ possit aliqñ bap-
tizare: nō tñ p̄ baptizare seip̄z
p̄z h̄ duplici rōe. P̄ia qz si-
cut nulla res p̄nt gñare seip̄z
vt sit (fm̄ Aug.) ita null⁹ pōt
regñare seip̄z. baptism⁹ aut̄ ē
regñatio. g. Scdā rō qz tunc
nō sūt formā ecclē. Q̄ aut̄
d̄ Juno. tertū i quadā decre-
tali q̄ inde⁹ q̄ seip̄z i aquā mī-
sit. dīcēs Ego me baptiso i no-
mie pat̄is 7 filij 7 sp̄s sc̄i. si d̄
cessiss; ad patriā euolass; i rel-
ligēdū ē p̄pter vim p̄ticiōis 7 d̄
uetiōis. ex cui⁹ magnitudīe h̄

De baptismo.

procedere videbatur: ut in inde-
os exis quasi mortis periculo se of-
ferret. Ibidem. q. iiij. in solu. iiij.
argu. ¶ Quinta questio. An ma-
l' minister possit baptizare. Rñ-
det. b. tho. q. sic. Rñ qz sup
tracto eo qz nō ē de substantia
et necessitate sacramenti: nō d
finit sacramentū. S; bonitas
ministri nō ē de necessitate sacra-
menti. ergo nō corripit sacra-
mentū. p. 3. h. de p. se. dis. iij. in
canōe. Aliud. ¶ Sexta questio
An baptism' dat' p meliorem
ministriū beat maiorem effectum
aut fructū qz datus p peiorem.
Rñ dicit. b. tho. ibidem. q. iiij. in so-
lu pmi argu. qz nō. Qui' rō ē.
qz baptism' nō hz suū effectū
ex agere instrumentali: ut ē mi-
ster. s; agere principali qle ē de
us. Flā pmi art. i. in eba. Actio
nō attribuit pprie instrumento:
s; principali agenti et architecto.
idō pprie loquēdo: mal' mini-
ster nō ē ille qz mūdat s; xps.
Joh. primo. ait. Joh. bap. de
xpo. h ē qz baptizat in spū scō
h sent' bētur i canōe Si int'
et canōe seqnti. de p. se. dis. iij.
¶ Septima questio. An sacer-
dos exis in pectō mortali pec-
cet mortalit' cū baptizat. Rñ-
det. b. tho. ibidem. q. iiij. in cor.
Quia sacerdos v' qd cūqz ali'
baptizās cū solennitate qsi mi-

nistru ecclesie se exhibens. pec-
cat mortalit' i pectō baptizās.
Si aut' simpliciter baptizat in
articulo necessitat': nō qsi minister
ecclesie: s; sicut aliqz vetula bap-
tizare possz i necessitate: nō pec-
cat mortalit'. ¶ Octavo questio
an recipiens baptismū vel aliū
sacramentū a malo sacerdote:
peccet. Rñ dicit. b. tho. vbi s. q.
vj. i cor. Ex duo s; h notāda.
Prū. mal' sacerdos aut mi-
nister: aut ē pscius ab ecclesia:
aut nō. Si ē pscius: recipiens
ab eo aliqz sacramentū peccat
nisi in casu necessitat': in qz pos-
set a indeo aut pagāo suscipere.
Si aut' nō ē pscius ab eccle-
sia: nō peccat recipiens ab eo
aliqz sacramentū nisi ei' pectō
cōfiteret. Scōz licet mal' sacer-
dos qz cū solennitate baptizat
sicut ecclesie minister: peccet mor-
talit': nō tñ ille qz ab eo baptiz-
mū erigit: p' duas cās. Prā
qz ille nō pōt esse certus vtrū
sacerdos sit in pectō mortali.
cū in vno instāti spūs opet in-
stificatiōez ipij. Scōda rō. qz
ille petit qd iustu est. qz a suo
sacerdote qd sacramenta recipere
nec idō cogit ad pectm ¶ Ho-
na questio. qd debz facere bap-
tizandus si sacerdos nō vult
sine pectō baptizare. Rñ dicit. b.
tho. vbi s. q. vj. in solu. iiij. argu.

folium

.liij.

Aut baptizandas est adul't:
aut nō. Si est adul't: sufficit
ei baptismus in pposito v' dō
fidenō ad salutē. qz talis bap-
tizās baptismō flāmis. i. cor.
tritiōis. nec debet ppter hoc si-
monia pmittere. baptismū p-
cio emendo. Si aut' baptizan-
dus est puer tūc ille qui offert
puer: p' debet ipemet puer-
rum baptizare qz p' cūz sacer-
doti p baptismō simoniae da-
re. pōt tñ licite aquā emere si
aliunde aqua haberi nō pōt.
ideo dicit. i. q. i. Baptizandus
signadifqz fidelibz: sacerdotes
p'cia nulla p'figat: nec illatō
nibz. i. exactiōibz quibzlibet
impositis exagitare cupiant
renascentes. qz qd gratis ac-
cepimus: gratis dare manda-
mur. Et ideo nihil a p'dictis
proptus erigere molant Dicit
tur i canōe placuit. i. q. i. Pla-
cuit ut vnusquisqz epūs p ec-
clesias suas hoc faciat. ut bñ
qui infantes suos ad batis-
mū offerunt. si quid volūta-
rie p voto suo offerunt: susci-
piat ab eis. Si aut' p necessi-
tate paupertatis nō hñt: nullū
eis pign' violenter tollat. Ide-
dē sacramento sacre p'miōis
dicit canō. Null' epūs. i. q. i.
Qui p'cū erigit: de ponat si-
cut imitator simoniae frau-

dis Et statutū ē sinodi. Deci-
ma questio. An facit dos he-
retic' v' ali' infidelis baptizās
pferat sacramentū baptismi.
respōdet b. Tho. vt s. dis. vj.
q. iiij. ar. iij. in cor. Ex dñ heret-
ic' sacerdos v' quicūqz infid-
elis suat debita formā: et hz
intentionē baptizandi: cōfert
vex sacramentū. Ratio. quia
baptismus nō habet efficaciam
ex merito baptizantis: sed xpi
qd opat in adultis per fidē p-
p'riā in p'ulis p fidē ecclesie.
Etia ordo sacerdotalis mact
in heretico. quare post cōuer-
sionēz nō venio ordinat'. ergo
ptatez baptizandi nō amittit.
licet amittat iurisdictionē. No-
lud i effectu bētur de p. se. dis.
iij. Quō erudit ¶ Undeci-
ma questio. An demō in forma
sacerdotis appareat possit bap-
tizare. Rñ dicit. b. Tho. iij. sen-
dis. v. q. i. ar. iij. et Alexander b
bales. pte. iij. de cōditionibz
baptizau. ar. ix. qz diabolus i
spē hois appareat aut sacerdo-
tis pōt immergere: s; nō bap-
tizare. Prā ratio. Ille nō pōt
sacramenta ministrare qz nullo
mō nec actu nec potētia ē de
ecclesia. talis ē diabol'. Secū-
do. ille nō pōt baptizare aut
sacramenta ministrare cū nō ē
ecclesia facultas. Est em sola

dispensatio p̄cessa hoīb: q̄ cō-
ueniūt cū p̄bo incarnato. Ter-
tio in sacramētis est p̄us spi-
ritualis in corporēis elemētis.
sic homines ex natura spūali &
corporali p̄positi. ergo eis t̄m
p̄gruit Quarto si baptizare se
fingeret: sem̄p timēdū esset q̄
nō facerz intētiōe baptisandi
sed decipiendi. Quinto sicut
mors p̄ hoīez mīstrata est: ita
vita p̄ hoīez mīstrāda est spi-
ritualis: q̄ datur in baptismo.
¶ Duodecīa questio An an-
gelus bonus possit baptizare.
R̄t. b. tho. v̄s. q. ij. q̄ ange-
lis nō est collata p̄tās bap-
tismi. P̄tio q̄ est actus ecclie
militantis. Secūdo q̄ non h̄t
puerit̄ia cū xp̄o et sacramē-
to. Tercio quia nō est eis bec-
p̄tās p̄cessa. p̄t t̄m de^o eis da-
re p̄tātē sicut hoīb. Un̄ non
p̄t baptizare nisi sit sibi p̄ces-
sus a deo Et baptizat^o ab an-
gelo nō debet iterū baptizari:
dūmō p̄stat q̄ bon^o angel^o fu-
it. Sicut legit̄ in historia ser-
michaelis: rēplū p̄ angelū cō-
secratū: nō opozuit iterz p̄se-
crari. Simile de baptismo.

De ppter pec-
catūz actūte Quā voluntarie
p̄mittit illis nō solū p̄a dān-
t̄z et̄z p̄na sensibilia sequit̄.

vñ Apocal. xviij. Quantū se
glorificauit & i delicijs suauit̄
tū date illi tormētū et lucm̄.
¶ Itē p̄ctm̄ actuale tria ma-
la facit. Primo excludit bonū
nature & ḡfe & glorie. Nature
q̄ p̄ctōr nō est dign^o q̄cūq̄ re
naturali. Sic ad ro. vj. B̄a.
dei vita eterna. s; p̄ctm̄ exclu-
dit ḡfāz. & 7 vitāz. Glorie q̄
bonū ab omibz etiā q̄nticūq̄
malis desiderat. S; de p̄ctō
ribz d̄t. p̄bēta in v̄s. Deside-
riū p̄ctōz p̄bit. ¶ Secūdo vul-
nerat mentē. s. q̄tuor vulne-
ribz. Causat ignorātiā i intel-
lectu. Sopho. j. Ambulabūe
vt ceci. quia dñō peccauerit.
Secūdo maliciāz in affectu.
Beñ. vj. Vidēs de^o q̄ cūcta
cogitatio cordis in tenta esset
ad malū. Tercio pugnat in cō-
cupiscētia. Gall. v. Caro p̄cu-
piscit aduersus sp̄m̄: et sp̄it^o
aduersus carnē. Et b̄ maxime
sit postq̄ bō lapsus ē in aliq̄
p̄ctm̄. Quarto infirmitatez in
pōnā. q̄ t̄m bō erit infirmus
ad resistēdū. q̄ baculū gratie
dei abiecit. tunc erit p̄uis ad
malū: et difficilis ad bonū fa-
ciēdū. ¶ Tercio inducit mor-
tem. s. culpe et iebēne. Culpe.
Jacob. i. P̄ctm̄ cū p̄sumatuz
luerit ḡnat mortē. Jebenne.
Louertant̄ p̄ctōrea i infernū

Apoca. xxi. Pars p̄ctōz erit
in stogno arētē igne & sulphu-
re. & bec est mors sc̄da. p̄ia se-
pat aīaz & corp^o. sc̄da hoīez et
deū. Ps. lxxv. Dors p̄ctōz
pessima. B̄ñs. tho. sup̄ q̄rtū
sen. dis. xx. ar. ij. in corpe q̄tio-
nis. d̄t. P̄ctm̄ p̄missuz i deū ē
infinitū ideo ad remittēdū aut
satisfaciēdū requirit̄ potētia
infinita: q̄ soli^o dei ē ergo sol^o
de^o in p̄p̄ia p̄tate p̄ctā dimit-
tit. sacerdos aut̄ tanq̄ mini^o
lter p̄tate dei. ideo ait dauid
cū mortaliter peccasset. Tibi
soli peccauī. Ac si diceret. tu
soli^o potens es tollere p̄ctm̄ a
me p̄missuz Quāt sit maluz i
finitū p̄tē. P̄tio ex bono ifini-
to q̄ offendit. s. de^o glorios^o.
tātā em̄ culpa maior est quā
ro ille q̄ offendit maior. s; de^o
est bonitatis infinite. ergo t̄c.
Secūdo est infinitū ex bono a
q̄ distat. q̄nto em̄ aliqd am-
plius distat a bono: tātō acce-
dit ad malū. S; p̄ctm̄ distat
a summo bono. ergo est maxi-
mū. malū Sicut se habz crea-
tio: ita & recreatio creatio ē es-
se nature: recreatio aut̄ ē esse
gratie. S; creatio q̄ de nihilo
ē. est p̄tatis infinite. i q̄ dāt
esse nature t̄m ergo & recreatō
ē bonitatis infinite. q̄ in ea dāt
esse gratie Tercio ex bono q̄

aufert. naz p̄ p̄ctm̄ aufert bon-
dens: qui est bonū immensū
ergo ad remittēdū p̄ctm̄ re-
quirīt potētia infinita.

De ppter omis-
sionē p̄cepti. Alexander d̄ ba-
les p̄te. ij. d̄ p̄ctō omisissiois. ar.
xxij. d̄t. In opibz virtutū tria
necessaria sūt. s. scire. velle & o-
pari. Quāq̄ illor̄ bō omittit
p̄cat. P̄tio tenet̄ bō scire ea
q̄ necessaria sūt p̄ salutare suū.
vt p̄cepta dei & ecclie ad m̄n^o
i generali. Unde scribit̄ Leo
ep̄s cōstātiopolitāns. xxxviij.
dis. Si iūlaicis t̄c. Ex clerici &
laici ignorātia itollerabilis ē.
Ideo dicit. Angu. xxxvj. dis.
Ideo p̄hibere t̄c. q̄ ille igno-
rās nō ē immūis a pena q̄ ha-
bet a q̄ disceret & nelligit. Un̄
tollerabili^o erit terre zodomo-
rū in die iudicij q̄ malis xp̄ia-
nis: veritatē seq̄ nolētibz. Se-
cūdo d̄nt velle bonū. Id velle
t̄pe necessitat̄ sufficit ad salu-
tē Lū em̄ q̄s t̄pus nō h̄z b̄n̄ fa-
ciēdi neq̄ facultatē: sufficit si
bi bona volūtas. Ideo ange-
li nato saluatore catābāt d̄ il-
lis. dicētes. Pax hoībz b̄oe vo-
luntat̄. Tercio opari bonū. Si
em̄ bō ep̄s & facultatē habue-
rit benefaciēdi & nō fecerit: nō
sufficit sibi volūtas absq̄ ope

De Malefacientibus

Math. vii. Nō oīs q̄ dī mibi dñe dñe intrabit in regnū cet̄ lox: sed q̄ fecerit volūtatē patris mei. Qui em̄ fide xp̄i scit et xp̄m ore pfidet: et facis negat: hic nō est xp̄ian⁹: sed an⁹ tūps. ait hīero. Si vis vitā ingredi serua mādāta. Nam iusticia non in voluntate tm̄: sed et operum expletionē. est

Eveve

habitatio in terra. Apocal. viij.

Decimo q̄rto pōt exponi triplex. ve de alio triplici gñe bonū. s. q̄ bonū negligit q̄ malū faciūt. q̄ eis p̄sentiūt. **Ue** ergo bonū obmittentib⁹. ve malū facientib⁹. ve cōsentiētib⁹. **Ue** bonū obmittentib⁹. ps. xxxvj. Declina a malo et fac bonū. Ubi nota q̄ vnum non sufficit sine alio. Uñ dī ibide glo. or diuerse a malo vt nulli noceas Hugo ibidem. Nisi prius mala recedāt. bona nō eueniēt. sicut nisi radices male eradicet: bone nō crescunt. Si studere aut apprehendere volueris humilitatez: pri⁹ depone supbiaz cū suis sp̄ib⁹. Si vis sequi xp̄m pri⁹ relinque mūdū: nemo pōt diligere mūdū et sequi xp̄m. Si desideras gaudia eterna: abijce

mundana. Ait hīero. Nemo pōt gaudere cū mūdō: et post hoc regnare cū christo. Vis fieri bonus prius omni conatu mala studeas vt euellas.

Querit Quid si quis esset q̄ nec bonū faceret nec malū nec op⁹ meritorū nec p̄ctm aliquādo cōmisisset an talis saluaret⁹? Rñt. Aug. in li. de vita xp̄iana. modicum post mediu sic. Qui etia⁹ si nec aliquid malū nec boni fecerit: tñ ad eterne vite premiū non admittitur: sed iehenne ignib⁹ mancipatur. Sicut in euāgelio dñm dixisse legimus de his qui nō bil mali faciūt: nec boni tñ aliquid opant. Descendere a me maledicti in ignem eternum: que⁹ preparauit pater meus dyabolo et angelis ei⁹. Esu rui et nō dedistis mibi manducare. situi tē. nō quia malū gesserunt: sed quia nō bonum fecerunt cōdemnant. si mille diues epulo. Ex hoc em̄ quisq̄ prudens et sapiens recognoscat quāz sp̄em illi habere pñt qui versantur in malis: qñ etiam illis vitā negatur q̄ perpetua: q̄ nō bil mali fecerunt: nisi q̄ nō gesserūt aliquid boni. Duo sunt quibus boni seruire videntur et mali

Folium

.lv:

Bonus de⁹: cui oēs bene cōuersantes deseruiūt. Diabol⁹ aut mal⁹. cui⁹ quisq̄ q̄ mala opat famul⁹ est. Nam quisq̄ q̄ nec malū videt opari nō bonū: cuius seruus esse videt ignoro. qñ talis a deo poterit vitā sperare ppetuā quāz bene faciendo nō meruit. Hec angust. Adhuc scrutāni scripturas ⁊ aliud inuenietis testis monū dānationis eoz q̄ bonū nō faciūt. Scdm doctores sancte matris ecclie idem sonat ve in nouo testamento qd maledictio in veteri. quia⁹ vtrūq̄ iehēne obnoxii expri mit Dicit Jac. xlvij. c. Maledict⁹ q̄ facit op⁹ dei fraudulēter aut negligēter Glo. St ergo ille est maledict⁹ q̄ opus bonū facit: et tñ negligēter facit. mltō plus ille maledict⁹ ē qui op⁹ bonū nullo mō facit. Ergo in glo. ma. Fraude⁹ in dei ope ppetrat q̄ p qd recte agit ad remunerationis bonā transitoria festinat. Tres ergo sūt accepti des munerū. a corde vt fauor boīm. ab ore. vt gloria vel laus humana. a manu. vt p̄ciū. Hoc idē habetur. i. q. i. Sunt nō nulli. Si ergo illi maledicti sūt q̄ bonū faciūt sed negligēter. amplius illis ve ⁊ maledicti q̄ bonū ob

mittūt. Opami nū dies ē tē. **Ue malū facie** tibi. Duo sunt generalia mala in quib⁹ omē pcludit malū sp̄ale. De quib⁹ dī Jere. ij. c. sic Duo mala fecit pplis meis. **Ue** dereliquerūt fontem aque viue: et foderunt sibi cisternas dissipatas: q̄ cōtinere nō valēt aq̄s. ps. xxxv. Dñe apud te ē fons vite. s. omnib⁹ influēs esse: viuere et intelligere. Bñs tho. pma secūde q. lxxxvij. ar. iij. dī q̄ i omī p̄cto mortali duo hec mala cōmittunt: scz auersio ab i pmutabili bono: scz deo glorioso. qd ē malū immēsu⁹: idō sequit pena immēsa: scz pena dāni: qñ hō eternaliter caret bono eterno. scz deo. Scdo pmittit cōuersio ad pmutabile bonū. ⁊ illō sequit pena sensus. q̄ nō ē immēsa intensiue: licet eterna sit. Hec pena tāto ē maior qñ to hō aut pl⁹ pccauit aut maiore delectationē in p̄cto habuit. vñ dī apo. xvij. Quātu⁹ se glorificauit ⁊ i delicijs fuit: tñ date illi tormētū ⁊ luctu⁹: tormētū i corpe. luctū in aia: **Querit** Utrū hō p̄p̄ p̄ctm sp̄ale obligetur ad penā eternā. Bñs tho. sup scdo sen. dis. xliij. dī

q sic. et pbat illud qd dupliciter
 Primo sic qz peccat ptra bonū
 eternū sicut em scbz meri-
 tuz ad pmiū: ita culpa ad pe-
 nā. S3 fm iusticiā diuinā me-
 rito tpali debet pmiū eternū.
 ergo fm diuinā iusticiā: culpe
 tpali debet pena eterna. **Sec-**
 cūdo sic qz peccat ptra bonū
 immēsum. Pena taxat fm dig-
 nitatē ei⁹ in quē peccat. patet
 Qui dedit alapā regi morte
 dign⁹ habet: rōne offēse ma-
 iestatis. nō aut si pculserit sim-
 plicē laycū. S3 de⁹ ptra quēz
 pctm pmut est immēsum. nā
 ipe ē rex regū 7 dñs dñantiū.
 ergo pctm qd fit ptra deū: est
 immēsum. **Uter⁹.** Immēsum
 pctm requit immēsa penā. s3
 mortale est pctm immēsum. er-
 go requit penā immēsa. q est
 pena inferni. **Tertio** sic qz pec-
 cat p affectū eternū. Duratio
 pene d3 corūdere duratōi ac-
 tus pti S3 duratio volūta-
 tis in actu pti est eternalis.
 ergo rē. **Quorū** pbat. **Breg.**
 xxi. mora. Volūssent sine fi-
 ne vivere vt sine fine potuiss-
 sent in iniquitatibz pmanere.
 magis appetūt tales peccare
 q̄ vivere. **Brego.** iij. dial. Ad
 magnā iusticiā iudicantis pti-
 net vt nunq̄ careat in pphcio
 qui nunq̄ voluit carere pcrō.

Aug. xxi. de ci dei dicit Omne
 homicidūz vel adulterūz qd
 in momento tpis pmitit mo-
 mentanea pena nō punit. sed
 pēlat dispositio pti 7 peccatū
 mora tpis. ergo rē. **Quarto**
 sic. qz pctm manet eternūz sic
 eterna culpa requit eternā pe-
 naz. sed culpa mortalis in deo
 cedente est eterna. ergo rē. **Q-**
 aut post mortem peccatūz sic
 eternum pbat. qz nō dimittit
 pctm sine pitione: sed in in-
 ferno nulla ē pitione de ptiis
 pti qz nullus pterit aut volec
 de ptiis nisi p gratiaz dei sibi
 pcedat: saltē mentorie. sed in
 infernum nulla vñdit grā nec
 gustu misericordie. ergo nūq̄
 dolebit de ptiis. Si ergo pec-
 catūz nō remittit: manet eter-
 nūz. 7 si manet eternūz merito
 punit in eternū. ergo ppter pec-
 catū mortale tpale merito qd
 damnatur eternaliter.

De consensu
 ribus. Ad ro. i. Nō solū agen-
 tes: sed etiā agētibz pssentiens
 tes digni sunt morte Cōsenti-
 tur multipliciter. **Primo** cōsentit
 in pctm q nō impedit cōmito-
 tedū. **Uñ** Anastasi⁹ 7 Dama-
 sius papa in canōe Qui pōt.
 xxix. q. iij. Qui pōt ebuiare
 et p turbare puerlos et nō sa-

cit: nihil aliud est q̄ fouere in-
 pietatē eoz. nec caret scrupū-
 lo societatis occulte q̄ manife-
 sto facinori desinit obuiare. s.
 q̄ potestātē 7 facultatē habet.
Secdo pssentit q nō phibet li-
 potest a pmo iniuriam **Uñ**
Ambro. li. i. de offi. 7 est canō
 Nō inferenda. xxiij. q. iij. vbi
 d: Qui nō repellit a socio inu-
 riaz: si pōt: tā ē in vitio q̄ ille
 q̄ facit. **Uñ** **Moyses** videns
 hebreū ab egiptō patiētē ipm
 defēdit. vñ exodi. ij. Ideo etiā
 am ait **Salomō.** puer. xxiij.
 Erue eos q̄ ducunt ad mortē.
Tertio pssentit q nō corrigūt
 malū pmissū. vñ **Eleutheri⁹**
 papa. ij. q. vij. Negligere. Eū
 possis puerbare puerlos 7 nō
 facis: nihil aliud est q̄ fouere.
 nec caret scrupulo societatis.
 lxxxvj. dis. Facietis pauldū
 bio culpā habet qui qd potest
 corrigere negligit. lxxxvj. dis.
 Odio habeant pcrā: nō homi-
 nes **Ite Innocenti⁹.** lxxxij.
 dis. Error cui nō resistit app-
 batur 7 veritas cū minime de-
 fensat oppōnit. **Quarto** pssentit
 in pctm picipiens malū cui
 tamen obediendū nō est **Uñ**
Isidorus. xj. q. iij. Si is qui
 preest fecerit aut cuiq̄ quod
 a dño phibitū est facere inles-
 rit scilicet pauli apostoli sētena i

gerēda est. dicentis ad gall. i.
 S3 licet nos aut angelus de
 celo euangeliset vobis pter il-
 lud qd euangelisatū est. ana
 thema sit. Si qd phibet vo-
 bis qd a dño pceptū est vñ im-
 pat fieri qd dñs phibet fieri:
 execrabilis sit omibz q̄ diligūt
 deū. **Quinto** pssentit q̄ peccā
 di fauorem pbet. xj. q. iij. Ita
 cor pīs. in rubrica. Simile de
 illis q̄ voluntarie punitūt lu-
 dos taxilloz. cartarū et cōsi
 milia in domibz suis. aut etiā
 coreas aut alia conuenticula
 viciosa. tales in equali sūt pe-
 na. **Sexto** in pctm consentit
 defendēs crimē. de illis d3 in
 canōe. Qui cōsentit. xj. q. iij.
 Qui pssentit peccatibz: 7 defē-
 dit aliū delinqntē: maledice⁹
 erit apud deū et hoies. et cor-
 rīpiet correptiōe seuerissima:
 tales sunt beresiarcbē. **Sep-**
timo pssentit q̄ pmiūcat vñ ami-
 cabile se p̄bz. vñ in canōe. Si
 inimic⁹. xxiij. dis. d3. Si quis
 alnic⁹ fuerit his q̄ ipse nō lo-
 quit: vñ ē ille ex illis q̄ exters
 inīare ecclīa dei volūt. 7 si cor-
 pe nobiscū esse videat: aio cō-
 tra nos ē. **Aug.** ad **Lothariū.**
 xxiij. q. v. Qui vicijs nutriēd3
 pcr 7 fauet: ne p̄stet peccā-
 tū volūtātē: taz nō ē micors.
 q̄ q nō vult cultrū cape puer

De Mortis necessitate.

ne audiat plorare: et non timet
ne vulneratum doleat extingui.

Eveve

v habitantibus in
terra Apoc. viij.

Decio quanto potest exponi triplex
ve de triplici malo quod peraxi
m^o a primis parentibus ex sugges
tione diaboli. scilicet mortis neces
sitate. futuri vilitate. ignorantie
cecitatem. Aut cum serpens
Eve Beñ. iij. Nequaquam morie
mini. cric? sicut dñs scietes bo
nū et malū. S3 medax est dia
bolus: et pater ei? Nam omnes
morimur. necessitati servim^o
corpis. excecati sum^o malicia

Ne propter mor

tis necessitatem. Ps. lxxxviii.
Quis est homo qui vivit: et non vide
bit mortem. Glo. nullus. ij. regu
liiij. Omnis morimur: et velut
aqua dilabimur in terram. Veti
ris serpens antique. dicendo
non moriemini. ecce omnes mori
mur. Glo. Beñ. iij. morti obli
gati sum^o. Aug. Quāvis pmi
parentes multis annis vixerūt:
illo tñ die mori ceperunt quo
mortis legē acceperūt. Jero.
ait (ut refert Eusebi^o). *De vi
ta mundi: non vita sed mors. vi
ta fallax onusta tristitia. ibe
cilio. ymbratica vita medax*

nunc flores et statim arescitis.
Saluator noster volens pa
tos esse in hora mortis dñs. Vig
ilate quia nescitis quā hora dñs
vestre venturus sit. Illud autē
scitote quoniam si sciret pater fami
lias quā hora sur v enir³: vigi
laret vtiq³: et non sineret pfo
domū suā. ideo et vos estote
parati. quia quā hora non puta
tis fili^o hominis ventur^o est.
Bñs tho. in cōtinēti glo. ibi
dem ait. Vult autē dñs semp
nos in solitudine esse de ei^o
aducti: propter hoc dicit. vigi
late. ¶ Queris forte quomodo vi
gilare debeas. mñ Grego. ibi
des Vigilat. q^o ad aspectū ve
ri lūis: oculos apertos tenet
¶ Vigilat. q^o servat opando
quod credit. vigilat. q^o a se corpo
is et negligentie tenebras ex
pellit. Diceret forte aliq³. An
te multos annos dictu³ est de
aductu dñi ad iudicium. Ego
non tā diu durabo in hac vita.
Aug. ad Eliciū Nō solū autē
illis dixit vigilate: quib³ tunc
audierit loquebat³. sed etiā il
lis q³ fuerūt post illos annos:
et ad nos ipsos: et q³ erunt post
nos: vsq³ ad novissimū ei^o ad
necitū. quia ad omnes ptinet q^o
dāmo. Tunc em̄ vnicuiq³ ve
niet dies ille cū venerit ei^o di
es: ut talis hinc creat q³lis in

folium

lvij.

dicad^o est illa die. ac per h^o vi
gilare debet omnis christian^o:
ne imparatus ei^o inueniat dñi
aduent^o Illū imparatū inue
niet illa dies quē imparatus
invenit sue vite ultim^o dies.
Hec Augu. Crisosto. Inome.
dñs sup eade³ sba. Hic videt³
dñs pfundere eos q³ nō tantū
studiu³ faciūt aie sue: qñtū sa
ciūt circa pecunias suas. Su
perius ait dñs in eodē. c. Si
cut autē fuit in dieb³ noe: ita.
erit aduent^o fili³ hois. Sicut
em̄ erat añ diluviū pmedētes
et nubētes vsq³ ad eū diē q³ in
trauit in archaz noe: et nō cog
nouerūt donec venit diluviū
et tulit oēs. Sic erit aduent^o
fili³ hois. Crisosto. ibidē. Hic
autē ostendit dñs qñ cū antixps
venerit: andecētes voluptates
assument apō eos q³ in q³ crūt:
et s³ p³ia salute despabūt. Et
ideo ep̄m ponit hic cōueniēs.
Cū em̄ archa fabricaret³: pia
cebat quidē in medio: futura
p³ices mala. mali autē nō cre
dētes: ac si nullū fuisset futu
malū lasciuiebāt. Glo. interli.
Quis noe p³diceret. Diceret.
Forse ante mille annos hec p
dicta sūt de aduentu iudici³ fu
turū: nec vsq³ hodie venit. Au
di quid tu facies in die iudici³
tui: nō ē mortis: et si ad mille

annos nō vēiret iudici³ exte
mū. tuū tñ patieris iudiciū: et
finitū in morte tua. Nec iaz di
cere potes: nō moriar ego. quia
nō est hō sup terraz q³ vivit: et
non videat mortē. imo sentiet
eius amaritudines. Ecce. ij.
Mort³ docet³ et indocet³. Isa.
xxiiij. Ubi est litterat³? vbi ē
legis sba pōderas? vbi ē do
ctor puulor³? q. d. mortui sūt
sicut et alij. Sed dic mihi vbi
Hector³? vbi Iul³? vbi alex
ander potentissim³? vbi Tre
sus ditissim³? vbi Absolō pul
cherrim³? vbi galien³ medic³?
et Auicēna ei³ soci³? vbi Sa
lomō prudētissim³? vbi Pla
to et Porpbi³? vbi Arestore
les p³issim³? vbi doctissim³?
poetar³ Virgil³? Nōne trā
suerūt tāq³ pegrini et hospites:
descēderūt in pfundū vt lapi
des: quis scit si def eis redēs?
Baruth. iij. Ubi sunt princio
pes gentiū? qui Dñant sup
bestias q³ sunt sup terraz. q³ in
aibus celi ludunt. q³ argentū
theusaurisunt et aurū: in q³ cō
sidunt homines: et nō est finis
acquisitiōis eoz. qui argentū
fabricant et solliciti sunt: nec ē
inuentio opm illoz. Extermi
nati em̄ sunt: et ad inferos de
scēderunt: et alij in locuz eoz
surreperūt. Ne ergo propter

De Seruitutis Vilitate.

mortis necessitatem.

De ppter ^{finitutis} vilitate. Nota duplex est seruitus. scz libertatis et violentie. Seruitus libertatis fuisse in paradiso in statu innocentie. Si em hō stetit: filij ei? officio si fuissent eis in exhibitioe honoris? reuerentie? et obsequijs corporalibus. vt si vellent comedere: in oblatione fructuū et cōsimilibus. Seruitus aut violentie non fuisse: quia nō fuisset ibi dominus et serui. Rō quia hui? seruitutis causa pctm ē. Vñ Job. viij. Omis q̄ facit pctm: seru? est pcti. Aug. sup iob ibidem dē. O miserabilis seruitus seru? hōis aliquando sui dñi duris imperijs fatigatus: fugiendo requiescit. Seruus aut pcti: q̄cunq; fugerit: secū trahit qd fecit. voluptas transit: pctm nō transit. p̄stet quod delectat: s; remanet quod pungit. Solus de pctō liberare pōt qui venit sine peccato. Et hui? go sup iob. viij. c. dicit. Q̄ aut peccatores sunt serui diaboli: p̄z quinq; rōnibz. Primo seruorum est multum laborare. Iere. xvj. Seruieris dñs alienis: qui non dabūt vobis requiem die ac nocte. Velant

demonēs vt serui sui denocite seruiant voluptati. de die aut cupiditati: aut cure hui? mū? di. Secō serui nutriunt vili? si: nō cibo. Vnde dī Luce. xv. de filio prodigo. q̄ cupiebat ventrē saturare de filijs porcorum. sic peccatores cupiūt saturitatem in porcinis et im? mundis voluptatibz: et nō inueniunt: sed magis ac magis alliciunt ex ipsis. Tertio seruus quod lucras suus nō est: s; dñi sui. sic peccator nihil facit sibi vtile ad vitā eternam. q; diabol? dñs sa? semp ap? ponit aliquod malū p quod illud op? annihilat. Osee. vj. Cōcederunt alieni robur ei? .i. tēpalia et naturalia. Quarto sui nō pūt contrahere. q; dñs irritate habet. sic peccator q̄ tumētijs facit pactū cū sacer? dote (q̄ est loco dei) in p̄fessione: statim vt dñs suus diabolus senserit: retrahit eū p ali? qd malum opus. Quinto seruus nō pūt cōcedere testamētū. sicut videmus de multis peccatoribus et diuitibus: et maxime clericis. quot aut moriuntur intestati: aut pmittūt dispensationem rerum suarū a līs. Job. xxxij. Diues cū dormierit nihil secū auferet quia donatus rerum non est.

Folium

lvij.

De ppter ^{ignorantie} cecitatez. Sapientie. ij. Excecavit eos malicia eorum. Holkot ibidem dicit. Omnis cecitas nascit ex pctō ideo dī Etop? bonie .i. Ambulabūt vt ceci: quia dñs peccauerūt. Vnde septem peccata mortalia inferunt septem cecitates. Pri? ma mentes excecatur scz supbia prenimia sua claritate putās se alios excellere. Eccl. xliij. Sol suis radijs fulgēs excecatur oculos. Sol est excellētia quā homo in se cōsiderat: aut corporali aut spiritali re. Secōda cecitas est cupiditas. qui similes sunt talpis. que p fodit terrā quousq; moriuntur. Figura ē in ceco qui sedebat iuxta riam. Tercia luxuria: sine amor malus. ps. lvij. Sup cecidit ignis: et nō viderunt sole. Figura de Samson Iudicū. xvj. De zodomis circa domū Loth. Gen. xviij. Quarta est iracundia. et figuratur in Lamech. q̄ putabat se occidere bestia et occidit hoies. Sic indices et hoies irati putāt se velle corripere peccatū: et ira impediēte occidunt hominē aut psonā. Quinta est inuidia. Figura i Del. i. regū. ij. Qui nō poterat videre lucernā dñi

arderet: ppter debilitatez visus. Sic inuid? nō potest videre gloriā proximi sui. Nota de auaro et inuido ambulātibz: qui audientes voces ppteret vnus ex ipsis tali pacto vt alter duplo haberet qd ille peteret simplum: vbi inuid? petiuit: vt sibi ocul? serueret: et sic alter excecatur est totaliter. Sexta est acidia. Figura Thob. ij. q̄ dormiēdo excecatur est. Septima gula que frequēter spiritaliter et corporalit occidit. puer. xxij. Cui suffossio ocutorū: nōne his q̄ cōmorant in vino? et student calicibz epotadis? Vt ergo ppter ignorantie cecitate qua quis excecatur ne suā inueniat salutē pctis exigeribz et. Hugo sup iob. ix. dicit. q̄ multis modis hoies excecant. Primo q̄ dā excecatur de ortu suo sine p̄genie. vt sunt nobiles et diuites. qui supbiūt de sua nobilitate et alios spernūt. Secūdo p abūdatiā tēpēraliū bonorū. sicut quādo puluis spargit in oculū: tunc excecatur. sic qñ diuitie mūdi occupāt cor hois: talis non potest videre ea que sunt pro sua salute aut etia p̄culo. Tercio excecant quidam honoribz. ps. xlvij. Homo cui in honore esset: nō

De Ignorantie cecitate.

intellexit. scz periculū sibi imminere. Simile de Bely. j. regum. iij. Quarto quidā excecant longa p̄suetudine peccandi. Pctor em̄ (sicut scriptū ē) cū in p̄fundū peccati venerit cōtemnit: nec videre vult sibi imminēs piculū: p̄sumēs salū se de miscōia dei. Quito qdā de sua scientia execant: i quā nimis cūfidūt. Jere. x. Stultus factus est oīs hō a sciētia sua. Idez. iij. Stultus populus me? me non cognouit. filij insipientes sunt et ve cordes. Ad. ro. i. Dicētes se sapiētes stulti facti sunt. Ambro. in glo. Sapiētes em̄ in naturis rerum: stulti facti sunt a deo. Sexto qdā execant p̄ nimia p̄scrutacionē p̄fundorū puer. xxx. P̄scrutator maiestatis opprimetur a gloria. Eccl. iij. Altiora te ne quesieris. Isa. xxxviii. Attenuati sunt oculi mei suspiciētes in excelsis zc.

Eveve

habitatibz in terra. Apo. viij. Decimo sexto exponit triplex ve de triplici malo huius temporis. scz ppter bonorū amissionem gratiā remouētē. ppter malorū cōmissionē ad inferos deducētē. ppter t̄pis p̄ditionēz

eternaliter remordentem.

Ne ppter bonorū

amissionē gratiā remouētē. Ubi notandū q̄ triplex est bonū: qd̄ hō malus amittit. Est bonū nature est bonū gratie. et est bonū eterne glorie. Primo hō malus amittit. bona nature. Primo amittit. fortitudinē corpis p̄ eternā in firmitatez quā incurrit Adeo inualidus erit homo dānat? ut nec guttā aque in sella se posita levare possit. vnde propheta Isa. xxx. Nō remōebit de fragmentis ei? testa ut hauriat parū aque de iouea zc.

Secundo amittit pulchritudinē et dei imaginēz. Unde Treno. iij. Denigrata est facies ei? sup carbones. Isa. xlii. Facies cōbuste vultus eorū. Glo. facies cōbuste igne: quē dum viuerēt accēderūt. Tercio sanitatē p̄ eternā debilitatē. Dicit ad eos dñs illud Jeremie tricesimo. Quid clamas ad me sup p̄tritionē tuā insanabilis ē dolor tu? Quarto vitaz p̄ eternā mortē. semp et eternaliter morient: z tamē ad finem nō puenient Ezech. xvij. Si auerterit se iustus iusticia sua et fecerit iniquitates: morietur scz eterna mor

folium

lii.

te. Quinto p̄dit diuitias et incurret eternāz egestatē: ita ut nec minimū bonū habere poterit. Exēplū in euāgelio de diuitē epulōe. luce. xvi. q̄ clamauit vltra mille annos? clamauit in eternū p gutta aq̄ frigide: nē habebit. qz desideriū pctorū: ut scriptū ē: pibit. Secundo p̄det omne suaz grāz. Ps. xlvij. Ne timueris duz diues factus fuerit hō scz tu pauper: qz cū interierit nō sumz omnia. s. fecit: neqz descendet cū eo gloria ei?. ymo (ut dicit hiero) q̄to in hō mundo fuerit glia maior tāto maior erit in futuro p̄fussio. Septimo p̄det omēz dignitatē. z quāto hic i altiori fu erit dignitatis loco: tāto p̄fussio diore in pens obtinebit. ut dicit hiero. Vñ Isa. xlii. Dicebas i corde tuo. In celis p̄fcedaz: similis ero altissimo. Dis enim sup̄b quātū pōt: bonorū rez dei sibi vsurpat: et vñ creator dei ac si ipse eorū fuisset creator. Sed sequit. Verūta men ad infernū detraberis in fundū lac. Subter te sternet tinea: et opimētā tuā erūt vermes. Octauo omne scientiaz p̄det et erunt omīno ignarus. Sicut de: quodā malo cācelario parisiensi legit. q̄ putabat post modicū t̄pis obitus su

mūdū iam defecisse et toto: ppter multitudinē coruētū in infernū. Eccl. ix. Quodcūqz poterit manus tua instanter opare. qz nec scia nec sapiētia nec op? nec ratio est apud inferos q̄ tu pperas. Nono omne sapiētiā ut patz. Eccl. ix. Legisti visionibz. Vir glitte qz dñs ad eaz ait. Salomon et Aresto. nō sibi sed alijs studuerunt. Decimo omnia naturalia delectabilia huius mundi. Isa. lxv. Ecce serui mei comedent et vos esuriēt. Ecce serui mei bibēt z vos esuriēt zc. Scdo. hō malus p̄dit bonā gratiā. qz in se euacuat et anihilat oīa sua opa bona p̄ ipm facta. oīa suffragia sancte matris eccle oēs intercessionēs sanctorū dei. totaz xpī passio nem. hec oīa p̄dit p̄dita grā. quaz quilibet pctor p̄dit p̄cto p̄sumato: et maxie si morit in p̄cto. Bñs ibo. smone de trinitate dicit qz grā necessaria est. P̄rio ad dignitatē stat? Dis effi perfectio et dignitas est a forma aut a re opante. Q̄nto ergo forma aut res opās nobilior fuerit: tanto res opata nobilior erit. Sed gratia dei ē qdā forma opās diuinū esse qz facit filios dei. Sic p oppositū: p culpā hō efficit fili?

De bonis gratie.

diaboli. Joh. viij. Vos ex patre diabolo estis. & vobis homo magis filius dei: necessaria est sibi gratia dans esse gratum. Si quis ris ab apostolo Paulo. quo modo tu per secutor ecclesie: et magis facis? Respondet. per me corinthios. quid decimo. dicis. Gratia dei super id quod super. ergo necessaria est ad dignitatem statum. Secundo necessaria est ad efficaciam actus. quia homo ex puris naturalibus non potest mereri beatitudinem. opera naturalia: ut pme dere: laborare: potest ex natura non autem meritoria. Iuxta illud Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Qui dat gratiam dat sequentiam gratiam. ergo etiam gratia opera meritoria a deo sunt. id est ait Isa. xxi. Omnia opera nostra operatur es nobis domine. ergo valeat ad efficaciam operum. Tertio valet ad conualescentiam casus. Nam liberum arbitrium per se potest cadere in peccatum. non tamen per se resurgere. Ps. lxxvij. Spiritus vadit et non rediens. Eni glossam. vadit in peccatum per se: sed non rediens per se. Quia autem homo per se non potest resurgere a peccato: probatur. iij. similitudinibus. Primam ponit Anselmus. dicens. Homo per se potest in fontem seipsum iactare. sed per se non potest inde exire. Illud respiciunt avaros. Isa. xxvij. Formis

do fovea et laqueus super te qui habitator es terre. Quare per amaram terrenorum bitat interra. et est formidie ne diuitias perdat: in fovea cupiditatis immersus laqueo diaboli. i. pecunia ligatus. Secundam ponit Crisostomus. Sicut navis fracto gubernaculo: illuc ubi tempestas voluerit ducit. sic homo perditio diuine auxilio gratie ducit quocumque. scilicet voluptas cum inclinaverit. Illud tangit luxuriosos. puer. xxij. Eris quasi dormiens in medio mari perditio gubernaculo. Terciam etiam ponit Crisostomus. dicens. Voces potest eligere reges: sed electum non potest facere non reges. sic homo semel eligens diabolum in regem amplius propria virtute non potest deservire eum. Illud tangit superbos nam dicit Joh. xli. Ipse est rex super omnes filios superbie. Quartam ponit Augustinus. dicens. Sic quis potest se vulnerare mortaliter: sed non potest cum vult seipsum sanare: sic peccator non potest se sanare: nisi per gratiam dei. Iohannes ait david ps. l. cum peccasset mortaliter. Tibi soli peccavi. Quarto necessaria est gratia ad permanentiam statum et appetitum. quia homo ex peccato in peccato mortali non est stabilis: sed de vno peccato in aliud cadit. Treno. i. Peccatum peccavit ibidem: ideo instabilis facta est. talis baculum sine suste

folium

.lr.

tationis. i. gratia dei abiecit. B: ego. Per quod per penam non delect: mor sua ponderositate aliud ad se trahit. Quinto necessaria est ad decetiam ornatum. Nam peccatum avaritiam maculat: et ymaginem dei corrumpit: si refertur mari dicitur necessaria est gratia dei. Sexto necessaria est ad victoriam perficitur. quia semper in homine inter carnem et spiritum pugna est. Ad ro. vij. Elideo aliam legem in membris meis repugnantem legi meo. Infelix ego homo quod me liberabit de corpore mortis huius? Et non inveniens adiutorium dixit. B: gratia dei super id quod sum. Tertio modo malus perdit bonam gloriam. Que autem sunt bona glorie: non est melius dicere vobis cum ille qui rapit in terram celum vidit archana dei. et Isa. pphe ta: vides dominum sedentem super solium excelsum: dicat. Oculis non vidit: nec auris audivit. nec in cor hominis ascendit qui preparavit deus diligenter se. Tu sanctus Augustinus de beatitudine sanctorum scribere vellet. et beatum hieronymum. psuaderet quid de se sentiret. subito lux immensa cellam suam intravit anima sancti sancti hieronymi. quia illa hora in bethleem iuda migraverat ad dominum. et vox de luce ait Augustine augustine quid queris putas? ne ibidem vasculo

immittere mare totum? Bicuti includere pugillo terram orbem. celum servare ne visitatos expectat mor? Que oculis nullus hominum videre potuit: tu videris? Aut nulla per sonum hausit: audiet tua. quia cor hominum nullatenus intellexit: nec enim cogitavit. estimas te posse intelligere infinite rei quod erit finis. immensa quod mensura metiers? Potest totum mare in artissimo claudere ref vasculo. potest a mortuo suo continuo celum desilire: quod gaudiorum et glorie quod beatitudinis aie fine sine ponunt minorem intelligere res particularia: nisi vti ego ex perentia docerem. Ideo idem Augustinus in libro de moribus in sanctis dicit. Tanta est pulchritudo iusticie. tanta incorruptio lucis eterne et incorruptibilis veritas sapientie: ut etiam si non liceret amplius in ea manere quam vnius diei mora. propter hoc solum immensum merabiles delitiae huius vite et circumfluentia bonorum temporum pro alius merito contempnentur. Ideo Augustinus in libello de vanitate seculi. Tanta ergo eternitas ex omnibus precordis vestris amate: quas nunquam in secula finietis. Illuc festinate ubi semper vivitis et ubi iam mori non timeatis

Vto hic de bonis ylorie

Si em sic amatis ista misera
fluida vita: ubi cu rāto labore
vinitis. et vix curādo. satagē
do. suspirādo necessarijs cor
pis satisfacitis: qnto magis a
mare debetis vitā eternā: ubi
nullū laborez sustinebitis: ubi
semp sūma securitas. sūma se
licitas. sūma libertas. ubi im
plet id euāgelij. Fulgebūt iu
sti sicut sol in regno patr̃ eorū.
Qualis putas erit splendor aīa
rum qn solis claritatez habe
bit lux copm. Estimo oēs itaz
vos q verbū h̃ auditis: vitāz
beatam desiderare. Sed au
di qd Aug. in psona xp̃i ait.
Ecce vāle habeo regnū dei:
eme si vis: nec multum existi
mes dare. tāū valet qntū ha
bes. si nihil hēs: te ipm da: et
habebis illd. Dicit forte. Val
suz: nō me accipit de^o. noli du
bitare: qz dādo te ei: bon^o eris.
Ac etsi q hē bōa eterna amit
tūt. ¶ Expōam^o lati^o q pmissi
m^o. bona. s. eterne glorie glia
sunt. Btūs tho. i f̃mone sup il
lud thema. Querite p̃mū reg
nū dei d̃t. Ibi ē claritas delec
tabilis. Apoc. xxi. Ciuitas illa
nō eget sole neqz luna. qz clari
tas dei illuminabit eā. Ibi (vt
dictū ē) fulgebūt iusti in corpe
sicut sol. multo clari^o in aīa
Ibi est caritas amicabile. j.

cori. xiiij. Caritas nūq̃ excidit
sine pphetie euacuabunt. sine
lingue cessabūt: tantū gaudet
aīa beata de bonis a p̃rio fa
ctis. sicut suis. qz vnū ē gaudiū
eaz in deo. Ibi est formositas
mirabilis qz oēs erūt vnifor
mes in gl̃e. qz oēs filij dei ⁊ re
ges. p̃formes i mūere. qz oēs
vnū et eūdē accipiet denariū
diurnū. om̃s sedebūt ad mēsa
dñi. Luce. xxiij. Ego dispono
vobis sicut disposuit mihi pa
ter ⁊c. Sz erunt disformes in
lūie. qz fm Breg. fm diuersi
tate meritorū assumēt ad di
uersos choros angelorū. Hec.
b. tho. Sed de oīabz. s. ubi est
securitas immobilis. Ia. xxiij.
Sedebit pplus me^o in pulc
ritudine pacis: ⁊ in rege opulē
ta: et in tabernaculis fiducie.
Hec securitas causa ē ex tribz
Ex in supabili p̃tate dñi hui^o
ciuitatis. s. dei p̃s. cxliij. Ba
gnus dñs et laudabilis nis: ⁊
magnitudo eius nō est finis.
Secdo ex firmitate mūnōs
Zacharie. ij. Ego ero eis mu
rus et antemurale. Tertio ex
impugnabili p̃cordia ciuitū. s.
scōz et angelorū. puer. xviij.
frater qui adiuvat a fratre q̃st
ciuitas firma. Ibi. volūt oīa
qd de^o. fm hiero. Ibi cor^o p^o i
daet claritatē. impassibilitatē

subtilitatē: agilitatem: Illud
tangit Sapie. iij. ubi d̃t. Ful
gebūt (ecce claritas) iusti (ecce
immortalitas) tanq̃ scintille
(ecce subtilitas) in arūdiēto
discurrei (ecce agilitas) Hec
s̃ corporis dotes: ubi aīa vi
det deū: amat deū: fruit deo.
¶ Volumus adhuc gloriā co
rone. xij. stellarū mulieris sole
amicta: lūā sub pedibus ha
bentis: ecclie scz aut virginis
matris: aut etiāz aīe deuore
diligenti^o inquirere: inuentaz
p̃posse ppallare vobis. ¶ Est
ergo p̃ima stella vita sine co
ruptōe. Hā p̃visionē dei quis
libz efficit p̃cipua vite eterne
Job. xxiij. Hec est vita eterna
vt cognoscāt te solū verū deū
et quē misisti ihm xp̃m. Vidē
do xp̃z in hūanitate: plene sa
ciat corpus ⁊ sensus exterior.
Apoc. xxi. Absterget de^o oēs
lachrimā ab oculis scōz ⁊c.
Vidēdo xp̃i diuinitatē plene
saciat aīa: q̃ capax dei ē ⁊c.
¶ Secda est volūtas sine p
rurbatione. Om̃e qd voluerit
hō habet. qz eū habebit i quo
sunt oīa: tanq̃ in fonte: dāns
om̃ibz esse viuere et intellige
re. Quēsiuit aug. ab aīa scri
hieronymi. An etiā aīe beato
rum quedā velle p̃nt q nō ob
uient. Rndit aīa scri hiero.

nyml sic. Vnū noueris augusti
ne q̃ scōz aīe ita i illa eter
na gloria in dō sunt solidate:
q̃ nulla eis inest alia volūtas
nisi dei. qz nihil aliō p̃nt vel
le nisi qd de^o vult. nō nūq̃ tur
batur voluntas. ¶ Tercia est
scia sine errore. Hā ex diuina
visione cognoscūt om̃ia q̃ p̃nt
ad p̃fectionē intellectus.
p̃s. xxi. Satiabor cū appa
ruerit glia tua Cognito crea
toze q̃ veritas vniuersalis ē:
cognoscunt om̃es alie verita
tes p̃ticularēs. ¶ Quarta est
mēoria sine obliuioe. Hā de^o
est speculū in q̃ relucēt oīa q̃
in celo q̃ in terra q̃ in inferno et
in oībus sunt abyssis. nec ali
quid i deo futurū: aut p̃teritū:
sed oīa p̃ntia. Sancti ergo i
celo vidēt deū ⁊ semp vident.
ergo nūq̃ obliuiscunt cūiscū
q̃ rei scibilia. ¶ Quinta ē glia
sine depreffioe. Hā q̃libz bea
t^o erit venerabilis om̃i crea
ture qn tā excellētē honora
tur a creatore. Job. xij. Hono
rificabit eū p̃f me^o q̃ in celis
est. Aug. Quē honorē maiore
poterit accipere adoptat^o q̃ vt
sit ubi est vnic^o et verus fili^o
dei ih̃s xp̃s. ¶ Sexta est a
būdātia sine defectione. p̃s.
cxj. Glia ⁊ diuitie i domo ei^o
Apo. viij. Nō esuriet neqz sit

De Bonis glorie.

ent amplius neq; cadet sup ill
los sol neq; rill^o estus. qm ag
nus qui in medio throni est re
get eos et ducet eos ad fōtes
vite aquarū. **¶** Septima e
leticia sine merore. Quāto em
bō maiori bono pūngit tanto
maior^o gaudiū bz. Sz bō tūc
iungit deo q̄ est summū et ma
ximū bonū. Et tūc habebit ma
ximū gaudiū. **¶** Octava e de
periculi euasione sicut q̄ in ma
ri periclitant^o euz ad portū ve
nerint multū gaudent Sic si
lū israhel post trāsītū maris ru
bri submersis inimicis suis gau
debāt cantātes psalmos. Cā
temus dñō. **¶** Nonā e de car
cerali liberatione. sicut aliq̄s
dñi reus in carcere postq̄ libe
rat^o ab eo gaudz. s. vbi passus
fuisse frig^o fame sitim. Car
cer iste corp^o hūanū est. ad ro.
viij. Infelix ego bō quia me li
berabit. **¶** Decia victorie
consideratione p̄tra inimicos
pugnando. vñ dicet illud ps.
cxliij. Bñdict^o dñs q̄ nō de
dit nos in captione dēulo eoz.
¶ Undecia inferni expugna
tione. maxime bñ q̄ multas et
graves habuerūt tērationes.
vñ dicent. Nisi qz dñs adiu
uisset me paulomin^o habitas
set in inferno anima mea. Item
Laq̄us p̄tne^o eet nos libera.

ti. **¶** Duodecima iusticie dei
cōgratulatione. videntes deuz
p̄se pugnare p̄tra diabalu et
p̄tiores. et eos dānare horribi
liss: gaudebūt. vñ in ps. lviij.
Letabit^o iust^o cū viderit viro
dictā. manus suas leuabit. **¶**
Ut ergo breui sermone mltā
cōcludam^o dñs Isayas. xxv.
et. li. Gaudiū et leticiā obtine
būt et fugiet ab eis dolor et ge
mit^o. Que verba exponēs. b.
tho. in questiōibz disputa. de
malo. de pctō veniali. ar. p. dñ.
Duo tāgunt que sunt de rōne
perfecte beatitudinis. Prius
est p̄ntia omnis boni ibi. gau
diū inter^o. i. stōlam ante et
leticiā exterius. i. stōla corp̄ia
obtinebunt electi. Secūm est
carētia omis mali ibi et fugiet
ab eis dolor de cōmissis. et ge
mit^o de miserijs. Igūt erit ibi
omnis boni copia: et null^o ma
li p̄sentia. Nec omnia perdunt
in ali. Ne ergo propter bono
rum amissionem.

De ppter ma
lor p̄mitione ad iseras dedu
cētē. Quicūq; peccatū morta
le p̄miserit. eo facto descendit
de iherlm in iericho. de visione
p̄cis ad defectū: immo de ce
lo ad isernū. Talis necessario
habet dicere illud ps. cxvij. et

ille gaudiū dñi dñi de gaudijs
suis gaudet

Folium

.lxij.

eritū. Circūderūt me dolores
mortis: et pericula iserni inuene
rūt me. Huius figura habet.
luce. x. vbi dñs. Hō quidā dñe
bat dñi iherlm in iericho: et incidit
in latrones. q̄ etiā spoliauerūt
eum: et plagis impositis abie
rūt seminiuo illo relicto. In q̄
dicto saluatoris sc̄p mala expri
munt q̄ sequunt^o euz q̄ malum
aut pctm mortale facit. Prius
exhereditat a regno dñi. Ideo
dñs hō quidā. sc̄p adāz vel pec
cator descendebat p̄culpā a ihe
ru salē: q̄ (sū Aug. p̄tra pela
giuz) visio pacis interpretat^o.
Nāz añ pctm hō habet p̄ces
in cōsciētia: sed post pctm nō:
sed pugnā et remorsum sentit
p̄se eae. Ideo dñs. Isa. xlvij.
Nō ē p̄p̄ imp̄s. Et. lviij. cor
imp̄i q̄si mare feruēs: qd̄ de
scere nō potest. Secundo eaz
p̄uat sub defectu. Ideo dñs in
iericho. Nā iericho. interpre
tat luna. et significat mortali
catē et mutabilitatē quam hō
spiritualiter incidit post cō
missū malū. sicut primus hō
cum esset inobediens deo. nā
etiāz p̄p̄ia caro sacra est sibi
inobediens. sic peccator cum
malum cōmiserit: iam nō est
pronus ad bonū. immo parti
tur resistenciā a culpa cōmis
sa et dyabolo: nec p̄ hoc cogit

liberum arbitrium ei^o. Tercio
maluz culpe subiugat dyabo
lice potestati. Ideo dñs incidit
in latrones. Ambro. ibidē. La
trones sunt angeli noctis et
tenebrarum: in quos nō inci
disset nisi celestis mādāt de
uius: eis se fecisset obnoxius:
nāz ipi clam bonis insidiant.
nō dicit q̄ latrones irruerūt
in eum: quia homo sponte se
tradit eoz potestati cū pctm
facit. Quarto spoliat graui
tis. Ideo dicit. q̄ etiā spolia
uerunt euz sc̄p habitu nuptia
li. qui caritas est: secūm bea
tum Gregoriū. Aug. inque
stionibz veteris et noui testa
menti ait. Demones hominē
expoliauerūt: indumenta gra
tie et inocētie auferēdo. Bñ.
iij. primi parentes post pctm
cognouerunt se nudos. Quin
to vulnerat in naturalibus.
Ideo dicit. plagis impositis.
Vnde quatuor vulnera sunt
secuta in homine ppter pctm
sc̄p ignorantia in intellectu ma
licia in affectu. i. ordinatio in
p̄cupiscētia. infirmitas in po
tētia. Primū vuln^o qd̄ sequit^o
pctm mortale: est ignorantia
in intellectu. ps. xlvij. Hō cū
in honore esset non intellexit.
Itē Sopho. i. Ambulabunt
vi cecī. quia dñō peccauerūt

De Temporis p dictione.

Glo. qz pdiderūt lumē virtutū
7 pctis vixerūt. ambulabūt vt
ceci: locū pnie 7 misericordie nō in-
uenientes. Sccm vulnus est
malicia in affectu v. l de fide
rio. Ben. vj. Videns igit de
q multa malicia hoīm esset in
terra: et cuncta cogitatio cor-
dis intēta esset ad malū: omni
tpe: penituit cū 7 dixit. Dele-
bo hoīes quē: creauī pēitet em
me fecisse eūz. Tertiū vulnus
est inordinatio in concupiscen-
tia. Gall. v. Caro concupiscit
aduersus spm et spūs aduer-
sus carnē. Cōmūt post q hō
semel peccauerit: iaz pmo est
ad iterū peccandū et erit au-
dacioz rōne primi pcti. Quar-
tū vuln⁹ est infirmitas in po-
tētia. nā post pctū hō ad pec-
candū est pronus 7 fortis: ad
resistēdū aut bene opandū in-
firm⁹ 7 debilis. Michae. i. In-
firmata et bonis q habitat in
marorb. Glo. in marorb. i. in
amaritudinibus peccatorūz.
Jere. ij. Vide q amarum tē.
Sexto mortificat i opibz me-
ritōz: q oīa moriunt pecca-
to pmissio. vt patuit aū. Aug.
in questōibz euangelij. Se-
uimuo relicto: qz ex pte qua
pōt intelligere et deū cognos-
cere: viu⁹ est ex parte vero q
pctis ptabescit: mortuus est.

Vel secundū. Theophilū aīa
immortalis est: cor p⁹ 7o mor-
tale: ita medietas hoīs mori
succubuit. Et subdit. Abierūt
Beda nō ab infidijs cessando:
sed insidiarūz fraudes oculo
tando. Vt ergo propter ma-
lorum commissionem.

De ppter tem-

poris pditionē eternalitē remor-
dēre. Bernb. smene ad scola-
res dt. Nil pciōs⁹ tpe. Deu-
nil hodie vilius inuenit. tran-
seunt dies salutis: et nemo re-
cogitat. nemo perire dicim: et
nunqz redire cogitat. sed sicut
capillus de capite: sic nec mo-
mētū pibit de tpe. scz ad red-
dēdū rōnez de ipso tē. Apo. x.
dt Job. qz vidit angelū stantē
sup mare 7 sp terrā: q leuante
manū suā ad celū et iurauit p
viuētē in secula seculorū. q crea-
uit celū 7 terrā 7 ea q i eis sūt
mare 7 ea q in eo sūt. qz tpus
iaz ampli⁹ nō erit Glo. ma. qz
būi immortales et impassibiles
efficiēt. Scz ecōtta d mal⁹ feri-
ptū ē ps. lxxx. Erit tpus eoz
in secula. Albertus sup Apo.
ibide dt. Tēpus duobz modis
accipit Vno mō. put est mēsu-
ra motus pmi mobitis. sic nō
erit tps post diē nouissimū. qz
stabit firmamentū. sol luna et

Folium

.lxiiij.

cetera sidera Abacu. iij. Sol
et luna steterunt in habitacu-
lis suis. i. locis vbi creata fue-
runt in picipio. Alio mō dē
tps pnt est mora mor⁹ rerum
mutabiliū. et sic erit tps eter-
nū. q ad malos in inferno. qz
trāsibūt ab aquis niniū ad ca-
lorem niniū. vt dē Job. xliij.
Alio mō sic exponit. Tps am-
plius nō erit. s. gratie et merē
di post mortē hoīs: sed recipi-
endi pcut in vita sua meruit.
Ido Aplūs. ij. corin. vj. dicit
Ecce nūc tēp⁹ acceptabile. ec-
ce nūc dies salutis. Ad dicit
cras aut post cras. f nūc Glo.
ibide. in q vobis. i. mortalita-
tib⁹ salubris medicla infundit.
Et dñs in euan. Job. xij. Am-
bulate dñz lucē hētis. vt tene-
bre vos nō pprehendāt. Eius-
dez. ix. Vt nox qñ nemo pōt
opari. Ideo hortat nos. Isa.
lv. dicens Querite dñm dñ in-
neniri pōt: inuocate eum dñz
ppe est. Derelinquat impi⁹ vi-
am suā: 7 vir iniquus cogita-
tiones suas: 7 reuertat ad dñm
7 miserebit ei⁹. 7 ad deū nī m-
qm mult⁹ est ad ignoscendūz.
Querite dñm glo. interli. fide
opere. simplicitate. l veritate
dñz loc⁹ pnie est. in futuro vi-
debit: sed nō inueniet. dñ ppe
est. Glo. ma. ne vestr⁹ vicijs re-

cedat q appropinquat appropin-
quantibus sibi. filio reuerteri
letus occurrit. Vt ergo eis q
illud tps gratie perdūt. Ecce
nūc tps acceptabile ait aplūs
Diligēter ergo custodite tps.
ne inutilitē trāseat. Primo qā
breue ē. Job. xliij. Breues die-
cs hoīs sūt. numerus mensum
ei⁹ apud te est. pstitisti termi-
nos eius tē. Et neputes te mē-
tos hēre dies temporis. Audē
qd Aresto. dt. iij. phis. Nihil
habemus de tpe nisi nūc pns.
pm abijt irrenocabile. futurū
nō dñz est. quis neuit finē suū.
Scōo labile ē. velis nol⁹ trā-
sit 7 te ad mortē ducit. Job.
ix. Dies mei velociores curso-
re transierūt. Cursor tñ aliqñ
pauzat. tpus aut tuum nunqz.
qūto magis cresciū tanto ma-
gis decresciū: 7 ad finē appro-
pinqz. Tercio nobile est. nā i
breui tpe vitā eternā poteris
apprehendere. Q si diabol⁹ aut
dānari vnicā diē haberet gra-
tie: qñtā faceret priaz. nihil ē
qd tñ eos remordet qñtūz a-
missio tps. Ideo qd cūqz po-
terit man⁹ tua istant opare. qz
nec tps tē. ccē. ix. Quarto ir-
renocabile ē tps. qd trāsit: nū-
qz reuertit. 7 in tōnez nos red-
dere opiet qñter ipm psumpsi-
mus. ¶ Tempus obseruatur
l iij

De Ep̄is perditione.

propter quatuor. Pr̄o q̄ dāz
bñt sp̄ale tpus qñ melius va
leat sanari d̄ infirmitate. Ra
tio q̄ si trāseūt illō tps: sciūt
q̄ vix aut nūq̄ sanari valeāt
Sp̄ualiter. sic facere debz hō
pctō. quia si tardauerit diem
pñtē vite sue: 7 puenit vsq̄
ad mortē aut diē mortis: rarissi
me aut nūq̄ p̄t sanari de sua i
firmitate. s. p̄cti: s. cadit i mor
tem. Eccl̄. xxiij. Ante iudiciū
p̄ para iusticiā. añ quā loquar
disce. añ languorē adhibe me
dicinā. ante iudiciū interroga
te ip̄m 7 in sp̄ectu dei inueni
es ppiciatōez. Quatuor mor
dis exponit hoc sbuz. Primo
sic añ iudiciū. i. anteq̄ officiū
iudicādi alios accipias: para
iusticiā tibi. i. sup̄iori obediē
do q̄ q̄ nō nouit esse discipu
lus: nescit ēē magister. et q̄ nō
nouit subesse: nescit p̄esse. Se
cundo sic Ante iudiciū para
iusticiā. i. tu qui officialis es
aut plar̄ antequā tu iudices
quēq̄: para iusticiā teip̄m di
sciplinādo. 7 corā deo inueni
es ppiciatōē. iij. q. vij. Judi
cet ille de errore alterius q̄ nō
facit q̄ in alio dānat. Tertio sic
Ante iudiciū. i. anteq̄ veniat
iudiciū mortis tue para iusti
ciaz vt p̄ te respōdeat in iudi
cio. Quarto sic. Ante iudiciū

extremū fac iusticiā tecū: vt
inuentas misericordiaz. in die
iudicij apud deū. Sc̄do tps
obseruat qñ est magis pacifi
cum. Videm̄ cū cuz aliquis
paup̄ 7 subditus potētem aut
diuites aliqñ offendit: querit
tps sp̄ale: q̄ cū magis dispo
situm ad placandū inueniat
Sp̄itualit̄. sic facere debet
hō pctō. licet deus sp̄ sit para
tus p̄cere 7 misereri tñ modo
magis p̄nuat̄ q̄ in futuro. qz
nūc tpus est miserendi ait pp
beta. postea aut veniet tps pu
niēdi. Idō ait op̄lis. q̄. corin.
vj. Ecce nunc tps acceptabi
le ecce nūc dies salutis nō de
cras 7c. Tertio obseruat tps
qñ melius est lucratiū. vt sa
ciūt mercatores. cuz cū ē tps
obscurū 7 frigidū: pluuiosus:
luto sus solēt dicere nō est tps
aliqd̄ faciēdi. ideo qz tūc ho
mines nō veniūt ad forū ad
emēdū s. qñ ē tps clarū 7 se
renus tūc 7c. Sp̄ualiter. tps
pcti est tps obscurū qz tūc hō
nō cognoscit summū bonū s̄
delectatōē i malo. tūc em̄ fri
gidū est in dilectōe dei: luto s̄
in pctis. Cōp̄tuerūt iuncta
ilitercōb̄ ius ait pp̄beta. i.
pctis. tunc nihil pōt op̄ari qd̄
merito est. Quarto obserua
tur tps qñ ē magis fructifica

folium

.Iriiij.

tiū. sic solent facere agricole
Stult̄ cū essz q̄ iā seminare
vellet qñ colligēdū et metēdū
esset. aut in h̄eme tpe nuius.
Sp̄ualiter debz hō laborare
in vinea dñi qñ tps fructib̄ sū
est. scz i pñti vita gratiē. et nō
expectare vsq̄ ad mortē qñ iā
fructū sui laboris recipere de
bet. ad Gal. vj. Dum tps ha
bemus opemur bonū. tpe cū
suo meremur: non deficietis.
Eccl̄. iij. Fili mi obserua tem
pus 7 deuota a malo.

De ve

habitātib̄ in ter
ra Apo. viij. De
cimo octauo pōt
exponi triplex ve de triplici pi
culo pñtis vite. s. vite breuita
tē. saluandoz difficultatē. ele
ctorū paucitatē. Ve q̄ ppter
vite breuitatē morti ap̄opin
quantē. Ve ppter saluandoz
difficultatē peccatorib̄ minis
tantē. Ve ppter electoz pau
citatē dānādos augmētū añ.

De ppter vite

breuitate morti ap̄opinquantē.
Hiero. ait (vt refert Euse
bius in libello de morte 7 mu
raculis sc̄ti hieronymi) Q vi
ta mūdū: nō vita: sed mors. vi
ta fallax. opusta tristit̄is. imo

becillis 7 vmbatica. vita mē
dar nunc flores 7 statim are
scis. vita priuans. vita iners.
vita fragilis. vita momenta
nea 7 caduca. qui quanto ma
gis crescis. tanto magis decre
scis. cuz plus pcedis plus ad
mortē properas. O vita ple
na laqueis. quot in mūdo illa
queas. quot p te iaz sustinēt
tormēta infernalīa. q̄ beatus
qui tuas agnoscit fallacias q̄
beatior q̄ de tuis nō curat blā
dijs vauis. quā beatissimus
qui te bene p̄nat̄ est. melio
rez negociatio eius auro 7 ar
gento: p̄mi et purissimi fruct
ci. hec ille. Job. xiiij. Homo
natus de muliere breui viuēs
tempore: repletur multis mi
serijs. Homo in fetore peccati
cōcipitur. in dolore et misera
biliter parturit. cum labore
et angustia viuit. cuz timore 7
tremore morit̄. Nec est homo
qui viuit et nō sentiat mortē.
oēs enim morimur. 7 velut aq̄
dilabimur in terram. Bernb.
in sermone. Quid in reb̄ bñ
manis certius morte. quid in
certius bo: a mortis inuenit̄.
Non miseref mors inopiam:
nē reueret diuitias. nō sapie.
nō morib̄. nō erat parci: ni
si q̄ senib̄ mors ē ianuis. iud
uēmb̄ in insidijs. Idō Eccl̄.

v. Ne dixeris. (ait sapiēs) est
mibi sufficiens vita. Nihil em̄
pderit i tpe vindicte. Tota vi
ta hoīs respectu eternitatē: q̄
si nihil est. quāto diutius uiuit
hō plura penitenda incurrit.
Job. xxi. Tenent tympanū et
cytharam. gaudent ad sonitū
organū: ducūt i bonis dies su
os. et in puncto ad inferna de
scendūt. Glo. Tps eorū totū
respectu eternitatē vix punctus
estimaf. Ideo vbicūq; legit
i scriptura de vita homīs: cō
muniter reb⁹ cito transeuntis
bus conpat seu assimilat. Pri
mo cōpat berbe. vñ in ps.
89. Nāe sicut herba trāseat.
mane floreat et trāseat: vespere
decidat induret et areseat.
Glo. Bis dicit mae. primū fecit
etate puerilez qñ oritur. scdm
iuuenilez qñ floret. vespere. i.
senectute decidit et arefcit. qz
per mortem cōsumit. hec glo.
Secdo. comparat nubi. Job.
vii. Sicut nubes per trāsit et
psumit. sic qui descendit ad in
feros. Sicut nubes de inferio
rib⁹ eleuata calore: ad supe
riora volat et agitat ad tpus
et iterum resoluit et in terram
descēdit. Ita sunt homines i
vita pñi. nāz de terra eleuā
tur ad dignitates. agitantur.
fatigantur. tandem de digni

tate concidunt et iterū inter
rā de qua ⁊ assumpti erant res
uertunt matrē oīm ⁊c. Tertio
comparatur hospiti. Seneca
de remedijs. Sapiens ex hac
vita decedit tanq; ex hospitio
non vt ex domo pñia. natura
em̄ dedit nobis hanc vitā tā
q; diuersorū inhabitare. Flo
ta quō ania est i exilio. Quar
to ppatur rozi. Dee. vi. Vita
nostra quasi nubes matutina
⁊ quasi ros mane pertransies
Aresto. ij. metheo. dicit q; p ma
nentia rozis non est nisi vnus
diei. quia statim a sole psu
mitur. Quinto comparat curso
ri Job. ix. Dies mei velocio
res cursoze transierunt et non
viderunt bonū. Si ergo tam
breuis ⁊ misera ē. quid restat
nisi mors certa. Vt ergo pro
pter vite breuitatem.

Ne ppter ^{saluādo} ^{rum diffi}
cultatem peccatoribus minis
tantem. Hiero. vt refert euse
bius Quid imbecilis? hac mi
sera vita: qua tot circūdamur
dolorum et passionū agmini
bus: vt nulla hora pene sit q
viuens hō quicūq; a dolore
immunis sit. Si diues. vndi
q; angustiat timore: ne quod
possidet amittat. Si pauper.
nūquāz quiescit: vt inueniat.

Si bonus. hui⁹ mūdi timet
piculū: ne nauis mortalitatis
corpus in huius mūdi pelago
naufraget non mediocriter pti
mescit. Idcirco null⁹ ser⁹: nul
la etas vel cōditio dolorū tā
sit expea: quosq; in hac mi
sera mact vita. Deu quot na
uigantiū per hoc mare magnū
et spaciofū: in quo tot sunt ge
nera inimicorū secūdiū cuiusli
bet viriū quātitate colluctan
tia: vbi post multā nauigadi
felicitate: post multas victori
as: iam credentes finē accipe
re portarū aliqua suggestiōe
diabolica in hac hora ad laq
num peditigis puererūt. Deu
quot i hac vita recōmēdatis
vnico pti cōsensu diuina mors
imminet ⁊ ruina. Idcirco fra
tres dū vltis tuncatis. Nec
biero. Dñs ait. Bar. vii. Ar
ta est via q; ducit ad vitam.

Querit ^{saluāti} ^{xpi} ^{plures}
anorum q; dānat. Dñm. mul
to plures dānant inter xpia
nos q; saluant. Et hoc pbat
tribus rōnib⁹. quatuor causis. ⁊
quinq; auctoritatibus. Bñs
tho. in glo. pñi. Bar. xxi. et
parto. j. q. lxxij. ar. i effectū po
nit tres rōnes. ¶ Priō rōne
culpe. qz maluz culpe in hoī
bus ex h cōtingit q; hoīes se

quātur bona sensibilia: q; ipis
sunt nota. et relinquunt bona
rōnis: q; paucis sūt nota. Lū
em̄ homo inclinatur ab bonū
tēporale: relinques bonū eter
nū: peccat mortaliter. S; vt
in plurimū h faciunt. ergo ⁊c.
Secdo rōne stulticie. sic. Imo
mergere sensū reb⁹ terrenis ex
quo redditur in ept⁹ ad diu
na: est pñi stulticie. S; hoc
in pluribus hoīb⁹ inuenitur.
ergo plures dānant. vñ Ecce
a. Stultoz infinit⁹ est nume
rus. Illud Raynerus duob⁹
modis exponit. Primo infini
tū est incognitū. iij. pbisicorū
Sic incognitū est q; sint stulti
aut sapientes: saluandi aut dā
nandi. Secdo sic. infinitum in
cōparabiliter excedit finitū. qz
finitū ad infinitū nulla est pō
portio fm aristoti. ergo multo
plures sunt stulti q; sapientes.
plures damnandi q; saluādi.
Ideo dicit. iij. Esdre. ix. Sicut
fluct⁹ excedit guttā: sic nūer⁹
dānandorū excedit nūerū sal
uandorū. Legitur in fasciculo
tēporū de quodāz beremita. q
rogauit dñm vt sibi oñdere di
gnaretur in qnto numero aie
descēderet ad infernū. Et vi
dit eas ruerē tāq; niuez dēssimā
p die. ad purgatoriuū tāq;
niuez rarissimā. ad celū em̄ tres

Tertio rōne vie. p viam arā
difficili⁹ et rari⁹ ad terminū p
uenit q̄ viā latā et spaciōsam.
sed eundi ad infernū est viā
multū lata et spaciōsa. in ce-
lum vero arā. ergo mltō plu-
res dānant. Greg. sup ezech.
Quāuis caritas sit lata. p an-
gustā tñ et ardua hoīes ducit
a terra. Sati em angustū est
oīa p̄mittere: vnū solū dili-
gere: p̄spera nō amare: ad ner-
sa nō timere. facile tñ ē p̄pter
p̄m q̄ p̄secutiōez his q̄ xpm se-
quūtur. ¶ Be. tho. in 1. Pul-
ti sūt vocati: pauci vero electi
dē q̄ quatuor sūt cause gñales
q̄re multū dānant: et pauci sal-
uentur. Prima p̄pter locum in
q̄ sum⁹. scz in mōdo. Arest. iij.
p̄bisi. dē q̄ loc⁹ est p̄seruatiū⁹
locati. idō q̄dū res est i loco
p̄prio: rādiū seruāt in esse. sed
extra locū suū cito corrumpit
vtz depiscibus extra aquā. d
rosis extra trūcū. de religioso
extra ordinē. Lū ergo deus sit
loc⁹ noster: q̄dū extra ipm su-
m⁹: malū dōinā i nobis: et cor-
ruptiōi p̄xiū sum⁹. Ideo ait
dñs ad suos discipulos Job.
xv. Dācte in me: et ego i vo-
bis. Sc̄ palines non p̄ ferre
fructū a semetipso: nisi māse-
rit i vite: sic nec vos nisi in me
māseritis. Sine em me nihil

potest facere. Si q̄s i me nō
māserit mittet foras et arefcet
et colliget eū et in ignē mittet.
¶ Aut de⁹ sit noster locus p
p̄ri⁹: p̄z et nālī desiderio pue-
nit. Si ad ipm: sic lapidis ē ve-
niēdi ad cetrū. Idō aug. ait.
Fecistis nos dñe ad te. et in q̄e
tū ē cor nrm donec redescat i
te. Scdo p̄pter corp⁹ qd por-
tam⁹. Dicūt nāles q̄ illa i fir-
mitas cū q̄ hō nascit est i cura-
bilita fm vīa nature. vt cecus
natus ē. Sic hō ab origine
p̄trahit infirmitatē. i. malū so-
mitē sine p̄cupiscentiā carna-
lez. Ideo ait ap̄lus ad ro. vij.
Scio q̄ nō bitat i me: B est:
in carne mea bonū. Nā velle
mibi adiacet p̄ficere aut nō i-
uenio. Nec infirmitas sp̄ ma-
net i hoīe. Sic arbor corrup-
ta hñs radices: p̄munit ma-
los fert fructus. sic hō ē. non
tñ p̄ q̄ ieliat ad malū cogit
libertas arbitrii. Tertio p̄pter
societatē. vbi em aliq̄ a pueris
cia p̄nutriunt: p̄munit se dili-
gūt. Lū ergo aia et corp⁹ si-
mul p̄nutriunt et viuāt. mar-
tyr est i eis viculū dilectiōis: i
tñ q̄ cū nūq̄ velle ab inice
separi. Lū sc̄o sc̄us eria (ait
p̄p̄ba regalis) et cū p̄ueto p̄-
uerteris. Idō p̄p̄ h cōso: tñ
q̄ p̄ sp̄ ieliat aiaz ad malū. et

frequenter amore carnis supata
p̄sent i malū. sic p̄tingit eis vt
duobz socijs q̄ vn⁹ erat sap
ens: et alter stult⁹: q̄ p viā p̄ ge-
tes. stult⁹ voluit ire p viā pla-
nā et merhodū: s3 min⁹ securā.
Al⁹ aut p viā laboriosā: s3 se-
curā. Et dñ sapiēs affectiz stul-
to: capti mittunt i carcerē. Et
dñ sapiēs diceret stulto. p te i
curram⁹. B malū: q̄ noluit mi-
bi cōsēire. Rñ stultus. p̄pter
te paup̄: q̄a mibi cōsēire
nō debuisti: cū me stultū sciui-
sti. Lū aut p̄nt aī essent regi-
tud. ci. data ē snia vt abo mo-
rerent. qz sapiēs stulto assēsit
et qz stult⁹ sapiēti nō credidit
Sic rex regū dānabit corp⁹
stultū: et aiaz sapiētē. Quarto
p̄pter obieciū. nā sensus cor-
pore⁹ māifesta bz sua obiecta
in q̄b⁹ delectat. Illa vero in
q̄b⁹ delectat aia i mōdo: nō sūt
eis obiecta: s3 occulta. in fide
et ipe tñ p̄prehēdit ea. idō se-
pi⁹ viciū amore p̄ntū: illecta
p̄fessus corporeos et reliquos p̄-
pria obiecta. Viere. ix. Audi
te mulieres s̄bz dñi assumāt
aures vestre s̄mone oris eius.
docete filias vestras lamēiūz
quia ascēdit mors p fenestras
i. sensus exteriores q̄ suū hñt
p̄is obieciū. S3 noli o hō s̄b
lis sēq̄ inclinationē corpis tui

corp⁹ in sua est patria. aia ve-
ro peregrina. Bern. ponit ex
emplū pulchrū. Si esset fili⁹
alicui⁹ magni regis in exilio.
et paup̄ qdā sustetare eū in his
laboribz qd p̄tas diceret eū
veniret in patriā de illo q̄ eū
sustēdasset. Nōne diceret O
pater cū pegrinus esset in ter-
ra aliā: paup̄ quidā me sustē-
tauit durissime laborando: vt
me nutreret: rogo: redde ei hāc
gras: vt mecū hñc bonorē in
regno meo. Filius regis ē aia
ad imaginē dei facta. pauper
corp⁹ terrenū: i terra requiescit
ē. ¶ Quāto itaq̄ p̄bo diffi-
cultatē saluadorū: et multatū-
dinē dānandorū. Matb. vij.
Arta est via q̄ ducit ad vitā.
et adeo arta: vt nō nisi vnus
rei amorē et occupationem
admittit. i. dei soli⁹: alia om-
nia abicere: saltē corde: op̄et
ait dñs. Nisi q̄s renūciaue-
rit omibz q̄ possidet nō potest
me esse discipul⁹. Facili⁹ est
camelūz p foramē acus tran-
sire quam dimitte (aut in pec-
catis assuetum) in regnū celo-
rum. Matb. septimo. Non
omnis q̄ dicit mibi dñe domi-
ne intrabit in regnū celorū
sed qui facit voluntatē patris
mei. Sed pauci sunt tales q̄
ea q̄ dicit ore: implent opere.

De Electorum paucitate.

Tales (fm biero) nō sūt xpīa
ni: sed antippi. q̄ p̄stēt se nos
se deū: facti aut negāt. Mat.
xx. Voca operarios. Non dē
ociātes: nō dē bene docētes:
sed oparios in vineaz dñi. vi.
deat vnusquisq̄ in cui⁹ vinea
opef. Luce. ix. Si quis vult
venire p̄ me: abneget semet
ipm: et tollat crucez suā: et seq̄
tur me. S; pauci sunt tales.
Mat. xxiiij. Qui p̄ se uera
uerit vsq̄ in finem: hic saluus
erit. Nō dē. q̄ bene icipit: aut
q̄ bene uiuit. s; q̄ pseuerauerit:
Sed pauci sunt tales. S; pauci
scī q̄ saluant ergo tē.

De ppter elec-
toz paucitate: dānādos angō
mētante. Mat. xxij. Multi
sunt vocati: pauci vero electi.
Brego. sup eadez vba dē. Ad
fidē em plures veniūt: ad cele
ste aut regnū pauci pducunt.
Pleriq̄ duz vocibz sequūtur:
moubo fugiūt. De his dē bier
ro vt referi Eusebi⁹. Nō sum
cie soluz xpīanū nomē. Xpīan⁹
si es: imitare xpm. frustra xpī
anū bz nomē q̄ diabolū sequit.
quāto xpīan⁹ omīo nō ē: s; an
tipps. Iuxta illd. j. Job.
q̄ Aud istis qz antipps venit.
nunc autē antippi multi sunt.
Uis regnare cu⁹ xpo tē. vide

s. De malis xpīanis. Greg. i
ome. dñice. xx. sup illd. Multi
sunt vacati. dē Quousq̄ h
viuimus necesse est vt p̄mixti
vtrā p̄ntis se: vli agam⁹. tunc
aut discernimur cu⁹ ibi puen
mus. Boni em soli nusquā st
nisi i celo. mali nusquā soli nō
si in inferno. Hec aut vīta: q̄
inter celū et infernū sita est: si
cut i medio subsistit: ita vtra
rumq̄ p̄miz ciues cōmuniter
recipit: quos tñ sancta ecclia
et nūc indiscrete suscipit et post
modū in egressione discernit.
Si igit boni estis: q̄diu i hac
vīta subsistit: egra nimē tol
lerate malos. Abel esse rēnu
quez malicia cayn nō exerceat.
duos filios habuit p̄m⁹ hō
vn⁹ hoz elect⁹: alter reprobo
fuit. Tres noe filios archa po
tinuit. s; ex his duo electi: vn⁹
reprobo fuit. Duos abrahā fi
leos habuit. s; vn⁹ elect⁹: al
ter reprobo. Duos filios ysaac ha
buit: sed vn⁹ elect⁹: alter repro
bus. Duodecim filios habuit
Jacob: s; vn⁹ ex his p̄ inocen
tiā est vendit⁹. alij vō p̄ mali
ciā venditores fratris fuerūt
Duodecim apli sunt electi: sed
vnus his admittit⁹ est qui p̄ba
ret: vndecim q̄ p̄barent. Sep
tem sunt diaconi ab apostolis
ordinati. sed sex in fide recta p̄

Folium

.lxvii.

pmanētibz: vn⁹ extitit auctor
erroris. In hac ergo ecclesia
nec mali sine bonis esse nec boni
sine malis p̄nt. Terrere vos
tam nō debet q̄ in ecclia mul
ti mali et pauci sunt boni. quia
dñs ait. Multi st̄ vocati: pauci
vero electi. Tremēdū ē fra
tres km̄ qd̄ audiuim⁹. Ecce
iā nō oēs vocati p̄ fidē: ad ce
lestis regni nuptias venim⁹.
incarnatōis ei⁹ mysteriū et cre
demus et fatemur dñm. verbi
epulas sumim⁹: sed in futur o
die iudiciū cū rex iuratur⁹ ē: qz
vocati sum⁹ nouim⁹: si electi
sum⁹ nescim⁹. Tāto ergo vnus
quisq̄ se in dūilitate depmat:
q̄nto si sit elect⁹ ignorāt. Vñ
dē in canone De illis. xxiiij. q.
iij. q̄ nō solū illi q̄ manifeste ex
cōmunicant: sed etiā illi q̄ ficto
corde immiscēt se ouibz xpi et
separati sunt p̄ malā vitā ab ec
clia dei. Nā vniciū p̄ctm mor
tale cōmissum: hoiez ipso facto
excōmunicat: et bonis gratie p̄
uat. vt dē i canōe. Audi deu
q̄. xj. q. iij. S; pauci st̄ absq̄
p̄ctō mortali. ergo pauci sunt
electi. De ergo his qui sunt in
terra: ppter electoz paucitas
tes. Hugo primus postillator
ordinis p̄dicatorū sup Lucā.
xvij. vbi dñs ait. Nōne decez
mūdati sunt: et nouē vbi sunt

dē. q̄ int credētes vix decim⁹
saluabit. vbi vn⁹ saluat: nouē
dānant. Et nō solū int credē
tes: sed etiā inter hos q̄ vitā
ducūt p̄niale. Vñ dē Job. xl.
Absorbebit vebemoth flumiz
us: alias. mare et nō mirabit
habz fiduciā q̄ iordan⁹ ifluat
in os eius. Quid p̄ mare nisi
multitudinē nō credentiū intel
ligere debem⁹: vt gēntes iudei
beretici. Quid p̄ iordanē nisi
eos q̄ fonte baptisimat⁹ renati
st̄ p̄rios oēs absorbit: et ses
cūdos sinit: ymmo multos do
forat. licet oēs sinit. Vel mare
laycos. p̄ iordanē religio sos i
tellige: Viraris fore q̄ h legi
aut audis. Audi adhuc. et scri
pturā scrutare: et dur⁹ repies
Ita legim⁹ dñz dixisse p̄ moy
sen n̄ieri. xiiij. Ann⁹ p̄ die cō
putabit iuxta numex. xl. dicx.
quibz p̄sidera st̄ terrā. xl. ann⁹
recipiet⁹ iniquitates vras: et sci
entis vltiōez meā. qm̄ sic locu
tus suz: ita faciā omī multitu
dine hunc pessime q̄ surrexerit
aduersus me. Vbi dē Digeo
nes. et glo. ordi. Tico h myo
steriū discutere q̄: scz p̄ die an
nū recipiet⁹. Vido em q̄ in h
p̄p̄hēdit p̄ctōz et penaz dis
positio. Si eniz cuiq̄ p̄ctō
ann⁹ ad penā p̄ vñ diei p̄ctō
et fm ratiōez dierū q̄b⁹ peccat

*Abel et tunc q̄ malus cap
us p̄uenit*

De electorū paucitate.

totide annorū numerus in sup-
plicis cōsumitur. Vtercor ne
forte nobis qui quotidie. pec-
cam⁹ nec ipa forte secula aut
etiā secula seculorū sufficere
possint ad penas luēdas eo q
pplius iste p. xl. dierū delicto.
xl. annis cruciat i deserto nec
terrā scām introire permittit
similitudo futuri iudiciū videt
ōndi vbi pctorū ratio discutiē
da est vbi ergo aliqua bonorū
operū recompensatio vel eorū
q i vita sua quisque recipit si-
cut de lazaro de hoc null⁹ ad i-
tegrū nouit nisi filius cui pa-
ter omne iudiciū tradidit. Flo-
ra sexcenta milia egressi sunt de
egypto et solū duo intrauerūt
terrā pmissionis scz Caleph ⁊
Josue. Sunt multi q sibi blā-
diunt de penitētia vt securi⁹
peccent. qui aut quid pnia sit
nesciunt ⁊ quāra p vnico pctorū
aut vt stult⁹ (quorū infinit⁹ est
numerus) nō aduertūt. Dicit
etiam in Lāde. Hoc ipsum.
xxiiij. q. ij. Et i. s. sequēti. Et
in canōe. Si q. l. d. q. p vnico
pctorū mortali bō obligat ad
pniam. vij. annorū hic in pnti-
vita Si aut cōtrit⁹ distulerit
pniam in aliud seculū annus
pro die computabit. Si dili-
genter calculamus vn⁹ ann⁹
continet. 364. dies. Septez

anni. 2548. dies. Qui g cont-
trit⁹ de vnico commissio moro-
tali pctorū distulerit satisfactio-
nez in aliud seculū. 2548. pe-
nit⁹bit annos. Si aut ptrit⁹
nō fuerit ex puro corde et non
nisi timore pene nō tot annis
sz in eternū cruciabit p vnico
mortali crimine. Annus p die
cōputabit aut dñs. Similitu-
do est futuri iudiciū dicit Ori-
genes. in glo. Quid de illis q
multa hnt mortalia pctorū ⁊ nō
solū non penitent sed de die in
die pctorū accumulāt: dñm sit i g
noro. videant ipi. Benignus ē
dñs ait hiero. immo benigni-
or q credat. ⁊ vniciq pccat ad
se redeunt vt cōdecet. nonne
benignissim⁹ qui tot ⁊ tantas
tollerat iniurias a pctoribus
dans eis tpio spaciū vt emen-
dent. Sed hoc noueris sicut
benignus est in tollerādo ita
iust⁹ est in puniēdo Itē ibide
Sed forte qd itez dicit q vīr
qui toto tpe q fuit male fecit
in mortis articulo accepta pnia
a dō veniā obtinebit. Neū q
vana suspitio ⁊ falsa medita-
tio vix de centū milibus hoim
quorū mala semp vita fuit: me-
retur habere a deo vn⁹ indul-
gentiā. Certe pcludā. Qui dū
sanus est ⁊ iuuenis deū offe-
dere nō formidat. in morte nō

Folium

.lxvij.

merebit diuinā habere indul-
gentiā: hoc teneo. hoc vix pu-
to. B multiplici expientia dī-
dici q ei nō bonus ē finis cui
sp mala vita fuit. Preciosa.
(ait ppha. in conspectu dñi
mors scōp. Mors aut pctorū
rū pessima. qz nulli dubiū qn
tales in corpe ⁊ antia eternali-
ter moriūt. nec finē vnq mor-
tis obtinebunt Desiderabunt
mortez (ait scriptura) ⁊ fugiet
ab eis qz desiderū pctorū pi-
bit. Et ne mireris scām hiero.
tā ardua loqui. quia ait ppha.
Isa. lxx. siue pultimo. Puer
centū annorū moriet. s. eterna
morte. Qui semp puerit vi-
xit nec aliqñ pccis viriliter res-
stitit ⁊c. Dubitant forte aliqui
de hoc q dixim⁹ aniaz tot mi-
lia annorū purgari. similiter d
paucitate saluandorū. Pro cu-
ius probatione nota duo ex-
empla. Legit de qdaz scō ho-
mine q cū multis annis lacuis-
set in graui infirmitate. appa-
ruit ei angel⁹ dñi dicens. Op-
tio tibi dat a deo. aut ad huc
duos annos sustine hāc infir-
mitatē. aut duob⁹ diebus sta-
bis in purgatorio. Qui elegit
duos dies manere in purgato-
rio et sic defunc⁹ ab angelo i
purgatoriū duc⁹ est Cui aut
modicū tps ibi fuisset puta-

bat se vltra centū annos ibi fu-
isse. ⁊ a deo oblitū. Tūc ange-
lus apparuit ei querens quō-
mō se haberet. Qui respōdit.
Quis es tu? Cui ille? Angel⁹
dei inquit sum q te huc duxit.
At ille. non es angelus dei qz
ipsi nō mentiunt. tu aut dice-
bas me tantū p duos dies h
mansurū et ecce plus q centū
annis hic absq solatiōe steti.
Cui angel⁹ ait. Certe tibi di-
co q nondū ad integrā horaz
h fuisti. Tunc ille. Obsecro te
reduc me ad corp⁹. ⁊ qdū dō
placuerit infirmitatē sustine-
bo tantū vt hinc exeat Et sic
ab angelo reduct⁹ ē. Et qm
nō tanto tempore stabit mun-
dus tū tps in manu dei est et
illud in purgatorio extendere
p. Legitur in Croniis q
anno dñi. ij 54. tpe Alexan-
dri pape tertij visio horrenda
facta est episcopo Lingonensi
a quodaz lam defuncto q apo-
paruit episcopo ⁊ ait. Scias
q illo die quo defunctus est
Bernhardus defuncti sunt in
diuersis mūdi partibus. xxx.
milia hoim ex quibus omni-
bus duz districte iudicarent.
sol⁹ Bernhard⁹ ⁊ ego ingressi
sumus celum. tres aliq impur
gatorūz aliq omnes perpetuis
inferni flāmis deputati sunt.

De exitio mortis.

Eveve

habitantibus in
terra apoca. viij.

Decio nono pōt
exponi triplex ve de trib⁹ no
uissimis. s. morte iudicio futu
ro et eterno supplicio. Ergo
ve ppter mortis exitiū q̄ nihil
miserabili⁹. Ve ppter futurū
iudiciū: quo nihil horribili⁹.
Ve propter eternū supplicio
um: quo nihil intollerabili⁹.

Ve ppter mor

tiū exitiū. quo nihil miserabi
li⁹. Eccl. xli. O mors q̄ ama
ra est memoria tua homini inu
sto et paces habenti in substā
tijs suis: em⁹ vie directe sunt
in omib⁹: et adhuc valēt ca
pe cibū. S; velis nolis mori
eris. hac conuentione intrasti
(ait Seneca) ut exires. Eccl.
v. Fili mi ne tardes conuer
ti ad dñz. nec differas d̄ die i die
scito qm̄ mors non tardabit.
Aug. i libello d̄ vanita. seculi.
circa pncipiū d̄. Cōsiderate
sepulchra eorū qui aī pauca
tpa vobiscū erāt. quid sunt et
qd̄ fuerūt. vel qd̄ eis diuinit:
qd̄ cupiditas seclī pñit. Ecce
nihil ex eis nisi cineres soli re
māserūt. qui si loqui vera pos
sent h̄ vobis diceret. Ve quid

infelices tū p̄ transate seculi
discuntis. ut qd̄ vos vitijs et
criminib⁹ repleti. p̄siderate of
sa nra: et sic vobis horreat cu
piditas et miseria v̄sa. qd̄ vos
estes nos sum⁹. quod nos su
mus vos eritis. Nec p̄siderā
tes expauescite. diē mortis aī.
oculos semp̄ pōite. ad emēda
tionez q̄rū potestis festinare.
noli te negligere q̄ vos plus
dñs peccantes sustinet. q̄ qn
to diutius expectat ve emēde
tis: tanto graui⁹ iudicabit si
neglexeris. Si forte putas fi
nis mundi tardius veniet vel
suū vnusquisq̄ cōsideret si
nem. ecce vñz liber er et locū
diffine moratur t̄d in mūdo.
multaq̄ in lōga tempa dispo
nit: repente rapitur in morte.
Hec august. Ducunt in horis
dies suos (ait Job. xxi.) et in
puncto ad inferna descendunt
S; cōsiderare cōuenit (dicit
Aug de vita christiana) tādū
vñz quēq̄ dei patientia suste
tare: q̄dū peccatorum suorū
terminū nondum cōpleuerit.
quo cōsummato eū illico per
cuti. nec illi vllam veniam iam
reseruari. Patet ex hac scrip
tura. ait doctm⁹ ad ababaz.
Elamor zodomozi et gomoz
reorū complet⁹ est: et peccata
eorūz reberment cōpleta sunt

folium

.lxix.

De amoreis vero dicit q̄ per
multos annos deleri sunt post
supradictas ciuitates. Flodū
cōpleta sunt p̄cā amor reorū
v̄s ad huc. Ido dicit eccl. v.
Fili mi ne dixeris sufficiens est
mibi t̄p̄a. vita em̄ nihil pderit
in t̄p̄e vindicte et obducēdis.
Nec dixeris peccavi et quid mi
hi accidit triste. altissimus em̄
paciēs est De p̄pitiatiōe pec
catorū tuorū noli esse sine metu
neq̄ ad d̄cas p̄cā sup̄ p̄cā.
et dicas. misericōdia dei magna ē.
multiplicatū p̄cōrū meorū mise
rebit. Misericōdia em̄ et ira cito
ab illo p̄riant. Sap. viij. Un⁹
est introitus v̄s ad vitā et
similis exit⁹. s. q̄ ad mortē cor
pale. nō aut q̄ ad futurā vitā
sicut em̄ dissimilis ē vitā p̄s
ita et futura erit. Beatus tho.
iiij. sen. dis. xxi. ar. iij. Et p̄e.
de tba. ibidē dicit q̄ ania sta
tiz postq̄ separat a corp̄e: aut
vadit ad gloriā: aut ad penā.
Q̄ ad gloriā pbat. be. Grego.
iiij. dialogorū. dices. Anie in
storū mor v̄t hui⁹ carnis clau
stra exeunt: in celestib⁹ sedib⁹
recipiunt. Et pbat illis aucto
ritate dñi dicens. Math. xxiij.
Vbi cū fuerit cor p̄: illuc cō
gregabunt et aquile. q̄ vbi re
demptor noster est cor p̄: illuc
pculdubio cōgregabunt anie

in storū. Ideo aplūs dicit phi
lip. i. Cupio dissolui et esse cū
xpo Vbi Grego. d̄t ni q̄squis
celo xpm̄ esse non dubitat: nec
animā pauli esse in celo negat
Si ad penā. h̄ ē dupliciter. aut
tpale aut eternā. Pena tpall
est pena purgatorij: de qua d̄z
Barb. v. Nō exbis dōec sol
uas vltimū quadratē Hiero.
Nō egredieris de carcere: dō
nec minima p̄cā p̄soluas. Cri
sosto. Nō solū de grauib⁹ pec
catis: sed etiā de verbo ocio
so: quod p̄t signari p̄ quadrā
tem: exigentur a te supplicia.
Apo. xvij. Quantū te glorifi
cavit et in delicijs fuit: tū da
te illi tormentūz Aplūs. i. cor
rin. iij. Si q̄s aut edificat su
pra fundamentū hoc: aurū et
argentū: lapides preciosos
lignū: fenū: stipulam. vnus
quisq̄ opus manifestū erit.
dies em̄ dñi declarabit. quia i
igne reuelabit Et vnusquisq̄
opus quale sit ignis probabit
si cuius opus permanserit qd̄
superedificat: mercedē accipiet
Si cui⁹ op⁹ arserit: detrimē
tūz paciēs. Ipe aut salu⁹ erit
sic tū quasi p̄ ignē. Ambro. in
glo. oz. p̄ hoc aplūs on̄ d̄t illū
salutū futurū: sed penas ignis
passurū. ut p̄ ignēz purgatus
fiat cū perfidi in eternū p̄cās

De Extremo iudicio.

Brego. j. libro dialogo. Quā-
tis h de igne tribulatiōis pos-
sit intelligi: tñ si q̄s de igne su-
ture purgatiōis accipiat: p̄-
santū sollicitē ē q̄ illū p̄ ignē
dicit posse saluari: nō qui sup
h fundamentū ferrū vel es v̄l
plumbū edificat. i. p̄ctā maio-
ra 7 grauiora atq̄ ideo insolu-
bilia. sed qui edificat lignū: sti-
pulam: p̄ctā minima ac leuia:
que ignis facile cōsumit. Si
ad penaz eternam hoc dupli-
citer. aut cum p̄ctō actuali. ta-
lia vadit ad isernū. Luce. xvj:
Mortu⁹ est diues 7 sepult⁹ ē
in inferno. Job. xxi. dī de ma-
lis. Ducūt in bon⁹ dies suas.
in p̄cto ad inferna descendūt.
Ps. 33. Mors p̄ctōis p̄ssu-
ma. Si absq̄ p̄ctō actuali sed
cuz originali tñ: tales vadūt
ad limbū puerorū nō baptis-
torum: qui nō habent penam
sensu sed tantū dān: quod
tamen Crisostom⁹ maximam
dicit penaz. Vt ergo propter
morsis exitum.

De ppter futu-

rū iudiciū quo nihil horribilē.
Job. Apo. xiiij. audiunt ange-
lū volantē p̄ mediū celi: cla-
mantē. Time deum: 7 date
illi honorem. qz venit hora iud-
icii ei⁹. Brego. in omē. sc̄ptā

gesime dī Ecce transiunt oīa
que agitis. 7 ad extremū iud-
iciū sine vlla mōmēti interpo-
sitiōe quotidiē volētes nolē-
tesq̄ p̄peratis. Cur ergo amat
q̄ relinquit. cur illud negligit
quo puenit. Dicit forte. Dudū
de fine mūdi dicūz est 7 futu-
ro iudicio. nē vsq̄ modo v̄it
Aug⁹. in libro de vanita. seclī
circa p̄ncipiū dī. Quāto diuti-
us expectat vt emēdet: tāto
grau⁹ iudicabit. Si forte pu-
tas q̄ finē mūdi tardī⁹ veniet
v̄l suū vnusquisq̄ p̄sider sine
Beat⁹ qui semp illā horā scz
morsis sue habuerit aū ocn
loa 7 festinauerit in ea parat⁹
inueniri. Ex si vult scire cha-
rissimī: cū magno metu mag-
nisq̄ doloribus anīa seperat
a corpore: veniunt angeli a s̄o
sumere eam vt perducant illā
ante tribunal iudiciō: et tunc
illa memorans opera sua ma-
la et p̄uersa q̄ die nocteq̄ ges-
sit extremis. 7 quētiāz su-
gere. iudicias petere dicē. Da
mibi nisi vni⁹ hore spacio
um. Tunc quasi loquētia opa
sua dicent. Tu nos egisti: opa
tua sumus. nō te deseremus.
tecū pergem⁹ ad iudiciū. Hec
augustinus. Qui ē in hoc suo
7 p̄ncipali iudicio bene stabit
nō habet necesse timere iudi-

Folium

.lxx.

ciūz generale. Qui vicerit (ait
Joh. a poca. ij. nō ledet a mor-
te sc̄da. qui vicerit dyabolū
in morte prima scz corpis tñ
nō ledet a morte sc̄da que est
corperis 7 anime qñ sepalant
ambo a deo. Vt ergo. s. in ter-
ra habitantibus nō celo pro-
pter futurum iudiciū.

Dñs noster

ibet⁹
Rus loquens de tempore fu-
turi iudiciū dī Luce. xxi. Erūt
signa in sole. vna 7 stellis. et
in terris pressura gentiūz p̄-
confusione sentius rē.

¶ De tribus rñō largiēte hic
dicemus de his scz que p̄ced-
dēt futurū iudiciū. de his
q̄ fient in futuro iudicio. et de
his q̄ fient post iudiciū ¶ Er-
ca primū dicit domin⁹ vbi s.
Erūt signa in sole: luna 7 stel-
lis. Jobel. pphe. ij. c. loquēs dī
his que p̄cedent futurū iud-
iciū dī. Tanite turba in syō
vlulate in mōte sancto ei⁹ / cō-
turbent omēs habitatores ter-
re quia venit dies dñi / quia
p̄pe est dies tenebrarum 7 cal-
iginis: dies nubis 7 turbinis
¶ An faciez ei⁹ ignis vorans: et
post eū exurgens flāma. Et fa-
cie ei⁹ cruciabitur populi. om-
nes vultus redigent in ollam.
Sequit an. iij. c. Dabo p̄di-

glia in celo 7 in terra. sanguine
7 ignē: 7 vaporē fumi. Sol cō-
uertet in tenebras. et luna in
sanguine: aūq̄ v̄iat dies dñi
magnus 7 horribiles. Juxta
literale sensū dicit doctores
q̄ sol obscurabit p̄ter suū na-
turale cursū: forte idō ne vi-
deat aut ab horrere se oñdat
m̄ltitudine peccatorū i terris.
Sicut in passione xp̄i legitur
factū. Luna cōuertet in sang-
uinē. idō forte. qz p̄pe est dies
aduēt⁹ ei⁹: q̄ vindicare venit
sanguine suū in p̄ctō: ibus. qz
quotiēs hō peccat mortaliter
totiēs xpo suā renouat passio-
nē. i. tñ malū facit xp̄ian⁹ qui
sponte mortaliter peccat ac si
xp̄m venio crucifigeret. vnde
Aplūs ad hebre ait. vj. Rur-
sum crucifigētes in se filiū dei.
Erūt signa in stellis. Apo. vj
Stelle cadent de celo. Tāta-
tūc erit cōmōtio elemētōrū q̄
fere apparebit ac si stelle cade-
rent. Nec hec impossibilia vi-
dent fieri: cū itaq̄ hec om̄ia sig-
na pene facta sint. Nā legit q̄
tēpore Adriani pape p̄m cir-
ca annū dñi. 784. 7 Lōstān-
ni impatoris qñt: Sol obscu-
rat⁹ nō apparuit. xvij. dieb⁹.
Signū ciuē apparuit i vesti-
b⁹ hoīm: 7 sagu⁹ d celo i terrā
fluxit. Jic anno dñi. 824. tpe
m 4

De Extremo iudicio.

Stephani q̄rti 2 Caroli mag
ni impatoris solis et lune ecli
psia fuit ultra solitam nature.
7. vij. dieb⁹ apparuit macula
nigra in sole. Itē anno dēmi
ni. j j o 4. tpe Pascals pape 2
Heinrici impatoris quinti duo
soles apparuerūt in celo. Itē
anno dñi. j 4 3 4. tpe Felcis
pape quinti tres soles visi sūt
in celo. Erunt signa in sole ait
dñs Et luna. Nā legi⁹ in cro
nicis q̄ anno dñi. j o 2 4. tpe
Sergij pape quarti 2 octonis
tercij imperatoris. luna in sangui
ne p̄sa ē. Itē anno dñi. i o 2 4.
tēpore Anastasij quarti crucis
figura in luna publice visa est.
Erunt signa in sole 2 luna Et
stellis. Nam legi⁹ q̄ anno dñi.
6 8 4. tpe B̄dicti sc̄di. stella
magna apparuit i oriēte. Itē
anno dñi. 7 2 4. tpe Steffani
pape sc̄di stelle vīse sūt cadere
d̄ celo p̄t nīmīū frīg⁹. 2 terrici
sunt hoīes putātes finē m̄di
adesse. Itē anno dñi. i o 2 4.
tpe Sergij pape quarti. faci
la ardēs 2 fulgor ad instar tur
ris de celo cecidit. Itē anno
dñi. j j o 4. tpe Pascals pape
sc̄di Stella p̄ die fulguravit
Erūt signa in sole 2 luna 2 stel
lis. ait dñs Nec oīa signa iaz
p̄terita sunt quare dubiūz nō
est quia non longe est dies dñi

¶ Sc̄do spūaliter rei ba dñi
sic debent exponi. Erūt signa
in sole 2 luna 2 stellis. per solē
xps intelligit. per lunam vir
go maria. p̄ stellas sancti dei
intelligunt. Quāto xps sol sic
dicit Malachie ultio. Oriē
t vobis timentibus nomen me
um sol iusticie. Sol iste vt d̄r
Job. i. illuminat omnes hoīes
venientes in hunc mundū. vbi
Deonisi⁹ ait illuminari volē
tem. si qui non illuminant de
fectus nō est ex parte solis: sed
hominū rē. In isto sole tria sūt
p̄cesserūt signa sicut in sole na
turali 2 quartū venturū est.
Primo sol legi⁹ fuisse in celo
quādo. Josue pugnauit p̄tra
inimicos israhel. Sic xps sol
iusticie stetit fir⁹ in cruce sicut
sol in celoudeo vt plene de ho
stib⁹ humani gñis triumphā
ret. i. spiritib⁹ malignis. Quādo
Josue decinto. in figura legi
tur. Stetit sol donec vlciscer
ret se gēs de inimicis suis. Se
cundo ideo stetit vt patrē pla
caret. Vbi in figura ait p̄phe
ta psalmo septuagesimo sep
timo. Dixit deus vt disperdet
eos: si nō moyses electus eius
stetisset in p̄fractionē p̄spectu
ei⁹. S3 forte dicis. quō stetit
si p̄fract⁹ fuit. xps stetit in di
uinitate. p̄fract⁹ in hūanitate

folium

.lxxi.

Tertio stetit vt d̄r duplicaret
vt d̄r Josue. i. de sole natura
li. Sic xps stetit fixus in cruce
vt d̄r duplicaret. scz vt d̄r
gratie diē glorie cōiungeret.
Secundo legi⁹ q̄ sol natural
retrocessit. Isay. xxxvij. Ret
rogressus est sol decem lineis. Et
legi⁹ de Ezechia. iij. regū. xij.
sic xps decem lineis retrocessit
in sua incarnatōe. Nouē linee
sunt nonē ebori angeloz: q̄
transiit minorat paulo mī
nus ab angelis. vt ait p̄pheta
dñs scz angeloz. Decia linea
est hūanū genus. vsq̄ ad decl
mā lineā se hūiliādo filius dei
descendit aut retrocessit. Ret
rocessio solis fuit ezechie fig
nā triplicis boni. scz adiutorij
p̄tra inimicos educādi filios 2
vite prolōgatio. Sic xps idō
retrocessit aut descendit: vt nos
ab inimicis liberaret. vt nos spi
ritualit̄ secundaret vt vitā nō
solum tpales plongeret: s3 vt
eternaz et beatā nobis daret.
¶ Tertius signum solis est p̄
cussio. Apo. viij. Percussa est
tertia ps solia: vt vidit iobēs
spūaliter. tria fuerūt in xpo
sue tres substantie. scz diuini
tas. anīa rōnalis. et caro. dei
tas nō fuit p̄cussa nec aīa: sed
tertia ps. i. caro. q̄ morte p̄cus
sa est. vñ Isa. liij. Propter sce

l⁹ ppli mei p̄cussi est ¶ Quar
tū signū solis ē obscuratio. qd
i sole naturali frequē fecit legi
m⁹. 2 possibile est adhuc fieri
spūaliter xps sol iusticie. (vt
d̄r Albertus sup apo.) vt tem
pore antixpi nō lucebit mira
culis: imo ecōtrario a nē xps 2
sui multa faciet (licet fide) mi
racula. Ideo ait dñs ihe⁹ de
illa caliginosa p̄secutōe Da
be. xxiij. Surget pseudo p̄
phete 2 dabūt signa magna 2
p̄digia ita: vt i errorē ducant.
(si fieri pōt) et iaz electi. glo. si
dei p̄destinatio impediri poss
sit. Grego. super Ezech. ome.
ix. d̄r. Per h̄ q̄ d̄r. si fieri p̄t. ex
primi q̄ electi in corde tēpta
bunt. mouent. s3 nō cadunt.
Sic plures mouent iaz ficta
aut apparēte sc̄ritate. P̄car
doz: q̄ tñ nulla miracula faciūt
multo pl⁹ tūc mouebunt: qñ
miracula videbūt: licz miracula
nō sint: tñ apparebūt seducti
one 2 illusiōe inimici rē. Tūc
martyres gloriosissimi erūt 2
p̄cellēt martyres q̄ facti sunt
tpe tyrannoz. Ideo dicit dñs
math. xx. Erunt primi nouissi
mi. et nouissimi p̄mi. qz mar
tyres tempore antixpi qñ nul
la videbunt a xpo miracula: 2
ecōtra illos inaledictos plura
licet ficta (oñdere: 2 tñ firmi i

*Erunt primi
et nouissimi*

fide pmaneat: maioris et uinc
glorie i regno dei etc. ¶ Erunt
signa in sole. i. xpo ante diem
iudicii: et in ipso die iudicii. qz
iaz ē mitidissim⁹: tūc erit seuer
rissimus. iaz misericordissim⁹
tunc iustissimus. iaz pnis ad
suscipiedum omnes pctōres: q
de suis dolet pctis: ac emēdā
pponūt: tunc nullū q pns tpe
neglexerit suscipiet: etiā si san
guineas funderet lacrimas:
Iā dicit Vno ego: nolo mor
tē pctōris: tūc dicet. discedite
a me maledicti. iā pater. tunc
iudex. Signū magnum et in
auditū erit cū ille cui⁹ ppiū ē
misereri sp? pcre: nullā ostē
det pctōribus misericordiam
¶ Erunt signa in luna. i. vir
gine Maria q lūe assimilāt.
Primo ido. qz luna potestate
habet sup mare. p mare pns i
telligit mūd⁹ vt dicit biero. S
cut em luna sup mare: ita ma
ria sup totū mūdū habet p
tem ¶ An pph. in ps. lxxxviii.
Tu dominaris pāci maris:
motū aut fluctuū eius tu mi
rugas. s. tpe futuri iudicii nul
lā oñdet pātes se habere sup
pctōres. immo si sanguineas
funderet lacrimas pro vnico
pctōre nullā ei veniā ipetraret
Secdo ideo ppatur lunerōne
hūilitatis. nā luna terre est p

rima. Sic isti tpi b p suā gra
tiā pgo maria: s. tpe futuri iu
dicii remotior erit oib⁹ scis
a pctōribus. Tercio. luna no
cte et die splendet. Sic virgo
maria his q in tenebris sunt
pctōrū: lucet p suā gratiaz. et
his q iusti sunt et i lūe grē:
eos pseruādo: sed in tpe exte
mi iudicii nulli pctōri lucebit:
pminimam scintillam gratie:
¶ Erūt ergo tria signa i luna
naturalī. q etiaz spūaliter ap
parebūt in p gine maria. Pri
mo in luna erit mor⁹ cessatio
stabit em luna in occidente in
loco vbi creata est in eternum:
nē mouebit ampl⁹. ¶ Sic pgo
maria i extremo iudicio cessa
bit ab omī motu pctōrū: sa
lubri Iā em mouet facit ido
de ea scriptū est. Eccl. xxiiij.
Byrū celi circūui sola. scz ei⁹
ruinā repando: et in fluctibus
maris ambulauit: pctōres i mū
do pfolādo et sublimū colla p
pria virtute calcādo. i. demo
nū imper⁹ repmēdo. Sequit
Videte q nō solū mihi labo
raui: sed omibus querentib⁹
veritate: ab hoc motu salubri
tūc i fine cessabit. Scdm fig
nū ē luminis occultatio in lu
na naturali in futuro iudicio.
De virgine maria scriptū est
eccl. xxiiij. Penetrabo omnes

inferiores ptes terre. et inspic
am omes dormientes. et illumi
nabo omes sperantes in dño.
Sed tūc i nouissimo die iudi
cij abscedet omē lūe grāe
sue. et nulli peccatori vt iaz lū
cebit. Terciu signū est splēdo
ris in sanguine mutatio. Vñ
apocal. vi. dicit Jo. Luna tota
facta ē sicut sanguis. Sic spl
ritualiter splēdor virginis ma
rie: quo iaz multos iustificat: i
sanguine mutabit. Nam tunc
durissima erit omnib⁹ malis.
et sanguinis filij sui p homib⁹
fusi vindictaz iustissime postu
labit. dices. Videte de eis fili
sanguine tui quē fudisti. p eis
sup terrā ¶ Erūt signa i stel
lis. i. sanctis apostolis q p fesso
res iudicii erūt et scis marty
rib⁹. cōfessorib⁹. virginibus. et
omib⁹ electis. Sicut em stel
le cadētes de celo: nō lucebūt
homib⁹: s. terrebūt. ita sancti
dei nullū auxiliū. nullaz inter
cessionez pctōribus ostendēt:
sed solus terrorem. qui tamen
iam pni sunt ad intercedēdū
¶ Tercio potest verbū dñi il
lud sic exponi. Anteq veniat
dies iudicii. pri⁹ erūt signa in
sole et luna et stellis. Per soles
papa? itat⁹ spiritualis intel
ligitur. quanto sol dignior est
luna: tanto status spiritualiū

secularib⁹. Sol iste cōuertet
in tenebras. qñ. i. stat⁹ spiritu
alis inmersus fuerit reb⁹ ter
renis: pecuniarū magis q an
ime lucris. Criso. Quid du
bitas de fine die: cū tenebre
nō solū valles. i. simplices lay
cos. sed etiā mōtes altissimos
.i. spirituales occupant. duo
decima hora dici est fratres.
¶ Luna imperatorē et statum
in ecclesia significat militare.
Hec luna anteq veniat dies
dñi cōuertet in sanguinem. p
sanguine multitudinē pctōrū
intelligere potes exēte iam in
nobilibus Isa. i. Vannus res
stre sanguine plene sunt. Vel
p sanguinez oppressionē pau
perū intellige. q maxime iā vi
get i nobilib⁹. q suos subditos
taxādo excoiat omes q si rei
sūt sanguinis et homicide. Ideo
dicit de pe. dis. i. Quis iniquitas
et oppressio et iniusticia iudicii
sanguis ē. i. digni sunt iudicio
hōicidaz. Eccl. xxiiij. Pan
egētū vita paupis ē q defrau
dat illuz hō sanguis est. Per
stellas statū laycalē i intelligere
potes. de stellis dicit Jobānes
apoca. vi. q ceciderūt aut ca
dēt de celo qz multi et innūera
biles layci cadēt de celo. i. cele
sti vita in terrā terrenis pmissi
onib⁹ antichristi ad herētes

De Extremo iudicio.

¶ Erunt & signa in sole et luna & stellis anteq̃ veniat dies dñi horribilis. Dicit em̃ dñs Luce. xxi. Surget gens contra gentē. & regnū aduersus regnū. & terremot⁹ magni erunt p̃ loca & pestilēcie & fames: terroresq̃ d̃ celo. & signa magna erunt. Greg. in ome. sup̃ eadē p̃ba b̃t. Dñs ac redēptor noster: paratos nos inuēire desiderās: senescēt mundū q̃ mala seq̃nt̃ denūciat. vt nos ab ei⁹ amore p̃pescat. appropinquētem ei⁹ terminūz q̃ntē p̃secutiones pueniā t̃nnotescit. vt si dñm in tranquillitate metuerē nolum⁹ saltē vicinū ei⁹ iudiciū p̃cussioib⁹ attriti timeam⁹. Ex signis p̃dictis fugiū alia iā facta crenim⁹. alia in p̃ximo futura formidam⁹. Plā gentē sup̃ gentē exurgere: eaz q̃ pressurā plus iaz nris t̃pib⁹ cernim⁹ q̃ in codicib⁹ legim⁹. Quot terremot⁹ vrbes in nūcie ras subinat: et alijs mūdi partib⁹ scis. pestilēcias sine cessatōe patimur. P̃r etiā q̃ritalia genti gladio feriēda tradere: igneas i celo acies vidim⁹ & ipm̃ gladiū q̃ postea fusus ē sanguis vidim⁹ ebulliscantē. S̃z cū mlt̃a p̃nūciata iā p̃pleta sunt: dubiūz nō ē q̃ sequent̃ etiā pauca q̃ restāt. Plac̃ ad

buc ex croniciis aliqua audire que facta sunt a deo mirabilia et eius aduentus signa. ¶ Plā legit̃ anno dñi. 434. t̃pē Sergij pape tertij Cōstancinopoli maximus terremotus fact⁹ est: durans per quatuor menses cōtinuos. Itē anno dñi. 474. t̃pē Felicis pape tertij facta est fames magna & incredibilis p̃ totā affricam. Item anno dñi. 564. t̃pē Jobis pape tertij. acies ignee vise sūt i celo. vt refert Grego. in ome. Et de vestibulis hoim̃ sanguis fluxit. et domus quedam tota sanguine aspersa apparuit. Itē anno dñi. 594. t̃pē scilicet Grego. pape sanguine basie & lux clara tota nocte apparuerūt. pest̃ sarraceni tertiā p̃tē xpianoz horribilit̃ inaserūt. Itē anno dñi. 664. t̃pē Deodati pape: ignis cecidit de celo: & it̃s magna apparuit ita vt homines putarent cōsummationē seculi abesse. Eodem t̃pē multa alia signa ingētia facta sunt ita vt hoies sine mōdi adesse oīo estimarent. Itē anno dñi. 754. t̃pē Steffani pape secūdi: terremot⁹ mirabilis fuit: et ciuitates quedaz mōnācie diuisa inongib⁹ vna cū illis transmigrationē ad loca campestria vlt̃ra sex miliaria et non fracte.

Folium

.lxxiiij.

In mesopotamia terra disrup̃ta est ad duo miliaria: & cinis de celo cecidit: & plura alia mirabilia. Item anno domini. 784. t̃pē Cōstāntini impatoris quinti & Adriani pape. p̃rit̃. sanguis de celo in terras fluxit. & plura alia &c. Item anno dñi. 804. t̃pē Leonis pape. quart̃. signū rubenz dñice crucis apparuit. & mlt̃e haste in aere. sequit̃ magna strages xpianoz. Itē anno dñi. 834. t̃pē Galērii pape. primi. & Rudouici primi: filij Caroli magni: t̃pēstas maxia fuit in gallia & terremot⁹ & mlt̃e viles & dom⁹ igze celesti cremantur. homines et iumenta ictu fulminis necant. & cum gradine lapides immensi ponderis cadūt. & fragmen glaciei descendit. cuius longitudo pedum. xvi. latitudo. 6. pedum. altitudo duoz pedum. sequit̃ pestilentia magna. Itē anno dñi. 874. t̃pē Sergij pape sc̃di. & Rothari impatoris filij ludouici. tāta fames fuit in germania vt quasi parētes filios suos comedere possent. Itē anno dñi. 874. t̃pē Adriani pape sc̃di. & Rudouici impatoris sc̃di. sanguis pluit de celo in italia tribus diebus. & locuste galliam vastant. sequit̃

fames valida vt quasi tertia pars hoim̃ perir̃z. In saxoniam eodez t̃pē tota villa absorbet̃ a terra. Itē anno dñi. 1084. t̃pē Victoris pape tertij. & Heinrici impatoris quart̃: terremot⁹ magn⁹ fuit in anglia. & vi ventoz. 600. domus cadūt. fons sanguinis. xv. dieb⁹ fluxit. Item anno dñi. 1354. t̃pē Innocēcij pape sexti & Caroli q̃rti imperatoris. terremot⁹ maximi fuerūt in diuersis locis. Basilea q̃si tota cecidit cū multis castris incirculatu. tunc hoies cū bestiis morabantur. tunc bella. pestis. & fames fuerūt. ¶ Itē q̃nto gens cōtra gentē & regnū aduersus regnū surrexerunt bodie: exp̃mere vir quis sufficit sicut bodie adhuc videm⁹. Hec omnia p̃dixit dñs noster ihesus christus luce. xxi. Et cū 123 vt ait Grego.) plura sc̃ta sint q̃ dñs p̃dixit signa. nō dubiūz quin modica que adhuc restant sequent̃ Quare vicinū esse diez iudicij expectamus.

Erit i terr⁹ pressura gentiū p̃ cōsumptione sonitus maris & fluctuūz. Dñs go primus postillator sup̃ lucā. xxi. ca. dicit quod quatuor pressurē p̃cedet diem iudicij

De Extremo iudicio.

Prima erat tyrānorū seueritas
um pira xpianos tpe marty-
ruz in pminua ecclia. Scda
hereticorū. q̄ graui⁹ q̄ prima
inuasit dei eccliaz. Tercia ma-
lorū xpianorū. vna virtutes
fingētes. sicut hodie ē. Quar-
ta est antixpi futura. q̄ maria
erit int̄ om̄es has q̄tuor pres-
suras. vt d̄t Daniel pph. ciuf-
dem. viij. vbi sic ait. Videbam
in visione mea in nocte. ⁊ ecce
quatuor v̄ti pugnabāt in ma-
ri magno. ⁊ q̄tuor bestie gran-
des ascēdebāt de mari. diuer-
se inter se. pria q̄si leena. scda
quasi v̄rsa. tertia quasi pard⁹.
quarta terribilis atq; mirabilis
fortis nimis. dētes ferreos ha-
bebat. ¶ Prima bestia fuit si-
milis leene. ⁊ fcebat ferocitatē
tyrānorū tpe martyriū. q̄ pres-
sura tā magna ⁊ vehemēs fu-
it: vt tpe diacleiani ⁊ maria-
ni (vt legit̄ in cronica) infra.
xxx. dies. xxvij. milia elij hnt
p̄fide. De hac p̄secutiōe loq̄-
tur. Joh apoca. xij. Draco ser-
pēs misit ex ore suo post muli-
erē aquā tanq̄ flumē. vt eam
faceret trahi a flumine. ⁊ ape-
ruit terra os suū et absorbit
flumē. et irat⁹ est draco ⁊ abijt
facere preliū cū reliquis de se-
mine ei⁹ q̄ custodiūt mādata

dei: et hnt testimoniū ihū xpi
Albert⁹ ibidē Serpēs ē dya-
bol⁹. misit aquas tribulatiōis
post mulierē. i. eccliaz. De his
aq̄s tribulationū loqm̄ spūs
sctos. canti. viij. Aque multe
nō poterūt extinguere cari-
tate ei⁹. ¶ Scda bestia fuit
similis v̄rse. vbi fceat p̄ssura
populi. q̄ facta ē a volūtate
hereticorū. Et sūt heretici cōs-
erātes p̄tinaciter i his q̄ sūt
de necessitate salutis. tales gra-
ui⁹ impugnabāt ecclia dei q̄
prima p̄ssura. Sic legit̄ tpe
Zurij epi alexandrini. de q̄ d̄t
hiero. et est canon. Rescāde.
xxij. q. iij. vbi d̄t. Rescāde
sunt putride carnes ⁊ scabio-
sa ouis a canis repellēda est
ne tota dem⁹ massa et corp⁹
ardeāt ⁊c. Zuri⁹ i allerādia
vna scintilla fuit. s3 qm̄ nō sta-
tim oppressa est totū orbē ei⁹
flāma poplata est. Propriū ē
hereticorū simulare simplicita-
tē ⁊ scitātē. s3 qz nō sūt i obe-
diēcia ecclie. etiā si multa pa-
terent ob p̄bia: multa oparē-
tur bona: nihil in eis p̄d ē. dū
in vno offēdūt: om̄iū rei sunt
¶ Heresis nascit̄ ex tribus.
primo ex supbia. nā qdaz vt
se oñderēt doctos conati sunt
euangelij et scripturas falsis
expōib⁹ declarare. Tales nec

Folium

.lxxiiij.

ecclie: nec doctorib⁹ scis cre-
dūt: de se p̄sumētes Lōtra ta-
les d̄t aplis. j. thi. vi. Si q̄s
aliter docet et nō a cōfessit sa-
nis f̄momb⁹ dñi nri ihū xpi ⁊
ei q̄ fm pietatē ē doct̄ine: sup-
b⁹ ⁊c. Cū Leo papa. xxiij. q.
iij. qd aūt iniquus ē q̄ impia sa-
pare. ⁊ sapientiorib⁹ doct̄iorib⁹
busq; nō credere ⁊c. ad semet-
ip̄os recurrūt: ⁊ iō ingri error
existūt: qz veritatē discipuli nō
fuerūt. Dñt ergo simplices de
plana scriptura cōtēdari ⁊ ec-
clesie expositione. Scdo oñt
ex auaricia. Sic. n. puluis ex-
cecat oculos cordis: ita auari-
cia mētē. qdaz heretici oia ha-
bēt p̄mūia: etiā vxores ⁊ filias
q̄s paupes vidēt ad eorū erro-
rē p̄ munera alliciūt sicut wal-
deces. Tales eccliaz ⁊ sa crāmē-
ta blasphemāt sacerdotib⁹ de-
trahūt. decimas a lege veteri.
⁊ xpo obseruatas negāt. De
his ait apostol⁹. i. thi. iij. In
nouissimis t̄pib⁹ discedēt qdaz
a fide: attēdetes spiritib⁹ erro-
ris. ⁊ doct̄inis dēoniorū ⁊ vpo-
crisi. De his d̄t i ca. ad abolē-
dū extra de hereticis. Quicūq;
alit̄ de sacramētis docuerit q̄
sacrosācta romana ecclia: he-
retic⁹ ē ⁊ p̄petuo anathemate
innodat⁹. Tercio orit̄ ex luxu-
ria. Flā qdā faciūt p̄ueticula.

vxores pprias ⁊ filias p̄stitui-
unt: vt ⁊ ip̄i liberi⁹ alijs vtant̄
mlierib⁹. Hij etiā officiū p̄dio-
catiōis sibi vsurpāt: ⁊ oclie p̄-
dicāt. luxuriā p̄mēdāt. p̄tincē-
tes vituperāt. q̄s oēs scā ec-
clesia catholica excomūicat.
vt ⁊ extra d̄ hereticis. cū ex i nō
cto. vbi d̄t. De⁹ lux hā oēm il-
lumiāt boiez odit t̄pa tenebra-
ruz. Ideo ait aplis Math. x.
Nō dixi vobis in tenebris di-
cite i luce. Tales debet hō cas-
tholic⁹ vitare: nec eorū f̄mōes
audire. ¶ Tercia bestia fuit si-
milis pardo: varios hnti co-
lores. ⁊ fceat varietatē p̄ctōz:
malorū. s. xpianorū mūdū im-
pugnatiū piculosi⁹ q̄s oliz tpe
tyrānorū ⁊ hereticorū. Appo-
stol⁹. ij. ad ti. vj. ait. Hoc aūt
scitote q̄ i nouissimis dieb⁹ in-
stabūt t̄pa piculosa. et erūt ho-
mies seip̄os amātes cupidie-
lati. supb⁹ blasphemī. parci-
b⁹ iobediētes. ingrati scelesti.
sine affectōe: sine pace. crimī-
natores. i p̄tincētes. imites. si-
ne benignitate. p̄ditores. p̄te-
rui. tumidi voluprati amato-
res mag⁹ q̄ dei. Glo. oz. Nec
mala qz hoies seip̄os ⁊ nō de-
u3 diligūt ex h̄ tāq̄ ex vna ra-
dice oia surgūt. cupidi pecūie
Elati ad dñm. Supbi de ho-
norib⁹ sibi impēs a subditis

De extremo iudicio.

Blasphemi in deū p hereses. Non obediētes parētib⁹ car-
nalib⁹ et spūalib⁹. Ingrati de
bonis correctiōib⁹ q: corrigē-
rib⁹ mala p bonis reddunt.
Scelesti i grati⁹ ppetradia
sua⁹ ⁊ alioꝝ aīas iustificētes.
Sine affectōe ad aliquē nō p
paciēdo infirm⁹. Sine pace. i
detantes alios Trinitatores
crimē suū alijs imponētes De
tractores famā scōꝝ macula
re conātes. incōtinētes gula ⁊
libidini nō resistētes. Immi-
res crudeles in exerendo lites
Sine benignitate. ilargitate
nesciētes alijs subuenire. Pro-
ditores sectetoz alteri⁹: dū in
dicāt inimiciā pioꝝ q occul-
da nouerunt Proterui. i. pca-
ces: habitu ⁊ verbis pudorē
nō seruātes. Tumidi inflati.
corde. Ecci nō itelligētes q lo-
quunt. Voluptatiū quatūlib⁹
amatores magis q dei. i. car-
nales leticias spūalib⁹ pponē-
tes. hos deuota. hec glosa Et
quod pei⁹ ē hec ⁊ similia peiā
nō peiā sed virtutes ist⁹ tpi⁹
boies fingūt. Cū em clemētis
sum⁹ de⁹ p scriissimū patre no-
struz Dominicū ⁊ scriū Fran-
ciscuz ac eoꝝ frēs totum pene
mūdū illuminar⁹ ac vicia emē-
daret ad viā salut⁹ reduceret.
videns dyabolus mōim a suo

anelli dominio. pilio phabiro
cū suis: ita decuit: vt oīa vi-
tia virtutes nominaret. ⁊ ho-
minib⁹ mōi vt ipa sub specie
vrtutū palliarēt sciam ⁊ mo-
duz tradidit. qre iā qsi in toto
iteꝝ dñat orbe Dicūt g boies
supbia nō fore supbia sꝫ mūdi-
cia. Auaricia dñ prouidentia.
Luxuria caritas. Ira zel⁹ ius-
titie. Inuidia nō fauēs vitijs
Accidia cura corpis. Bula p
fortatio corpis. Loqutias ab-
solutas. Dissolutio spiritali-
tericia. Qnat⁹ supfū⁹ decen-
tia stat⁹ sine mūdicia. Super-
fluitas honestas. Prodigali-
tas liberalitas dñ. Pertinacia
cōstātia Dolositas prudētia.
ypocrisis sanctitas. Curio⁹
circūspect⁹. Presumptio spes
Sed sicut falsis denarijs nō
emī quicq: sic nec fictis vrtu-
tibus celuz ꝛc. ¶ Quarta be-
stia terribilis atq: mirabilis ⁊
fortis. dētes ferreos bñs: fecit
psecutionēz antixpi futuram:
quaz expectamus. Hanc per-
secutionē p dixit xps Mat. 24.
dicens. Erit tunc tribu-
latio magna qualis nūq: fuit
ab inicio mōi mō vsq: nec fiet
Blo. interlin. h pprie tpe antē
xpi erit Et mī abbreviati su-
t illi dies illi: nō fieret salua
oīs caro. Greg. Si diuina p

Folium.

lxxv.

ordinatio nō obstarēt: quā im-
possibile ē falli. Illud tpus vt
dit Joh. apo. j. vbi dñ. Vidi i
medio. vij. candelabroz aureoꝝ
orū simile filio hoīs. caput ei⁹
⁊ capilli erāt cādida sicut nix:
et oculi ei⁹ tanq: flāma ignis.
Et pedes ei⁹ similes aurical-
co sicut i camino ardēti. Blo.
interlin. p pedes fecit vltima
xpi mēbra. p caminū ardētem
tribulationis vehemētia. Idē
Joh. apoca. vij. vidit q draco
russus trahēbat tertiā pte stel-
larū de celo in terram. Draco
antixps est. Stelle. fideles ec-
clesie. tertiā em pte fidelū tra-
het in terrā. donis ⁊ pecunijs
allicies ad terrena. De hac eri-
am persecutiōe loquit Greg.
xxxij. moralium tractans illd
Job. xl. Scriget Vehemoth
caudaz qsi cedrū. dñ. Videdū
valde est cū vehemoth caudā
suā vt cedrū subleuat. in q tūc
atrocior q nūc se exerceat sur-
gat. Que em penaruz genera-
nonim⁹ q nō iā vires martyꝝ
exeruisse gaudem⁹ Alios em
impreso lectu immersus gla-
di⁹ strauit Alios crucis pati-
bulo affixit. quo ⁊ mors puo-
cata repellit. ⁊ repulsa reuoca-
tur. Alios hirsut⁹ serra dētib⁹
attriuit. Alios armatos ferro
isultās vngula sparsit Alios

beluina rabies morib⁹ detritū
cādo pminuit. Alios ab inti-
mis viscerū p cutē pressa vis
sberū rupit. Alios effossa ter-
ra viuos absorbuit. Alios di-
mersos i mare picipitiū fregit.
Alios i se piccios aqua reple-
tos absorbuit. alios edax flā-
mā vsq: ad cineres depasta p-
sumsit. Cū g vehemoth i fine
mōi caudā suā ampli⁹ dilatat
qd illis tormētis atroci⁹ exur-
get. nisi qd in enāgelio dñs dñ
mathe. xxiij. Surgēt pseudo-
pphete ⁊ dabiūt signa magna
⁊ pdigia: ita vt in erroꝝe mīto-
rant⁹ (h fieri pōt) etiam electi.
Hunc etiā fideles nostri mira-
agūt cū pueris paciunt. tunc
aut vehemoth hui⁹ satellites
antixpi: etiā cū praua igerūt:
mira acturi sunt. De tpe etiā
illo loquit Daniel. xij. c. dicēs
Veniet tpus quale nō fuit ab
eo ex quo gentes esse ceperūt.
⁊ in tpe illo saluabitur pplis
tuus omīs qui inuētus fuerit
scriptus in libro vite. De hoc
libro ait Joh. apoc. xxi. Nec
intrabit i ea aliquid coīdina-
tū aut abominationē faciens
⁊ mendacium. nisi qui scripti
sūt in libro vite agni Liber vi-
te agni ē pformitas vite secū
dū doctrinā dñi nostri iū xpi
Ideo ait dñs Mathe. xxij.

Vigilate qz nescitis qua hora
dñs ventur⁹ sit. Hoc autē sci-
tote: qm̄ si sciret pāfamilias
qua hora sur veiret: vigilaret
vtrqz. 7 nō sineret p̄fodi domū
suā. Ideo 7 vos estote para-
ti. qz qua hora nō putatis filio
us hominis veniet. ¶ Dicis for-
te. Dudū de aduentu p̄dicatū
est. nec vsqz mō venit. incertū
est tē. Augustinus ad Esaiā.
Tunc em̄ vnicuiqz veniet dies
dñi cum venerit ei⁹ dies vt ra-
lis hinc exeat q̄lis indicādu
est i illa die. Illū impatū inue-
niet dies dñi i quē impatū inue-
niet sue vite vltim⁹ dies. Hec
august. Crisost. sup math. 24.
¶ xxiij. sup illud. Sicut erat in
dieb⁹ noe: ita erit aduēt⁹ filij
hominis. dicit. Ex hoc exemplo
dñs ostendit qm̄ cū antixps ve-
nerit: idētes voluptates af-
sumēt apd eos q̄ iniqui erunt:
7 de p̄pria desperabūt salute.
Ideo exm̄ pueniēs ponit dñs
de archa. q̄ cū fabricaret: p̄ ia-
cebat q̄dē i medio: futura ma-
la p̄dicēs. mali autē nō credēs
tes. ac si nullū fuissz futurū ma-
lū. lasciuiebāt. Glo. int. quis
noe p̄diceret. tñ nō credebāt.
Sic itaqz p̄bū p̄dicatoz qz q̄si
q̄ndianū tā vult i cordib⁹ au-
diētū. nec credūt. et si credūt
nō tñ ope ostendunt. Dicit tñ

idem Crisost. sup math. 24. e.
In duodecim hora diei sum⁹
vbiqz enim tenebras vides. et
adhuc dubitas dicē iaz trāsisse
p̄ri⁹ em̄ i vallib⁹. i. secularib⁹
xp̄ianis die declināte sunt obo-
scuritas. nūc autē qm̄ sacerdo-
tes (q̄ mōtes dicūt) app̄bēdit
iniquitas tenebrosa: dubitas qz
finis mōi tē. Tame⁹ sue p̄pin-
qu⁹ sit sine remot⁹: tūc veniet
mōi finis: cū venerit dies mor-
tis tue. ¶ Et cum de antixpo
nasciuro sub q̄rta bestia p̄ns
est seimo. Apli snia in mediu
pducāt. Alit em̄. ij. ad iherosa.
h. c. Rogamus vos fratres p̄
aduētū dñi n̄si ibi xp̄i ne q̄s
vos seducat vllō mō q̄si iniet
dies domi. qm̄ nisi venerit die
scēssio p̄mūz et reuelat⁹ fuerit
hō p̄eti. filij p̄ditionis. q̄ aduer-
satur 7 extollit supra omne qd
dicit de⁹. aut qd colit: ita vt i tē-
plo dei sedeat: ostēdens se tāqz
sit de⁹. quē dñs ibi⁹ interfici
et spū oris sui. et destruet illū
stratiōe aduēt⁹ sui cū cui⁹ est
aduēt⁹ fm opatōne saibane
in omī virtute 7 signis 7 p̄di-
gīs mendacib⁹. in omī sedu-
ctiōe iniquitatis his q̄ peunt.
eo q̄ caritate veritatis nō re-
ceperunt vt salui fierent. Hec
apls. Dñs Antho. pie. iij.
ti. xij. ita dicit de antixpo Ille

antixps ventur⁹ est fm scrip-
turas in fine mūdi. Qui (vt dicit
Vincent⁹ in speculo historia
li circa finē) nascitur in babilo-
ne de tribu Dan. ex viro 7 mu-
liere. sz eo p̄cepto 7 anato (vt
dicit magister i scol. h. b. f.) dñdz
dyabolus in vterū matris ad
implendū eū omni malicia vt
vas suū. Et q̄mo angelus bo-
nus nō subtrahat ei ad custo-
diā sicut alijs hoib⁹. vt dicit be-
tho. pie. j. tñ postqz incipiet
malicia vni: nullū effectū custs
die i eū crecebit eo obstinato
Ille antixps (vt p̄dixit Des-
tho. d. 2. martir apparet i Lo-
roaim q̄ est civitas vicina in-
dee. nutrit i Nazareth. reg-
nare incipiet in Lapharnam.
Demū (vt dicit vbi s.) v̄let i ihe-
ru salē. 7 ibi faciet se circumci-
di. vt ostēdat se cōformē patri-
bus iudeoz. 7 dicet se messia
in lege eis p̄missum: tūc iudei
credent in eū: et suscipient ac
venerabunt. Et hoc ē qd xps
dicit Ego veni in nomie patris
mei: 7 nō recepistis me. alius
veniet in nomine suo. sz anti-
xps. querens gloriam p̄pria.
et illuz accipietis. sz vt xpm̄.

Silia expositio

super illō Dan. v. ij. Quatuor
bestie ascēdebāt de mari. Vite

raliter. Quatuor bestie sūt q̄
tuor regna succedētia. ¶ Pri-
ma bestia similit leone habet
tis alas aquile. est regnū assy-
rioz. Et dicit leona. p̄pter vici-
lētā 7 libidinē illi⁹ gētis. Due
ale due sunt gentes. Assirij et
Caldei. Aquile p̄pter diuino-
ritatem regni. Nam incepit a
Neroth. aut saltez a Rino. et
duravit vsqz ad. Balthasar.
q̄ regnavit in Babilōia: 7 int⁹
fecit est. Dan. v. Alcualses
Habuchodonosor est. qui cūz
iumentis habitabat. et cor da-
um. ratio reddita. ¶ Secūda
bestia fuit vrsā. hñs tres ordi-
nes dentiū. cui dicebat Suro-
ge comede carnes plurimas.
Monarchia est. aut regnum
Persarū. aut Medoz Si-
milatur vrsō p̄pter paciētā
laboris et vici⁹ p̄citates. Hoc
regnū cepit in Dario et Ciro
nepote eius postqz occiderūt
Balthasar capta Babilōe et
duravit vsqz ad Dariū Ar-
sam hui⁹ nominis quartū: vi-
ctum ab Alexandro p̄ succes-
sionem. xij. regum medoz et
persarū. Tres ordines dentiū
sunt tria genera principū sibi
astantiū sz Medoz. Persa-
rum 7 Caldeoz. ¶ Aut dicit cor
comede carnes plurimas: refero-
tur ad Allucum. qui consilio

De Extremo iudicio.

amā disposuit occidi oēs in
deos: s; reuocati sunt. vtz i hi
storia bester. ¶ Tertia bestia
q̄ dicitur similis pardo: habēti alas
auis: et quatuor capita. est regnū
et monarchia grecoꝝ tpe Alex
andri magni. varij colores va
rietate signat regnoꝝ aut do
ctrinarū. Nam tpe Alexandri
plures claruerūt p̄bī: et marie
Aristoniles. Alas dicitur habuisse
ppter velocitatez dominij. ni
hil em̄ velocius fuit victoria
alexandri vt nō videat bellas
se: sed volasse. Nam in. xij. an
nis subiugauit sibi regna orie
tis. et cum moreret: allate sunt
ep̄le d̄ regnis occideris. p̄as
ei data est. quia non a se: sed a
dō habuit tñ dñm in punitio
nez malozū. Quatuor capita
fuerūt quatuor reges sibi suc
cedētes in oriente Seleuc⁹.
i babilonia et syria in occasu.
Phillip⁹ in grecia versus me
ridiez. In egipto Ptolome⁹.
In occasu Antigonus in asia et
ponto. q̄ oēs paulatim defece
runt. ¶ Quarta bestia dissimi
lis erat ceteris. hebrei tñ dicūt
simile ap̄o. iuxta illud Exter
minauit eā aper de silua. Hec
bestia terribilis habet dentes fer
reos. contēdes et cuncta p̄mi
nuens. et reliq̄ pedib⁹ calcas
ē monarchia romanoꝝ: q̄ oia

sibi subiecit ferro armoz. Na
bebat ante hec bestia cornua
d̄cē q̄d respicit finē m̄di. Hoc
regnū incepit sub Julio cesa
re. et p̄fectū ē sub Octoniano
augusto. sub q̄ nat⁹ ē xp̄s Et
iam durat ab anno dñi. i. y o i.
In finē diuiderē in decē p̄tes.
nouē em̄ regna recedēt a xp̄i
ano in p̄to. et maior etiā p̄s il
loꝝ ab obediētia ecclie. vt
regnū Iudeoꝝ. regnū Turo
rū. regnū Sarracenoꝝ. regnū
Tartaroꝝ. regnū Armenioꝝ
regnū Georgioꝝ. regnū Gre
coꝝ q̄ nolūt habere impatore
supiore. regnū Bohemoꝝ q̄ tā
vltia. 90 annos elapsos: a sin
ceritate fidei recesserūt. nē ad
vnitate ecclie sūt reducti vsq̄
mō. Regnū Francoꝝ q̄uis fi
delissimum. nō tñ recognoscit
impatore romanoꝝ supioꝝ.
Decia p̄s aut decimū regnū ē
romaniū impiū. In ista decē
cornua vidit dāiel cornu puū
et tria auulsa sunt de cornib⁹ a
facie ei⁹. Hoc cornu puū ē an
tip̄s de tribu Dan: ignobilis
natus de ancilla. tria cornua
auulsa ab eo: sunt tres reges.
vt patz i scolastica historia scz
Africe Egipti. et Ethiope q̄s
interficiet. Alij septē colla su
biiciēt victori. ¶ Oculi homi
nū sunt alia sciētia et malicia.

folium

.lxxviii.

Os ingētia loquēs ē. antixps
qz dicit se deus et messyā in le
ge p̄missum. et in templo a m
deis edificato ponet solū suū
vt de⁹ Aspiciebā donec clero
ni positi sunt et libri ap̄i sunt:
s; conficiētie singulorum pate
bunt. et vidi qm̄ interfecta es
set bestia. et tradita igni.

Iste Antichri

luna pugnabit p̄tra fideles q̄t
tuor modis. Prolatiōe falsa
rū doctrinarū. oblatiōe pluriū
diuitiarū. illatiōe multiplicū
p̄ssurarū. parratiōe rerū p̄di
giosarū. Tunc vt ait domin⁹
Mathe. xxiij. erit tribulatio
q̄lis. nō sūt ab initio ¶ P̄rio
cū pugnabit p̄tra fideles fal
sa doctrina. Dicit cū se mes
syā in lege p̄missū et ad se spec
tare nouā p̄dere legē. Illō p̄
dicit Dan. vii. c. loquēs de an
tip̄o d̄t putat q̄ possit muta
re tpa et leges. Regē mosaica
z nō reprobabit. ppter et q̄ in ea
būtur de messyā vt illud P̄o
p̄berā suscitabit de⁹ de fratri
bus tuis ip̄m tāq̄ me audite
Dentro. xxiij. dicit p̄se dicta
et nunc in se cōpletarū multa
oculta alijs vlt futura dyabolo
reuelate nūciabit vt ostendat
se magnū p̄phetam. Christi
aut quē adorāt xp̄iani dicit p

se et suos p̄dicatores fuisse de
ceptores. Et idō ppter scelera
sua aut supbiā fuisse crucifixū
et a deo derelictū. Que aut in
veteri testamēto habent d̄ pas
siōe ei⁹: false expōet. sicut mo
do iudei exponunt. Et vt d̄s
Brego. li. xxiij. et habet de p̄se.
dis. iij. Perucit zc. q̄ faciet ce
lebrare diē sabbati: vt place
at iudeis. et diē dominicā in
reuerentia sue resurrectionis
nō xp̄i. dicit cū se morturum
et tertia die resurrecturū. Vñ
d̄ ibidē q̄ festiuates diē sab
bati et dominicā: sunt p̄dica
tores antixpi. Locus residē
tie ei⁹ d̄ hierosolima. Sed p̄
dicatores suos mittet p̄ orbē
sicut xp̄s. Et hoc est q̄ d̄ ait do
minus Mathe. xxij. Multi
pseudo p̄phete surgent: et mul
tos seducent. Nam scripturas
subtilit et fallacit exponēt cū
magna eloquentia et versutia
verboꝝ. Predicatores vero
ecclie tacebūt vel timore pas
sionis vlt amore terrenoz. vlt
ignozātia scripture sacre. qz ne
sciet re p̄bare fallas illoꝝ et ex
ortas expositiōes. Tū imple
bit signū p̄p̄nq̄ iudicii dati a
xp̄o mabt. xxiij. Stelle cadēs
d̄ celo. et doctores ab intellectu
scripture et ecclie dei nō tñ ex
toto cessabūt predicatores. et

De Extremo iudicio.

marie Enoch et Helias qui mittentur de paradiso ubi translati sunt. De primo dicitur Gen. v. De secundo. iij. regum. ij. Illi duos testes erunt et prophetabunt. i. per dies cabunt diebus. i. 260. i. tribus annis cum dimidio. tanto etiam tempore durabit predicatio antixpi amici. faciet ad inducendum penam. Opinio quorundam ut Iohannis dicitur et Theophili qui Iohannes euangelista etiam veniet per dicatur contra antixpm. Et sic pugnabit falsa doctrina. Secundo pugnabit donorum largitio. vii. dicitur. dicitur quod in copia rerum omnis occidet plurimos. Et Dan. ij. dicitur quod dividet terram grauito et thesauri copiosi sibi manifestabunt. Vnde beatus Hieronymus magnus predicator in suis sermonibus dicit predatores sui discurrunt per orbem et faciunt populum congregare et quasi zelantes salutem eorum dicunt. Ut clare sciatis quod non querimus vestra bona ut fecerunt predatores christi. seductores mundi. qui ut scitis non vocabantur ad aliud nisi ut acciperent bona vestra petentes decimas et oblationes et elemosinas. auaricie dediti. Non hoc querimus a vobis: sed ut mandat nobis magister noster verus christus salutez querimus vestra. et ex caritate volumus vobis subueni

re qui indigetis. Veniant ergo iudices ad tale locum: et eis copiose providebitur. Et hec sola via sufficiens esset ad puerendum innumerabiles homines. quia auari et cupidi sunt. Sunt enim iam parati per unico florentino aut grosso negare christum: false iurando aut decipiendo. Quid faciet cum eis pondus et in copia dabitur aurum et argentum: vnde Gregorius. penultimo moral. Et habet in canone Qui seducit. de pe. dist. ij. tractans illud Job. xl. Sub ipso leuiathan erat solis radius. et sterneret sibi aurum quasi lutum. Dicitur. quod sub ipso erant radii solis. i. doctores et sapientes subiecit sibi et aurum. i. scitatem fulgentes quasi lutum vitia substerneret ad quod redit terrena. In apocalypsa. xij. c. dicitur quod bestie descendenti de mari habebit septem capita et decem cornua similes pardis. et pedes similes ursi. os habens leonis dedit preteritatem magnam draco. qui faciet pusillos et magnos habere characterem in dextera manu aut in fronte. et quod nemo possit emere aut vendere nisi qui habuerit characterem bestie ista est antichristus. de mari. i. de mundo exiens. Septem capita sunt septem vitia capitaalia. quibus plenus erit. Decem cornua est transgressio decem

folium

.lxxviii.

preceptorum. Leopardo similis dicitur in varietate colorum: propter mariaz et hypocritarum. scripta est enim simular. Urso propter dolositatem. Leoni propter crudelitatem assumulat character oculis eius manifestus: aut simularius alius non poterit negociari: sed tanquam excommunicati habentur. Nec indei qui cum messia sperant alia quam bona temporalia desiderant ab eo: et libertatem a fuitute: et gliaz mundi. Tertio pugnat bit tormentorum illatio. Aut dicitur mathe. xxiij. Erit tunc tribulatio quasi non fuit ab initio mundi usque tunc. Dan etiam. xij. dicitur Veniet tempus. Ne non fuit ab eo qui geres esse cepit usque ad tempus illud. Ioh. etiam in apocalypsa. xij. dicitur Datum est ei bellum facere cum sanctis: et vincere illos. et data est ei potestas in omnes populum. tribum et linguam etc. potestas tamen in corpore dabitur ei. Occidet enim Enoch. et Heli in iherusalem. et per tres dies cum dimidio in terrore alius faciet corpora eorum iacere in sepulchra. ut dicitur apocalypsa. xj. Tunc fideles non habebunt adiutorium externum: nec predicationum: nec miraculorum: nec confortantium sacramentorum. tamen interni spe per ipsum confortabunt. Exercebit enim antichristus omnia genera tormentorum in christiianos ad flecendum eos. etiam

mandata. Hanc per similitudinem insinuat ut patriarcha Jacob cum ait Gen. xlix. aut penultio dices. Fiat dan coluber in via. cerastes in semita. mordens equum ungulas. ut cadat ascensor eius retro. salutare tuum expectabo domine. Gregorius. Nascentur autem per dan et ancilla in seruitute generanti. quod omnes sequaces eius sunt serui diaboli. Et in numero signato. centum quadraginta quatuor milibus et octo milibus israel non ponit tribum dan. quod eius sequaces sunt reprobis Dan coluber in via. i. incedentes per viam mandatorum dei: veneno interficiet. Cerastes in semitis. Cerastes est serpens cornutus. incedens in semitis. Philorum erit eis cerastes mordens ungulas equi: ut cadat ascensor eius retro. Equus mundus. ascensor mundus amans mortem ergo antichristus ungulas equi. i. finem hominis ut cadat retro: ubi non videt: quod tales non considerant suam perditionem in quibus eos cerastes ille deiecit. Sancti autem fortiter resistent. ideo ait. Salutare tuum expectabo domine. Quarto pugnat contra fideles: per falsa miracula. et illud est periculosissimum. Ideo ait dominus. Dabitur ei vicelimo quarto caput.

De Extremo iudicio.

Et dabūt pseudo pphete. i. p.
dicatores antixpi pdigia ma
gna. ita vt (si fieri pōt) i errore
inducant etiā electi. Apo. xij.
dicit q data est ei pās signa fa
cere et pdigia ita vt ignē faci
at descendere de celo in terrā
in p̄spectu hoīm vt seducat ge
tes. Eliget em̄ aliq̄s q̄s nū
tet ad pdicandū sup q̄s faciet
descendere ignē: ope dyaboli.
quasi spm̄ sc̄m acciperet. q̄ et
ip̄i ope dyaboli pdigia faciet.
Et dādens ad practica et br̄s
Vincēt? dicit. postq̄ sūt predi
catores p̄nūciauerūt doctri
nam antixpi: vt veri filij dei di
cent. Ut nō dubitatis de veri
tate nostra: ecce miraculis cō
firmabim̄. Accedant infirmi
aliqui in quos. s. diabolus im
mittet infirmitates quarū sci
unt curationez: et eos publice
sanabunt. Et si q̄s sanare nō
potuerit dicet. ex defectu fidei
eor. pcedere: vel quia sanitate
male vterent. Similit accē
dēt ad tumultos et faciet appe
riri: et ostendent se aliquos su
scitare de uotis populo. nō q̄
vere suscitēt. q̄ h̄ diabolus nō
pōt. sed dyabolus sumet cor
pus aereum et apparebit et lo
quet in sp̄e illi? notū. et dicet se
esse vere illuz: et merito mesie
suscitatu. Et xp̄ni quē colunt

xp̄iā dicēt seductore dānatū.
et antixpm̄ dicent veruz deuz.
Hec temptatio erit maxima.
Greg. in mora. Videbit mar
tyr p veritate se torqueri sine
op̄atiōe alieni? miraculi: et
cōtra tortore suū ad ostēratio
nē sue falsitatis miracula face
re. certe magna erit talis tēp
tatio. vt dicit xps Barth. xxiij.
Nisi abbreviati fuissent dies
illi nō fieret salua omnis caro
et nō em̄ durabit nisi p tres an
nos cū dimidio: q̄nto tpe p̄di
cavit xps vt dicit. Apo. xij. et xij
capituli? et Dā. xij. Postq̄ au
tē i tēpā ascēdet supbia vt post
simulatiōez sue n̄ p̄s et resur
rectiōis dicat se publice i celū
ascēsurū sup mōtē oliueti stās
fulminabit a xpo. vt dicit magi
ster i scolastica historia. De ei
us morte habet Dā. xij. et xj.
Et. ij. ad thessaloi. ij. Et apo.
xv. Isa. xl. Spiritu labiorū
suorū interficiet impium. Ante
mortem antixpi resurgēt
Enoch. et Helyas tertia die
post occisiōez eor. et publica
vocatū ascēdēt in celū. Post
q̄ aut mortu? fuerit antixps:
q̄nto tpe duratur? sit mūd? i
certū est: videt tū ad min? xl.
dies q̄ dabunt hoīb? vt peni
teat. ex eo q̄ dicit Dā. xij. Bea
t? q̄ expectat ad dies mille tre

Folium.

Lxxviii.

centorū triginta quinq. Istis
sic stātibz vt ait Apostol? i.
thessa. v. Luz dixerit pax et se
curitas: repentinus eis super
ueniet interitus.

Antequā dñs

visibilis ad iudiciū apparebit
precedet et eū tuba nouissima.
de qua ait aplis. i. ad thessa.
iij. q̄a domin? in voce archa
geli et in tuba dei dñdet de ce
lo Et. i. ad corint. xv. Canet
eū tuba et mortui resurgent.
Sonus autē tube aut virt? ta
lis ē. Surgite mortui venite
ad iudiciū. Hiero. sup math.
Quā diem illūz considero: toto
corde p̄remisco. Sine come
do sine bibo: sine aliō q̄d cūq̄
actio: semper sonat bec vox in
auribus meis. Surgite mortui
venite ad iudiciū. Cum bec
vox in sonuerit: tūc om̄s resur
gem? ait apostol? i. cori. xv.
sed nō om̄es immutabimur.
corpus sc̄z gloriosuz assumen
do. Nota de voce. ¶ Erit in
terris p̄ssura gentiū p̄e cō
fusiōne tonitus maris et fluc
tū. arescentibus hominib? p̄e
timore et expectatione q̄ super
ueniet vniuerso orbi. B. Tho
m̄ cori. glo. ait. Dare terribi
liter fremet: et litus maris tā
ta agitur tempestate: ita

vt sit populo terre p̄ssura. i.
communis miseria: ita vt tā
bescant timore et expectatione
malorum irruentūz mundo.
Hiero. dicit se inuēisse in anna
libus hebreorū. xv. signa p̄e
cedētia futurū iudiciū. Vtrū
autē illi dies quibus sient cō
rui sint aut interpolati non
exp̄imitur.

¶ Prima die eriget se mare. xl.
cubitis sup altitudinē mōtiū
stans in loco suo quasi mur?.
¶ Secūda die tū descendet vt
ab hominibus vit intueri possit
¶ Tertia die Belue marine
appebunt superlucius dantes
rugitum vsq̄ ad celum.
Quarta die Ardebunt maria
et om̄es aque rehemēter.
Quinta die Herbe et arbores
dabūt sudorē sanguineū.
¶ Sexta die Ruēt edificia.
¶ Septima die Petre ad in
uicem collidentur.
¶ Octaua die Fiet generalis
terremotus.
¶ Nonā die Equabit terra.
¶ Decima die exibunt homi
nes de cauernis velut amen
tes et mures.
¶ Undecima Surgent ossa
mortuorum et stabunt super
sepulchra.
¶ Duodecima Cadent stelle
de celo.

De his que fiunt in iudicio.

Tredesima **D**iximus homines viuētes vt cum mortuis resurgant.

Decima quarta **A**rdebit celum et terra scz superficies aeris et terre.

Decima quinta **F**iet novum celum: et nova terra et resurgent omnes.

Hec signa ponit magr in scolastica historia. Et dñs. Hugo primus postulator super Lucam. xxi.

Sequitur Nam

virtutes celorum mouebunt. Hugo super lucā. Horrebūt qz sicut aliquis manens in supercilio montis videns ciuitatez aliquam perire incendio aut terre biatu naturaliter horret licet sciat incendium ad se nō posse p̄scendere. Ita etia3 vidētes electi sub se reprobos cruciari naturali quodā horrore mouebunt. **C**risostomus. Si rex terrenus p̄cessit cōtra aliquē expeditionē, mādāt ī populo: dignitates oēs mouent exercitus excitat. tota ciuitas aut puincia sua feruet. Quāto magis rege celesti exurgēte iudicare viuos et mortuos angelice virtutes cōmouebūtur terribiles ministri terribile dominum p̄cedet. Cherubin et

seraphin p̄parant ad sedem vñ? et rationalis **T**hronus. nec pōt esse res mortua que baiulat vitā añ ipm pro cādelabro fulgura viua p̄cedēt. et p̄ tuō bis horrenda tonitrua. Vere vor magna cui omnia obediūt elementa. petras scindit. inferos aperit. vincula mortis dirumpit. Idē **T**ūc nec resistēt diuiri. nec fugiēdi facientas. nec penitētie locus. nec satisfaciendi spūs. ex angustia omniū rerū nichil manet nisi luctus. **V**ñ Beda. Quid p̄gula loci deserti patit: cū ceditus padiss p̄curritur. quid peccator: quādo angeli et iusti tremebunt. **C**risostomus. Virtutes celoz mouebunt: quāuis sibi consciū nō sunt vidētes tñ tantam transformationē fieri. tam infinitas multitudines condemnari nō intrepide stabunt illis. **A**ntē dominus ad iudiciū venerit p̄cedet tūba. Flota dānari assumunt corpora grossa corrosa et graua super terrā incedētia et reptantia: iusti autē rapient in nubibz obuiā xp̄o i aera. **T**ūc (vt dñs Jobe. in apoca. j.) plāgent sup se omnes tribus terre q. s. hic terrēna dilexerunt. Et congregabunt (vt dñs propheta Jobe ultio) in valle. **J**osaphat et locis circumiacentibz

Folium.

lxxx.

demonēs et hoīes tñ vbiqz fuerint demonēs coram iudice erunt. De die autē illa (vt dicit math. xxiiij.) nemo scit et hora neqz angeli celo3 nisi pater solus. Sicut em̄ erat i diebus noe: ita erit aduentus filij hominis. Sicut em̄ erant in dieb? ante diluuiū comedentes et bibentes nubētes et nuptui tradentes: vsqz ad eū diē quo intrauit noe in archā et nō cognouerunt: donec venit diluuium: et tulit omnes: sic erit aduentus filij hominis. Tunc duo erūt in agro vnus assumeret: et alius relinqueret. Due molēs in mola: vna assumeret: et vna relinqueret. Duo in lecto: vnus assumeret: et vnus relinqueret. **C**risostomus. ibidē. Nec ideo dicit dominus: vt ostēdat qz de omni genere aliqui saluantur. **E**licit etiā ex p̄dictis verbis qz triplex status hoīm ad iudiciū veniet. **P**rimo status p̄latorum et clericorum. qui ponuntur custodes et operari in agro dñi vnus assumeret ad gloriam. alius relinqueret ad penā. vt p̄z de Abel et Cayn ex euntibz in agro. **S**cñ. iij. Secundo stat? laycorum aut actorū qui ponunt ad molas. ad labbrandum scilicet: vnus assumeret et alius relinqueret

Qui em̄ habet diuitias tanqz non habens assumetur. alius qui spem et delectationē habet in diuitiis: relinquet vt p̄z de Jacob et Esau. **G**ene. xxiiij. **T**ertio stat? p̄replator et religiosoz. qz tanqz in lecto quiescūt a cura exteriori. vnus assumeret ad b̄m̄dinez: sicut scribit: et p̄gines sapiētes. alius relinquet ad penā: sic fatue virgines. s. nō b̄ntes testimoniū p̄scientie. Cum ergo sic aggregati fuerit in valle Josaphat

Tunc videbūt

filij hominis venientē in nube cum p̄tate magna et maiestate. **H**ic nūc dñm est de his qz sūt in iudicio. De Haduetu loquit Jobe. vt vidit apoca. j. Ecce veniet cum nubibz et videbit eum omnis oculus. et qui eum pupugerunt. et plangent se super eum omnes tribus terre. **A**lbertus ibidē. **H**ic loquit Jobe. de secundo aduentu christi: vt qui amore primi aduentus nolunt p̄ctā dimittere. saltem dimitrāt timore scdi. **V**eniet cū nubibz. **A**ctiū. j. Dixerunt angeli ad ap̄los. Sic veniet quēadmodū vidistis eum euntē in celis. sed nubes susceperit eū ab oculis eoz. vt dñs ibidem ergo cum nubibz veniet.

Sequit. Et videbit eū oīis oculus. Reg. in ome. xv. In extremo iudicij die: cū apertis celis ministrātib⁹ angelis: p̄se- dentib⁹ aplis: in sede maiesta- tis sue cūst⁹ apparuerit: om- nes hūc electi pariter ⁊ repro- bi videbūt. Iusti vt de munes re retributionis gaudeāt: In iusti vt de vltiōe supplicij im- perpetuum gemant.

Queritur An equaliter omnes videbūt christū Dñm? secundum Al- bertum qd nō quia iusti soluz videbunt diuinitatem ⁊ bñā- nitatem christi ad suam glori- am. Unde Isa. xxxij. Reges in decore videbūt. Mali autē solū bñanitatē in ineffabili in- dignatione eis in penas. et nō diuinitatē. Quia dñs Isa. xxvj. Tollat impius ne videat glo- riam dei. Sequit. Et qui euz papugerūt. s. iudei ⁊ mali xp̄i- ani. q̄ eum suis pctis offende- runt. Sequit. Tūc plangent se sup eū omnes trib⁹ terre. Al- bert⁹. Qui pl⁹ dilexerūt terre- na q̄ celestia: et occupabāt in eis: tales plangent. q̄ nō tan- tum dolebunt de tormento in- ferni quantū dolebūt de amissi- one cōsorcij electorū. vt etiā dñs. Erisost. sup illud mat. iij. Exciderit et in ignē muretur.

Apoca. vj. Tūc reges terre ⁊ p̄ncipes et tribuni ⁊ diuites et fortes et om̄s seruus et liber abscondēt se in speluncis et in petris montiū. et dicēt monti- bus ⁊ petris. Cadite sup nos et abscondite nos a facie sedē- tis sup thronū. et ab ira agni. qm̄ venit dies magnus ire ip̄s- foru. Suffragia sanctorū et angelorū postulabūt vt eorūz precibus mereant euadere pe- nas. et misericordiaz cōsequi. De hoc adueni loquit. Isa. xxx. Ecce dñs veniet de longi- quo. ardēs furor eius: et grauis ad p̄uadā. Et Dan. vii. dñs. In visioe aspicebā nocas. et ecce in nubib⁹ celi quasi filius hominis veniebat et vsq; ad an- tiquū dierū peruenit. et in cō- spectu eius obauerunt cum et dedit ei p̄atē bonorē et regnū et om̄s populi tribus et lingue ipsi seruiunt. Prās eius: prās eterna: q̄ nō auferet. et regunz ei⁹ qd nō corrūpet. Regū de p̄atē vnus angeli. iij. Regū xix. Et Isa xxxvij. q̄ tpe regl Ezechie: cū Sennacherib pu- gnaret aduersus iherlm q̄ noc- te vna exiit angel⁹ ⁊ percussit i- castris assiriorū. i. 85000. Si ergo tāta est prās vni⁹ angeli q̄nta erit prās euz dñs veniet in nubibus cū p̄atē magna et

maiestate et om̄es angeli eius cū eo. Lū sic viderint deū ve- nientē: tūc impugnabūt homi- nes pctōres (vt dñs. b. Tbo. in f̄mone de dñica scōa aduēg⁹) summa. media. infima. Sum- ma deus omnipotens: qui du- rissimā sententiā dabit cōtra impios Iebe. v. Prātē dedit ei iudiciū facere: q̄ fidi⁹ homi- nis est. Scōo impugnabunt eos angeli: qui scz eos p̄ciēt i eterna supplicia. Mat. xij. Erubunt angeli et separabāt malos de medio iustorū: et mit- tent eos in caminūz ignis vbi erit fletus et stridor dentium. Tercio impugnabunt eos san- cti: qui sciam iudicis appba- būt. dicētes Iustus es dñs: et rectū iudiciū tuū. Sapie. iij. Indicabunt sancti nationes. Media vt sidera et elemēta. q̄ negabūt lumina. mittēt ful- mina. impriment incēdia. Lu- men negabūt in pctōz horro- re. Jobe. iij. Sol p̄uertet i- tenebras: et luna in sanguinē. Mittet fulmina in pctōz tero- rorem. Jobe. ij. Ante faciē ei⁹ ignis voras: et post eū eru- rens flamma. a facie eius cru- ciabunt populi. ⁊ om̄es vult⁹ redigent in ollas. ignis iste nō aget in scōs. q̄ cūstrumētū diuine iusticie. Vel fm Aug.

xx. de ciuitate dei. corpa sano- ctōz rapient ad supiores par- tes aeris: quo flāma nō ascē- det. Quadruplex ignis an fa- ciem eius p̄cedet. Infernalis in reproboz punitionē. Pur- gatori⁹ in venialiū deletionē Terrestis. sensualia ⁊ vegeta- bilia consumēdo. Naturalis elementa purificādo. Inferio- ra negabunt pctōribus refu- giū: ppter diuinam presenti- am. Apoca. vj. Dicent monti- bus cadite sup nos et abscon- dite nos a facie sedētis super thronū. Subtrahēt auxilium ppter diuinaz potentiā. Deu- tro. xxxij. Ego occidā ⁊ ego vi- uere faciā: pcutiā et ego sana- bo. et nō est qui de manu mea possit eruere. Surgēt in p̄tra- rium ppter diuinā obediētiaz Sapie. v. Armabit creaturā in vltionem inimicorū suorū. Sapiētie. xvj. Creatura em̄ tibi factori deseruiēs excādes- scit in tormentū aduersus in- iustos Tūc intus erit consci- entia exurens. foris mundus ardēs. superius iudex iratus sub⁹ infern⁹ pparatus. a dex- tris demonia accusantia. a si- nistris peccata plentia: et om- nibus appareta. Nihil erit ni- si dolor et gemitus in expressi- bilis ⁊ om̄is boni desperatio.

De Extremo iudicio.

Timendū est futurū iudiciū ppter tria q̄ ibi fient. Primū est peccatorū mltiplex accusatio. a multis cū (teste. scriptura) accusabitur peccator. Primo accusabit eū ppria p̄scia que tūc publice accusabit. licz nūc occulte. Dan. vii. Iudiciū sedet et libri ap̄ti sunt. scz p̄scie. In his libris p̄tinent s̄nie mori et vite. Apo. xx. Iudicati sūt mortui ex his q̄ scripta erant in libris s̄m opa eoz. P̄ls ad ro. ii. Testimōiū reddēte illis. p̄scia eozū Scdo accusabūt p̄ctōrē dyaboli p̄rio. sic fur fur rē istigat postea eū p̄dit. vñ apo. xii. di. Proieci ē dyabolus accusator fratru nostroru Aug. Dicet ille aduersari. Equissime iudex iudica istū esse meū ob culpā: q̄ noluit esse tuū p gratiā. tuū est p naturā meū p culpā. tibi inobediens. mihi aut obediens. ergo meū iudica. Tertio accusabunt p̄ctōrē angelī sc̄i. Credibile ē q̄ ille qui tradidit eis animas custodiēdas req̄ret ad eis de h̄mōi custodia rationē. Et cum illi nō mētient. dicere veritatē habēt q̄ illi noluerūt eis obedire. Ite. h. Curauim⁹ babilonē et nō est sanata. q. d. fecimus qd in vobis est. Quarto accusabūt

eū omnes creature. nā offenso creatore pugnabit p̄tra in senatos creatura. Sapie. v. Armabit creaturā in v̄lione inimicorū. Job. xxi. Reuelabit celū iniquitatē impij. et terra p̄surget aduersus eū Quinto accusabūt miseri q̄b violentiā fecit hō. Tūc vt ait p̄pheta faciet dñs iudiciū in op̄is et vindiictam pauperū. Sexto accusabunt subditi suos negligētes p̄latos. Bernh. sup cantica. Accusabunt dure q̄rū vixerūt stipēdijs: nec diluere p̄ctā: qui b̄ facti sunt duces ceci. Septimo accusabūt eū ppria p̄ccata. Iere. ii. Arguet te malicia tua: et auersio tua increpabit te. Prouerb. v. Iniquitates sue capiunt impiū: et funibus p̄ctōrū suoru vnusquisq̄ p̄stringit. Bern. Tūc opa nostra simul loquentia dicent ad p̄ctōrē Tu nos egisti: opa tua sum⁹. nō se deserem⁹. tecū ad iudiciū p̄gem⁹. Octauo accusabūt p̄ctōrē instrumēta pas̄siois ih̄u xp̄i. Hiero. Eux xp̄i p̄tra te pugnabit. xps sua vulnera allegabit. cicatrices et clauī accusabunt te. Uide decim Aug. sup xlii. fo. De viuētibus etc. Scdm rationis reddito. Dicet em̄ xp̄us Redde rationē villicatiōis tue. Qua

Folium.

lxxiiij.

tuor debes dño ex pte tui: et q̄ tuor ex pte sui. Ex pte tui debes deo rationē reddere de q̄ tuor. P̄rio ex pte p̄missi. p̄missum em̄ i baptismo abrenūciatioēz sathane et omib⁹ pompis ei⁹. vt p̄ de p̄se. dis. iij. Nos ante oia. Scdo ex pte obmissi multa obmissimus q̄ facere debui⁹. Si em̄ ille maledict⁹ est q̄ facit op⁹ dei negligēter. vt d̄. Iere. xliiij. multo pl⁹ ille q̄ nihil facit cū facere possit. Bath. xxv. illi ad q̄s dñs dicit. Ite maledicti etc. non sunt dñnati qz malū fecerūt: sed qz bonū nō fecerūt. Tertio ex pte p̄missi. qz mltā fecim⁹ q̄ facere nō debuim⁹. vt h̄ de omnibus malis opib⁹ memēro redditurū rationē. Quarto ex pte p̄missi. reddes etiā rōem de oib⁹ malis in q̄ p̄sensisti: nec correxisti. nō em̄ solū q̄ faciūt sed et q̄ faciētib⁹ p̄sentūt: digni sūt morte. ait apl̄s ad Ro. i. Quatuor debes ex pte dei. P̄mo ex p̄missi. mltā bona tibi p̄misit de⁹. Aniaz tuā Si em̄ rex filiā suā quā disposuisset fieri reginā i regno suo alii cū p̄misisset: et ille male eā custodisset. imo mei maculassz. o q̄ntū ille regē suū offenderet. Sic rex celoz p̄misit tibi aiaz quā sanguie pp̄rio viuificauit

ac desposauit. Redde ergo rationē quō eam custodisti. De dicit tibi bona aīe. liberū arbitriū. discretionē. sapiētā. gratiā. Ite d̄ corpe redde rationē Si castrū corpis tui bene custodisti ab inimicis ih̄u xp̄i Si nimis delicate nutruiisti. Ite de p̄mo vt pater de filijs. i. regū. iij. vbi pater ppter negligentiā filioz interemptus est. P̄latus de subdito. Ezech. xliiij. Fili hoīs speculatorem dedi te dom⁹ israhel. Sapie. vi. Iudiciū durissimū i his q̄ p̄sunt fiet Ite de bonis exteris vt diuitijs honorib⁹. vltima. sanitate. et h̄mōi Hec omnia cōmisit tibi de⁹. Scdo ex pte dimissi. multa peccata tibi dimisit deus et frequenter. Bath. xliiij. Serue neq̄z omne debitu⁹ dimisi tibi etc. Tertio ex pte p̄missi. p̄misit em̄ nobis vitāz eternā. dicēs. Luce. xliiij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater me⁹ etc. Quarto ex pte p̄passi. q̄nta p nobis passus ē: reddere rōne⁹ optet de his oib⁹. nec exibim⁹ donec soluam⁹ nouissimū quadrante. i. minia p̄ctā satisfaciēne delebim⁹. Tertio ē horribilis sentētie expectatio. Hec snia formidabilis ē ppter tria P̄rio ppter icertitudinē. nemo

De Extremo iudicio.

em nouit an p se aut ptra se fe
ratur. vii. Eccl. ix. Sūt iusti
atq sapiētes: 7 opa eoz in ma
nu dei. 7 n̄ nescit hō vtrū amo
re an odio dign⁹ sit. sed oīa in
futurū seruānt incerta. Itēz
ibide. viij. Vidi impios sepul
tos q etiā cum adhuc viuerēt
in loco scōr erat. et laudabant
in ciuitate q̄si iustoz opū. Et
em qz nō pferē cito cōtra ma
los snia: absq timore vllō ppe
trant filij hoīm mala. ¶ Flota
in vitā patrū de abbate Aga
thon. q p tres dies iacebat fix
is oculis 7 apertis. cū fratres
dicerēt. abba vbi es. Respon
dit in iudicio dei sto. Et dixit
sunt fratres. nunquid et tu tū
mes pater. Qui ait tota q po
tuit vii tute dei mandata custo
diui. sed homo sum. nescio an
opa mea accepta sunt deo. qz
aliter sūt dei iudicia. aliter ho
minū ideo timeo. Breuo. Se
pe iusticia nostra ad examē di
uie iusticie deducta: iniusticia
est. Et plerūqz sordet in p̄spe
ctu iudicis qd in intēctione ful
get opantis. Vñ Sapiēs p
uerbio. xiiij. Est via q videiur
bonū iusta. nouissima aut ei⁹
ducit ad mortē. aut ad iteritū
Ideo ille scōr agathon timu
it. Similis legitur Vitaspas
trum q qdā senex ait Tria ti

meo. Vñ qī aīa mea egressu
ra ē de corpe. Aliud qī occur
sura ē ipi deo. Tertiū qī fina
lem sententiā in die nouissimo
expectauerit auditura. vii. ait
dñs. Bath. vij. Vultū dicēt
in illa die. Dñe dñe nōne in no
mie tuo pphetanū? 7 demo
nia ciecim⁹: et virtutes multas
fecim⁹. 7 tūc p̄stebor illis. nū
qz noui vos discedite a me ma
ledicti. O si tales repellēt qd
securus erit. Isa. lxvij. Quasi
pānus mēstruate oēs iusticia
nrē. Vñ Job. ix. 7 xxv. Nō in
iustificabit hō pparat⁹ deo Si
voluerit hō p̄cedere cū dō nō
poterit respondere vñū p mille
Crebar oīa opa mea: scies q
nō parceres delinquenti. Eplūs
i. corin. iij. Nihil mihi cōsci⁹
sum: s3 in h̄ nō iustificat⁹ sum.
q̄ q̄ sit iudicat me dñs ē Idez
ad Romāos. xiiij. Omēs sta
bim⁹ ante tribunal christi. Ti
nienda est ergo finalis snia p
pter incertitudinē. Secundo
timēda est illa sententia ppter
austeritatez aut strenuitate.
Bath. xx. Cum venerit fili⁹
hoīs in maiestate sua: et ange
li eius cū eo tūc sedebit sup
sedem maiestatis sue. 7 greges
gabunt ante eū omēs gentes.
et sepabit eos ab inuicēz sicut
pastor segregat oues ab hēdīs

Vide huc mōdū dñi

folium.

lxxxij.

Et statmet quidā oues ad der
tris hēdos aut a sinistris. Tūc
dicet rex his qui a dextris ei⁹
sunt. Venite benedicite patrī
mei possidete paratā vobis re
gni a p̄stitutione mūdi. Ely
riui 7 dedistis mihi māducare
7c. His aut qui a sinistris sunt
dicet. Discedite a me maledi
cti in ignēz eternū qui para
tus est dyabolo 7 angelis ei⁹.
Iste est gladi⁹ ex vtraqz par
te acutus egrediens de ore se
dentis in throno. apo. i. 7. xix
Ecce tūc (vt ait. Isa. xj. c.) p
cutiet terrā p̄ga oris sui 7 sp̄s
labiorū suoz interficiet impi
um. Aug. super Job. Qui ce
siderūt ad vocē vñā xpi mori
turi quid faciēt ad vocēz iudi
cantiū: hic vt hō loquitur tūc
rugiet vt leo. Amos. iij. Leo
rugiet: quīs nō tūnebit? Isa.
v. Rugiet ei⁹ vt leonis. Jere.
xxv. Dñs de excelso rugiet. 7
de habitaculo suo dabit vocē
suam Et pueniet sonitus vsqz
ad extrema terre. quia iudiciū
dñō cū gentibus. Job. xxxvij.
Sup hoc expanit eoz meū: 7
emotū est de loco suo. audiet
auditionē in terrore vocis ei⁹
7 sonū de ore eius p̄cedentē.
Tonabit de⁹ in voce sua mi
rabiliter. qui facit magna 7 in
scrutabilia. Anselm⁹ in suis

meditationibz dī. Quid dor
mis anīa tepida et euoni dig
na? Qui non expurgat⁹: qui
nō tremat ad tantū tonitruū
non dormit: sed mortuus est.
Ite maledicti 7c.

Tūc Virtutes

celoz: mouebunt. Qui (vt dī
Crisost. sup eadez p̄ba) q̄uis
sibi nullius mali cōsci⁹: vidē
tea tamē transmutatōne tan
tam fieri: et tam infinitas ml
titudines condemnari non in
trepide astabunt. Vñ super
matheum. Quotiens diē illūz
considero: toto corde cōtremi
sco 7c. O fratres mei diē hāc
ante oculos ponite. et quantū
potestis ad emendationē festi
nate. Vñ iurur⁹ audita est
in terra nostra. Ait em ipē q
ppter nos paup facit⁹ ē. peni
tentia agite: appropinquabit
regnum celoz: 3. qui aut aurē
suā obdurat ad clamorē pau
peris hui⁹: clamabit et ipie et
nō exaudiet. Qui itaqz nō vult
audire vocēz turturis. audiet
in futuro durāz sniam iudicis
Qui dicūt. dur⁹ ē sermo peni
tentie. durior erit eis (sentētia
plata) audire: cū dicez. Disce
dite a me 7c. Tūc damnati vi
dentes electos in tāta gloria
dicent illō Sapie. v. capitū.

De Extremo iudicio.

Videntes turbabunt timore
horribili et mirabunt in sub
tatione insperate salutis. et ge
metes pre angustia spiritus.
dicentes intra se penitentiam
agentes: et pre angustia spiri
tus gementes. Hi sunt quos
aliquando habuimus in deri
sum et in similitudine impro
perij. nos insensati. vsta illoz.
estimabamus insaniam. et fi
nez illorum sine honore. Ecce
quomodo cōputati sunt inter
filios dei et inter sanctos fors
illoz ē. Ergo errauimus a via
veritatis et iusticie lumen nō
luxit nobis et sol intelligentie
nō est ortus nobis. Tassati su
mus in via iniquitatis et pē
tionis. et ambulauimus vias
difficiles. via autē vni ignora
uimus. Quid nobis. pfuit su
pbia. aut diuiciarū tactantia
qd cōtulit nobis. Transierāt
omīa tanq̃ vmbra. et tanquā
nunci⁹ p̃currēs. et tanq̃ nauis
q̃ pertransit fluctuante aquam:
cui⁹ cū pertransierit nō est vesti
giū inuenire. O tarda p̃fessio
et ferocina penitētia. Cōuertā
tur ad vesp̃eraz (ait p̃pheta) et
fame patient. Exēplum. legi
in vitas patrū. Q̃ cū quidā se
nex a spū fornicatiōis grauitē
tēptaret rogauit dñm vt eū vi
sibiliter cerneret qd fecit est.

Tūc ait illi senex. Quid tibi p
sit q̃ sic me tēptas qz aggra
uas culpā et penā tuā. Qui de
mon Scio q̃ vez dicis quā
to plures decepero tāto duri⁹
sententiā iudicis sustinebo. Il
lā autē diē finalis sentētie sup
omīa formido. et grauit̃ ex
pecto. tū ṽ illius sentētie sul
milationē aliquatit̃ retardē:
homīnes ad peccandū allicio
Si tū timer spūs quantū ti
mere habet caro etc. ¶ Tercio
timēda est finalis sentētia p̃p̃
immutabilitatem. Luce. xxi.
ait dñs Celum et terra transi
bunt verba autē mea nō transi
bunt. Possibilis ē esset celus et
terrā in nihilū redigi q̃ verba
xpī nō impleri. Si angeli pro
homībus loquerent̃ non exau
dirent̃. Heu q̃ dura sña quā
asperū verbū. Orauit p̃pheta
dauid vt liberaret̃ a verbo as
pero. Bernb. Quod ē verbū
asperū: nunquid illud. Anīa
que peccauerit moriet̃. Non
Rūqd illō Si auersus fue
rit iustus a iusticia sua et fecer
rit peccatū in i p̃so morietur
omnes iusticie eius obliuioni
tradent̃. Nō Rūqd illō Tol
latur impi⁹ ne videat gloriā
dei. Nō Sed illō Ite male
dicti i ignē eternū q̃ parat⁹ ē
dyabolo et angelis ei⁹. ¶ In

folium.

lxxxiij.

quo verbo sex mala expamū
tur. Primū est a deo sep̃atio et
a p̃sortio omīū electoz. q̃ du
rior ē (fm̃ Crisosti.) igne infer
nali. Hec pena sequitur p̃pter
auersionē homīis ab incommu
tabili bono. Scdm̃ est eterna
maledictio. quia noluit pctōr
benedictionē et elongabit̃ ab
eo. induit maledictionē sicut
vestimentū. Tertiū est eterna
lis inclusio. ita icarcerant̃ vt
nūq̃ exeat. Quariū est ignis
actio in animā: tanq̃ instrumē
tū diuine iusticie. Quintū est
eternalis desperatio. idō dicit̃
eternū. quia ignis eoz nō ex
tinguet̃. ait Iayas. penultio
capitūlo. Sextum societatis
abominatio cum dicit̃ qui pa
rat⁹ est dyabolo et angelis ei⁹
Hec aspectio demonū nō est
est mīnima pena ymmo in esti
mabiliter magna. Dicit enim
Lullus q̃ quilibet viuētū
potius intraret viu⁹ in max
mū ignē q̃ vt icm̃ oculi dyabo
lum intraret. Desiderabunt
absque dubio vt non separent̃
tur a dō. Quia omīa bona ap
petunt. et deus est summū bo
num. Sed dicit eis domin⁹
ibei⁹ p̃ra hoc. Ite a me sez
eternaliter separamini. Dicit
forte i suo desiderio O Domi
ne da nobis benedictionē et

responder eis non. Sed. Ite
maledicti. Dicit forte. Da no
bis locū libertatis. Et dicit
nō. sed includendi in eternū.
Dicit forte iterū dānati O
domine da nobis tamen lacū
amenū. Et dicit eis. non. sed
in igne: Dicens forte O domi
ne assigna nobis tamē temp⁹
aliquod de terminatum quā
diu. Et dicit eis. In ignē eter
nū. Dicit forte adhuc. O do
mine da nobis bonā societa
te. Et respōdebit eis Qui pa
rat⁹ est dyabolo et angelis ei⁹
hec sit societas vestra. Hanc
sententiā iudicis cum dicit̃.
Ite maledicti in ignē eternū:
ap̃stoli et eoz sequaces: vo
lūtarij pauperes: qui sedebūt
vt iudices ibi: dicent. Iustus
es domine: et rectum iudiciū
tū. Boni christiani qui sta
bunt in aere cum corporib⁹
glorificati. cū dixerit. Veni
te bñdicti patris mei posside
te regnū etc. Et ad reprobos
Ite maledicti in ignē eternū
etiā approbabit iudicis sen
tentiā dicētes. Iustus es dñe
et rectum iudiciū tuū. Dam
nati qui tunc super terrā rep
tant aut qualitercūq̃ ambu
lent: vidētes manifestā dei iu
sticiā. etiā coacti dicent Iust⁹
es dñe et rectū iudiciū tuū.

De Extremo iudicio.

Tunc terra scindetur: et descendet cum demonibus vini in corpore et anima in infernum. Et claudetur os infernalis putei in eternum iacentes compressi (ut allecat in tona) in infernalibus miseris nunquam inde exituri. Christus suus cum sanctis et electis suis ascendet in celum. ubi eternaliter gaudebunt. ubi nullus malus adest. ubi nullus bonus deest. Et sic patent que sunt in iudicio. Nunc domine de his que fiunt post nouissimum iudicium. Et faciam ser questiones.

Queritur.

An certum sit futurum iudicium et iacta scriptura. Dicitur quod sic. Enoch septimum ab Adā (ut dicitur in epistola iude) prophetam tunc dicens. Ecce veniet dominus cum sanctis suis in nubibus facere iudicium propter omnes. et arguere oculos impiorum de omnibus operibus impietatis eorum. et de omnibus duris que locuti sunt contra deum. Isa. iij. Dominus ad iudicium veniet cum sanctis populi sui et principibus eius. Eos enim depasti estis vineas meas: et rapina pauperum in domo vestra. Isa. xij. Ecce dies domini veniet crudelis et indigna: et dies plenus est ire furoris que ad ponendum terram in solitudinem et peccatores eius conterendos de ea. quoniam stelle celi non expandentur.

Obtenebrabitur est sol in ortu suo. et luna non splendet in lumine suo. et visitabo super orbis mala: et contra impios iniquitatem eorum. et requiescere faciam superbiaz infidelium et arrogantia fortium humiliabo Ibidem. Alulale quia prope est dies domini. Isa. ultio. Quia ecce dominus in igne veniet. quod in igne dominus diiudicabit: et in gladio suo ad omnem carnem. Jere. ij. Adhuc modicum et iudicium prestatum vobiscum. Jere. xxvj. Dominus de excelso rugiet et de habitaculo sancto suo dabit vocem suam. et pueniet sonitus eius ad extrema terre: quod iudicium domino cum geribus. Ezech. xij. Hec dicit dominus. finis venit: venit finis venit peritio tua: que habitas in terra. nunc de prope est iudicium iram meam super te. et implebo furor meum in te. et indicabo tibi finis vias tuas. et inponam tibi omnia scelera tua. Dan. vij. Iudicium sedit et libri aperti sunt. Ibidem. In visione aspiciebam noctis: et ecce in nubibus celi quasi filii hominis veniebat. zacharie. xij. Veniet dominus deus meus de me: et oculus sancti eius cernit. In die illa non erit lux sed gelu et frigus. Job. elis. ij. Conuertentur oculos habitatores terre quod venit dies domini. prope est dies tenebrarum et caliginis. Sequitur. as. ij. Sol conuertetur in tenebras:

Folium.

lxxxv.

et luna in sanguine: antequam veniet dies domini magnus et horribilis. Sequitur. Congregabo omnes gentes et deducam eas in valle Iosephat. et disceptabo cum eis. Job. xxxj. Quid faciam cum surrexerit ad iudicandum deus. et cur quesierit quid respondebo illi. Ideo ait. xij. Quis michi hoc tribuat ut in inferno pregas me. et abscondas me: donec preseat furor tuus. Ps. ix. Cognosceat dominus iudicia faciens: in operibus manuum suarum comprehensus est peccator. Sapi. xj. Iudicium durissimum in his qui presunt fieri: exigno concedet. Lu. xxi. Tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum prete magna etc.

Queritur secundum.

Quare necessarium est fieri iudicium generale. Runt b. tho. in sermone de divina scientia aduersus: et assignat quinque rationes. Prima ratio est dignitas regalis. quod omnis creatus debet cognoscere dominum ibidem ut deum. et sibi fidelitatem exhibere. Sed illud modo non fit. ideo in iudicio manifestus veniet: ab omnibus visibilis. Secunda ratio propter istam vindictam. quod iustum est ut iudex qui iniuste iudicat: iuste iudicetur. Sed quod modus iniuste

iudicauit christum hominem. et iuste iudicabitur a christo homine. Job. v. Dedit ei prete iudicium facere. quod filius hominis est. Tertia ratio propter occulta iuste iudicantur occulte. et publica publice. Sed propter hominem occulta: iam occulte iudicata sunt ergo necesse est ut manifesta manifeste iudicentur. illud autem erit in finali iudicio. ergo etc. ad Ro. iij. Dominus stabimus ante tribunal christi. Quarta ratio. omne quod est deformatum per culpam: oportet reformari per iustitiam. Sed multa mala sunt facta. et bona dimissa et non dum sunt reformata in modo. et reformabuntur in iudicio. Unde Eccle. xij. sine ultimo. Lucta que fiunt: adducet deus in iudicium et per omni errato siue bonum: siue malum sit. Quinta ratio. Iustum est ut publica sint merita: et publica suplicia. Si autem fieri non possunt nisi in publico iudicio apertis. Nolite autem tempus iudicare: quousque veniet dominus qui illum minabit abscondita tenebrarum.

Queritur.

Qualis sit dispositio post iudicium. Ad hoc declarandum dicit Job. apo. x. Angelus que vidit stare supra mare et supra terram leuauit manum suam ad celum. et iurauit per viuente in secula seculorum. qui creauit celum et ea que in

De his que fiunt in iudicio.

eo sunt. et terram et ea q̄ in ea sunt. et mare et ea q̄ in eo sunt qz tps nō erit amplius. Alber- tus sup apo. ibidē dicit. Tps duob⁹ modis accipitur. Unō modo. put est mēsurā motus primi mobilis. sic non erit tps qz stabit firmamētū. sol. luna. ⁊ ceterē stelle. et planete. Aba- cuck. iij. siue vltio Sol ⁊ luna steterūt in habitaculo suo. scz vbi creata sūt in pncipio. Alio modo capis tpus put est mo- ra motus rerum mutabilū. et sic tps erit in eternum: quo ad malos in inferno. qz transibūt ab aq̄s muiū ad calozē nimū Job. xxiij. Alio mō sic expo- nit. Tpus ampli⁹ nō erit. scz gratie aut merēdi post mortē ⁊ iudiciū nouissimū. Ideo ait aplus. ij. cor. in. vj. Ecce nunc tpus acceptabile. ecce nunc di- es salutis. Isa. lv. Querite dñs dñi inueniri potest. inocate eū dñi ppe est ⁊c. Et sic post nouis- simū diē separabit calor a cla- ritate ignis. Et groslicies ab elemētis descēdet simul ad in- fernum malis in penam.

Querit Utrū post di- em iudiciū ma- li in inferno et boni in celo se mutuo videant: Rñt magister iij. sen. dis. l. siue vltima dices sicut sancti tradūt. et boni ma-

los. et mali bonos vident vsq̄ ad iudiciū post iudiciū ve- ro boni videbunt malos. s3 nō mali bonos. Greg. etiam ait. Infideles in imo positi añ dis- em iudiciū fideles sup se in res- que attendūt. quozū gaudia post contemplari nō possunt.

Queritur An san- cti cū sine misericordes ⁊ benigni cōpa- tiant dānatis: Rñt magister. c. sequenti q̄ nō. qz adeo san- cti dei iusticie addicti sunt vt nulla cōpassione ad reprobos trāsire valeant. nulla pro eis fiat nūc inter sanctos interces- sio. quia iustozū anie ⁊ si in na- ture sue bonitate miscōiā hñt iam tūc auctoris sui iusticie p- iuncte. tāta rectitudine pstru- gent vt nulla ad reprobos cō- passione moueant. Itē dñt ma- gister. c. sequenti. Apud animi iu- storū nō obfuscat bñtudinē aspecta pena reproborū. qz vbi- iaz ppassio miscōie nō erit mi- nuere beatorū leticiā nō vale- bit. Et licet iustis sua gaudia sufficiāt. ad maiore rāmē glo- riā vidēt penas malozū quas cuaserūt. quia qui dei clarita- tem vidēt. nihil in creatura ag- gitur quod videre nō possunt.

Queritur. An dōle- bant de

Folium

.lxxxvi.

pectis et offensa dei: Rñt do- ctor. sc̄tūs ptra gentiles. li. iij. c. xclij. q̄ dānati statī efficiū- tur immutabiles scdm volū- tatē. qz pctō mortali debet pe- na perpetua. Si ergo possent malā volūtate mutare in me- li⁹ iniquū esset vt ppetuo pu- nirent. Sc̄do. Voluntatem a pctō mutari nō cōtingit nisi p gratiā dei. Sed gratia exclu- dit totaliter ⁊ damnatoz aui- mabus. ergo nō possunt volū- tatem mutare in melius. Ter- tio boni immutabiliter aut im- mobiliter adherent fini quē in hac vita sibi prestituērunt. scz deū. ergo aie maloz immobi- liter fini quē sibi elegerūt. Si- cut ergo bonoz volūtas in ce- lo nō potest fieri mala. ita nec malozū voluntas in inferno potest fieri bona.

Queritur. An om̄s damnati habeāt vnā et equalē penam: Dñm q̄ postq̄ dñs sniam de- derit cōtra malos dices. Itē maledicti in ignē eternū. sc̄m detur terra. chartarenz chaos ei⁹ (vt dicit Sibilla) monstra- bit subtus terrā in cētro. Ro- sandū ergo q̄ duplex est pena damnatozū. scz dampni et sen- sus. vt dicit bea⁹ Tho. pma secūde. q. lxxxvij. ar. iij. Rōe

auerfiois ab incōmutabili bo- no. s. deo glorioſo corrūdet pe- na dampni. q̄ equalis est in om- nibus damnatis omnes enim eternaliter carebunt dei visio- nē. Isa. xxi. Tollatur impi⁹ ne videat gloriā dei. Alio mō consideratur culpa rōne con- uersionis ad tempale bonū. et sic ei corrūdet pena sensus: q̄ tanto maior erit quanto quis maiore habuit in scelere dele- ctationē: et plures pccauit. Unde apoca. xxiij. Quātum se glorificauit ⁊ in delicijs fuit tm̄ date illi tormētū et luctū. Nec ergo pena nō ē equalis.

De ppter eter- nū supliciu. quo nihil in tolle- rabili⁹. Pro huius parris de- clarandē dicit matth. vij. Om̄- nis arbor que nō facit fructuz bonum: excidetur: et in ignem mittetur. Holkot sup l. bro- sapientie. iij. c. dicit Dñs arbo- ri assimilat. Arbor viuit per calozem celestem: et humores terrestres. Sic homo viuit vi- ta gratie p charitatē ⁊ bñltatē. De charitate ait dñs Job. xv. Manete in me ⁊ ego in vo- bis ⁊c. De bñltate nota q̄to arbor pūdius radices figit: tāto diutius crescit. Secūdo assimilatur arbori in crescēdo

quod hanc affum. quia quis inferior pars arboris terre adhaereat: in potior et pulchrior supereminet versus celum. Sic homo licet necessario habeat aliquam intercedere teporalibus potior in pars voluntatis nostre debet tendere ad celum et celestia. Unde Isa. xxxvij. Mittet radicem deorsum: et faciet fructum sursum. ait de genere humano Tertio assimilatur arbori in fructum ferendo. Arbores primo germinant. secundo florere: tertio fructum portant. Ita secundum Erisost. ome. xxij. Semen sunt bone cogitationes. flores bone voluntates. fructus bona opera. Barth. vij. Arbor bona bonos fructus facit. Quarto assimilatur arbori in cadendo. arbor diu stat tandem cadit. Vis scire quo cadat. vide ubi amplius sunt ramus ad hanc partem cadit. Sic homo moriens ad illam partem cadit ad quam plures habuit affectiones dum vivit. si in terram: cadit in terram. si in celum. cadit in celum. Eccl. xj. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem in quocumque loco ceciderit ibi erit. Glo. Si ceciderit homo ad austrum. id est in calore caritatis ad gloriam ibi erit. et nunquam poterit demereri. Si ad aquilonem. id est in frigore infidelitatis et

peccati mortalis ad penam infernale: ibi erit et nunquam poterit mereri gratiam. Sic arbor significat hominem. De hac arboze (ait dominus ubi est) que non facit fructum bonum excidet: et in ignem mittet. Hic damnatorum due exprimuntur pene perpetue scilicet excidia personarum dei. et mitti in ignem eternum. Erisost. ibidem ponamus ante oculos quantum doloris est excludi et proijci a regno celorum. ut mihi videatur illud gravior est quam gehenna. Due sunt pene excidi et in ignem mitti. Fluit quod plurimi solum prime sciunt gehennam. ego vero illius et missionem glorie amari quam gehennam dico supplicium. Res est gehenna et horribile supplicium. cum simile aliquis ponat gehennas nihil tale dicitur est quale ab illi luce repellitur. non eximi. non esse cum christo et odio haberi a christo. Hec pena damni corrumpit auctorem ab incommutabili bono. Unde beatus Thomas. prima secundae. q. lxxxvij. ar. iij. dicit. Quod in omni peccato mortali duo committuntur. scilicet aversio ab incommutabili bono et hanc sequitur pena damni eo quod talis aversio sit malum infinitum. Aliud est aversio ad temporale bonum. et hanc sequitur pena sensibilis. que tanto erit maior: quanto maior fuit delectatio in peccato.

De ne inferni

sunt eterne. immense. diuerse. infructuose.

Culpe incorrigibilitatem
Pro Offense infinitatem
pter Voluntatis immutabilitatem
Retributionis equalitatem

¶ Eterne

¶ De primo dicit beatus Thomas. super ij. sententiarum. dist. xlvij. cum culpa manet eterna: necesse est ut ei pena sit eterna.

Sed culpa damnationis est eterna. ergo et pena. Quod autem sit eterna. probatur sic: Illa culpa manet eterna: que nunquam remittitur. Sed culpa damnationis nunquam remittitur. ergo manet eterna. Quod autem nunquam remittitur patet quia culpa non remittitur sine contritione. Sed in inferno nunquam dolebunt aut contrerentur. ergo nunquam remissionem obtinebunt. Quod autem non dolebunt de culpa patet. quia nullus dolet de culpa absque gratia. Sed ad infernum nulla descendit gratia. ideo nunquam dolebant. et sic merito pena eorum manet eterna. eo quod culpa manet eterna. ergo et pena. ¶ De secundo dicit beatus Thomas. ubi est. quod magnitudo culpe attenditur ex magnitudine persone offensa. Quanto maior fuerit persona que offenditur: tanto culpa maior

erit. Sed persona que offendit per culpam est infinita. ergo culpa est immensa. Simile Si quis cedit regem in faciem: morte dignus habetur. non autem si aliquis de simplicibus percutit mortem obnoxius habetur. Dicit ergo. b. Thomas. in summa contra gentes. li. iij. c. xl. Iustus est ut quis puer bono contra quod agit. Sed peior agit contra deum immensum. et ergo iuste eo punitur. ¶ De Tercio dicit ubi est. Apud diuinum iudicium voluntas pro facto reputatur. Sed voluntas eorum qui sunt in inferno semper est mala. ergo semper puniri debet ut factus. patet. Voluntas non potest mutari de malo in bonum sine gratia dei. Sed damnati sunt omnino exclusi a gratia dei. ergo de peccatis dolere non possunt. Secundo sicut se habet voluntas beatorum ad malum. ita voluntas damnatorum ad bonum. Sed voluntas beatorum nunquam potest fieri mala. quia immobiliter inheret bono ergo nec damnatorum bona. Hec. liij. contra gentes. c. xcij. Tercio dolere de peccatis contingit dupliciter. dicit beatus Thomas. super quarto dist. l. ar. j. Uno modo ratione diuine offese et sic damnati nunquam dolebunt nec possunt dolere propter gratie carentiam. Alio modo ratione

pene. et sic dolebunt & pectus huius
quod in inferno sunt. ¶ De Quar-
to dicitur. be. tho. vii. s. Sicut se
habet premium ad bonos: ita
pena ad malos. Sed bonis pro
merito temporalis debet premium eter-
num: ergo malis pro culpa temporalis
debet pena eterna. Ideo ma-
x. dicitur. Ibi sunt beati in vitam
eternam. mali vero in ignem
eternum. ergo sunt eterne.

Secundo pe-
ferri sunt immense propter quatuor

Sci-
licet.

Altitudinem
Profunditatem.
Longitudinem.
Latitudinem.

Ex bonorum celestium amissione
quod ex abyssali malorum immersione.
et in peram sensus et damni duratorem.
in malorum omnium prebensione.

¶ Primo sunt immense propter
altitudinem. id est amissionem celestium
um bonorum: et maxime visionis di-
vine. in qua consistit vita eterna.
propter dicitur Job. xvij. Nec est vi-
ta eterna: ut cognoscant te solum
verum deum et quem misisti ibi
crisium. ¶ Primo ex visione
dei habebunt sancti summam sci-
entiam omnium. Greg. Quid est
quod nesciunt sancti qui scientiam omnia
sciunt. Cum enim in deo sint ydee
omnium creaturarum: ipsum videntes
in eo vident que volunt de

craturis. Contra damnati pua-
ti tali visione: nulli rei habent pro-
fectam cognitionem et quibus in
hac vita aliquas habuerunt de
deo et sanctis cognitionem: tamen nul-
la habent ex hoc delectationem
sed magis tormentum: quod abusi
sunt eis. Et minimus puer bap-
tizatus defunctus: maiorem habe-
bit in celo scientiam quam omnes philosophi in
inferno. ¶ Secundo sancti ex vi-
sione dei consequuntur maximam gau-
dium. ps. xvi. Satiabor cum ap-
paruerit gloria tua. id est gaudium.
Contra damnati expiatione
huius visionis habent maximam tri-
stitiam. Et sic beati ex omni parte
supra. infra. intus. foris. circumcir-
ca pleni sunt gaudio: ita dam-
nati ex omni parte circumdati sunt
dolore. Et consideratione superiorum
primorum que amiserunt. Ex consi-
deratione inferiorum que nimis
dilexerunt. Ex consideratione in-
teriorum remordentium peccatorum.
Et consideratione exteriorum igni
viventium. Et consideratione circum-
stantium demoniorum et sociorum
maxime cum quibus peccave-
runt in hac vita. ¶ Tertio beati
ex dei visione consequuntur perfectam
amicitiam ad deum et sanctos
suos. Ita se perfecte diligunt quam
gloriam maiorem sanctorum magis
eis volunt quam sibi. quod magis me-
ruerunt. Contra damnati odiunt

deum ut patet. Apo. xvi. Blas-
phemaverunt homines deum vivemem
in secula seculorum. Nulla etiam
dilectio est in eis erga propinquos
quos videt secum cruciari. Vel
lent etiam omnes amicos et sanctos
secum esse in inferno. ymmo et se-
ipsum odit. Apo. ix. Desidera-
bunt homines mori. id est deficere ab
esse. quod est optimum. et fugiet mors
ab eis. ¶ Quarto ex visione dei
consequuntur magnam dignitatem.
scilicet regiam et sacerdotalem: unde can-
tat ad deum. ut dicitur apo. i. Rede-
misti nos domine in sanguine tuo
et fecisti nos deo nostro reges
et sacerdotes. Reges ad diuini-
tatem totius mundi. Sacerdotes ad
offerendum continue sacrificium
internarum affectionum. Contra a
damnati ex privatione huius vi-
sionis incurrunt ignominiam et
servitutem. Iere. xvi. Servient
diis alienis die ac nocte etc.

¶ Quinto ex dei visione habent
sancti summam pacem. Isa. xlii.
Sed cibus populi mei in pul-
chritudine pacis et requie opul-
lenta. Dionysius ait. Omnia pa-
cem appetunt. Aug. xlii. q. j.
Holi. Et si dulcis est pax propter
li salutem hominum: quanto dulcior
divina pro eterna salute. Nec
hic potest esse pax perfecta. sed so-
lus in patria. Contra in infer-
no apud damnatos est remo-

tio omnis pacis. et continuus bellus
Sapie. v. Armabit creaturam
in ultionem inimicorum suorum. Idem
pugnabit cum eo orbis terrarum
propter infelatos. Immodicia et
fector omnis creature descendet ad
infernum. Sicut intra se habent con-
tinuum bellum malorum affectionum
et stimuli remordentis. ita exterius
bellabunt creature propter eos
diversis penis affligendo ipsos
et variis modis. ¶ Sexto san-
cti dei ex visione habebunt maxi-
mam claritatem. Job. j. Erat lux
vera quam illuminat omnes homines ve-
nientes in hunc mundum. id est lumine
gratie. Et exente de mundo: lu-
mine glorie. quod lumine glorie re-
dundans ab aia glorificata in
corpore sui resuscitatum facit ipse
clarissimum ut sol et pulcherrimum
Contra damnati privati hac vi-
sione remanent obscuro et tenebro-
si in corpore et aia privati in tene-
bras exteriores. videbunt utique
propter humanitatem. sed nullam inde
habebunt consolationem. ¶ Septi-
mo recipiunt sancti dei visione sum-
mam firmitatem in bono. quod continue
videt summum bonum. ideo nunquam
etiam ad momentum divertent se
ab eo ut non actu amarent ipsum
Nec possunt flecti ad culpam. quod si
ne macula sunt ante thronum dei
apoca. xlii. Contra damnati
sunt ita aversi a deo: ut nunquam
p. A

diligere valeat: sicut demones
Dionysius dicit qd hnt iudiciū
rationis pueruū: estimantes
se a deo inuiste cruciari.

Secundo. Pene in
ferni sūt
immēse. ppter pfunditatē: que
est ex abyssali malozū immersio-
sione. maxime ppter locum.

¶ Primo loc⁹ in quo sunt dā-
nati est pfundus. ideo dicit infer-
nus: quasi inferius Est em p-
fundissim⁹: a deo maxime elō-
gatus ⁊ scis dei. qz est in cen-
tro terre. Sūt em quatuor in-
ferni. Limb⁹ patrū. iuxta quē
quātū ad sitū est purgatoriū.
postea limb⁹ puuloz qui cum
originali decedunt. Sub his
omib⁹ est loc⁹ dānatoz. fm. b.
Tho. super qto sen. vñ diues
epulo leuabat oculos et vidit
lazarū in sinu abrahe ⁊c. luce.
xvi. ¶ Legit in vitā patrū qd
cū beat⁹ Zacharius p heres-
mū ambulabat: inuenit calua-
riū hominis. quē virga sua tan-
gēs interi ogauit: quis in vita
pñ n. fuiss⁹. Cui respōdit qd fu-
isset sacerdos gentiliū in co lo-
co. ad iūctis. qd quātū distaret
celū et terra tātū haberet d ig-
ne sup caput suū cū alijs pa-
gan⁹ tantū dē ad infra sub eo
esset ignis in q cruciarent ma-
li xpiani. qui xpm negaret sua

mala vita. ¶ Secdo loc⁹ ille
est tenebrosus. et quis ibi sit
ignis: nō tñ lucet. Vñ Sapie.
xviij. Ignis qdē nulla vis po-
terat illū lumē prebere. nec si-
dētū limpide flammē illumi-
nare poterant illā noctē horre-
dam. Apoc. ix. De fumo putei
obscurat⁹ est aer et sol. De te-
nebris inferni dicit post. de di-
uersitate pene. Tercio loc⁹ il-
le igne⁹ est. Math. xij. Sic
erit in pñmatōe seculi eribūt
angeli ⁊ sepabūt malos d me-
dio iustoz. ⁊ mittēt eos in ca-
minū ignis. Ideo dicit a xpo ge-
benna qsi generans ignē. Vñ
math. xviij. Vñ e tibi vñū
oculū habentē. et intrare vitā
qz duos et intrare in iehennā.

¶ Quarto est loc⁹ horridus
Job. x. Dimitte me vt plāgā
paululū dolorē meū anteqz va-
dā: et nō reuertar: ad terrā te-
nebrosam ⁊c. Nō est ibi. ordo
vt vnā penā post aliam pate-
rentur. scdm Breg. sed omēs
in simul penas iferni patiunt⁹

¶ Quinto est loc⁹ arid⁹. vñ
Luce. xvi. Diues epulo vnāz
tantū guttas aque rogauit et
adhuc rogat nec in eternū ha-
bebit ¶ Sexto est locus feri-
dus. Ideo in scriptura dicit
lacus. Psal. xxxix. Eduxit me
de lacu miserie. ⁊ de luto fecis

Est em qsi latrina vel sentina
mūdi. vbi oēs sordes pfluunt
Dicit em Basili⁹ qd dñs in fi-
ne mūdi purgabit oīa elemē-
ta ⁊ omēs immundiciā eoz et
virtute lesuā pūciet i infernū
vt in cloacā ad penā dānatoz
Apo. iij. Fum⁹ tormētoz a-
scēdet ⁊c. ¶ Septimo ē loc⁹
venenosus. Isa. xij. Subter
te sternet tinea. ⁊ opimētū tuū
erūt vermes. Glo. ma. Pe-
ne eterne sunt tinea ⁊ vermes
qz ppria gignit cōscia. ⁊ ma-
teria supplicioz ⁊ ignis. Sicut
qdū humor est in cadauerib⁹
vermes nascunt⁹ ex putrefacti-
one. sic ex iā materia pctoz
que semp manet nascunt⁹ eter-
na supplicia. bec glosa. ¶ De-
rauo est loc⁹ tumultuosus. vñ
Tartarus dicit a strepitu et cō-
tentiōe nrosa. Isa. iij. Tuml⁹
tuabit⁹ puer ptra senē. ignobi-
lis ptra nobile. Hic ponit An-
thoni⁹ xpm de vsurario et duo-
bus filijs ti. xj. c. v. quoz vn⁹
patre secutus est. ¶ Nono est
locus obliuiosus. ideo a genti-
libus Zetbea dicit. qd interpre-
tatur obliuio. Nam de⁹ videt
obliuisci eoz. eo qd non liberat
eos. etiā scī nō intercedūt. et
cōsanguinei parū aut nihil de
eis curāt. Faciūt sicut pincer-
na pbaraonis cū in dignitate

restitueretur oblit⁹ est ioseph.
Obliuisci dānat⁹ oīm q cū
cōsolari pnt. et quis vanoz
gaudiozū recordat⁹ tñ magis
inde cruciat⁹. qz causa sunt dā-
natiōis ei⁹. Ecces. ix. Quod
cūqz poterit manus tua inflā-
ter opare ⁊c. ¶ Decimo est lo-
cus piculosus. ideo dicit Bara-
trum qsi latitudo arta. qz lat⁹
est locus ad ingrediendū. art⁹
ad exeundū. Math. v. Non
exies donec soluas nouissimū
quadrātē. Et qz ibi nō ē loc⁹
satisfactiōis. vñ qz non habet
qd reddat nūqz egrediet⁹ Et si
aliqū creunt vt homib⁹ appa-
reat in hac vita. tñ semp infer-
nū secū hnt. Isa. v. Dilatauit
infern⁹ os suū ⁊ aperuit absqz
villo termino. Est em sicut mu-
sapula lata in igressu. in egres-
su arta. ymmo de inferno nul-
lus est egressus.

Tercio Pene inferni
sūt inēse ppter
lōgitudinē q est i penaz. sclus
⁊ dāni eternali duratiōe Nam
pena tā dāni q sensus durat
in eternū. qd pbo auctoritate
rōe. ⁊ similitudine. Auctori-
te dñi. Math. xxv. Discedite
a me maledicti in ignē eternū
Pena dāni expmūt cū dicitur
disce-
dite: Pena sclus ibi i ignē eter-
nū. Rōe sic Tadiu dicit durare

pena quod diu durat culpa. Sed culpa in inferno durat in eternum. ergo et pena. Quia culpa manet eterna patet ex hoc quod dominus ait. Qui peccauerit in spiritu sanctum. neque hic neque in futuro seculo remittetur. Similitudine sic. peccatum non dimittitur (saltem actuale) sine contritione. Sed in inferno non doli et immo blasphemant deum. ergo nec remittitur eis. et sic in eternum punientur. Unde Job. xx. Vnde que fecit omnia nec tu consumetur. Simile de monstribus sicut Ethna et alij ardentibus. qui tamen non consumuntur. Simile de Salamandra qui vivit in igne etc.

Quarto sunt immense propter latitudinem que est in malorum omnium inclusione. Beatus Augustinus. xi. de ci. dicit quod Tullius ponit octo genera penarum ex lege civili. que etiam sunt abundantissime apud eos qui sunt in inferno. scilicet damnum. vincula. servitus. verbera. talio. ignominia. exilium et mors. Prima pena legalis est damnum cum quis damnificatur in bonis exterioribus. Sic in inferno est pena damni. eo quod damnati animi sunt summi bonum scilicet deum et per amissionem bonae misericordie. gratie

et glorie non solum in re sed etiam in spe. Unde Isaie. xxx. Non remanebit de fragmētis eius testa: ut hauriat parum aque de fovea: scilicet de misericordia diuina. aut portet igniculum de incendio. scilicet charitatis. Et hec est maxima pena. Nam (ut ait Eriusostomus. super math. 18) si quis mille ponat gebenas nihil tale dixerim quale est separari a christo. odio haberi a deo et sanctis eius. Secunda pena legalis est pena vinculozum. cum scilicet quis incarceratione aut compeditur. Hec etiam pena est in inferno. ideo ait dominus math. xxiii. Ligatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores. Ecce. xi. Quodcumque poterit manus tua instanter operare etc. quia nec opus nec ratio nec scientia nec sapientia est apud inferos quo tu properas. Ideo etiam ait dominus math. xxiii. Colligite primum zizania et ligate ea in fasciculos ad comburendum. Et cum anima condempnata se detineri et quasi alligari a re infima. cum ipsa sit nobilissima magna tristitia absorbetur. naturaliter enim ignobile non habet virtutem in nobilitate sed e contra. Sed ut instrumētum diuine iusticie ignis accendit in animam damnati non con-

sumendo sed affligendo per modum detentionis. Tercio est pena servitutis. Iere. xvi. Servietis diis alienis die ac nocte. qui non dabunt vobis requiem. In presenti vita die cupidatibus. nocte impudicie servietis. Ita in futuro experietis flammam. interius vrens pumet conscientia. Quarta legalis pena est pena verberum ut cum quis verberatur virginis aut suorum. Hec pena in inferna est. Unde puer. xix. Parata sunt verbera iudicia. et mallei percutientes stultorum corporibus. Hoc non intelligitur de malleis corporalibus. Quis enim possunt ibidem esse. sed spiritualibus scilicet de diversitate penarum quibus maleantur impij. Vel etiam possunt intelligi verba ista durissima domini in fine. Ite maledicti in ignem eternum. Glo. interli. pro uer. xix. Mallei sunt iudicia damnationis et quasi ferrum candens in incudem rebeant sine fine verberabit damnatos. hec glo. Quinta est pena talionis ut oculum pro oculo. dentes pro dente. Hec pena etiam est in inferno. unde Apoca. xvi. Quantum se glorificavit et in delictis fuit tamen date illi tormentum et lucrum. Beatus thomas.

ut qui multum peccavit: multum puniatur et in quibus membris in eis et etiam puniatur. Sexta est pena ignominie. scilicet cum quis secundum legem efficitur infamis. homicide. fures. raptores. adulteri. falsi testes. etc. ut patet. iij. q. v. Constatulimus. Hec pena in inferno est. unde Isa. xlii. Facies combusta vultus eorum. Glo. Facies combuste igne quem dum vivit et succenderunt. unde tales non possunt dicere Signatum est super nos lumen vultus tui domine. immo difformissimum corpus assumment et corrosus a vermine. Septima pena legalis est pena exilij cum quis relegatur in exilium. aut prohibetur alii cui civitas aut patria. Hec pena in inferno est unde. Mat. xxiii. Projicite eum in tenebras exteriores. Greg. Interiores tenebre sunt cecitas mentis. Exteriores eterna damnatio et venie desperatio. Octa etiam pena legalis. est pena mortis. Hec etiam pena est in inferno. Nam in inferno est mors eterna. eo quod separatur a christo. Qui ait. Ego sum vita. Hec est mors secunda. Apoca. xvi. Semper moriuntur et tamen ad finem nunquam perveniunt.

De Penis inferni

Tertio pene in ferni sunt diuerse.

Ignis inextinguibilis.

Vermis immortalis.

Fletus peritibilis.

Tenebre palpabiles.

Stridor iestimabilis.

Fetor intollerabilis.

Est em
in infer
no.

Aspectus demonum hor
ribilis.

Confusio inuitabilis.

Ira dei implacabilis.

Tortorum malitia.

Infaciabilis.

Desperatio insupera
bilis.

Doza eternalis

aut immortalis.

¶ Præo in inferno est ignis in
extinguibilis. Et probatur aucto
ritate et ratione et similitudine
Auctoritate domini in euangelio
mat. xxv. Discedite a me ma
ledicti in ignem eternum. Isa.
vlti. Ignis eorum non extinguet
Job. xx. Quæ quæ fecit oia: nec
in consumetur. Rōe sic. Ignis
eternus nunquam extinguet. Sed
ignis infernalis est eternus. et
go nunquam extinguet. Vltior.
præo ex auctoritate allegata.
Similitudine Ignis infernalis
non est minoris efficacie in con
burendo quam ignis noster Sed
ignis noster tādū ardet quādū

materia inuenit aptam. ergo
etiam ignis inferni. Materia
ergo ignis infernalis est peccatum
mortale. Sed peccatum mortale
in inferno nunquam consumetur aut
relinquetur. ergo ignis agens in
peccatum semper ardebit. Quia peccatum
non remittitur in inferno prout quod non
dolent de dei offensa. Quia autem non
dolent. prout quod caret gratia. Et
sic peccatum eorum semper manebit. et
per hunc ignis agens in peccatum. Quia
inter culpam et penam debet esse
proportio et qualitas. Iste ignis
ut instrumentum diuine iusticie
alligabit et tenebit animas. secundum
doctores. secundo impedit ab
executione propriæ voluntatis.
tercio animam sibi subiciet. que
nata est deo frui. quarto ante
contrariam et vindicat ex parte
diuine iusticie: que contra de
um factorem suum operata est.
Cum ergo anima que est nobilissi
ma creatura videt se ligari et
cruciari a re vilis: valde ex hoc
turbabitur. ¶ Secundo est ibi ver
mis immortalis. Sapientia. iij.
Venient in cogitatione peccato
rum suorum timidi. et traduent il
los ex aduerso iniquitates illo
rum. Hic est ille vermis. scilicet re
morsus conscientie. secundum Aug.
de quo dicit. Isa. vltimo Ver
mis eorum non morietur. Iudith.
xxj. de damnatis sic ait Dominus

Folium.

.xcj.

omnipotens vindicabit in eis.
in die iudicii visitabit illos da
bit eis ignem: et vermes in car
nes eorum: ut viderent et sentiant
usque in sempiternum: Beatus the. su
per quarto sen. dis. li. q. ij. ar. iij.
dicit quod vermis ille non erit corpa
lis. Rō. quia post diem iudicii non
remanebit aliquid corporis mixtum
seu elementatum: nisi tantum hominis
propter eternitatem pene. Sed ver
mis ille est spiritualis: et oritur ex pu
trefactione peccati mortalis. sicut
corpalis ex putrefactione corpo
ris. Item nota. Si alicui promit
teretur magnus: ut regia digni
tas: propter labores fideos. et il
le non curaret: sed curaret appe
titus suos malos. cum priuaret
tāto bono: et incarceration ad lo
cum terribilissimum et plenum vermi
bus. o quanta illi confusio apud se
¶ Tertio est ibi fletus peritibilis.
apo. j. Plangent se super eum
omnes tribus terre. qui scilicet hic ter
rena dilexerunt. et post in cen
tro terre includentur nunquam exi
turi. De hoc fletu ait dominus math.
xxij. Ibi. scilicet in tenebris exterio
ribus erit fletus. Beatus the. super
quarto sen. dis. li. ait. Duo sunt
in fletu. scilicet lachrymarum resolu
tio et capitis turbatio. Resolu
tio lachrymarum ut hic: nulla
erit post diem iudicii. quia cessan
te motu celi nulla erit genera

tio aut alteratio. nisi de rursus
ignis ex oculis fluentibus intel
ligatur ut prout in vitaspatrum de
sero. Zachario. qui ait. Fra
tres plorate hic. alibi lachryme
corpora cremabunt. Aliud est
capitis turbatio et oculorum. et
hic fletus erit in inferno ineter
num ratione fumi et penarum.
¶ Quarto ibi est tenebra pal
pabilis. Legitur Exodi. x. de te
nebris a deo immixtis egyptijs
obduratis. quod vir non est mor
de loco suo: nec cognouit fra
trem suum. propter tenebras hor
ribiles et palpabiles. Unde de
eis dicit Sapientia. xxij. quod ignis nul
la vis poterat illis lumen pre
bere. nec siderum flamma poterat
noctem illam horrendam illuminare.
Ille autem tenebre infernales.
multo horribiliores et desiores
sunt. Unde dominus vocat eas exte
riores dicens de illo qui non habuit
it vestem nuptialem. Ligatis mani
bus et pedibus mittite eum in te
nebras exteriores. math. xxij
Magister quarto. sen. dicit quod dicitur
exteriorior. Prout quod ibi est
carentia diuine visionis. Qui
extra deum est (ait. Aug.) in summa
cecitate est. Secundo per tenebras
exterioriores intelligitur odium contra
dei bonitatem. Tertio intelligitur
quodam obliuio. quia tunc tantis cru
ciatibus torquentur: ut nunquam de

De Venis inferni.

deo cogitare valeat: aut raro: quod nulli hac vita contingit. B. tho. sup. q. rto sen. dis. li. 8. Sunt ibi lux et tenebre prout augēt miserā dānatorū. quis infernus ex se sit loc⁹ tenebro⁹ suis in medio terre. vbi non potest esse nisi ignis turbidus. et fumos⁹. vt patz. in apo. ix. tñ ex diuina dispositiōe ē ibi aliqd lumis prout sufficit ad videndū illa q̄ animā ⁊ corp⁹ cruciant. Vñ. Grego. in mo: alib⁹. Illa vltim⁹ flāma vitiōz pcremationē quide⁹ habet: sed lux mē nō habz ille ignis ad cōsolatōnē: vt luceat: s; tñ vt magis torqat: seq̄es em̄ suos in tormētis secū reprobi vidēt q̄z amore hic deliquerūt. Dicunt quidā q̄ tanq̄ fulgor frequenter erumpūt exēde flāme de ore oculis et naribus et in ipso fulgore reprobos vident illos q̄ eis dānatiōis causa fuerūt ⁊ cū q̄bus peccauerūt. ¶ Quin to est ibi dentiū stridor inest mabilis. math. xxij. Illic erit flet⁹ et stridor dentiū. Ubi notandū q̄ flet⁹ in inferno est solum spūalis. stridor autē dentiū est corp⁹alis. Rō qz stridor ille nullā importat resolutionē sicut effusio lacrimaz. vt dicit Petr⁹ de tha. sup. q. rto sen. dis. iij. Grego. sup. illud mat. xxv.

Inutilit̄ seruū cūcite in tenebras exteriores. vt scz illic deo tes strideāt: q̄ hic de eda citate gaudebant. illic oculi fleant q̄ hic per illicitas cōcupiscētiās v̄tābant. q̄ren⁹ singula mēbra supplicio subcāt: q̄ hic singulis vitijs quibusq̄ subiecta fuerūt. Et subdit. Nā flet⁹ de ardore. stridor exurari solz de frigore. Ubi duplex ostendit gehēna. scz nimij frigoris: ⁊ itō tollerabilis feruoris. Vñ Job. xxiij. Ibunt ab aq̄s nimij. ad calozē nimij. Qui quidē transiunt nō dē interpolationē. qz null⁹ ē ibi ordo: simul em̄ oēs penas patient. Nec grego. ¶ Sexto est ibi fetor intolerabilis. Basil⁹ dē q̄ oia elemēta purgabunt: et sentina et fetor oim̄ descendet ad infernū in penā dānatorū. ⁊ nō solū fetor elemētorū: s; etiā corporū. putridoz. Vñ. Isa. xxxij. De cadauerib⁹ corz ascendet fetor. Cadauer q̄uis pprie dicat⁹ corpus sine ania: tñ aliqñ dē corp⁹ cū ania cūz videlicet putridū est et fetidū: q̄lia sunt corpa dānatorū. Apo. xviij. de dānatis dē q̄ cruciabunt igne ⁊ sulphure in p̄spectu angeloz fetoz ⁊ in cōspectu agni ⁊ suū tormētoz ascēdet in secula seclorū nec habebūt requēz die

Folium

xcij.

ac nocte. ¶ Septio est ibi aspect⁹ demonū horribilis: ⁊ tormentatō crudelis ipoz. De ei⁹ aspectu horribili ait. Lucillus in libello de miraculis sc̄i hiero. q̄ nihil penosius aut horribilius excogitari possit. pot⁹ q̄libet flāmis ardentibus at suum se exponeret. q̄ ictu oculi corz aspectib⁹ potiri. Et in vitijs fratru p̄dicatozū legit q̄ daz frater vidēs dyabolū: clamans cecidit ad terrā q̄si mortuus. Vñ aut fratres accurrent in terra iacētē inuenerūt q̄si mortuū. Quo ad infirmitiam deportato. postq̄ pualu it fratrib⁹ interrogantib⁹ qd̄ vidisset. n̄dit. dyabolū ego vidi et adiecit tante est difformitas vt pot⁹ fornacē accensū intrare q̄ ictu oculi eū videre. Scdō est ibi ipoz tormentatō crudelis. vñ Regit Job in p̄sona cuiuslibet dānati dicens p̄f. c. Collegit in me furore suū et p̄minās mihi infremuit p̄ra me dentibus suis. Host⁹ me⁹ terribilib⁹ oculis me intuitus est. aperuerūt sup me ora sua ⁊ exprobrātes p̄cusserunt maxillaz meā faciati sunt p̄nis meis. ego ille quondā opulētus: repere p̄rit⁹ sum. Jere. vj. Crudelis est ⁊ non misere⁹ scz dyabolus. vbi Hiero. ait.

Crudelis ē dyabol⁹ iustis. crudelior suis crudelissim⁹ sibi p̄p̄i. ¶ Autē dyabolus sit crudelis sanctis. patz in sc̄o Job. quem post amissionē filiorum et oim̄ bonoz: etiā vlcere pessimo p̄cussit. Itē sancti Anthoniū deum feruētissime orantē ⁊ scz ad mortē verberauerūt. ¶ Sit crudelior suis patz. Jere. xxi die ac nocte non dabit eis requiē. Jere. li. Absorbuit meq̄ si draco: repleuit vētrē suū ⁊ c. Simile legit in visioib⁹ Tūdali ⁊ Hildegardis. ¶ Sit crudelissimus sibi p̄p̄i patz. qz cūz augeat pena sua ex malis ad q̄ inducit hoies: tñ malitia tāta est ⁊ crudelitas sua q̄ pot⁹ eligat sibi penam augeri q̄a tēp̄tatione cessare. Tertio timēdi sunt demones p̄ter fortitudinem. Job. xl. Nō est p̄as sup̄ terrā q̄ possit ei cōpari. Tanta est in eis p̄as. vt oim̄ materia elemētal⁹ sit subdita eis ad nutū: nisi a diuina virtute ⁊ bonis angelis impeditentur. Unde possent ignē mittere de acre. tempestates: pluuiam. et cetera. Per angelos malos immisit plagas in egyptū. apē dyabolus diuina p̄missiōe misit ignem de celo in gregeos. Job. Comouit ventū ad subuertendū domū: vbi p̄neri ei⁹ necari

De Penīs inferni

sunt et oppressi. Ipse graui vlcere percussit. Job. Eccl. xxxix. Sunt spūs q̄ ad vindictā creati sunt. et in furore suo p̄firmauerūt tormēta sua et in tpe cōsumationis effundēt virtutē et furore ei⁹. Quarto timēdi sūt q̄ veloces sunt. Tre. iij. Velociores sūt p̄secutores nostri aq̄lis celi. Vñ ait Breg. in dyalogo q̄ q̄dam sacerdos bon⁹ ex ira ait seruo suo Veni dyabole discalcia me. statim dya⁹ bolus affuit. calciamēta solue re cepit. q̄ forte a remot⁹ putabatur inferno. subito vēit Quinto ē eoz studioſitas. sagacitas. diuersitas nocēdi quare timēdi sunt. Apo. xij. d̄z habere. vij. capita et. x. cornua q̄ signifi cāt varios modos nocēdi hominib⁹. xvj. q. ij. Visis rē. d̄z q̄ dyabol⁹ habz mille modos nocēdi. Vñ sc̄tus pater Jor dan⁹: generalis inḡt ordiis p̄dica torū: requiuit a demone q̄ hoīem quēdā possedit. q̄ noīe vocaret R̄nt demō. mille arti fex vocor rē. Sexto timēdus ē ppter malignā falsitatē. Job xvj. Suscitāt falsiloquus aduersus facie⁹ in eaz: p̄radicēs mibi Gaudet de pensu istoz et dānatorum: irridens eos rē. ¶ Octauo ibi cōfusio inuēta bilis. q̄. nudabunt manifesta

bunt oēs turpitudines et scelera malozū: nō solū i futuro iudi cio s̄ et i inferno. Vñ Añ. ij. Reuelabo pudēda tua i cōspectu oīm nationū: manifestabo genib⁹ ignominia tuā: O quanta pena erit et cōfusio cū oīes ac⁹ q̄ etiā occultissimē opati sūt videbunt Est ali quibus magna pena cū cōfesi⁹ fori notificare dñt. et nō nulli potius ad infernū descendēt q̄ q̄ ea reuelent. ¶ Nota hic duo exēpla duoz patrū. quoz runi vnus voluit publice peccare: minus curās cōfusionem hoīm q̄ dei. Ali⁹ voluit habere locum vbi null⁹ eū peccātem vidit. Et cū induceret ad locū secretū ait meretrix. hic nemo nos videt nisi sol⁹ de⁹. Tunc senex. Deū ego plus vereor q̄ hoīem. si nō habes locum vbi latere possumus: peccare nolo. ¶ Nono i inferno ē ira dei implacabilis: maxime ideo. q̄. nō dolebūt dānati de offensa dei s̄ ecōtra blasphemant viuētēz in secula secloz. ait Job. in apo. Anne in p̄nti tpe vocat de⁹ multiplicat hoī minē ad salutem. Vñ apo. iij. Ego sto ad ostiū et pulso. Nūc expectat. et non statim punit. vñ Isa. xxx. p̄ opterea expectat nos de⁹: vt miseria nōstri

Folium xliij.

Nunc misereſ Isa. lv. Querte dominū dū inueniri pōt rē. Nūc ē tps misericordie et gratie. ii. cor. in. vi. Ecce nunc tps acceptabile: ecce nūc dies salutis. In alia autē vita est tēp⁹ iusticie. tūc em̄ reddet vnicui q̄ scdm opera sua. vt tenet fides catholica. ergo quoz opz damnationē meruerūt nūc misēriā p̄sequent placato dō ¶ Decimo est ibi tor torū malicia insatiabilis. Aug. de vānitatibus seculi. Vbi qui torquet nūc fatigabit. qui torquetur nūc moriet. Nota añ in notabili septimo d̄ aspectu deimonum. ¶ Undecimo est desperatio miuperabilis Vnde debūt em̄ magnā irā dei: nec aliquaz vīrginis glorioſe aut sanctorz intercessionē. ergo de sperantes maledicent deū in eternum. Isa. xxx. Non remanebit de fragmētis eius testa: vt hauriat parūz aque de fontea. s. diuie misērie. aut porretur ignicul⁹ de incēdio. s. diuie caritatis. Ideo despabūt rē. ¶ Duodecima est ibi mors eternalis. Apo. xx. Qui nō inuentus est in libro vite script⁹ missus est in stagnū ignis. Nec est mors secūda. Prima mors est cūz separatur ania a corpe. Scda cū corpe et ania

a deo. Brego. Erit tunc miseris mors sine morte. finis sine fine. defect⁹ sine defectu. Nā mors semp viuit. finis semp incipit. et defect⁹ deficere nescit De pe. dis. i. canōe. Potest rē Aliquam debet carere supplicio qui nunquā voluit carere peccato. Et sic semp morientur positi in agone et anxietate mortis: et tñ ad finem nunquā venient: vt scilicet more rentur ex toto.

¶ Impressum Argētime. per Wilhelmum Schaffner. Primo kal. Septembri Anno salutis. M. D. xv.

¶ Ea autē que hoc in opusculo continentur. cuiuslibet christi fidelium peccata cōstatuū vicia detestantia. verum quoq̄ eundi callem omni statui pandentia. que neduz digna scitu ymmo delectabilia sūt audita

¶ Registrum sequens declarabit facile.

Registrum

Bimelech spurius
mortuo patre inter
a fecit septuaginta fra
tres suos legitis
mos fo. xviij. fa. ij.
Ablatio regni christianorū p
turcos fo. vij. fa. ij.
Accusatio multiplex peccato
ris iniudicio fo. lxxxi. fa. ij.
Accessus mulieruz ad sanctū
sanctorū phibet fo. xviij. fa. ij.
Adulteriū qd fo. xix. fa. i.
Adulter efficit piur⁹ fo. xix. fa. ij.
Adulter vel adultera qd eoz
gravius peccat fo. xx. fa. j.
Alio est diuicias amare et nō
hre. Et aliud hre: et nō amare.
et aliud nec amare nec hre. et
amare et hre. fo. x. fa. ij.
Amare pecuniam nihil est in
iquis triplici expōit fo. ix. fa. ij.
Angustia cordis indicat ana
ria fo. xij. fa. j.
Angeli et sancti affirmabunt
finiam iudicis fo. lxxxi. fa. i.
Angelū bibit custodē antixps
in pncipio vite fo. lxxvi. fa. j.
Angelus bonus baptizare nō
poteat fo. liij. fa. ij.
Angeli primi peccatū et eius
aggrauatio ppter multas cau
sas fo. vij. fa. ij.
Angelus vnus occidit. i 8 9.
milia bellatorū fo. vij. fa. ij.
Ania ad gloriā vel ad penam
eat post mortē fo. lxxviij. fa. j.

Animam deformem facit pec
catum fo. xlvij. fa. j.
Antixps p bestia hntē dentes
ferreos figurat fo. lxxij. fa. ij.
Antichristi partus describi
tur fo. lxxvi. fa. j.
Antixps pugnabit. iij. modis
ptra fideles fo. lxxviij. fa. j.
Antixps cū sua falsa doctria
decipiet fideles fo. lxxviij. fa. j.
Auar⁹ ppter bonuz tpale pdit
bonū eternū fo. ix. fa. ij.
Auaricie peccatū an sit maxi
mum fo. ix. fa. ij.
Auaricia est ydolorum seru
tus fo. x. fa. j.
Auaricia suū facit fo. xj. fa. ij.
Auar⁹ nunq̄ implet pecūia. et
hui⁹ tres cāe fo. x. fa. j.
Auar⁹ peccat ptra deū: pxi
muz et se ipsum fo. x. fa. j.
Auaricia cecitate mentis in
ducit fo. xj. fa. ij.
Auar⁹ tenaciter retinet qd eū
purbat fo. xij. fa. j.
Auaricia est causa here
sis fo. lxxiiij. fa. ij.
Auaricie descriptio tā genera
lis q̄ spēalis fo. ix. fa. j.
Auaricia esse pctm mortale et
vniuale oñdit fo. ix. fa. ij.
Auar⁹ dolz amittere f. xij fa. ij.
Auaris impenitēcia erit. et b⁹
cās assignat fo. xi. fa. ij.
Auar horribilē mortē hnt p
ter ppter tres cās fo. xiiij. fa. ij.

Registrum.

Auaricia duplex ē fo. ix. fa. j.
 Eatis securitas erit. que
 causat ex tribz fo. lix. fa. j.
 Bona glie q̄ sūt. q̄ nō ex
 p̄mere valet fo. lxx. fa. j.
 Bona glie describit fo. eodem
 Ause q̄tuor sunt q̄re plu
 res dānant fo. lxxj. fa. ij.
 Lertū ē fieri extremū iudi
 ex scriptu fo. lxxxiij. fa. ij.
 Unitas malorum descri
 bitur fo. xxxviij. fa. ij.
 Unitas requirit quatuor stat⁹
 hominum fo. xxxix. f. i.
 Clerici supbiūt in supfluo or
 natu vestitū z quomō se de hoc
 excusant fo. liij. fa. ij.
 Clerici supbiūt in ampli tudī
 ne ecclesiarum fo. v. fa. j.
 Clerici supbiunt in audiendo
 confessionem fo. eodem
 Cogitatiois tolleratio est gra
 dus luxurie fo. xv. fa. ij.
 Cōmittēs adulteriū dign⁹ est
 morte spali zc. fo. xix. fa. j.
 Cōsciam puriore alijs dz h̄re.
 sacerdos fo. xxxiij. fa. j.
 Conquerit xps apud angelos
 iniuriā indeorū fo. xxxvj. fa. ij.
 Crōtra naturā peccare sit qua
 drupliciter fo. xix. fa. j.
 Consentit ad peccatuz multi
 pliciter fo. liij. fa. ij.
 Corpora q̄lia recipiūt bōi z ma
 li in resurrectione fo. lxxx. fa. j.
 Ebrius tpe iudicii seuerissim⁹
 erit dānatis fo. lxxij. fa. j.
 Crist⁹ se humiliando diu tibi⁹
 exm p̄buit fo. xxxij. fa. ij.
 Xpiāoz distinctio fo. xxxviij. fa. j.
 Cristian⁹ credēs z malefaciēs
 cert. uplū puniet fo. eodem
 Cristianū se dicens et non se
 quens christū subfannator et
 derisor est xpi fo. xxxix. fa. j.
 Crucis signū apparuit tpe p̄stā
 tini i vestib⁹ hoīm fo. lxx. fa. j.
 Eni⁹ seru⁹ sit q̄ nec bonū nec
 malū opatur fo. xxxix. fa. j.
 Curiositas in aspectu imagi
 nū turpiū et in auditu cantā
 tionū turpiū: occasionez p̄bet
 ad luxuriam fo. xxxij. fa. j.
 Custodire dēm⁹ tps ne iurilit
 trāseat p̄t mul. fo. lxxxiij. fa. ij.
 Amantiois certitudo
 d ē auaricia fo. xij. fa. j.
 Dammati an delect de
 peccatis fo. lxxxvj. fa. j.
 Dammati an omēs equalē ha
 beant penam! fo. eodem
 Dānant homines p̄pter socie
 tatem quā hūit cū carne. et ex
 emplū huius fo. lxxviij. fa. ij.
 David q̄re se elongauit z in so
 litudie māsit f. xxxviii. fa. j.
 Demon apparens in spē bo
 minis vel sacerdotis non pōt
 baptizare p̄pter quinqz ratio
 nes fo. liiij. fa. j.
 Demonū aspectus horribilis
 in dānatis fo. xcii. fa. j.

Registrum.

Dētiū stridor i infer. fo. xci. f. ij.
 Deuota oratio est remediū lu
 xurie fo. xxxij. fa. j.
 Deus punit adulteriū graui
 ter fo. xx. fa. ij.
 Deus sola virtute sua pctā vi
 mittit p̄ncipalit fo. liij. fa. j.
 Deus est noster p̄prios loc⁹.
 qd p̄bat fo. lxxiiij. fa. ij.
 Desperās habz falsaz opimo
 nez in quatuor fo. li. fa. i.
 Dyabolus hominem luxurio
 sum inhabitat fo. xxxvij. fa. ij.
 Dyabolus temptat hominem
 infine et quare fo. xliij. fa. j.
 Dyaboli species fo. xlvij. fa. j.
 Dyabol⁹ semel victus recedit
 et redit fo. i. fa. j.
 Dyabolus crudelis ē sc̄is. dā
 natis et sibi fo. xcij. fa. j.
 Diligendo pecuniā homines
 peccant fo. xxxij. fa. ij.
 Discipuli antixpi suscitabunt
 mortuos. z quō fo. lxxix. fa. ij.
 Dispositio qualis erit post iu
 diciū fo. lxxxv. fa. j.
 Dispō iserni fo. lxxxviij. fa. ij.
 Diuerse pene iserni fo. xc. fa. ij.
 Diuites peccant in male acq̄
 rendo. vtendo tenēdo et nūi
 um diligēdo fo. xiiij. fa. ij.
 Diuitie trahunt ad pecca
 tum fo. xxxiiij. fa. j.
 Diuitie abutuntur duplici
 ter fo. eodem
 Diuites in oī volptate existūt
 vitā abrenūdo fo. xlvij. fa. ij.
 Duo aduer⁹ xpi fo. xxxj. fa. ij.
 Duos aduentus christi igno
 rant iudei fo. xxxviij. fa. ij.
 Due cāe m̄fionij. fo. xxxix. fa. ij.
 Duo sunt attendenda circa or
 natus mulierū fo. xxx. fa. j.
 Duplex ignorantia sacer
 dotum fo. xxxiiij. fa. ij.
 Duo mala in peccato cōmit
 untur fo. lv. fa. j.
 Duplex pena. scilicet tempa
 lis et eterna fo. lxxix. fa. j.
 Buetas est fomes oīm
 e viciōz fo. xj. fa. j.
 Efficax p̄nceps criminis
 p̄nceps pene fo. xxxiiij. fa. j.
 Elemosinaz satisfacere putāt
 p̄pcc̄tis fo. xxxviij. fa. ij.
 Enoch z helias mittent tpe
 antixpi fo. lxxviij. fa. ij.
 Enoch z Helias tertia die vo
 cati post occasionem ascendent
 in celum fo. lxxix. fa. ij.
 Ensis dyaboli est
 luxuria fo. xiiij. fa. ij.
 Erūt signa in sole luna z stel
 lis de statu ecclie z alijs prela
 tis secularib⁹ et laycorū statu
 exponit fo. lxxj. fa. ij.
 Expositio de quatuor
 bestiis fo. lxxvj. fa. ij.
 Ex quibus constituitur sacer
 dos malus fo. eodem fa. ij.
 Excellere debet sacerdos ali
 os in scia fo. xxxiiij. fa. ij.

Registrum.

Exempla de malis.
 filijs. fo. xxxvj. fa. j.
 Ames magna tpe lu
 f donici imperatoris
 secūdi. fo. lxxij. fa. j
 Fatue virgines que
 sunt. fo. xxxj. fa. ij
 Feto: intollerabilis in
 inferno. fo. xcj. fa. ij.
 Filij israhel fornicantes
 cum filijs moab perierunt
 vna die vigintitria milia
 hominum. fo. xviij. fa. ij
 Filius pcreatus ex adulterio
 mal' efficit. fo. xviij. fa. ij
 Ficus contristabilis in dam
 natis. fo. xcj. fa. j
 Fornicatōez simplice pccm ef
 fe pbat. fo. 14. fa. 1. xviij. fa. ij
 g Ens sup gentē exur
 get rge iudicij. fo. 71
 Gra nccia est ppter (fa. ij.
 multa. fo. lx. fa. j
 Gratia dei amittitur per luxu
 riam. fo. xviij. fa. j
 Gradus septē qbus dñdū in
 fornicatōez. fo. xv. fa. ij
 Grauius pccm esse adulteriū
 quam sursum ostendit. quinqz
 rationibus. fo. xix. fa. j
 h Eretico: ū ppiū est si
 mulare simplicitatez
 et sanitatē. fo. lxxij. fa. ij
 Heresis na scitur ex tri
 bus. fo. eodem. fa. ij
 Homines qtuor modi peccāt
 in diuicijs. fo. xxiij. fa. ij
 Hō pm' quō sciaz dei pccup
 uit? quō amiser. fo. iij. fa. j
 Hoies circa pecūias solēt q
 druplicat peccāre. fo. xi. fa. j
 Hō ppter pccm spale obligat
 ad penā eternā fo. ly. fa. j
 Homo malus triplex bonum
 amittit. fo. lviij. fa. ij.
 Homo per se nō surgere pōt
 a peccato. fo. lx. fa. ij.
 Homo malus perdit bona
 glorie. fo. lx. fa. j.
 Homo assimilatur ar
 bor. fo. lxxxvj. fa. j
 i Epre filius mere
 tris. fo. xix. fa. ij
 Ignis inextinguibilis in
 inferno. fo. xc. fa. j
 Ignē faciet descēdere ātūps
 sup discipulos suos ac si mitte
 ret spm scdm. fo. lxxix. fa. ij
 Ignis qdruplex pcedit faciez
 iudicantis. fo. lxxxj. fa. j.
 Ignis infernalis non
 lucet. fo. lxxxviij. fa. ij
 Ignorātia que excusat et que
 non. fo. l. fa. ij
 Ignorātia mltiplex fo. l. fa. ij
 Initium omnis peccati est su
 perbia. fo. ij fa. j
 Inferni quattuor
 sunt. fo. lxxxviij. fa. ij
 In inferno nulla est
 contricio. fo. ly. fa. ij.
 In quib' sacerdos curā hñs

Registrum.

debz excellere fo. xxvij. fa. ij
 Ite maledicti in ignem eter
 num etc. sex mala in his verbis
 exprmunt. fo. lxxij. fa. ij
 Iudi ppter pccm ab oīabiles fa
 cti sunt toti mdo. fo. xxvj. fa. ij
 Iudicium extremum putau
 runt. homines propter multa
 miracula que facta sunt nostris
 temporibus. fo. lxxij. fa. ij
 Iudicium futurum timendū
 est ppter tria. fo. eodem.
 k Arberina Senensis
 vidēs penas inferni
 vidit legitimos pro
 pter inordinatos mōs graui
 ter torqueri. fo. xxx. fa. j
 l Ayozū pccm in qtu
 tuor pñsit. fo. v. fa. ij
 Layci gloriāntur in
 diuicijs. fo. v. fa. ij
 Layci gloriāntur de no
 bilitate. fo. eodem.
 Legi nō de alio pccō deū dix
 ille. pccet me fecisse hoiez. nō
 si d pccō luxurie fo. xiiij. fa. ij
 Luciferi pccm? qle. fo. iij. fa. j
 Luxurie pccatum quomō de
 us punit. fo. xviij. fa. ij
 Luxuria quid. fo. xiiij. fa. j
 Luxuria mater est au
 ritie. fo. xv. fa. j
 m Agnitus pccati attēdi
 tur ex trib' fo. ix. fa. ij
 Magnitudo adulteri
 attendit ex trib' fo. xix. fa. j
 Male acqrendo peccāt hoies
 circa pecūias. fo. xiiij. fa. ij
 Male vtendo: male retinen
 do peccant. ibidem.
 Mala plura sacerdotum
 enumerat. fo. xxxij. fa. j
 Mali nō dolēt de pccis? offe
 sis p' iudiciū. fo. lxxxvj. fa. j
 Mala septē pueniūt ex luxu
 ria. fo. xviij. fa. ij
 Menciunt minores frāciscuz
 suis oīonib' purgatorū oīi
 anno exspoliare fo. lxxij. fa. ij
 Minores seraphici frāciscuz
 sedem dimissam a lucifero di
 cunt possidere fo. iij. fa. ij.
 Miracula falsa exercebit an
 tichristus fo. lxxix. fa. ij.
 Miracula multa apparue
 runt in celo tempore henrici?
 aliorum. fo. iij. fa. ij
 Miracula plura enumerat q
 facta sunt nostris temporibus
 et putauerunt homines adesse
 diem iudicij. fo. lxxij. fa. ij.
 Milites quondā euaginatīs
 gladijs steterūt audiendo euā
 gelium et qre. fo. xxxix. fa. j
 Miseria hominis? breuitas
 vite. fo. lxxij. fa. j
 Mittens p se celebrare malū
 sacerdotē effi. pñc. fo. xxxij. f. ij
 Modica cura est pñtib' de sa
 lute puerorū. fo. xxx. fa. ij
 Monach' vel sacerdos sua
 rus plus fugiendus est q ser

Registrum.

pens venenosus fo. xxxv. fa. j.
 Dors ē quadruplex fo. cliij. fa. ij.
 Mortalis peccati malum
 multiplex fo. xlvj. fa. ij.
 Mulier mala peior
 morte fo. xxx. fa. j.
 Mulieres quōdo decipiunt
 viros fo. eodem fa. ij.
 Vundi gloria tollitur per
 luxuriam fo. xviij. fa. j.
 Multis mōis ercecant hoies
 p pētm fo. lviij. fa. j.
 Obilitas luciferi decla
 n ratur fo. ij. fa. ij.
 Nobiles de malis ab
 stracti pauperibz satisfacere p
 eleosinā putāt fo. xxxviij. fa. ij.
 Nobilitas nō est reprobāda.
 et quare. sed iniquitas in
 cis fo. xxxviij. fa. ij.
 Nobilium status detesta
 tur fo. xxxviij. fa. j.
 Nomen christiani non habet
 qui sequitur dyabolum in
 malis fo. xxviij. fa. j.
 Nō baptisat se baptisare nō
 p duplici rōe fo. liij. fa. j.
 Non equaliter videbunt
 christum iudicandum boni et
 mali fo. lxxx. fa. ij.
 Nouem mala pueniunt ex
 auaritia fo. xj. fa. j.
 Filiū boni nec etiā aliqd ma
 lū faciēs nō saluat fo. liij. fa. ij.
 Nullum spaciū temporis erit
 in iudicio fo. lxxix. fa. ij.

Biectio indeoz quā
 o iustus ille qui vendit
 est fo. xxvj. fa. ij.
 Occasionēs luxurie sunt
 Decem fo. xv. fa. ij.
 Vciositas est occasio luxu
 rie fo. xviij. fa. j.
 Occidet enoch et heliam anti
 christi fo. lxxviij. fa. j.
 Octo genera penarū ex lege
 ciuili fo. xxxij. fa. j.
 Omnia peccata modo dicunt
 virtutes fo. xxxij. fa. ij.
 Opera bona in peccatū facta
 an valeant fo. xlvj. fa. j.
 Qre peccant etiā senes impu
 dica loquētes fo. xlv. fa. ij.
 Obprobrium et te est auari
 tia fo. xij. fa. ij.
 Eccatus originale qre
 p dicitur iniqtates fo. li. fa. ij.
 Pētm actuale tria ma
 la faciet in hoie fo. liij. fa. ij.
 Pētm actuale vulnerat mētē
 principaliter fo. liij. fa. ij.
 Peccatū prolongatur ex luxu
 ria fo. xviij. fa. ij.
 Pētm ptra naturā supat be
 stiale p dicitur clamat diuinaz
 vltionē puocat vniuersale pla
 gaz. et alia plura fo. xxi. fa. j.
 Peccās ptra naturā debz fm
 leges decapitari fo. xxi. fa. ij.
 Pctōres sunt serui dyaboli. p
 bat qui p rōibz fo. lviij. fa. ij.
 Pene inferni sunt immense p

Registrum.

pter quatuor fo. eode fa. ij.
 Pene inferni sunt eterne pro
 ter quatuor fo. lxxxviij. fa. j.
 Pene inferni sunt diuer
 se fo. xc. fa. ij.
 Pena damni erit equalis in
 damnatis. sed. sensus pena
 inequalis fo. xlvij. fa. j.
 Pene inferni sunt immēse. et
 quare fo. lxxxviij. fa. ij.
 Persecutio tyran
 norum fo. lxxviij. fa. ij.
 Persecutio antixpi durabit p
 iij. ānos csi dimi. fo. lxxix. fa. ij.
 Persecutio indeoz nō habe
 bit finem fo. xxvj. fa. j.
 Perdit hō malus bonū natu
 re multipliciter fo. lix. fa. ij.
 Periculosum est pnam ptra
 here infine vite fo. xxviij. fa. ij.
 Pestilentie fo. lxxij. fa. ij.
 Post iudiciū extremū quō sū
 cti videt malos fo. lxxxv. fa. ij.
 Potestas dyabali
 magna fo. lxxviij. fa. ij.
 Primus reprobus in mōdo et aug
 rus fuit cayn fo. xij. fa. j.
 Prohibet deus ieremiā orare
 p ciuitate fo. xxxviij. fa. ij.
 Proximū ledit
 luxuriosus fo. xviij. fa. ij.
 Propter pētm ptra naturā fuit
 pestilentia in italia fo. xxi. fa. ij.
 Puer minimus baptisat: ina
 iore sciaz habebit in patria: qz
 oēs pbi in inferno fo. xxiij. fa. j.

Pueroznm statum deducit
 fo. xxxviij. fa. j.
 Quatuor ad pscriptio
 q nē redrunt fo. xij. fa. j.
 Quatuor mala puci
 unt ex adulterio fo. xx. fa. j.
 Quatuor sunt que retrahūt a
 pctō ptra naturā fo. xxiij. fa. j.
 Quatuor sunt cause
 ydolatrie fo. xxv. fa. j.
 Quatuor pressure precedent
 diē iudicii fo. lxxviij. fa. j.
 Quatuor vulnera cepit hō ex
 pctō primo fo. lxiij. fa. j.
 Quare deus pmittit hominē
 temptari fo. xlix. fa. ij.
 Quare dyabolus tēptat hoiez
 et quō tēptat fo. liij. fa. j.
 Questiones duo decim de
 baptismo fo. liij. fa. ij.
 Qui pecuniaz. vestimenta. et
 frumēta et alia ad corruptio
 nez suat: testis est sue damna
 tionis fo. xxxviij. fa. ij.
 Qui sunt qui peccāt in priori
 muz fo. xlvij. fa. j.
 Quid sit hereticus fo. xxxix. fa. ij.
 Quid teneat hō dō fo. xlvij. fa. ij.
 Quinuplici lege phibet adul
 terium fo. xx. fa. j.
 Quomodo omne peccatum
 cōmittitur fo. xlix. fa. ij.
 Quomodo pena equalis erit
 in dānatis fo. lxxxviij. fa. j.
 r Atione debemus red
 dere in ex iudi. de mul

Registrum.

tis fo. lxxij. fa. ij. Sine iudi. expectatio terribil
 Ratios quinque beati thome erit ppter tria fo. lxxij. fa. j.
 quare sit necesse fieri iudicij Septupliciter peccat femina
 extremus fo. lxxv. fa. j. in adulterio fo. xx. fa. ij.
 Radix omnis mali cupiditas Sex requiruntur ad religios
 tas fo. viij. fa. ij. suum fo. xxxv. fa. ij.
 Religio foruz superbia persistit Sex sunt species in spiritum
 in quatuor fo. iij. fa. j. sanctum fo. ij. fa. j.
 Remedio superbie Sex mala cument homi qui
 lex fo. viij. fa. j. pccm facit fo. lxx. fa. j.
 Re pbatidis eterne signu est Signa precedentia diem
 diligi a mdo fo. xxxvij. fa. j. iudicij fo. lxx. fa. j.
 Re pboos enuierat fo. lxxj. fa. ij. Signa xx. pcedent iudiciu p
 Rusticorum mala quatuor xv. dies distincta fo. lxxij. fa. j.
 tuor fo. xxxij. fa. ij. Sol obscurat fuit ad xvij. di
 Acordos iusticia es tpe pstant fo. lxx. fa. j.
 debet excellere Sol quare retroces
 alios fo. xxxij. fa. ij. sit fo. lxx. fa. j.
 Sacerdotes i ciuitatibz pme Soroastes nat imdm risit
 dant in mulis fo. xxxij. fa. j. et plura de eo fo. xlij. fa. ij.
 Sancta puerfatio debet esse Species luxurie sunt
 sacerdotibz fo. xxxij. fa. j. lex fo. xvij. fa. ij.
 Sancti no pparant dñari Statum laycorum enumer
 post iudiciu fo. lxxv. fa. ij. rat fo. xxx. fa. j.
 Sacti qd cōsequuntur visioe Status eorū adiudiciu per
 ne dei fo. lxxvij. fa. ij. uenientium fo. lxxx. fa. j.
 Sapientes voluerūt esse pmi Status beatorum describit
 parates sicut dñi fo. vij. fa. j. tur fo. lx. fa. j.
 Separari a deo et ei electis Stelle pparant apostolis et
 Durior est pena q ignis infer sanctis fo. lxx. fa. j.
 nalis fo. lxxij. fa. ij. Supbiam esse maximū pec
 Seruitus erit in damna catū. probatur auctor. 7 ratio
 tis fo. lxxij. fa. ij. nibus fo. ij. fa. j.
 Seruit duplex fo. lvij. fa. ij. Superbia est vltimū in redet
 Seruit violentie nō fuisse si unibus ad deum. et pmiū in
 bōstentet fo. lvij. fa. ij. recedentibus fo. ij. fa. j.

Registrum.

Supbia est origo oim crimi Tempalis subā per luxuriam
 num ruina virtutū fo. ij. fa. j. minuitur fo. xvij. fa. j.
 Supbie tres vie fo. ij. fa. ij. Tenebre inferni quare dñr ex
 Superbia in a cru du teriores fo. xcj. fa. j.
 plex fo. iij. fa. ij. Terremor durauit p. iij. mē
 Supbia spiritualis quadruplex ses tpe Sixti fo. lxx. fa. ij.
 plex fo. iij. fa. ij. Testimonio triplici affirmat
 Superbia corporalis infini auarū dñari fo. xij. fa. j.
 ta fo. iij. fa. ij. Timendi quare sunt demo
 Supbia pdicatorū cōsistit in nes fo. xcij. fa. j.
 quatuor fo. iij. fa. j. Tirān hōicida fo. xxij. fa. ij.
 Supbia clericorum in quatu Tres ardentes ignes in mū
 tuor cōsistit fo. iij. fa. ij. do fo. xxxvj. fa. j.
 Superbie gradus sunt duo Tribulatō erit magno tempo
 decim fo. v. fa. ij. re annibz fo. lxxvij. fa. j.
 Supbia quibz nocuit. exem Tribz modis omne peccatuz
 pla scripture fo. vj. fa. ij. cōpletur fo. xliij. fa. ij.
 Superbia est causa bere Tria destruxerunt ro
 sis fo. lxxij. fa. ij. mam fo. xxxij. fa. j.
 Superbia est occasio luxu Tria signa pcedēt in sole tpe
 rie fo. xvi. fa. ij. iudicij fo. lxx. fa. j.
 Antū malū facit bō q Tria signa lant: tempore iud
 c peccat mortaliter ac si diaj fo. lxxij. fa. ij.
 christum denuo cruci Tria mala sequunt aua
 figeret fo. lxx. fa. j. rum fo. xij. fa. ij.
 Tempus duplīciter accipitur Tuba pcedet iudiciū ex
 fo. lxxij. fa. ij. et fo. lxxv. fa. ij. tremum fo. lxxij. fa. ij.
 Tpe iudicij virtutes celoz Eriplex significat tri
 monebunt fo. lxxij. fa. ij. v plex malū fo. ij. fa. j.
 Tpe iudicij. nō loc penitenti De supbis fo. ij. fa. j.
 aut resistēdi erit fo. lxxij. fa. ij. Ve ppter vite breuitate morri
 Tps amplius nō erit quomō appropinquantē fo. lxxij. fa. j.
 exponitur fo. xxxv. fa. ij. Ve ppter saluandorum diffi
 Tpe Ludowici sanguis pluit cultatem fo. lxxij. fa. j.
 de celo tribz dieb. et perijt qsi Ve ppter electorum paucita
 Tertia ps homi fo. lxxij. fa. j. tem fo. lxxij. fa. ij.

Registrum.

De ppter mortis ericiū. q̄ ni
 bil miserabili? fo. lxxvii. fa. ij.
 De ppter futurū iudiciū q̄ ni
 bil horribilius fo. lxxix. fa. ij.
 De ppter eternū supplicii. q̄ ni
 bil itoerabili? fo. lxxxvj. fa. j.
 De tyrannis panperes oppri
 mentib? fo. xxij. fa. ij.
 De b^o mōi sapientib? simpli
 ces decipitib? fo. xxij. fa. j.
 De iustib? scli hic p̄solatio
 nes suas hñtib? fo. xxij. fa. ij.
 De gentilib? fo. xxv. fa. ij.
 De iudeis fo. xxvj. fa. j.
 De malis christia
 nis fo. xxvij. fa. j.
 De legitimis fo. xxix. fa. ij.
 De viduis fo. xxxj. fa. j.
 De fatuis virgi
 nibus fo. xxxj. fa. j.
 De laicis precepta nō obser
 uantib? fo. xxxij. fa. j.
 De clericis fo. xxxij. fa. j.
 De malis religio
 sis fo. xxxij. fa. ij.
 De iuuenib? fo. xxxv. fa. ij.
 De adultis fo. xxxvj. fa. j.
 De senibus fo. eodē fa. ij.
 De nobilib? fo. xxxvij. fa. j.
 De ciuitatensi
 bus fo. xxxvij. fa. j.
 De rusticis fo. xxxix. fa. ij.
 De propter peccatum
 in deum fo. xlvij. fa. ij.
 De ppter peccatum in propi
 mum fo. xlvij. fa. j.

De ppter peccatū in
 se ipsum fo. xlvij. fa. ij.
 De ppter peccatum in
 patrem fo. xlix. fa. ij.
 De ppter peccatum in
 suum fo. l. fa. j.
 De propter peccatum in spi
 ritum sanctū fo. eodē fa. ij.
 De propter peccatum
 originale fo. lj. fa. ij.
 De propter peccatum
 actuale fo. liij. fa. ij.
 De propter omissionem
 precepti fo. liij. fa. j.
 De bonum obmittenti
 bus fo. liij. fa. j.
 De malū faciētib? fo. lv. fa. j.
 De p̄sentitib? fo. eodē fa. ij.
 De sup̄torib? fo. xl. fa. j.
 De medijs fo. xl. fa. j.
 De inferioribus fo. xl. fa. j.
 De rectorib? fo. xl. fa. j.
 De mercatorib? fo. xli. fa. j.
 De mechanicis fo. xli. fa. j.
 De nascentib? fo. xli. fa. j.
 De ruitib? fo. eodē fa. ij.
 De monētib? fo. xliij. fa. ij.
 De propter peccatum
 cordis fo. xliij. fa. ij.
 De propter peccatum
 oris fo. xlv. fa. j.
 De propter peccatum
 operis fo. xlvj. fa. j.
 De in nouo testamēto v3 im
 sicut maledict? fo. lv. fa. j.
 De propter mortis necessit^o

Registrum.

tatem fo. lvi. fa. ij. cāt luxuria fo. xvij. fa. j.
 De propter seruitutis
 vilitatem fo. lvij. fa. ij. Vir cum muliere nō faciat
 colloquia fo. xviij. fa. ij.
 De ppter ignorantie cecita
 tem fo. lvij. fa. j. Viri reperti in adulterio infa
 mes sunt fo. xx. fa. ij.
 De ppter bonorū amissionē:
 grāz remonētē fo. lix. fa. ij. Virgo maria tempore iudici
 ostendet se nullam habere po
 testatē fo. lxxi. fa. ij.
 De ppter malorū commissio
 nem: ad inferos deducen
 tem fo. lxj. fa. ij. Virgo maria assimilā lune 2
 quare fo. lxxj. fa. ij.
 De ppter temporis
 perditionem: eternaliter
 remordentē fo. lxij. fa. ij. Virgines carne et non
 mente fo. lxxj. fa. ij.
 Verberum pena in
 inferno fo. xc. fa. j. Virgo vercunda esse
 debet fo. lxxj. fa. ij.
 Vidua in delicijs vinens
 periclitat fo. xxxj. fa. j. Vita hominis multis
 cparatur fo. lxxij. fa. ij.
 Unū pctm facit hoies eterna
 liter dānari fo. xlv. fa. j. Vitam beatam describit per
 duodecim stellas fo. lxj. fa. j.
 Unus immoderate sumptus
 credentes fo. lxx. fa. j. Vir decim^o saluabitur inter
 credentes fo. lxx. fa. j.

Zelos.

